

Buitengebied herziening 2016

ONTWERP

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Buitengebied herziening 2016

Inhoudsopgave

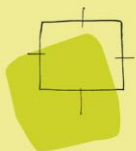
Bijlagen bij de toelichting	3
Bijlage 1 PlanMER bestemmingsplan buitengebied	4
Bijlage 2 Verslag vooroverleg en inspraak	170

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 PlanMER bestemmingsplan buitengebied

**planMER bestemmingsplan buitengebied
Maasdriel**

CONCEPT

BügelHajema

Plek voor ideeën

**planMER bestemmingsplan buitengebied
Maasdriel**

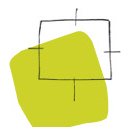
C O N C E P T

Inhoud

planMER

26 mei 2017

Projectnummer 934.00.00.01.00.00

Ideeën voor een plek

S a m e n v a t t i n g

De gemeente Maasdriel herziet de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied inclusief herzieningen en wijzigingen tot één actueel en digitaal bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente. De gemeente besloot daartoe omdat zij, op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), over een actueel, digitaal (IMRO 2012/SVBP2012) en digitaal gepubliceerd (IMRO 2012/STRI 2012) bestemmingsplan dient te beschikken. De geldende bestemmingsplannen Buitengebied, een plan voor het buitendijks deel en een plan voor het binnendijks deel, zijn onherroepelijk in werking getreden op 17 januari, respectievelijk 14 februari 2008. Dit betekent dat begin 2018 beide bestemmingsplannen geactualiseerd moeten zijn om te voldoen aan de eisen van de Wro.

Voor het opstellen van het bestemmingsplan moet ook een milieueffectrapport (planMER) worden opgesteld. Een dergelijk rapport biedt inzicht in de milieueffecten van de ontwikkelingen die op grond van een bestemmingsplan in het plangebied mogelijk worden gemaakt. Op basis van het planMER kan een verantwoorde keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen op grond van het bestemmingsplan wel en niet mogelijk (kunnen of moeten) worden gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt namelijk het kader voor toekomstige activiteiten waarvoor volgens de Wet milieubeheer (Wm) een besluit-m.e.r.(beoordeling) verplicht is, met name in de vorm van uitbreiding van bestaande veehouderijen. Daarbij moet voor het bestemmingsplan op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) ook een “passende beoordeling” worden uitgevoerd, omdat in de omgeving van het plangebied verschillende Natura 2000-gebieden liggen. Ook op basis hiervan moet een planMER worden opgesteld.

Alternatievenontwikkeling

Het MER is gebaseerd op het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied, herziening 2016. Mede op basis van de uitkomsten daarvan is waar nodig het ontwerpbestemmingsplan aangepast en het planMER aangevuld en afgerond.

De ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het voorontwerpbestemmingsplan en het uitgangspunt dat de milieueffecten van de “worst case” situatie bepaald moeten worden in overweging nemende, is het voornemen op basis van de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

- Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar een grondgebonden veehouderijbedrijf;
- Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;
- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 1,5 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een paddenstoelenteeltbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - paddenstoelenteelt' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.
- Intensieve veehouderij kan uitbreiden binnen het bouwvlak, voorzover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt.
- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw';

Om misverstanden te voorkomen wordt opgemerkt dat het voornemen in het voorliggende planMER wordt uitgewerkt op basis van het voorontwerpbestemmingsplan.

Allereerst zijn de milieueffecten van het voornemen bepaald en beoordeeld. Op basis hiervan is inzicht verkregen in die milieueffecten van het voornemen die als negatief of als zeer negatief beoordeeld worden en waarvoor maatregelen nodig zijn om deze te voorkomen of te beperken. Op basis van de uitkomsten van de Passende beoordeling (zie hoofdstuk 6) is duidelijk geworden dat in het bestemmingsplan een maatregel nodig is om te garanderen dat geen negatieve effecten in Natura 2000-gebieden optreden en dan met name ten aanzien van de stikstofdepositie.

Hiertoe is een uitvoerbaar alternatief bepaald, dat bestaat uit twee onderdelen:

1. de ammoniakemissie mag per bedrijf niet meer bedragen dan in de huidige situatie;
2. enige toename van de emissie is toegestaan, mits dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol). Voor deze onderdelen van het PAS is in dat kader een Passende beoordeling uitgevoerd, waardoor dit kan worden toegestaan in het kader van het bestemmingsplan.

Het voornemen is beoordeeld op de volgende milieuthema's:

- natuur;
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- geur;
- bodem en water;
- licht;
- luchtkwaliteit;
- geluid;
- verkeer;
- gezondheid.

Voor deze milieuthema's zijn de volgende onderdelen beschreven:

- een beschrijving van de referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkeling);
- een beschrijving van de milieueffecten per alternatief;
- de beoordeling van de milieueffecten;
- een omschrijving van de mogelijke maatregelen om (zeer) negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken;
- een omschrijving van de zogenoemde leemten in de kennis.

Verder is in hoofdstuk 6 de passende beoordeling opgenomen op grond van de Wet natuurbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet 1998). Daarin zijn de effecten van het ontwerpbestemmingsplan beschreven op de in de omgeving van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Omdat in het voornemen negatieve effecten niet konden worden uitgesloten, is als maatregel een regeling in het bestemmingsplan opgenomen, waarbij per veehouderij en glastuinbouwbedrijf de maximale ammoniakemissie is vastgelegd.

Omdat van de worst case situatie is uitgegaan, zal de praktijk afwijken. In de worst case situatie wordt aangenomen dat alle agrarische bedrijven uitbreiden tot de maximale mogelijkheden. In praktijk zullen bepaalde bedrijven uitbreiden, en bepaalde bedrijven stopgezet worden.

Onderstaande tabel geeft een totaal overzicht van de verwachte effecten van de alternatieven.

Tabel Samenvatting milieueffecten

Effecten	Voornemen	Uitvoerbaar alternatief
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	--	0
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. overige aspecten	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	-	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. overige aspecten	-	-
Effecten van stikstof op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	0
Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-
Effecten van verdroging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	-
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap: 01 - Het Eiland Heerewaarden; 02 - Het eiland van Alem; 03 - Waaluitewaarden; 04 - Maasuitewaarden; 05 - Komgrond Drielsche Broek; 06 - Oeverwal Rossum - Ammerzoden 07 - De komgronden De Vliert en het Grootte Lage Broek. Totaalscore	-(-) -- -- -- -- -(0) - (0) --	-(-) -- -- -- -- -(0) - (0) --
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-	0/-
Effecten op archeologische waarden	-	-
Toe- en afname aantal geurghinderden en mate verandering leefklimaat	-	-
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwantiteit.	0/-	0/-
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0/-	0/-
Effecten op de bodemkwaliteit.	0	0
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de lichthinder	0/-	0/-
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0	0
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0/-	0/-

Het voornemen (worst case) kan op meerdere thema's negatieve effecten hebben door de forse uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden van veehouderijen die in dit alternatief mogelijk zijn.

Met name het opnemen van een maximaal toegestane ammoniakemissie per veehouderij in het ontwerpbestemmingsplan zorgt ervoor dat de effecten in beschermd natuurgebieden niet meer negatief zijn. Dit blijkt ook uit de Passende beoordeling in hoofdstuk 6 en de beschrijving in hoofdstuk 5. Op grond van de Wet Natuurbescherming is het bestemmingsplan daarmee uitvoerbaar.

Het ontwerpbestemmingsplan kan nog wel effecten hebben op beschermde soorten. De opgenomen voorwaarden in wijzigingsbevoegdheden, alsmede de eisen van de Wet natuurbescherming voorkomen evenwel dat deze effecten daadwerkelijk optreden.

In het ontwerpbestemmingsplan is er voor gekozen om elke uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderij uit te sluiten, met uitzondering van een gebouw van max. 500 m². Dit in verband met het provinciale Plussenbeleid. In combinatie met het ammoniakplafond zullen de negatieve effecten op het gebied van geurhinder niet of nauwelijks aan de orde zijn. Bovendien voorkomt de toetsing aan de Wet geurhinder het ontstaan van knelpunten.

Het ontstaan van een nieuwe neventak van niet-grondgebonden veehouderij bij een grondgebonden veehouderij zal in het uitvoerbaar alternatief niet aan de orde zijn. Immers het opgenomen ammoniakplafond voorkomt het ontstaan van zo'n neventak. De negatieve effecten daarvan voor geurhinder zullen dus niet optreden.

De landschappelijke effecten kunnen worden verzacht doordat de uitbreiding van de agrarische bedrijven plaatsvindt door middel van wijzigingsbevoegdheden. Daarin is de landschappelijke inpassing als voorwaarde opgenomen.

Ook voor enkele andere milieuthema's kunnen potentieel negatieve effecten ontstaan. Door het hiervoor opnemen van gerichte voorwaarden in de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden kunnen negatieve effecten worden voorkomen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Aanleiding	9
1.2	Plan-m.e.r. (de procedure)	11
1.3	PlanMER (het rapport)	12
1.4	Leeswijzer	13
2	Voornemen en alternatieven	15
2.1	Inleiding	15
2.2	Voornemen	15
2.2.1	Omschrijving	15
2.2.2	Uitwerking	17
2.3	Alternatieven	18
3	Wet- en regelgeving	19
3.1	Regelgeving natuurbescherming	19
3.2	Regelgeving veehouderij	21
3.3	Regelgeving luchtkwaliteit	22
3.4	Provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening	23
4	Beoordeling milieueffecten voornemen	25
4.1	Referentiesituatie	27
4.1.1	Bestaande situatie	27
4.2	Natuur	34
4.2.1	Algemene kenschets natuur Maasdriel	34
4.2.2	Wet natuurbescherming 2017	37
4.2.3	Referentiesituatie beschermde soorten	43
4.2.4	Referentiesituatie ammoniak	46
4.2.5	Omschrijving van de milieueffecten	48
4.2.6	Beoordeling van de milieueffecten	53
4.2.7	Maatregelen	54
4.2.8	Leemten in de kennis	54
4.3	Landschap	55
4.3.1	Referentiesituatie	55
4.3.2	Omschrijving van de milieueffecten	65
4.3.3	Beoordeling van de milieueffecten	69
4.3.4	Maatregelen	70
4.3.5	Leemten in de kennis	71
4.4	Geur	71
4.4.1	Referentiesituatie	74
4.4.2	Omschrijving van de milieueffecten	76
4.4.3	Beoordeling van de milieueffecten	77
4.4.4	Maatregelen	78
4.4.5	Leemten in de kennis	78
4.5	Bodem en water	79
4.5.1	Referentiesituatie	79
4.5.2	Omschrijving van de milieueffecten	86
4.5.3	Beoordeling van de milieueffecten	87
4.5.4	Maatregelen	87

4.5.5	Leemten in de kennis	88
4.6	Licht	88
4.6.1	Referentiesituatie	88
4.6.2	Omschrijving van de milieueffecten	89
4.6.3	Beoordeling van de milieueffecten	89
4.6.4	Maatregelen	91
4.7	Lucht	92
4.7.1	Referentiesituatie	92
4.7.2	Omschrijving van de milieueffecten	96
4.7.3	Beoordeling van de milieueffecten	97
4.7.4	Maatregelen	97
4.7.5	Leemten in de kennis	97
4.8	Geluid	98
4.8.1	Referentiesituatie	98
4.8.2	Omschrijving van de milieueffecten	99
4.8.3	Beoordeling van de milieueffecten	100
4.8.4	Maatregelen	100
4.8.5	Leemten in de kennis	100
4.9	Verkeer	101
4.9.1	Referentiesituatie	101
4.9.2	Omschrijving van de milieueffecten	101
4.9.3	Beoordeling van de milieueffecten	102
4.9.4	Maatregelen	102
4.9.5	Leemten in de kennis	102
4.10	Gezondheid	103
4.10.1	Referentiesituatie	103
4.10.2	Omschrijving van de milieueffecten	107
4.10.3	Beoordeling van de milieueffecten	108
4.10.4	Maatregelen	108
4.10.5	Leemten in de kennis	108
5	Uitvoerbaar alternatief	111
6	Passende beoordeling	114
6.1	Wettelijke regeling	114
6.2	Omschrijving van de Natura 2000-gebieden	117
6.3	Storingsfactoren en effectbeoordeling	117
6.3.1	Problematiek mest en ammoniak (storingsfactoren 3 en 4)	119
6.3.2	Verontreiniging en verdroging (storingsfactoren 7 en 8)	124
6.3.3	Optische verstoring, storingsfactor 16	124
6.4	Beoordeling van de milieueffecten	125
6.5	Mitigerende maatregelen	125
6.6	Uitvoerbaarheid regeling	126
7	Samenvatting van de milieueffecten en advies	128

Bijlagen

1.1

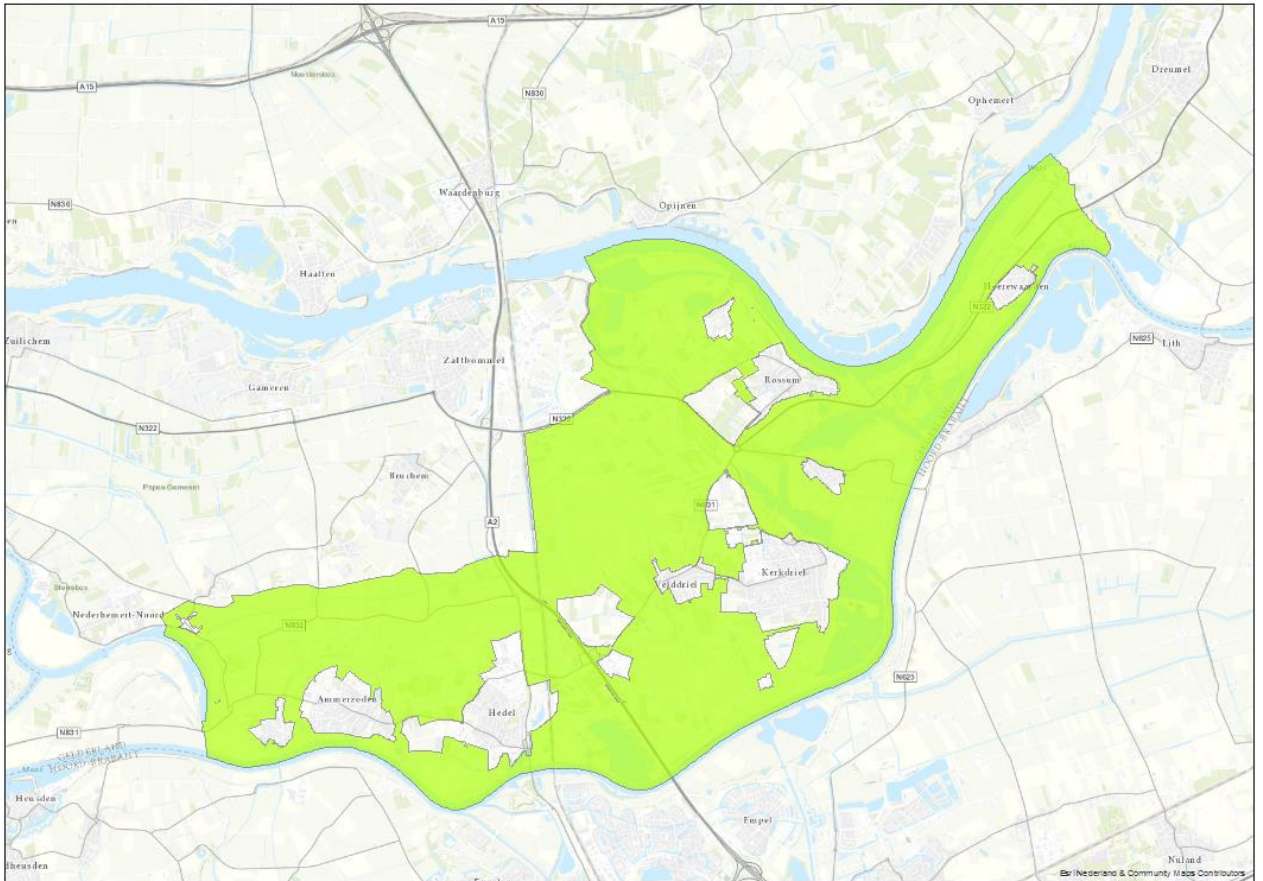
Aanleiding

De gemeente Maasdriel herzielt de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied inclusief herzieningen en wijzigingen tot één actueel en digitaal bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente. De gemeente besloot daartoe omdat zij, op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), over een actueel, digitaal (IMRO 2012/SVBP2012) en digitaal gepubliceerd (IMRO 2012/STRI 2012) bestemmingsplan dient te beschikken. De geldende bestemmingsplannen Buitengebied, een plan voor het buitendijks deel en een plan voor het binnendijks deel, zijn onherroepelijk in werking getreden op 17 januari, respectievelijk 14 februari 2008. Dit betekent dat begin 2018 beide bestemmingsplannen geactualiseerd moeten zijn om te voldoen aan de eisen van de Wro.

Als onderbouwing van het bestemmingsplan Buitengebied dient een Milieueffectrapport (MER) voor plannen te worden opgesteld. Deze verplichting komt met name voort uit het feit dat het bestemmingsplan de ruimte gaat bieden voor vergroting van agrarische bedrijven. Grote veehouderijen kunnen m.e.r.-(beoordelings)-plichtig zijn en als dat zo is, dan moet er bij het bestemmingsplan een MER worden opgesteld. Volgens de Wet milieubeheer (Wm) is een besluit-m.e.r. (beoordeling) verplicht voor uitbreiding van veehouderijen.

Daarnaast is op voorhand niet uit te sluiten dat de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden nabij het plangebied. Als negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dient een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) te worden opgesteld. Als er een Passende beoordeling moet worden opgesteld, is ook dat aanleiding voor het opstellen van een MER. Deze dient namelijk in een MER te worden opgenomen.

Het doel van een plan-m.e.r. is om de milieugevolgen van een plan, in voorliggend geval een bestemmingsplan, in beeld te brengen voordat er een besluit over wordt genomen. Zo kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming door het 'bevoegd gezag' (de overheid die het besluit moet nemen).

Figuur 1 Globale begrenzing bestemmingsplan Buitengebied

Het plangebied van het bestemmingsplan omvat het buitengebied van de gemeente Maasdriel, uitgezonderd de gebieden die vallen binnen het Provinciale Inpassingsplan “Tuinbouw Bomme-lerwaard” en het Provinciale Inpassingsplan “N83 Velddriel - Alemse Stoep”.

Begrippen

In het voortliggende planMER worden de volgende begrippen gebruikt:

- m.e.r.: milieueffectrapportage (de procedure);
- MER: milieueffectrapport (het rapport);
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader bieden voor zogenoemde m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten. Hier moet altijd de uitgebreide procedure voor gevolgd worden;
- m.e.r. voor besluiten (besluit-m.e.r.): de procedure voor besluiten die op grond van Wet milieubeheer zogenoemd m.e.r.-(beoordelings)-plichtig zijn. Of het volgen van een uitgebreide of beperkte procedure gevolgd moet worden is hangt af van het project en de plaats van het project.

Een besluit-m.e.r. wordt vaak als project-m.e.r. aangeduid om het verschil tussen een plan en een project duidelijk te maken. Om dit verschil goed te kunnen onderscheiden worden in dit rapport bij het MER ook de begrippen planMER en project-MER (besluit-MER) gebruikt.

1.2

Plan-m.e.r. (de procedure)

De plan-m.e.r. volgt uit hoofdstuk 7 van de Wm. De procedure bestaat uit de volgende zeven stappen:

1. Kennisgeving van het voornemen (artikel 7.9).
2. Raadplegen van adviseurs en besturen (artikel 7.8).
3. Opstellen van het planMER (artikel 7.7).
4. PlanMER en ontwerpbestemmingsplan (artikel 7.10 en 7.12).
 - Ter inzage leggen van planMER en ontwerpbestemmingsplan.
'Een milieueffectrapport is gereed op het moment dat het ontwerp van het plan ter inzage wordt gelegd' (artikel 7.10).
 - Toetsing van planMER door de commissie voor de m.e.r.
5. Onderbouwen van de gevolgen van het planMER, de zienswijzen op het planMER en het advies van de commissie voor de m.e.r. voor het bestemmingsplan (artikel 7.14).
6. Bekendmaking en mededeling van het bestemmingsplan (artikel 7.15).
7. Onderzoeken van de gevolgen van de activiteit (artikel 7.39).

Ad 1.

Op 29 maart 2017 heeft publicatie van het voornemen plaatsgevonden. Er is toen gelegenheid gegeven tot het indienen van zienswijzen op het voornemen om een planMER op te stellen. Daarvan is geen gebruik gemaakt.

Ad 2.

De kennisgeving van het voornemen is ook toegezonden aan relevante instanties. Dit heeft niet geleid tot reacties.

Er is geen Notitie reikwijdte en detailniveau voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie voor de m.e.r.). Door de commissie is dan ook geen advies over "de reikwijdte en het detailniveau" van het planMER opgesteld.

Het college van B&W is de initiatiefnemer voor het MER. De gemeenteraad vormt het bevoegd gezag.

Het plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan buitengebied een planMER wordt opgesteld en dat in een later stadium uit dat bestemmingsplan voortvloeiende activiteiten/projecten alsnog project-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn, omdat er besluiten aan zijn gekoppeld, zoals vergunningen.

1.3

PlanMER (het rapport)

Belangrijk bij het opstellen van het MER voor een bestemmingsplan is een goede beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit (in dit geval het opstellen van het bestemmingsplan) wordt beoogd. Daarbij moeten ook alternatieven voor de voorgenomen activiteit die redelijkerwijs in beschouwing kunnen worden genomen, worden beschreven en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven. Op de keuze van alternatieven wordt in hoofdstuk 2 ingegaan. Op basis hiervan kan een keuze gemaakt worden in de ontwikkelingen die wel en die niet op grond van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden.

De inhoudelijke eisen die gesteld worden aan het planMER zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm (m.e.r.-plichtige plannen): "Het milieueffectrapport dat betrekking heeft op een plan bevat ten minste:

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h. een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- i. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

Het planMER is overeenkomstig deze inhoudelijke eisen opgesteld.

Onderzoeksgebied en -periode

Het onderzoeksgebied van het planMER betreft in eerste instantie het bestemmingsplangebied. Omdat sommige milieueffecten ook buiten het bestemmingsplangebied kunnen plaatsvinden, ligt een deel van het onderzoeksgebied ook buiten het plangebied. Als voorbeeld: door de toename van vee op een veehouderijbedrijf is er mogelijk sprake van een toename van de emissie van am-

moniak. Door deze toename van de emissie kan er sprake zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze negatieve effecten kunnen ook op grote afstand van het betreffende veehouderijbedrijf, dus ook buiten het bestemmingsplangebied, plaatsvinden.

Het bestemmingsplan wordt in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Naar aanleiding hiervan betreft ook de onderzoeksperiode een periode van tien jaar. Uitgangspunt is dat het bestemmingsplan in 2017 wordt vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde 'zichtjaar' 2027.

1.4

Leeswijzer

Na de inleiding in dit hoofdstuk volgen de andere hoofdstukken van dit rapport in hoofdlijnen de inhoudelijke eisen aan het MER, zoals die zijn opgenomen in artikel 7.7 van de Wm. Dit betekent dat in beginsel in hoofdstuk 2 het voornemen is uiteengezet. Dit wordt in hoofdstuk 5 uitgebreid met het uitvoerbare alternatief, bij opstelling van het ontwerp bestemmingsplan.

In hoofdstuk 3 is een overzicht van de vastgestelde wet- en regelgeving en het vastgestelde beleid opgenomen zoals dat van toepassing is op de activiteiten zoals voorzien in het voornemen en het uitvoerbare alternatief.

Een omschrijving van de referentiesituatie en een globale, kwalitatieve beschrijving van de mogelijke milieueffecten van het voornemen zijn uiteengezet in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 4 is ook een overzicht van de mogelijke maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu te voorkomen of te beperken opgenomen, evenals een overzicht van de zogenoemde "leemten in de kennis". In hoofdstuk 5 is het uitvoerbare alternatief beschreven. De passende beoordeling is integraal opgenomen in hoofdstuk 6.

Tenslotte zijn in hoofdstuk 7 de conclusies en het advies opgenomen over de wijze waarop de resultaten van het planMER in het bestemmingsplan Buitengebied kunnen worden verwerkt. Verder is in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de evaluatie van dit planMER.

Voornemen en alternatieven

2

2.1

Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- a. 'een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven'.

In paragraaf 2.2 is een omschrijving van het voornemen opgenomen. Het voornemen betreft het nieuwe voorontwerpbestemmingsplan buitengebied. Vervolgens wordt in paragraaf 2.3 ingegaan op het alternatief.

2.2

Voornemen

Een beherend bestemmingsplan betekent dat het plan een actuele planologische regeling van de bestaande situatie bevat. Bestaande rechten en plichten uit de geldende regeling worden zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Via flexibiliteitsbepalingen worden bepaalde ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

2.2.1

Omschrijving

Zoals opgemerkt, is het bestemmingsplan er vooral op gericht de bestaande situatie in het plangebied te behouden en te versterken en is het hiervoor noodzakelijk dat het bestemmingsplan ook mogelijkheden biedt voor ontwikkelingen. Dit betreffen onder andere de hierna uiteengezette (voor het planMER belangrijke) ontwikkelingen.

Bestemming Agrarisch

In het voorontwerpbestemmingsplan zijn de volgende ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen, die relevant zijn voor het planMER:

- Per agrarisch bouwvlak is een grondgebonden agrarische bedrijf toegestaan. In relatie tot het MER betekent dit dat ook op plekken waar nu nog geen grondgebonden veehouderij aanwezig is, er zich een grondgebonden veehouderijbedrijf kan vestigen;
- Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;

- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven kunnen worden vergroot bij wijziging tot 1,5 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een paddenstoelenteeltbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - paddenstoelenteelt' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.
- Intensieve veehouderij kan uitbreiden binnen het bouwvlak, voor zover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt. Het gebruik van meer dan 1 bouwlaag in een bedrijfsgebouw ten behoeve van het stallen van dieren is in de planregels verboden.
- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw';
- lage permanente, hoge tijdelijke en hoge permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak, waarbij de oppervlakte niet meer mag bedragen dan 2 ha. De oppervlakte van containervelden mag niet meer bedragen dan 4 ha.

Op basis van deze ontwikkelingen biedt het bestemmingsplan Buitengebied het kader voor activiteiten waarbij mogelijk sprake is van een overschrijding van de in onderdeel C en D van het Besluit MER opgenomen "drempelwaarden" (C14, C18.4, D14, D18.1-7 Bijlage besluit MER). De mogelijke overschrijdingen hangen samen met de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven. Het onderzoek van het plan-m.e.r. is in het bijzonder gericht op het beoordelen van de milieueffecten van de activiteiten binnen deze ontwikkelingsmogelijkheden.

Mestvergisting

Bij de agrarische bedrijven zijn mestvergistinginstallaties op bedrijfsniveau toegestaan binnen het bouwvlak.

In algemene zin zijn de co-vergistingsinstallaties ingedeeld in vier categorieën. Deze indeling is gebaseerd op de mate waarin transportbewegingen plaatsvinden en de mate waarin sprake is van een koppeling met het 'eigen' bedrijf. De categorieën A, B en C worden beschouwd als een bedrijfseigen activiteit passend bij en gebonden aan een agrarische bestemming.

Vóór de wijziging van het Besluit m.e.r. op 1 april 2011 waren in onderdeel C en D van het besluit 'drempelwaarden' voor biomassavergistingsinstallaties opgenomen. Na de wijziging is deze activiteit niet langer m.e.r.(beoordelings)-plichtig. In bijlage 2 van het MER is een algemene paragraaf mestvergisting opgenomen. Hierin wordt nader gemotiveerd waarom de effecten van mestvergistingsinstallaties die gerealiseerd kunnen worden binnen de kaders van dit bestemmingsplan, ondergeschikt zijn aan effecten die kunnen optreden als gevolg van de veehouderij.

Kleinschalig kamperen

Onder voorwaarden is in het buitengebied kleinschalig kamperen mogelijk bij agrarische bedrijven. Uitgaande van ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2016), gaat het in een worstcasescenario om maximaal 202 minicampings die kunnen worden opgericht, verspreid over de gemeente Maasdiel, met elk een maximum aantal kampeermiddelen van 25. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning kan de gemeente nadere eisen stellen aan de landschappelijke inpassing. Bovendien dient het kleinschalige kampeerterrein, inclusief de bijbehorende parkeervoorzieningen, binnen of direct aansluitend aan het bouwvlak te worden gerealiseerd. Een grote landschappelijke impact wordt om die reden niet verwacht.

Uitgaande van circa 2,5 extra ritten per 10 standplaatsen betekent dit circa 1263 ritten/etmaal over het gehele plangebied. Voor de extra depositie van NOx en de geluidsbelasting van wegen, is dit een te verwaarlozen hoeveelheid. Daar komt bij dat de kampeermiddelen op of direct aangrenzend aan het bouwperceel dienen te worden geplaatst. Gemeenschappelijke voorzieningen als sanitair dienen binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd. Dat betekent dat deze ruimte dus niet kan worden benut voor stalling van vee. Ten aanzien van stikstofdepositie is een worstcase-scenario met mini-campings dus gunstiger dan een worstcasescenario met uitbreiding van de veehouderij. In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat er sprake dient te zijn van een goede landschappelijke inpassing.

Indien deze locaties dicht tegen waardevolle natuurgebieden aan zijn gelegen, kunnen ze in theorie wel in beperkte mate negatieve effecten veroorzaken op verstoringsgevoelige fauna. In het hoofdstuk natuur en in de passende beoordeling komen deze aspecten aan de orde.

Overige nevenactiviteiten en functieverandering

De milieueffecten van de overige nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven zijn naar verwachting erg klein.

In geval van functieverandering zal er doorgaans sprake zijn van een vermindering van de milieubelasting ten opzichte van de milieubelasting ten gevolge van de agrarische activiteit.

Kortom, de milieueffecten van de activiteiten binnen de andere ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan Buitengebied (op grond van de bestemming 'Bedrijf', 'Recreatie', en dergelijke) worden als te verwaarlozen geacht, ook in samenhang (met andere woorden: ook de schaal waarop de effecten elkaar versterken of verzwakken wordt als te verwaarlozen geacht). De milieueffecten van deze activiteiten zijn dan ook niet verder in het onderzoek overwogen.

Daarbij moet bij alle afwijkings- en wijzigingsmogelijkheden worden opgemerkt dat naar verwachting maar in enkele situaties gebruik gemaakt zal (en kan) worden van deze mogelijkheden.

2.2.2

Uitwerking

Voor het bestemmingsplan moeten in het planMER de milieueffecten van de minst gunstige situatie (de "worst case" situatie) worden bepaald.

De ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het voorontwerpbestemmingsplan en het uitgangspunt dat de milieueffecten van de "worst case" situatie bepaald moeten worden in overweging nemende, is het voornemen op basis van de volgende uitgangspunten uitgewerkt:

- Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar een grondgebonden veehouderijbedrijf;
- Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;
- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 1,5 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een paddenstoelenteeltbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - paddenstoelenteelt' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.

- Intensieve veehouderij kan uitbreiden binnen het bouwvlak, voorzover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt.
- Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glas-tuinbouw';

Om misverstanden te voorkomen wordt opgemerkt dat het voornemen in het voorliggende planMER wordt uitgewerkt op basis van het voorontwerpbestemmingsplan.

2.3

Alternatieven

Allereerst zijn de milieueffecten van het voornemen bepaald en beoordeeld. Op basis hiervan is inzicht verkregen in die milieueffecten van het voornemen die als negatief of als zeer negatief beoordeeld worden en waarvoor maatregelen nodig zijn om deze te voorkomen of te beperken. Op basis van de uitkomsten van de Passende beoordeling (zie hoofdstuk 6) is duidelijk geworden dat in het bestemmingsplan een maatregel nodig is om te garanderen dat geen negatieve effecten in Natura 2000-gebieden optreden en dan met name ten aanzien van de stikstofdepositie.

Hiertoe is een uitvoerbaar alternatief bepaald, dat bestaat uit twee onderdelen:

1. de ammoniakemissie mag per bedrijf niet meer bedragen dan in de huidige situatie;
2. enige toename van de emissie is toegestaan, mits dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol). Voor deze onderdelen van het PAS is in dat kader een Passende beoordeling uitgevoerd, waardoor dit kan worden toegestaan in het kader van het bestemmingsplan. Dit uitvoerbare alternatief wordt nader uiteengezet en beoordeeld in hoofdstuk 5.

W e t - e n r e g e l g e v i n g

3

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan de inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1, onderdeel c van de Wm: ‘een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenoemde activiteit en de beschreven alternatieven’.

Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 is het bestemmingsplan er onder andere op gericht om -onder voorwaarden- het vergroten van bestaande agrarische bouw-vlakken mogelijk te maken.

Hiermee wordt de ontwikkeling van (intensieve) veehouderijbedrijven mogelijk gemaakt. De mogelijkheden voor de ontwikkeling van deze bedrijven worden vooral bepaald door:

- Wet Natuurbescherming;
- Wet ammoniak en veehouderij;
- Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij;
- Wet geurhinder en veehouderij;
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028;
- Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013;

Hierna is een samenvatting van deze wet- en regelgeving en het beleid opgenomen. Ander, meer sectoraal, beleid is opgenomen bij de desbetreffende milieuthema's.

3.1

Regelgeving natuurbescherming

Wet Natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb betreft zowel soortenbescherming (voorheen Flora- en faunawet) als bescherming van (Europese) natuurgebieden (voorheen Natuurbeschermingswet 1998).

De soortenbescherming is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving.

De gebiedsbescherming is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuurgebieden betreffen onder andere de zogenoemde “Speciale Beschermingszones” op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Samen worden deze zones aangeduid als het “Natura 2000 netwerk”.

Op grond van de Wnb moet wanneer er bij ontwikkelingen sprake is van een “significant (negatief) effect” op een Natura 2000-gebied een zogenoemde “passende beoordeling” worden uitgevoerd.

Programma Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de periode van 1 juli 2015 tot en met 1 juli 2021 in werking getreden. De PAS is in de Wet Natuurbescherming (Wnb) verwerkt. In het PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te beperken.

Hierdoor is er weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen: de zogenoemde “ontwikkelingsruimte”. In de bestaande situatie is de stikstofdepositie in een groot deel van de Natura 2000-gebieden namelijk te hoog waardoor het verlenen van vergunningen voor nieuwe ontwikkelingen niet of nauwelijks mogelijk is.

In het PAS wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die onder de grenswaarde blijven. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Zoals hierboven is aangegeven, zijn ontwikkelingen die onder de grenswaarde vallen niet vergunningsplichtig. Deze grenswaarde is ingesteld om de lasten voor ondernemers zoveel mogelijk te verminderen. Projecten en andere handelingen binnen de sectoren industrie, landbouw en infrastructuur die onder de grenswaarde vallen, zijn meldingsplichtig, tenzij de toename van de stikstofdepositie minder dan 0,05 mol per hectare per jaar is. De grenswaarde bedraagt 1,0 mol/ha/jr. Wanneer 95% van de ruimte voor meldingen is gebruikt, wordt deze grenswaarde echter verlaagd naar 0,05 mol per jaar.

De ontwikkelingsruimte kan overigens alleen worden gebruikt voor projecten. In een bestemmingsplan kan dan ook geen ontwikkelingsruimte op grond van het PAS worden opgenomen: *“de wetgever heeft er bewust voor gekozen om bestemmingsplannen buiten de regeling van de PAS te houden en geen toedeling van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen mogelijk te maken. Het toedelen van ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen zou een te groot beslag op de schaarse ontwikkelingsruimte voor projecten en andere handelingen leggen. Er zou in dat*

geval ontwikkelingsruimte nodig zijn voor de volledige realisatie van het bestemmingsplan en de maximale planologische mogelijkheden die het plan biedt, terwijl in werkelijkheid niet alle (maximale) ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan worden benut. Bestemmingsplannen hebben bovendien een geldingsduur van 10 jaar terwijl het programma aanpak stikstof een geldingsduur heeft van 6 jaar. Daarbij zal de ingangsdatum van bestemmingsplannen in elke gemeente anders zijn, zodat synchroniteit van een bestemmingsplan met het programma nooit is verzekerd”¹. Dit in overweging nemende is het PAS niet in het planMER verwerkt.

3.2

Regelgeving veehouderij

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav is er op gericht de zogenoemde ammoniakemissie van veehouderijbedrijven in een zone van 250 meter rondom zogenoemde kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) te beperken .

In beginsel mogen in deze Wav-gebieden en de zone van 250 meter geen nieuwe veehouderijbedrijven gevestigd worden. Op bestaande veehouderijbedrijven in een Wav gebied of binnen de zone van 250 meter is een ten hoogste toegestane ammoniakemissie(ammoniakplafond) van toepassing. In het plangebied liggen geen Wav-gebieden.

Besluit emissiearme huisvesting

Op 1 augustus 2015 is het Besluit emissiearme huisvesting (Beh) in werking getreden. Op grond van het Beh mogen veeplaatsen, waarvoor zogenoemde emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn, een ten hoogste in het Beh opgenomen fijn stof- en ammoniakemissie hebben.

Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Melkveewet)

Op 1 januari 2015 is de Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Melkveewet) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat groei van de melkveehouderij uitsluitend mogelijk is op voorwaarde dat het bedrijf voldoende grond in gebruik heeft om de extra fosfaatproductie geheel te kunnen plaatsen danwel dat de extra fosfaatproductie in zijn geheel wordt verwerkt. Het gaat hierbij om een verantwoorde afzet van dierlijke mest.

Regelgeving in voorbereiding

Daarnaast is een Wet grondgebonden groei melkveehouderij in voorbereiding. De Raad van State heeft advies uitgebracht over dit wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is op 29 september 2015 bij de Tweede Kamer ingediend en is op 6 december 2016 aangenomen.

Deze wet bepaalt dat groei van de melkveehouderij enkel mogelijk is indien sprake is van een bepaalde mate van grondgebondenheid. Doel van het wetsvoorstel is het grondgebonden karakter van de melkveehouderij te behouden en te versterken. Grondgebondenheid kan een belangrijke bijdrage leveren aan een duurzame toekomst van de melkveehouderij.

¹ Ministerie van Economische Zaken (2015). Handreiking passende beoordeling stikstofaspecten bestemmingsplannen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, 2015.

Het wetsvoorstel heeft betrekking op de groei vanaf het kalenderjaar 2014. Daarmee vallen ook uitbreidingen die in 2015 plaatsvinden straks onder de nieuwe regels.

Invoering fosfaatrechten

Op 2 juli 2015 kondigde toenmalig staatssecretaris Dijksma aan dat zij voornemens is om voor de melkveehouderij fosfaatrechten in te voeren. Nederland heeft de afgelopen jaren van de Europese Commissie derogatie verkregen, om af te wijken van de gebruiksnorm voor dierlijke mest van 170 kg per hectare conform de Nitraatrichtlijn. Aan de derogatiebeschikking zijn een aantal voorwaarden verbonden. Een van deze voorwaarden is dat de fosfaatproductie in Nederland niet boven het niveau van 2002 (172,9 miljoen kg) mag groeien. Voor de melkveehouderij geldt een fosfaatproductieplafond van 84,9 kg. Vanwege een (dreigende) overschrijding van dit plafond van de melkveehouderij ziet de Staatssecretaris zich genoodzaakt om de fosfaatproductie door de melkveehouderij te reguleren. In haar brief van 2 juli 2015 heeft zij aangekondigd daartoe fosfaatrechten in te willen voeren.

Op 3 maart 2016 heeft staatssecretaris Van Dam zicht gegeven op de nadere invulling van het stelsel van fosfaatrechten. Een wettelijke regeling is er nog niet. Er volgt eerst nog een debat in de Tweede Kamer. Daarna kan de staatssecretaris concreet vorm geven aan het stelsel van fosfaatrechten. Waarschijnlijk kan het stelsel van fosfaatrechten per 1 januari 2018 in werking treden..

Wet geurhinder en veehouderij

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Op grond van de Wgv is ter plaatse van geurgevoelige objecten (zoals woningen) een maximale geurbelasting vanwege dierverblijven van veehouderijbedrijven toegestaan. De waarde van deze maximaal toegestane geurbelasting wordt uitgedrukt in zogenoemde odeur units (ou). Voor een aantal diersoorten, zoals melkrundvee, zijn geen waarden opgenomen maar afstanden. Tussen de stalgebouwen van deze diersoorten en een geurgevoelig object moet ten minste deze afstand gewaarborgd worden.

Op grond van de Wgv kan door een gemeente eigen beleid worden opgesteld om de in de wet opgenomen ruimte verder uit te werken. Hiermee is het voor een gemeente mogelijk om gebiedsgericht geurbeleid op te stellen.

De gemeente Maasdriel heeft hier niet voor gekozen.

3.3

Regelgeving luchtkwaliteit

De belangrijkste regels over de luchtkwaliteit staan in hoofdstuk 5 (titel 5.2) van de Wet milieubeheer (Wm). Specifieke onderdelen van de wet zijn uitgewerkt in besluiten (AMvB's) en ministeriële regelingen.

De kern van titel 5.2 Wm bestaat uit luchtkwaliteitsnormen, gebaseerd op de Europese richtlijnen. Verder bevat titel 5.2 van de Wm basisverplichtingen vanwege Europese richtlijnen, namelijk: het beoordelen van luchtkwaliteit, rapportage en maatregelen. De maatregelen worden in Nederland vooral in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgelegd.

Fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregeling. De regels en grenswaarden voor luchtkwaliteit staan in de Wet milieubeheer (Wm), titel 5.2: luchtkwaliteitseisen.

Artikel 5.16 lid 1 van de Wm geeft aan wanneer een (luchtvervuilend) project toelaatbaar is. Het bevoegde bestuursorgaan moet dan aannemelijk maken, dat het project aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden voldoet:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt slechts 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in, of past binnen, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Voor ruimtelijke projecten geldt uiteraard ook het principe van een goede ruimtelijke ordening. Voor luchtkwaliteit kan dit betekenen: de meest kwetsbare groep op de minst vervuilde plek.

En langs snelwegen en provinciale wegen kan het Besluit gevoelige bestemmingen relevant zijn. Want er gelden speciale regels binnen 300 respectievelijk 50 meter langs deze wegen. Met als doel om gevoelige groepen te beschermen tegen luchtvervuiling boven de grenswaarden.

De luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen ten aanzien van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) zijn opgenomen in de navolgende tabel.

Grenswaarden luchtconcentraties PM₁₀

Luchtconcentratie	Norm
Jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³
24-uursgemiddelde concentratie	50 µg/m ³ maximaal 35 maal per jaar

Grenswaarden luchtconcentraties PM_{2,5}

Luchtconcentratie	Norm
Jaargemiddelde concentratie	25 µg/m ³

Het ministerie van I&M hanteert een twee sporenbeleid om de fijnstofproblematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen.

3.4

Provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Op 9 juli 2014 stelden Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsvisie vast. De bijbehorende Omgevingsverordening is vervolgens op 24 september 2014 vastgesteld. Op 18 oktober 2014 zijn de Omgevingsvisie en de -verordening Gelderland in werking getreden. Op 1 maart 2017 is een Actualisatieplan Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin zijn onder meer beleid en regels opgenomen voor stiltegebieden, waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, grondge-

bonden en intensieve veehouderij en glastuinbouw opgenomen. Het bestemmingsplan houdt hier rekening mee. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting van het bestemmingsplan.

Op 1 maart 2017 hebben Provinciale Staten het Actualisatieplan Omgevingsverordening vastgesteld. Dat actualisatieplan bevat een wijziging van het beleid voor veehouderijen. Het provinciaal beleid is deels ingehaald door rijksbeleid. In de landelijke wetgeving worden eisen gesteld aan de groei van melkveehouderijen. Vanaf 2016 moeten melkveehouders aantonen dat de toename van de veestapel (ten opzichte van de omvang in 2014) deels ook gepaard gaat met groei in de oppervlakte cultuurgrond waarover het bedrijf kan beschikken. De provincie trekt om deze reden de bestaande hiervoor beschreven regeling in en komt met een nieuwe regeling.

Het huidige Gelderse provinciale ruimtelijke beleid voor de niet-grondgebonden veehouderij is nu gericht op de omvang van individuele bedrijven. Dit is omgezet in een aanpak die is gericht op duurzame groei van niet-grondgebonden veehouderij. In plaats van kwantitatieve (vaste) bouwvlakmaten bepalen extra maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein van landschappelijke inpassing, milieu- en dierenwelzijn de groeiruimte (het zogenaamde Plussenbeleid). Op deze wijze draagt Gelderland bij aan het versnellen van duurzame ontwikkelingen in de veehouderij zonder dat dit ten koste gaat van een verslechtering voor de natuur. Deze aanpak van het Plussenbeleid vraagt een werkwijze tussen ondernemer, omgeving en gemeente, waarin een goede dialoog centraal staat en ruimte is voor lokaal maatwerk gericht op lokale of regionale aandachtsgebieden. Met extra investeringen in ruimtelijke kwaliteit, milieu en dierenwelzijn kan de provinciale sturing op ruimtelijke maten komen te vervallen en krijgen niet-grondgebonden veehouderijbedrijven, die hierin extra investeren, de ruimte.

In het Actualisatieplan is bepaald dat het Plussenbeleid niet van toepassing is op de geldende bouwvlakken van niet-grondgebonden veehouderijen. Bij vergroting van deze bouwvlakken is het Plussenbeleid wel van toepassing. Daarbij heeft de provincie aangegeven dat het Plussenbeleid eerst in gemeentelijke beleidsregels vertaald dient te worden.

Beoordeling milieueffecten voornemen

In dit hoofdstuk zijn de volgende inhoudelijke eisen aan het MER op grond van artikel 7.7, lid 1 van de Wm uiteengezet:

- d. “een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen”;
- e. “een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven”;
- f. “een vergelijking van de ingevolge onderdeel b beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijk gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven”;
- g. “een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen”.

Een omschrijving van de algemene uitgangspunten van de referentiesituatie is in paragraaf 4.1 opgenomen. De referentiesituatie is opgesteld om de milieueffecten van het voornemen en de mogelijke alternatieven te kunnen beoordelen en vergelijken.

Hierna zijn in paragraaf 4.2 tot en met 4.10 de verschillende milieuonderdelen onderscheiden. In elke paragraaf is achtereenvolgens:

- uiteengezet op basis van welke kenmerken en op welke wijze de milieueffecten zijn beoordeeld;
- de referentiesituatie voor het milieuonderdeel op basis van de algemene uitgangspunten, waar nodig, verder uitgewerkt;
- globaal uiteengezet wat de milieueffecten zijn;
- de beoordeling van de milieueffecten wordt tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen;
- tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan zal ook een omschrijving worden opgenomen van de mogelijke maatregelen om (zeer) negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken. Waar zijn vast globale maatregelen opgenomen;
- tijdens het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan wordt een omschrijving opgenomen van de zogenoemde leemten in de kennis.

De uiteenzettingen en omschrijvingen zijn beperkt tot die onderwerpen van een milieuonderdeel die belangrijk zijn voor de beoordeling van de milieueffecten.

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuonderdelen verwacht worden. De “m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten” waarvoor het bestemmingsplan een kader biedt in overweging nemende, worden vooral milieueffecten verwacht op of van:

- de natuur;
- het landschap (cultuurhistorie); en
- geur.

Het onderzoek voor de plan m.e.r. is dan ook vooral op deze drie milieuonderdelen gericht. Andere milieuonderdelen die in het onderzoek overwogen zijn, zijn:

- bodem en water;
- licht
- lucht;
- geluid;
- verkeer;
- gezondheid.

De milieueffecten van het voornemen (en het uitvoerbare alternatief) zijn in samenhang bepaald. Dit betekent dat bij de omschrijving en beoordeling van de effecten ook de schaal waarop de effecten elkaar versterken of verzwakken (cumulatie) is overwogen.

De effecten van het voornemen kunnen ook door activiteiten op grond van andere plannen en projecten versterkt of verzwakt worden. Op het moment van het uitvoeren van het onderzoek voor het planMER waren in dit kader de volgende plannen of projecten bekend:

- **pm: Gemeente, zijn die plannen er, en wat is de inhoud van de plannen? Dit ivm cumulatie met het MER buitengebied.**

4.1

Referentiesituatie

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven. De trendmatige ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie.

De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie plus de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van de toekomstig (nagenoeg) zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (bestemde en vergunde activiteiten die bijna zeker ingevuld worden op korte termijn). Dit laatste wordt de autonome ontwikkeling genoemd. Zie ook onderstaande schematische weergave van wat tot de referentiesituatie behoort en wat tot het voornemen (Commissie m.e.r., 2015).

In de referentiesituatie vindt het voornemen (het vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied) niet plaats. De omschrijving van de referentiesituatie is in het algemeen beperkt tot die onderdelen op basis waarvan de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven plaatsvindt.

Hierna zijn de algemene uitgangspunten van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling uiteengezet. Voor de verschillende milieuonderdelen is de referentiesituatie, waar nodig, vervolgens per milieuonderdeel op basis van deze algemene uitgangspunten verder uitgewerkt.

4.1.1

Bestaande situatie

Huidige situatie landbouw in Maasdriel

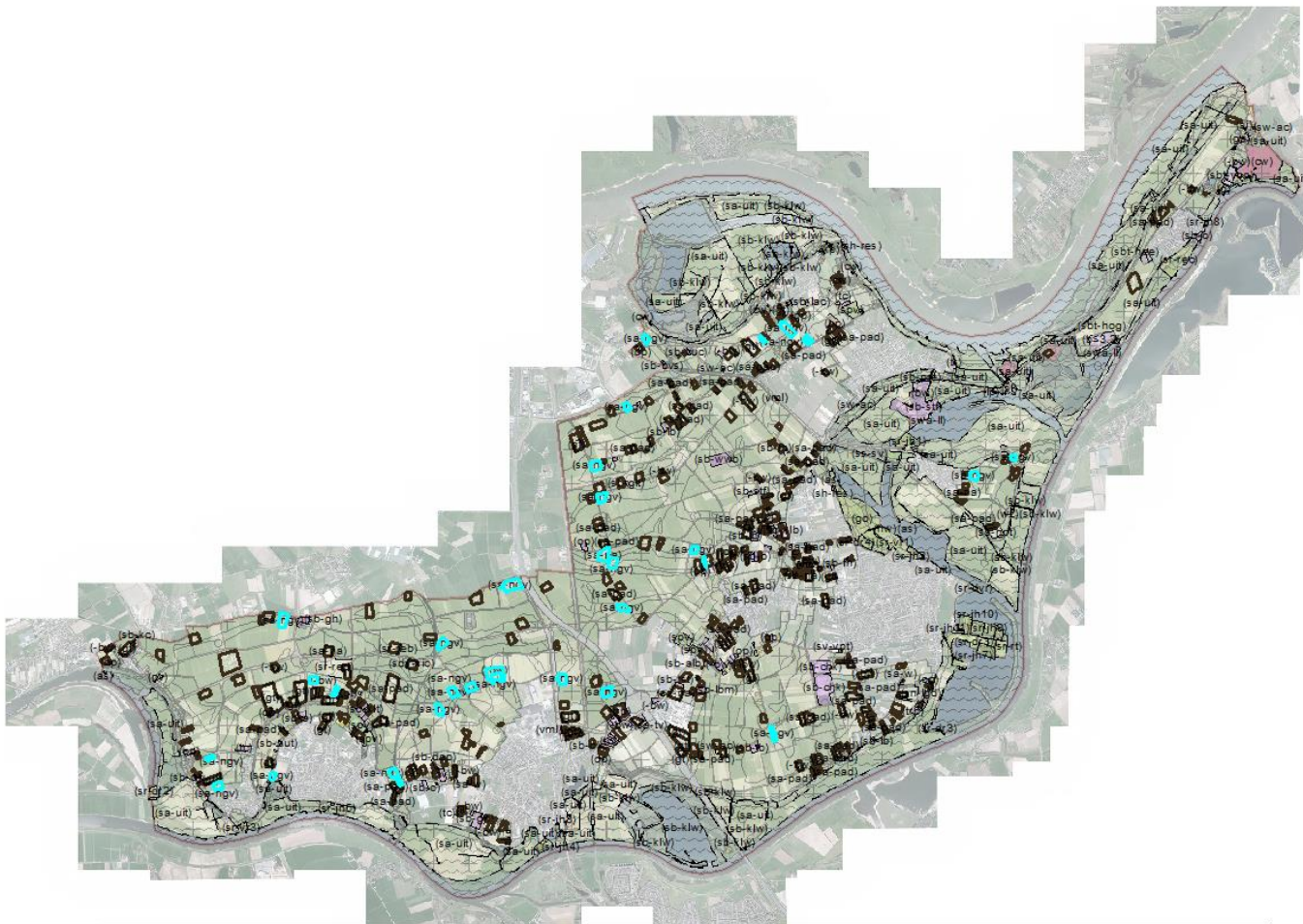
Een groot deel van de gemeentelijke oppervlakte wordt door land- en tuinbouw beheerd. Land- en tuinbouw is een belangrijke economische pijler voor Maasdriel. In 2016 waren in de gemeente Maasdriel 202 agrarische bedrijven aanwezig. Het grootste aandeel daarbinnen betreft de graasdierbedrijven (99) en de tuinbouw opengrond (70). Er zijn 10 glastuinbouw- en 11 intensieve veehouderijbedrijven aanwezig (bron: CBS-cijfers 2016). Ook de champignonteelt is relatief goed vertegenwoordigd met 13 bedrijven. De agrarische bedrijven bepalen voor een belangrijk deel het beeld in het buitengebied. Onderstaande tabellen en afbeeldingen geven een beeld van het aantal agrarische bedrijven en het aantal intensieve veehouderijen in het buitengebied van Maasdriel.

Figuur 2 Ligging agrarische bouwvlakken in Maasdriel (bron: voorontwerpbestemmingsplan)

Figuur 3 Ligging veehouderijen in Maasdriel (bron: inventarisatie voorontwerpbestemmingsplan - BügelHajema)

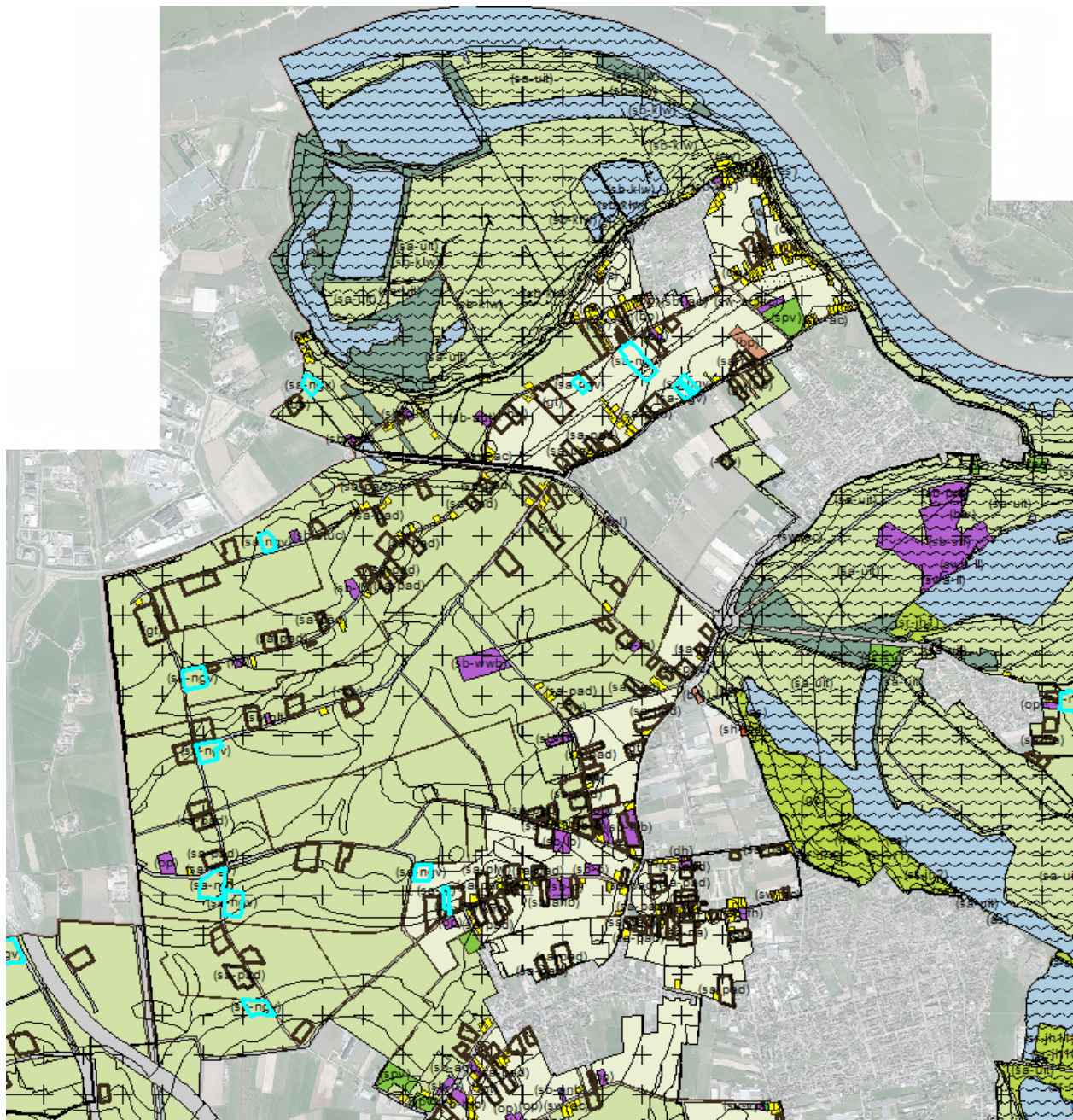

Figuur 4 Ligging bouwvlakken intensieve veehouderijen in Maasdriel (bron: voorontwerpbestemmingsplan)

Type bedrijf	Aantal bedrijven
Graasdieren	99
Hokdieren	11
Tuinbouw onder glas	33
Tuinbouw opengrond	70
Tuinbouw overig (Paddestoelenteelt)	32
Akkerbouw	27
Aantal landbouwbedrijven totaal	202*

Aantal landbouwbedrijven, bron CBS (stand van zaken 2016, [http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=80781NED&D1=0,2-3,5-6,12-13,19-20,25-26,32,37-44,48-54,57-58,60,62-73,77,81-148&D2=445&D3=\(&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T\)](http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=80781NED&D1=0,2-3,5-6,12-13,19-20,25-26,32,37-44,48-54,57-58,60,62-73,77,81-148&D2=445&D3=(&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T)))

Voorgaande afbeeldingen geven een globaal beeld van de ligging van de agrarische bedrijven en de intensieve veehouderijen. De aanwezigheid van burgerwoningen in de directe omgeving van een veehouderij kunnen de verdere ontwikkeling van een veehouderij belemmeren. Uit de bestemmingsplanverbeelding valt af te leiden dat de milieuruimte op diverse plekken beperkt is door de grote hoeveelheid burgerwoningen. Vooral tussen Hurwenen, Rossum en Kerkdriel is sprake van een groot aantal woningen.

Figuur 5 Uitsnede verbeelding voorontwerp bestemmingsplan omgeving Rossum, Kerkdriel en Herwenen - ligging woningen, agrarische bouwvlakken en intensieve veehouderij

Uitgangspunten referentiesituatie landbouw

De referentiesituatie voor het MER betreft niet de vergunde situatie, maar de feitelijke stalbezetting en de uitbreidingen die op korte termijn worden verwacht. De huidige situatie is echter niet

exact per bedrijf bekend. Wel zijn overzichten van de vergunde veebezetting per bedrijf beschikbaar. En daarnaast zijn CBS cijfers beschikbaar. Hoewel individuele bedrijfsgegevens bij de meitelling van het CBS worden verzameld, zijn deze gegevens niet openbaar beschikbaar.

Huidige dieraantallen meldingen en vergunningen

Om inzicht te verkrijgen in de huidige dieraantallen zijn alle meldingen en vergunningen van de veehouderijen door de gemeente verzameld en opgenomen in een excel-bestand.

Dieraantallen CBS

De totale veestapel van een gemeente op basis van de meitelling is wel openbaar, maar bevat onvoldoende gegevens voor de benodigde gedetailleerde berekeningen. Bovendien omvat het plangebied niet het gehele buitengebied van de gemeente. Enkele agrarische bedrijven vallen buiten het plangebied.

In de meeste gemeenten is de totale vergunde omvang van de veestapel enkele tientallen procenten groter dan de totale veestapel volgens de CBS meitelling. In het MER voor het bestemmingsplan wordt in de referentiesituatie daarom uitgegaan van een correctie voor de daadwerkelijke veebezetting ten opzichte van het totaal aan vergunde dierplaatsen. Wel behoeft het percentage op basis van de CBS-cijfers nuancering. Veehouderijbedrijven kennen, als normaal onderdeel van het bedrijfsproces, altijd een gemiddelde jaarlijkse onderbezetting ten opzichte van het vergunde aantal dierplaatsen. Er is bijvoorbeeld per jaar een aantal weken leegstand doordat slachtvee wordt afgevoerd en de stallen worden schoongemaakt. Deze functionele leegstand verschilt per diersoort en bedraagt gemiddeld circa 5 à 10 procent. Deze functionele leegstand is reeds verrekend in de NH₃-emissiefactoren in bijlage 1 van de Rav (kg NH₃ / dierplaats per jaar) per diersoort, op basis waarvan de totale stikstofemissie wordt berekend en mag dus niet nogmaals verdisconteerd worden.

Dat betekent dat het verschil tussen het vergunde aantal dieren en de CBS cijfers nog gecorrigeerd moet worden voor de 'normale' onderbezetting om de 'latent vergunde ruimte' te kunnen bepalen.

Gelet op het bovenstaande is een vergelijking gemaakt tussen de dieraantallen uit de milieuvergunningen en - meldingen en de CBS-cijfers.

Vergelijking CBS met meldingen en vergunningen

Tabel 1 Vergelijking dieraantallen gebiedsinventarisatie en CBS

	CBS			Veebestand	Afwijking gegevens veebestand tov cbs 2016, in %	CBS Factor
	2014	2015	2016			
Rundvee	11 061	11 267	11354	17901	157,7	0,63
Schapen	2 336	2 213	1844	2930	158,9	0,63
Geiten	6 684	9 779	10867	16608	152,8	0,65
Paarden en ponys	525	378	394	878	222,8	0,45
Varkens	12 738	10 230	8985	24909	277,2	0,36
Kippen	159 500	158 000	164300	240469	146,4	0,68
Kalkoenen	44 000	58 995	58995	57192	96,9	1,03
Bron:	CBS	cijfers	2014,	2015	en	2016,
	http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=80781NED&D1=0,2-3,5-6,12-13,19-20,25-26,32,37-44,48-54,57-58,60,62-73,77,81-148&D2=445&D3=l&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T					

Toelichting verschillen tussen CBS en veebestand per diersoort

Paarden

Het grote verschil in de aantallen wordt veroorzaakt doordat hobbymatig gehouden paarden, die aanwezig zijn binnen een inrichting waar bedrijfsmatig andere dieren worden gehouden, wel in de dieraantallen in de vergunning moeten worden meegenomen. Daarnaast hebben veel particulieren in het buitengebied meerdere paarden. Hoewel deze mensen hobbymatig paarden houden, is het aantal paarden in sommige gevallen zodanig dat dit vanuit milieuwetgeving wordt gezien als een bedrijfsmatige omvang en door de gemeente dus wordt beschouwd als een meldingsplichtige activiteit. Gelet op het bovenstaande is correctie van het aantal paarden niet noodzakelijk.

Rundvee, kippen, varkens, schapen en geiten

In het algemeen is het zo dat de gemeente een achterstand heeft in de controles van de agrarische bedrijven. Het verschil is hier waarschijnlijk te verklaren uit het feit dat er meerdere bedrijven zullen zijn, die inmiddels gestopt, dan wel uitgebreid zijn, maar waarvan de vergunning nog niet is ingetrokken, dan wel gewijzigd. Het verschil kan daarnaast worden verklaard doordat er bedrijven zijn, die in het kader van het Actieplan ammoniak hebben aangegeven te zullen stoppen na 2020. Deze bedrijven moeten momenteel maatregelen treffen zoals het houden van minder dieren.

Het verschil in geiten wordt verklaard doordat er recent een vergunning is verleend voor ca 6000 geiten (Hc de Jonghweg ong.). Deze dieren zijn nog niet meegenomen in de CBS-cijfers, aangezien ze nog niet aanwezig zijn. Ook past deze (nog) niet in het bestemmingsplan, waardoor vestiging nog niet als autonome ontwikkeling meegenomen kan worden.

Voor rundvee, kippen, varkens, schapen en geiten zal een correctiefactor worden gehanteerd.

Correctie

Gelet op de bovenstaande cijfers blijft er vooral een groot verschil tussen vergunningen en CBS cijfers bij het melkrundvee- en vleesvee, schapen, geiten, kippen en varkens. Bij de berekening van de huidige situatie is voor die categorie uitgegaan van een correctie ten opzichte van de vergunningen met de bovengenoemde correctiefactoren. Hiermee wordt de huidige situatie dan beter benaderd dan met alleen de getallen van de gecorrigeerde vergunningen.

Autonome ontwikkeling

Dit betreft (het gedeelte van) de vergunningen voor veehouderijen in het plangebied die nog niet ingevuld zijn maar die op korte termijn wel worden benut. Dergelijke situaties komen in de gemeente niet voor.

4.2

Natuur

Voor de effectbeoordeling op de natuurwaarden in het algemeen geldt in het MER de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling als referentiesituatie.

De referentiesituatie voor de Passende Beoordeling betreft uitsluitend de feitelijke situatie in 2017. De autonome ontwikkeling mag bij de effectbeoordeling op Natura 2000-gebieden niet worden meegenomen.

Het plangebied herbergt ecologisch waardevolle gebieden. Met name het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur -EHS- genoemd) is van groot ecologisch belang, evenals in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden.

Na een algemene kenschets van de natuurwaarden wordt het onderdeel Natuur op twee manieren behandeld in dit MER: de Natura 2000-gebieden en de effectbeoordeling op deze gebieden enerzijds en de overige natuur: NNN en natuurwaarden buiten de NNN en de effectbeoordeling hierop anderzijds.

Natura 2000-gebieden kennen een eigen wettelijke regeling. De effectbeoordeling op deze gebieden dient middels een Passende beoordeling te gebeuren (zie hoofdstuk 6). Omdat Natura 2000-gebieden tevens onderdeel zijn van het NNN worden ze ook in deze paragraaf kort beschreven.

4.2.1

Algemene kenschets natuur Maasdriel

De belangrijkste natuurwaarden in Maasdriel liggen in de periferie van de gemeente. In hoofdzaak betreffen het de uiterwaarden en oeverlanden van de Waal en de Maas. Het landschap van Maasdriel is in het verleden in belangrijke mate vormgegeven door deze beide rivieren. Langs deze rivieren liggen de hoger gelegen oeverwallen waarop de meeste dorpen zijn ontstaan, in de nabijheid van kenmerkende hoogstamfruitboomgaarden. De uiterwaarden langs de Waal en de Maas bestaan uit graslanden, broekbossen, grienden, rietkragen en populierenbossen. Dit alles vormt het groene raamwerk van het gebied maar fungeert ook als migratieroute voor talloze faunasoorten. Het is een gebied met hoge natuurwaarden en complexe ecologische samenhang. Een kwetsbaar gebied, want schade van een deel betekent schade aan het geheel.

Het achterliggende landschap kenmerkt zich door de verkavelingsstructuur, de aanwezigheid van weilanden en weteringen, historisch landgebruik in de vorm van grienden en eendenkooien. In Maasdriel heeft in de achterlanden de landbouw nadrukkelijk het primaat en zijn waardevolle natuurgebieden schaars. De belangrijkste natuurgebieden van Maasdriel worden hieronder kort beschreven.

Uiterwaarden Waal en Maas

Het belangrijkste natuurgebied betreft de Uiterwaarden Waal. Dit is tevens een Natura 2000 gebied en wordt vanwege die status ook uitgebreid in de Passende Beoordeling beschreven.

Het meest waardevolle onderdeel hiervan in de gemeente, betreft de Kil van Hurwenen en de uiterwaarden bij Hurwenen. Het natuurgebied is in 1639 in een afgesneden rivierarm van de Waal ontstaan. Bij hoog water in de rivier stroomt het water door het gebied. De Kil van Hurwenen is als uitermate rijk natuurgebied een geliefde plek voor vogels en natuurliefhebbers. Naast Gelderse roos en sleedoorn groeien er ook zeldzame planten als klein vlooienkruid, late stekelnoot, zomerfijnstraal en Engelse alant. Op de stroomrug staan talloze kruisdistels, waar grote aantallen putters op foerageren. Daarnaast liggen er enkele grote plassen, die ontstaan zijn door zand- en kleiwinning. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlanding plaatsvindt. De grootste oppervlaktes bestaan uit stroomdalgraslanden en moerasachtige gebieden. In de winter en trektijd van vogels foerageren grote groepen watervogels als eenden en ganzen in het gebied, alsmede steltlopers als scholekster, kievit, grutto, tureluur en incidenteel de zeldzame kemphaan. Bijzondere broedvogels van de uiterwaarden zijn porseleinhoen (moerasgebied) en kwartelkoning (stroomdalgraslanden).

Plaatselijk komt zachthoutoobos voor hoofdzakelijk in de vorm van wilgenvloedbos. Door ontginning, rivierregulatie, aanleg van dijken en landbouwkundig gebruik van de standplaatsen van dit bostype is van de het wilgenvloedbos in Nederland, en ook elders in Europa, niet veel meer over. Wilgenvloedbos heeft twee gezichten. In de pionierfase is het een struweel waarin Schietwilg (*Salix alba*), Katwilg (*Salix viminalis*) en Amandelwilg (*Salix triandra*) de dienst uit maken, plaatselijk vergezeld van Bittere wilg (*Salix purpurea*) en, op rivierstranden, van Zwarte populier (*Populus nigra*). Naarmate het bos ouder wordt delven de struikvormende wilgen het onderspit. In latere successiestadia, in de loop van de natuurlijke opeenvolging, treedt boomvormige Schietwilg op de voorgrond, soms gemengd met de eveneens boomvormige Kraakwilg (*Salix fragilis*).

Wilgenvloedbossen ontwikkelen zich op groeiplaatsen waar periodiek sprake is van overstroming met rivierwater. Zeer plaatselijk is ook wel sprake van kwel, maar de ecologische betekenis hiervan valt vrijwel volledig weg door de grote invloed van overstromingen met voedsel- en basenrijk rivierwater en de basenrijke bodems. De natuurwaarde van wilgenvloedbossen laat sinds het einde van de twintigste eeuw een opmerkelijke stijging zien. De toename van het zachthoutoobosbiotoop in aantal en omvang bracht een gestage stroom op gang van organismen die tot voor kort niet of nauwelijks in Nederland voorkwamen. De ondergroei van de oobossen wisselt van ruige brandnetelvlaktes tot moerasige vegetaties met Gele lissen en Watermunt. Oobossen zijn rijk aan vogels. In de jonge bossen zingen ongekend hoge aantallen Fitissen die, als het bos ouder wordt, opgevolgd worden door grote aantallen Tjiftjaffen. Waar het jonge bos wat opener is zingen Blauwborsten en soms hangen de nesten van Buidelmezen in vrijstaande bomen. Hoe ouder het bos, hoe gevarieerder de vogelwereld. Nachtegalen broeden in de ondergroei, Wielewalen in de kroonlaag en Boomklevers en Spechten gebruiken vermolmd hout voor hun nestholtes. Als het bos een jaar of twintig oud is kunnen grote roofvogels als Havik, Buizerd en zelfs Wespandief in de bomen terecht. In rustige bossen broeden kolonievogels als Aalscholvers en Blauwe Reigers en sinds kort maken ook Lepelaars gebruik van de oobossen.

Wilgenvloedbossen zijn verder rijk aan insecten, mossen en paddenstoelen. Het wilgenvloedbos speelt in het huidige landschap een rol als vluchtplaats ofwel refugium voor moerasplanten. Verder is wilgenvloedbos - dankzij de hoge luchtvochtigheid en het ruwe en relatief basische karakter van de wilgenschors - een gunstige biotoop voor epifytisch groeiende soorten, onder meer voor het zeer zeldzame bladmos Tonghaarmuts (*Orthotrichum rogeri*), één van de slechts vijf plantensoorten, waarvan het voorkomen in ons land in Europese context als bijzonder belangrijk wordt gezien

(Habitatrichtlijn, Annex II). Behalve in de uiterwaarden van de Waal komt het wilgenvloedbos ook plaatselijk in de Alemsche Overwaard voor.

De uiterwaarden van de Maas zijn relatief droog en bevatten minder water en moeras. Op enkele plekken staan fraaie meidoornhagen (restanten Maasheggenlandschap). Voor de natuur zijn de zandige, reliëfrijke uiterwaarden bij Alem aan de dode Maasarm waardevol. Hier komen zacht-houtoobossen voor met de kenmerkende flora en fauna zoals hierboven beschreven. Ook zijn hier de stroomdalgraslanden goed vertegenwoordigd. Aan de (zuid)westzijde van de gemeente Maasdriel (Wellseind) ligt een deel van de Afdamde Maas. Hier zijn moeras en rietoevers aanwezig. De Heerewaardense uiterwaarden hebben vooral een potentiële natuurfunctie. Aan de Maaskant kunnen zich natuurdoeltypen ontwikkelen als stroomdalgrasland, hardhoutoobos en rietmoeras, in afweging tot de huidige landschappelijke waarden en natuurwaarden. Ten behoeve van natuurontwikkeling zijn onder meer beheersovereenkomsten met landbouwers afgesloten.

Ammerzoden

Rond Ammerzoden komt veel monumentale bebouwing voor waaronder kasteel Ammersoyen en het Slot van Well. De bebouwing biedt verblijfplaatsen voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het parkachtige karakter van de omgeving met waterpartijen herbergt veel heesters en kruiden met veel soorten libellen en vlinders. Tevens komt hier een rijke zangvogelpopulatie voor.

Eendenkooi

Bij Grote lage broek ten noorden van Hedel ligt een eendenkooi. Eendenkooien herbergen op een relatief klein oppervlak een hoge biodiversiteit: de combinatie van open water, oeverzones, ruigte en moerasbos bieden een leefgebied voor tal van zangvogels, zoogdieren, libellen en vlinders.

Graslanden landbouwgebied

Het overgrote deel van de gemeente bestaat uit relatief intensief beheerd grasland. Door het vrij intensieve gebruik zijn de natuurwaarden beperkt. De graslanden hebben enige waarde als broedgebied voor lage aantallen weidevogels als Kievit, scholekster en graspieper. Daarnaast vormen ze een foerageergebied voor kraaiachtigen en roofvogels of uilen zoals torenvalk en steenuil. Plaatselijk worden de graslanden doorsneden met meer of minder brede weteringen. De weteringen zijn van belang voor vissen waaronder ook beschermde soorten als kleine modderkuiper en bittervoorn. Langs de oevers komen verschillende soorten libellen voor als pantserjuffers en glazenmakers als blauwe en bruine glazenmaker. De brede weteringen zijn tevens van belang voor water- en oevervogels zoals meerkoet, waterhoen, rietgors en kleine karekiet.

Roomgat

Het Roomgat bij Hedel is een minuscuul natuurgebiedje bestaande uit een Wiel omgeven met bossen met onder andere populieren en knotwilgen. In het bosje is een kleine kolonie blauwe reigers gevestigd. In het moerasbos komen verder andere soorten vogels voor als grote bonte specht en ransuil.

Kade te Alem ²

Het dorp Alem ligt in de uiterwaarden van de Maas. De begroeiing van de kade bestaat vooral uit eiken en meidoorns. Op de meidoornbesjes komen in het winterhalfjaar veel lijsterachtigen als de

² <https://www.glk.nl/landschap-kastelen/locatie/?locatie=95>

kramsvogel, koperwiek en grote lijster af. De eiken vormen een leefgebied voor groene- en grote bonte specht, boomkruiper en verschillende soorten mezen.

Boomgaarden

Een boomgaard vormt een ecotoop, een gebied dat specifieke leefomstandigheden biedt en waarin planten en dieren in samenhang en onderlinge afhankelijkheid van elkaar leven. Daarbij treedt ook verstrengeling op met de productiefunctie. Veel insectensoorten kunnen zorgen voor het bestuiven van de bloesems, andere belagen juist de fruitbomen. Bepaalde insecten zijn voor hun voortplanting specifiek afhankelijk van één bepaalde soort, zoals de Appelzaagwesp, die alleen voorkomt op appelbomen. Tegelijk zijn er andere insectensoorten die deze ‘productiebelagers’ weer gebruiken als prooidier. Dit samenspel zorgt voor de biologische bestrijding en toont ook de noodzaak voor een goede balans tussen de aanwezige diersoorten en planten. Helaas zijn in Maasdriel de meeste hoogstamboomgaarden vervangen door laagstamboomgaarden. Deze hebben een veel lagere ecologische waarde.

Plaatselijk zijn nog enkele hoogstamboomgaarden aanwezig. De hoogstamboomgaard kan met andere kleine landschapselementen en bos- en natuurgebieden deel uitmaken van de ecologische infrastructuur van een gebied. De betekenis in dit opzicht verschilt per boomgaard en is sterk afhankelijk van de ligging ten opzichte van andere landschapselementen en grotere bos- en natuurgebieden.

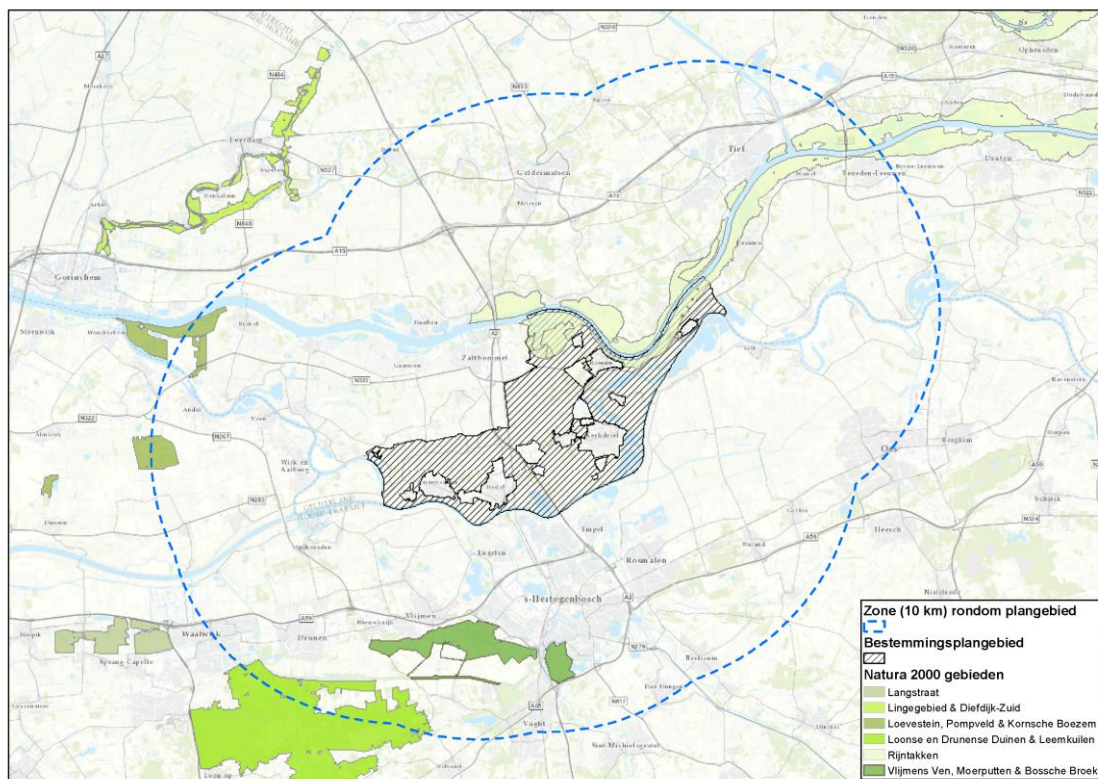
4.2.2

Wet natuurbescherming 2017

In het kader van de Wet natuurbescherming geldend per 1 januari 2017 (verder te noemen Wnb2017) zijn zogenaamde Natura 2000-gebieden aangewezen.

Binnen de gemeentegrens van Maasdriel is een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijntakken gelegen. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied liggen verder de Natura 2000-gebieden Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek (op ca. 4 kilometer afstand), Loonse en Drunense duinen (op ca. 8 kilometer afstand), Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (op ca. 8 kilometer afstand), Langstraat (op ca. 10 kilometer afstand) en Lingegebied en Diefdijk (op ca. 10 kilometer afstand). Op grotere afstand (tot ca. 20 kilometer afstand) liggen nog de Biesbosch, Kolland en Overlangbroek en Kampina en Oisterwijksche Vennen.

Op de kaart in Figuur 6 is de ligging van Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Maasdriel weergegeven.

Figuur 6. Ligging Natura 2000-gebieden binnen en rond de gemeente Maasdriel

In bijlage 1 is een beschrijving van de Natura 2000-gebieden opgenomen die binnen een straal van 10 kilometer rond het plangebied liggen. Uit het raadplegen van de Natura 2000-beheerplannen komt naar voren dat 5 kilometer de maximale effectafstand is van relevante effecten anders dan die als gevolg van de emissie van stikstof.

Van de meeste Natura 2000-gebieden binnen het onderzoeksgebied ligt de stikstofdepositie in de bestaande situatie al aanzienlijk boven de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattypen. De consequenties hiervan worden nader uitgewerkt in de Passende Beoordeling in hoofdstuk 6.

Gelders Natuur Netwerk en Natuurnetwerk Nederland

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het provinciale natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming is op provinciaal niveau uitgewerkt in het Gelders Netwerk Natuur (GNN) in de Omgevingsverordening Gelderland³ en het Natuurbeheerplan Gelderland⁴.

Kernkwaliteiten GNN en GO

³ Omgevingsverordening Gelderland, vastgesteld december 2016

⁴ Natuurbeheerplan 2017 Provincie Gelderland, vastgesteld door GS op 27 september 2016

De provincie en haar partners streven samen naar een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en naar behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. Natuur en landschap zijn het kapitaal van Gelderland. De opgaven die de provincie en haar partners hierbij zien, zijn:

- het behouden en mogelijk vergroten van de biodiversiteit (soortenrijkdom) in de natuur;
- het verbinden van de Gelderse natuur met natuurgebieden in aangrenzende provincies en Duitsland;
- het betrekken van mensen in een gebied bij het beheer van hun natuur en landschap.

De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden. Het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone vervullen daarnaast een belangrijke rol bij het behoud van de biodiversiteit. De ecologische verbindingzones maken voor een klein deel uit van het Gelders Natuurnetwerk. De kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk die beschermd en ontwikkeld moeten worden, zijn in de Omgevingsvisie omschreven.

Beschermingsregime Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat enerzijds uit alle gebieden met een natuurbestemming binnen de voormalige Gelderse EHS en anderzijds uit een zoekgebied van 7.300 ha voor 5.300 ha nieuwe natuur. Deze zoekruimte voor nieuwe natuur in het GNN is in de Omgevingsvisie opgenomen als toelichtende kaart. Daarnaast maken de reeds gerealiseerde delen van verbindingzones deel uit van het GNN. Het beleid met betrekking tot het GNN is ten eerste gericht op de bescherming en het herstel van de aanwezige natuurwaarden, ten tweede op de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden. In Maasdriel liggen geen ecologische verbindingzones.

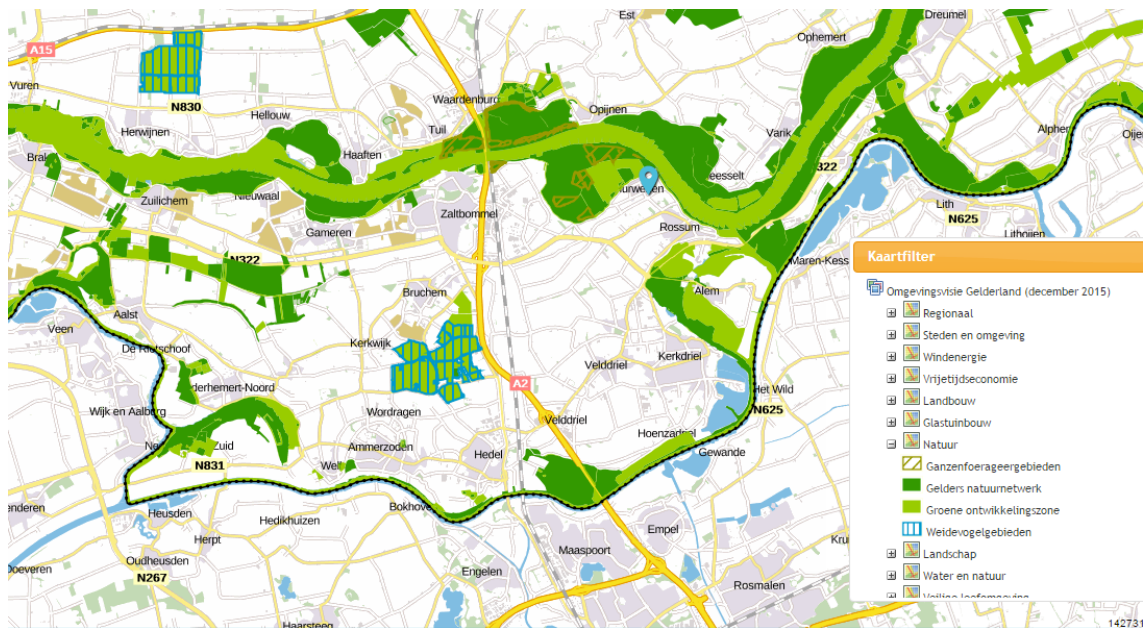
Binnen het GNN zijn geen bestemmingen toegestaan waardoor de kernkwaliteiten van het gebied significant worden aangetast.

Op grond van de Omgevingsverordening maakt de provincie Gelderland ruimtelijke ontwikkelingen die een negatief effect hebben op de bijzondere kenmerken en waarden van het GNN niet mogelijk. Vanwege het grote belang (economisch of anders) is het mogelijk dat ruimtelijke ontwikkelingen die een negatief effect hebben toch uitgevoerd moeten worden. Bij dergelijke projecten moet er compensatie plaatsvinden. Deze compensatie moet bijdragen aan de aanleg van een zogenoemde sterke GNN.

De Groene Ontwikkelingszone (GO)

De Groene Ontwikkelingszone bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. De GO bestaat uit gebieden die ruimtelijk zijn vervlochten met het GNN, het gaat vooral om landbouwgrond. De GO heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. In het GO mogen geen grootschalige ontwikkelingen plaatsvinden met negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied.

De begrenzing van het GNN en GO in en rond de gemeente Maasdriel staat weergegeven in Figuur 7.

Figuur 7. begrenzing van het GNN in en rond de gemeente Maasdriel.

De bijlage Kernkwaliteiten van de Omgevingsvisie⁵ beschrijft de kernkwaliteiten natuur en landschap voor deelgebieden van het GNN en GO die (deels) in het plangebied liggen:

Deelgebied St.Andries-Maas:

- Dynamische rivier met geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasporentransport; ecologisch kerngebied én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzee(kust)
- noordoever Maas en smal binnendijks gebied met variabel, grotendeels agrarisch cultuurlandschap en natuurcomplexen
- Parel Piekenwaard: stroomdalgrasland op hoge, reliëfrijke, zandige bodem; aardkundig waardevol
- verbinding tussen Maas- en Waaluitewaarden
- diverse forten
- waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever
- leefgebied steenuil
- plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en ooibos
- cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen
- Over de Maas: als natuurterrein in te richten ontzanding
- onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken)
- rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden
- alle door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Deelgebied Waaluitewaarden Wamel - Zaltbommel:

⁵ http://geopub.prvgld.nl/dataset/POVE_B_Kernkwal_deelgeb/109460.html

- Dynamische rivier met actieve geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasporetransport en ecologisch kerngebied (Natura 2000-gebied) én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzeekust
- zuidoever Waal met variabel, grotendeels agrarisch, maar ook industrieel cultuurlandschap; natuurelementen van natuurlijke oorsprong (rivierduinen, oude rivierlopen, kolken) of door mensen aangelegd (klei- en zandwinningen, kaden, forten) en kleine natuurcomplexen, met Kil van Hurwenen als groot natuurcomplex
- bij Heerewaarden (Over de Maas en St. Andries) raken de Maas- en Waaluitewaarden elkaar en vindt uitwisseling van soorten plaats
- Parel Kil van Hurwenen: oude rivierarm met brede rietzomen en moerasbosjes, deels verland; zeer vogelrijk rust- en voedselgebied voor rietganzen, zwanen en eenden; broedgebied voor moerasvogels; stroomdalgraslanden; A-locatie bos: klein natuurlijk schietwilgenbos
- waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever
- leefgebied steenuil
- plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en ooi-bos, stadsgezicht op Tiel
- cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen en forten
- onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en (steen)fabrieken)
- rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden
- abiotiek: aardkundige waarden (o.m. reliëf van oeverwallen, strangen en andere stromingspatronen), kwel, bodem
- ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Deelgebied Bommelerwaard:

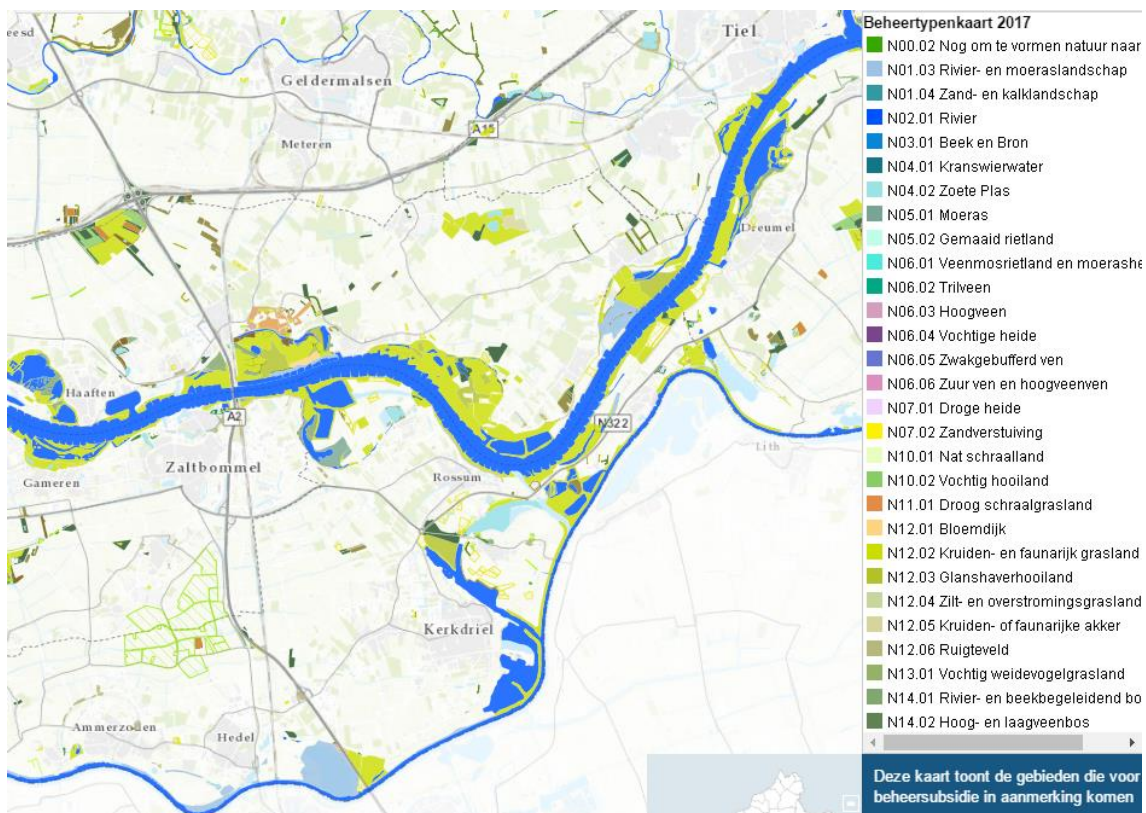
- gebied van grootschalige kommen met forse stroomrug Bruchem - Kerkwijk langs de Waal en stroomrug met oude meanders langs de Maas
- ecologische verbinding Meidijkse Wielen - Capreton
- leefgebied steenuil
- leefgebied kamsalamander
- Kasteel Ammersoyen in oude Maasmeander
- oude polderstructuur met zijtwendes, achterkades en boezems nog op veel plaatsen herkenbaar; eendekooien en andere bosjes
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir
- ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning, waterberging
- alle door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Delen van GNN en GO zijn tevens aangewezen als ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied (Figuur 7):

- Langs de Waal bij Hurwenen is een ganzenfoerageergebied aangewezen, dat hier geheel binnen de GNN ligt. In foerageergebieden waarborgt de provincie de noodzakelijke rust. Vanuit het Faunafonds is voor ganzenschade een schadevergoedingsregeling.

- Ten zuiden van Kerkwijk is binnen de Groene Ontwikkelingszone een weidevogelgebied aangewezen. De provincie wil hiermee bevorderen dat ook buiten de reservaten een blijvende functie als leefgebied voor weidevogels in stand blijft. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust. Daarnaast stelt de provincie beheersubsidies beschikbaar, en kent de “waterhuishoudkundige Functie weidevogelgebieden” toe aan deze gebieden.

De ecologische waarden en kenmerken zijn vastgelegd in een beheertypenkaart (Figuur 8). Deze kaart vormt de kern van het Natuurbeheerplan⁶.

Figuur 8. Begrenzing GNN en Natuurdoeltypen GNN (bron: Natuurbeheerplan 2017 Provincie Gelderland)

De uiterwaarden van de Waal aan de noordrand van de gemeente maken tevens deel uit van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast liggen verspreid door de gemeente verscheidene natuurgebieden en groene ontwikkelingszones. De meeste liggen nabij de rivieren de Waal en de Maas, met als belangrijke uitzondering het weidevogelgebied ten zuiden van Kerkwijk.

Natuur buiten de GNN/Agrarische natuur

Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer onderscheiden de provincies vanaf 2016 de volgende vier leefgebieden:

- open grasland (nat);
- open grasland (droog);
- droge dooradering;

⁶ Natuurbeheerplan 2017 Provincie Gelderland, vastgesteld door GS op 27 september 2016

- natte dooradering.

Deze vier leefgebieden zijn de vier agrarische natuurtypen van de Index Natuur en Landschap 2017. Daarnaast is er ook een categorie water. In het Natuurbeheerplan worden deze vier agrarische natuurtypen en de categorie water als zoekgebieden op de beheertypenkaart aangeduid. De leefgebieden overlappen deels met Groene Ontwikkelingszones, maar vallen deels hierbuiten. De begrenzing van de zoekgebieden is in het overleg met de agrarische collectieven in oprichting, waterschappen, gemeenten, natuurorganisaties, Gelders Particulier Grondbezit en provincie tot stand gekomen. Deze zoekgebieden zijn een mix van kerngebieden en potentieel kansrijke (suboptimale) gebieden. Het zoekgebied water betreft grote delen van de gemeente, maar raakt niet direct aan natuurdoelen.

Voor het deelgebied Bommelerwaard, waarvan Maasdriel deel uitmaakt, omschrijf het natuurbeheerplan⁷ de volgen doelen:

- Open grasland. In de bestaande weidevogelgebieden in het open grasland nat vooral werken aan vergroten kruidenrijkdom en vernatting van de percelen.
- Natte dooradering. De wateren rondom de Capreton zijn begrensd vanwege de aanwezigheid van de Bittervoorn. Er zijn maatregelen mogelijk ter bevordering van deze soort, zoals het verbeteren van de waterkwaliteit door mest - en spuitvrije zones direct grenzend aan watergangen en bittervoornvriendelijk slootbeheer.
- Droge dooradering. Begrensd zijn de oeverwallen bij Bruchem en het eiland van Alem vanwege de ontwikkelingsmogelijkheden voor patrijs en overwinterende akkervogels. Inzetten op een mozaïek van struwelen en ruigten.

Weidevogels worden in het natuurbeheerplan niet als doelsoort voor droog open grasland genoemd (het leefgebied nat grasland komt niet voor binnen de gemeente Maasdriel), het weidevogelgebied kent wel bescherming als Groene Ontwikkelingszone (zie aldaar).

In de natte dooradering zijn o.a. slobend, zomertaling, watersnip en tureluur doelsoorten, tevens een groot aantal amfibieënsoorten en nog en aantal soorten uit diverse soortengroepen. In de droge dooradering zijn een aantal vogels van struweel en kleinschalig agrarisch landschap doelsoorten, zoals patrijs, kneu, spotvogel, kerkuil, ransuil en steenuil.

De begrenzing van leefgebieden biedt geen planologische bescherming, binnen de begrenzing van de zoekgebieden is voor bevordering van natuurwaarde subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer mogelijk. Een deel van de doelsoorten zoals amfibieënsoorten, kerkuil, ransuil en steenuil zijn Wnb-beschermde soorten.

4.2.3

Referentiesituatie beschermde soorten

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie situatie.

Beschermde soorten Wet natuurbescherming

Omdat, zoals eerder is opgemerkt, voor een aantal algemene beschermde amfibieën- en zoogdier-soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van toepassing is, zijn deze soorten voor het bestemmingsplan Buitengebied minder belangrijk. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

⁷ Natuurbeheerplan 2017 Provincie Gelderland, Vastgesteld door GS op 27 september 2016

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFD) via Quickscanhulp.nl (© NDFD - quickscanhulp.nl 01-06-2017 10:44:04) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het projectgebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen (zie bijlage 2). Beschermde vaatplanten zijn niet bekend uit dit gebied. Ook de beschermde mossoort Tonghaarmuts, typisch voor wilgenbossen in het rivierengebied⁸ is niet bekend uit het plangebied. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst betrokken. Sommige soorten die wel beschermd zijn ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling in de Wet natuurbescherming, verder aangeduid als Wnb soorten, komen niet voor in niet-agrarische biotopen. Dit zijn onder andere soorten van rivieren en uiterwaarden zoals de rivierrombout (een libel) en otter. Deze zijn vrijwel uitsluitend aanwezig in de Natura 2000-gebieden, in (de grotere elementen van) het NNN. Over het algemeen zijn de Wnb-soorten in de beschermde gebieden goed beschermd. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, heeft wat betreft de meeste verstoringsaspecten hier geen invloed op. Dit geldt niet ten aanzien van de effecten van stikstof: effecten hiervan kunnen tot op grote afstand van de bron meetbaar zijn. Deze effecten worden daarom in de effectbeoordeling wel besproken (H.4.2.5).

In deze paragraaf worden vooral de Wnb-soorten besproken die ook buiten de beschermde gebieden, in het agrarische gebied voorkomen. Deze soorten kunnen ook rechtstreeks worden aangetast bij bijvoorbeeld grond- en bouwwerkzaamheden. Dit zijn bijvoorbeeld aan gebouwen gebonden soorten zoals vleermuizen, huismus, kerkuil. Tevens zijn er soorten die in en rond houtige landschapselementen voorkomen, in uiterwaarden, maar ook rond agrarische percelen en op boerenerven. Omdat van deze soorten geen gebiedsdekkende inventarisatie heeft plaatsgevonden en de verspreiding van soorten bovendien ook niet exact bekend is, is ervoor gekozen om de Wnb-soorten niet op een kaart aan te geven. Voor zover bekend zullen de locaties van de soorten wel zoveel mogelijk in de tekst worden aangegeven, zowel ten aanzien van het voorkomen in de natuurgebieden als in het agrarisch gebied. De meest relevante soortengroepen worden hieronder besproken.

Hierna worden de op basis van de hiervoor genoemde inventarisaties naar voren gekomen beschermde planten- en diersoorten per soortengroep besproken.

Zoogdieren

Er zijn 25 soorten beschermde grondbewonende zoogdiersoorten bekend uit het plangebied en nabije omgeving, waarvan er 8 niet zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling. Daarvan kunnen das, eekhoorn en steenmarter regelmatig verblijven in het agrarisch gebied.

De das kan met kleine bospartijen of zelfs opgaande beplantingen toe om een burcht, bijburcht of vluchtpijp aan te leggen. Hij heeft daar in de omgeving echter grasland (beekdalen) of akkers nodig met voedselgewassen. De eekhoorn is vooral in bosgebieden aan te treffen, maar kan ook in houtwallen, houtsingels of boomrijke erven voorkomen. De steenmarter kan verspreid in het agrarisch gebied voorkomen, met voorkeur voor erven met oude schuren, bosjes en rommelhoekjes

De bever en otter komen voor in de uiterwaarden langs de Maas en Waal. Dit geldt ook voor de waterspitmuis, die echter ook in goed begroeide oevers elders kan voorkomen. Voor steenmarter is geschikt leefgebied aanwezig op de erven en in de bebouwing in het buitengebied. Voorkomen

⁸ <https://www.verspreidingsatlas.nl/verspreidingskaart.aspx?soortcode=3248&size=large>

van het damhart berust waarschijnlijk op uit gevangenschap ontsnapte exemplaren, en de gewone zeehond een uit zee afgedwaald exemplaar.

Daarnaast zijn 7 soorten vleermuizen bekend in en nabij het plangebied, waarvan vliegroutes, foerageergebied en verblijfplaatsen zijn beschermd. Al deze soorten kunnen ook in het agrarisch gebied voorkomen. Meest algemeen zijn hier gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Het open agrarische open gebied vormt in beginsel geschikt foerageergebied voor de vleermuissoorten laatvlieger en rosse vleermuis. Rond de bebouwing en opgaand groen zijn ook gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en incidenteel de vrij zeldzame baardvleermuis te verwachten. De watervleermuis is foeragerend te verwachten boven bredere watergangen, plassen en meren.

Gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis) zijn vooral te verwachten in spouwmuren, achter gevelbetimmering en daklijsten, onder dakpannen of in schuren. Boombewonende soorten (watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis) zijn in ruimten (holtes, scheuren) in bomen te verwachten. Hierbij moet aangetekend worden dat de recentere ligboxenstallen en kapschuren gezien de constructie en gebruikte bouwmaterialen meestal niet geschikt zijn voor vleermuizen.

Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn op basis van de Wnb beschermd. Over het algemeen is het nest van vogels alleen beschermd wanneer dit in gebruik is om een broedsel groot te brengen (tijdens het broedseizoen). Bij een aantal vogelsoorten is het nest echter jaarrond beschermd (dus ook buiten het broedseizoen). Over deze soorten geeft de Quickscanhulp.nl informatie, dit betreft vijftien vogelsoorten. Van enkele soorten is het onwaarschijnlijk dat ze hier ook broeden, en van een aantal is alleen te verwachten dat ze in natuurgebied broeden. In het agrarisch gebied is het wel mogelijk dat hier boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en steenuil broeden in verspreide bosjes en singels tussen de percelen of op agrarische erven. Deze soorten komen vooral in en nabij de uiterwaarden, maar ook wel daarbuiten. Tot slot dien de steenuil te worden genoemd. De steenuil komt verspreid voor in het kleinschalige landbouwgebied en langs randen van extensiever beheerde landbouwpercelen. Deze soort broedt meestal in oude, holle bomen zoals knotwilgen of hoogstamfruitbomen.

In de (agrarische) bebouwing in de dorpen of verspreid liggende bebouwing kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn van kerkuil en huismus. De gierzwaluw nestelt ook in gebouwen, maar zelden in bebouwing in agrarisch gebied.

Amfibieën en vissen

Volgens de [Quickscanhulp](http://Quickscanhulp.nl) komen 8 soorten amfibieën en 1 vissoort voor met een beschermingsstatus; vier van de soorten amfibieën zijn echter vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkeling.

Van de niet-vrijgestelde beschermde amfibieën komen heikikker, poelkikker, kamsalamander en rugstreeppad voor.

De heikikker prefereert de grotere natuurgebieden met heide en veentjes, maar kan ook vochtig grasland met sloten voorkomen, mits de waterkwaliteit goed is en het agrarisch beheer extensief is. Ook de poelkikker kan hier voorkomen. De kamsalamander en rugstreeppad komen voornamelijk in en rond plassen en poelen in de uitwaarden voor, maar incidenteel ook wel in aangrenzend agrarisch gebied.

De meeste soorten beschermde amfibieën hebben als leefgebied voorkeur voor de combinatie van afgesloten schoon water en houtige ruigte of opgaande beplanting zoals een houtwal of bosjes. Wanneer een keten van poelen om de 600 meter is te volgen, kunnen veel soorten zich verspreiden. Het beleid van de provincie is dan ook gericht op verbeteren van het biotoop voor amfibieën in het agrarisch gebied. Algemene beschermde amfibieën, waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, als gewone pad en bruine kikker komen in deze gebieden al regelmatig voor.

De enige beschermde vissoort die bekend is, is de grote modderkruiper. Deze soort is te verwachten in watergangen in het agrarische gebied⁹. Deze soort heeft een voorkeur voor stilstaand tot langzaam stromend ondiep water met een rijke plantenbegroeiing en een sliblaag op de bodem¹⁰.

Ongewervelden

Uit het bureauonderzoek komen in de soortengroep ongewervelden twee beschermde soorten naar voren: dagvlinder grote vos en libel rivierrombout.

De grote vos is een dagvlinder die met uitsterven wordt bedreigd. De waarneming betreft vermoedelijk een zwerver uit het buitenland of vlinder van een tijdelijke populatie. De rivierrombout is direct gebonden aan de rivieren Maas en Waal, en komt niet in agrarisch gebied voor.

De graslanden, natuurgebieden, oevers en watergangen kunnen wel van waarde zijn voor tal van niet beschermde vlinders en libellen.

4.2.4

Referentiesituatie ammoniak

Wav-gebieden

Binnen het plangebied liggen geen gebieden die worden beschermd tegen neerslag van ammoniak door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

Programmatische Aanpak Stikstof

Ruimte voor economische ontwikkelingen, sterkere natuur en minder stikstof. Dat is het doel van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) waarin overheden, natuurorganisaties, boeren en andere ondernemers samenwerken. Op 1 juli 2015 is het programma van start gegaan.

In Nederland, en specifiek in 117 Nederlandse Natura 2000-gebieden, is de zogeheten depositie van stikstof een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de natuur. De bijzondere planten en vegetaties die in deze gebieden aanwezig dreigen te verdwijnen omdat ze het overschot aan stikstof niet kunnen verdragen. Dit kan ook doorwerken in negatieve effecten op bedreigde en beschermde diersoorten.

De PAS combineert twee manieren om de natuur in de Natura 2000-gebieden te beschermen:

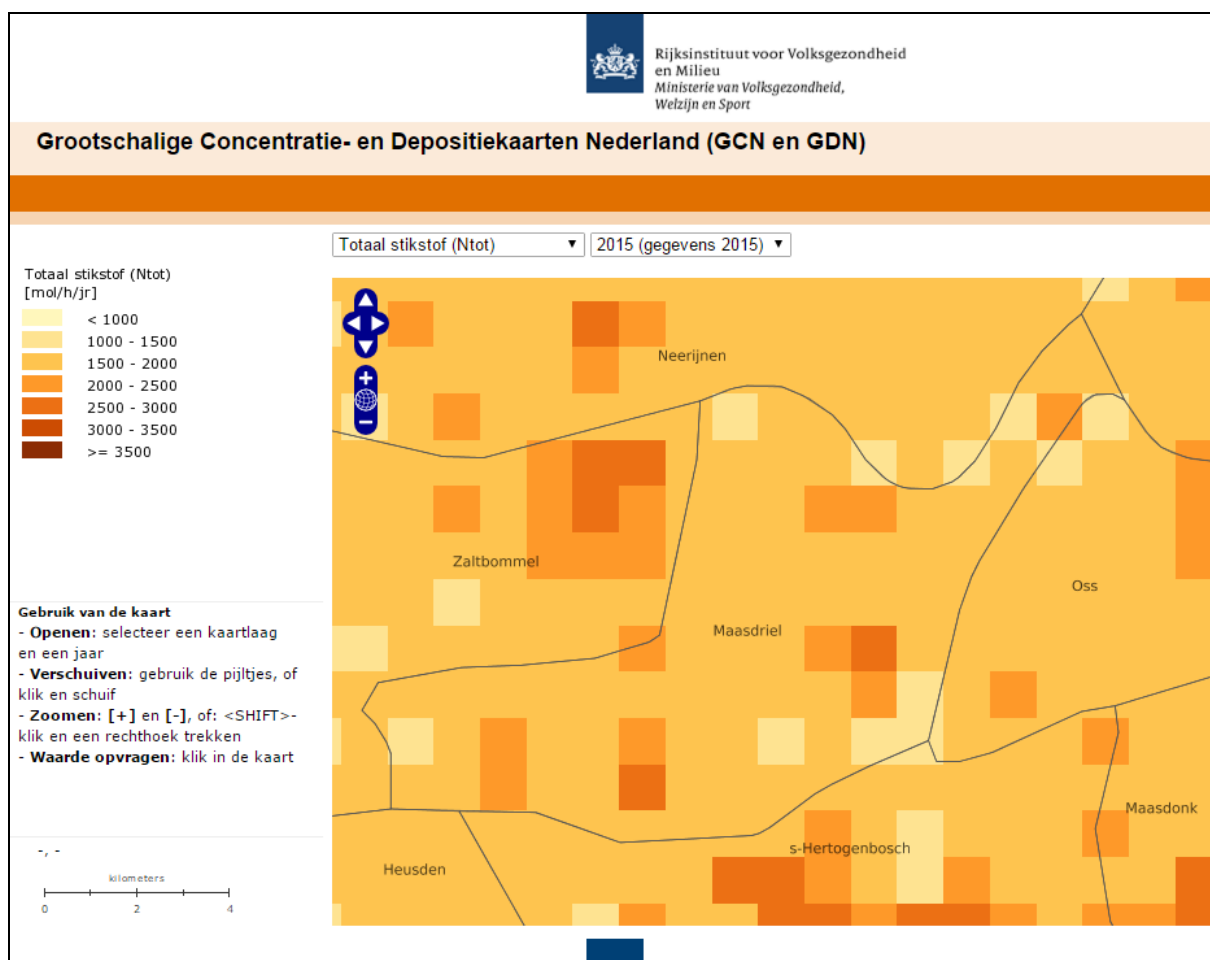
- Maatregelen om stikstofgevoelige natuur te herstellen.
- Maatregelen aan de bron om de stikstofdepositie blijvend omlaag te brengen.

Huidige situatie ammoniakdepositie

⁹ www.gelderland.vissenatlas.nl en www.telmee.nl.

¹⁰ www.ravon.nl

De huidige situatie ten aanzien van de ammoniakdepositie wordt weergegeven in Figuur 9.

Figuur 9. Achtergronddepositie stikstof in en rond de gemeente Maasdriel 2015 (Bron RIVM, 2016¹¹)

De huidige achtergronddepositie in het grootste deel van de gemeente Maasdriel ligt tussen 1.500 en 2.000 mol N/ha/jaar, maar loopt op enkele plaatsen hoger op, tot maximaal 2.576 mol N/ha/jaar. Het grootste deel hiervan is overigens afkomstig uit emissie vanuit andere gemeenten.

De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde of kritische belasting genoemd. Bij alle in beschouwing genomen Natura 2000-gebieden overschrijdt de huidige belasting met ammoniak in de kritische depositiewaarde. Voor de twee meest gevoelige habitattypen in het Natura 2000 gebied Rijntakken, deels gelegen binnen het plangebied, is dat 1286 tot 14 29 mol N/ha/jaar. Voor enkele andere Natura 200 gebieden in de omgeving is dat 570, resp. 714 mol N/ha/jaar.

De te hoge stikstofdepositie, ook wel vermestende depositie genoemd, kan leiden tot verslechtering van de biodiversiteit van deze ecosystemen.

Het bovenstaande betekent dat ook een kleine toename van depositie op een Natura 2000-gebied een significant negatief effect kan hebben.

¹¹ <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

Aangezien in het planMER het voornemen en uitvoerbaar alternatief vergeleken moeten worden met de referentiesituatie is ook deze in beeld gebracht. De veehouderijbedrijven bepalen vrijwel geheel de stikstofdepositie, daarnaast speelt de glastuinbouw een kleine rol. De uitgangspunten voor veehouderijbedrijven zijn aangegeven in Bijlage 5. De referentiesituatie levert eveneens depositiewaarden op die boven de genoemde kritische depositiewaarden liggen (zie uitwerking in hoofdstuk 6.3.1).

Conclusie milieugebruiksruimte

In beginsel is er op het gebied van ammoniakdepositie geen of een zeer beperkte milieuruimte aanwezig omdat er al sprake is van overbelasting van natuurgebieden.

De mate waarin er milieugebruiksruimte is voor ontwikkeling van veehouderijen is daarom afhankelijk van de toepassing van emissiearme technieken. Het precies aangeven van de milieugebruiksruimte op gebiedsniveau is daardoor niet mogelijk.

Wel kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat naarmate de afstand tot de Natura 2000-gebieden groter is, de kans op uitbreidingsruimte ook groter is.

4.2.5

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Het voornemen is voor wat betreft de natuur op basis van de volgende kenmerken beoordeeld:

- milieueffecten op Natura 2000-gebieden;
- milieueffecten op natuurgebieden van het NNN;
- milieueffecten op grond van de Wnb beschermde soorten.

Tabel: Beoordelingskader Natuur

Criterion	Methode
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	Kwalitatief
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. overige aspecten	Kwalitatief
Effecten op NNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	Kwalitatief
Effecten op NNN-gebieden t.a.v. overige aspecten	Kwalitatief
Effecten op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	Kwalitatief

Effectbeoordeling

Door nieuwe ontwikkelingen kunnen belangrijke natuurwaarden verstoord worden of zelfs verloren gaan. Daarnaast is het mogelijk dat door nieuwe ontwikkelingen de bestaande waarden worden versterkt. Belangrijk hierbij is vooral wat de mogelijke consequenties zijn voor de belangrijke natuurgebieden (met name Natura 2000-gebieden en NNN) en de beschermde soorten. De effecten van het voornemen zijn vergeleken met de autonome ontwikkelingen.

Effecten op Natura 2000-gebieden

Voor de Natura 2000-gebieden is op grond van de Wnb 2017 een zogenoemde “passende beoordeling” uitgevoerd. Op grond van de Wnb 2017 moet deze passende beoordeling duidelijk in het planMER worden opgenomen. De passende beoordeling is in hoofdstuk 6 in het voorliggende planMER opgenomen waardoor deze duidelijk als afzonderlijk deel is te herkennen. Hierin is ook de omschrijving en de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op de Natu-

ra 2000-gebieden opgenomen. In tegenstelling tot de effectbeoordeling van andere milieuaspecten wordt bij de Natura 2000 gebieden de huidige situatie als referentie genomen en niet de autonome ontwikkeling.

Effecten op GNN en GO

Bij de effectbeoordeling gaat het om de vraag of er sprake is van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN en GO. De wezenlijke kenmerken en waarden worden in de provinciale beleidsdocumenten als kernkwaliteiten omschreven (paragraaf 4.2.2).

De ontwikkelingsmogelijkheden in het ontwerp bestemmingsplan zijn niet toegestaan binnen de bestemming natuur (GNN). Daarmee zijn directe effecten op het GNN uitgesloten. Indirecte effecten zijn mogelijk door effecten van vermessing, verontreiniging en verdroging.

Ten aanzien van vermessing zijn voor GNN en GO gebieden buiten Natura 2000 gebied geen expliciete kritische depositiewaarden stikstof vastgesteld, maar de hier voorkomende natuurgraslanden en natuurlijke wateren zijn ook gevoelig voor depositie. Stikstofdepositie wordt in belangrijke mate bepaald door bronnen in een wijde omgeving. Daarmee is het waarschijnlijk dat het voorneemen sterk negatief effect (--) heeft op verschillende GNN-gebieden. De overige indirecte effecten zijn veel geringer, deze worden onder de beschermde soorten nader besproken.

Ten aanzien van de natuur in de Groene Ontwikkelingszone geldt hetzelfde als voor de GNN, echter binnen de specifieke GO tussen Kerkwijk en Hedel (weidevogelgebied) liggen enkele bouwvlakken binnen de GO en is ook direct effect mogelijk. Uitbreiding van bouwvlakken gaat hier mogelijk ten koste van de beoogde rust en openheid van het gebied en heeft dan specifiek negatief effect.

Buiten het GNN gaat het om halfnatuurlijke graslanden met waarden voor weidevogels, maar ook om de natte en droge dooradering en leefgebieden voor vogels, amfibieën, vissen en zoogdieren. Hier kan een aanzienlijk deel van de beschermde soorten die bekend zijn van het plangebied voorkomen. In welke mate en op welke locaties deze soorten voorkomen is niet exact bekend. Met een extensiever agrarisch beheer kunnen deze gebieden wel in waarde toenemen. De effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden worden hieronder nader beschreven.

Effecten op de beschermde soorten

Bij de effectbeoordeling van de Wnb- soorten kan onderscheid gemaakt worden tussen het voorkomen van deze soorten in de natuurgebieden van het Gelders Natuur Netwerk, en buiten het GNN in het agrarisch en bebouwde gebied. Aan alle aspecten zal aandacht worden geschonken, waarbij de nadruk zal liggen op het beoordelen van de niet-vrijgestelde beschermde soorten buiten de beschermde natuurgebieden. De beschermde flora en fauna in natuurgebieden behoort immers ook tot de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN en wordt in die zin ook al beoordeeld.

De in het bestemmingsplan mogelijk te maken activiteiten vinden uitsluitend plaats in het agrarisch gebied. Enkele activiteiten kunnen direct effect hebben op natuur in het agrarisch gebied en ook indirect effect op natuurgebieden, namelijk stikstof en verdroging en/of verontreiniging. Andere activiteiten leiden alleen tot mogelijke aantasting van natuur binnen het agrarisch gebied. Dit betreft met name fysieke aantasting door bouwvlakvergroting en intensivering van teelten.

Stikstof en beschermde soorten

Voor beschermde soorten buiten de natuurgebieden heeft een toename van stikstof vooral indirect negatieve effecten op de waterkwaliteit. Daardoor kunnen beschermde amfibieën (zoals kamsala-

mander en heikikker) negatieve gevolgen ondervinden. Dit loopt onder meer via verzuring van de eieren en beïnvloeding van de prooien. Ook soorten van kruiden- en faunarijk grasland hebben te lijden onder vermesting. Dergelijke soorten groeien nu waarschijnlijk grotendeels op de grens van wat nog dragelijk is qua nutriëntenbelasting, gezien de hoge achtergronddepositie in de gemeente Maasdriel van 1500 tot 2000 mol N/ha/j (RIVM, 2015). Op de meeste andere strikt beschermde heeft stikstof weinig effect, al kan het aanbod van insecten of waardplanten veranderen, waardoor bepaalde vogelsoorten en vleermuizen die van deze soorten als voedselbron afhankelijk zijn afnemen. Op een beperkt aantal beschermde dier- en plantensoorten heeft het voornemen een negatief effect vanwege de toename van de stikstofdepositie.

In het uitvoerbaar alternatief kan uitsluitend interne saldering plaatsvinden, zodat er geen toename van stikstofdepositie plaatsvindt. Daardoor zullen de effecten hiervan verwaarloosbaar zijn (0).

Verdroging en verontreiniging

De mogelijkheid van bouwkaavelvergroting en toepassen van intensieve teelttechnieken kan leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen en het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon. Dit kan een verdrogend en vervuilend effect hebben op nabijgelegen wateren en op natuurgebieden. De mogelijkheid voor deze activiteiten zijn ingeperkt door beperkte toename van de bouwkaavelgrootte en beperking van de oppervlakte van teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak. Veel natuurgebieden liggen buitendijks in het uitwerwaardengebied. De invloed op deze gebieden is verwaarloosbaar, omdat de bovengenoemde nieuwe agrarische activiteiten niet zullen plaatsvinden, en de hydrologische omstandigheden door het riverpeil in plaats van agrarische activiteit worden gedomineerd. Desalniettemin zijn wel effecten op binnendijkse natuurterreinen mogelijk.

De effecten van verdroging op de locatie van de activiteit betreffen gezien de beperkingen een geringe oppervlakte. Echter afhankelijk van de situatie ter plaatse, bodemopbouw en dergelijke kunnen effecten van verdroging optreden over een afstand van 100 tot 1.000 m. Dit effect kan optreden op beschermde soorten die in natte biotopen leven binnen het agrarisch gebied (hoewel vaak buiten het agrarisch bedrijf), zoals amfibieën in en rond kleine wateren. Ook kan het effect hebben op naburige binnendijkse natuurgebieden en gebieden voor agrarisch natuurbeheer. Met name de kruiden- en faunarijke graslanden, en natte dooradering zijn gevoelig voor verdroging. Verdroging van natuurgebieden kan rechtsreeks leiden tot het verdwijnen van beschermde aan natte omstandigheden gebonden planten of dieren en leiden tot verzuivering van gebieden waardoor indirect beschermde soorten bedreigd worden. Gevoelige soorten zijn met name weidevogels, dagvlinders en amfibieën.

Bij verdroging zal bovendien de bestaande vuilast in veel wateren minder worden verdund, waardoor er ook sprake is van een toenemende watervervuiling. Dit is negatief (-) door voor onder andere beschermde amfibieën en weidevogels in het agrarisch gebied, en in natuurgebieden die door afwatering van agrarisch gebied worden doorsneden.

De conclusie is dat negatieve effecten ten gevolge van verdroging niet zijn uit te sluiten voor GNN-gebieden. Dit geldt ook voor de specifieke beschermde soorten amfibieën, die deels ook in het agrarisch gebied zelf voorkomen. In het uitvoerbaar alternatief is uitbreiding van bouwkaavels en intensivering van de teelt even goed mogelijk als in het voornemen. De effecten van het voornemen en het uitvoerbaar alternatief zijn vergelijkbaar ten aanzien van verdroging.

Fysieke aantasting

het voornemen kan op verschillende manieren leiden tot fysieke aantasting van natuurwaarde binnen het agrarisch gebied: door schaalvergroting, intensivering en effecten van de bouwkevel zelf. Deze effecten kunnen overal optreden in het agrarisch gebied, en deels ook in of direct grenzend aan twee door de provincie aangegeven leefgebieden: op het eiland van Alem in en bij leefgebied droge dooradering, en natte dooradering + droog grasland in Grote Lage Broek ten noorden van Hedel.

Schaalvergroting grondgebonden landbouw

Vergroting van bouwkevels en hiermee gepaard gaande verdere schaalvergroting van de grondgebonden landbouw zal leiden tot een doelmatiger gebruik van de agrarische productiepercelen, waardoor een verdere kavelvergroting en uniformering van de percelen kan plaatsvinden. Grotere aaneengesloten kavels betekenen een afname van het kleinschalig landschap en daarmee het verlies van leefgebied voor de beschermde soorten van het agrarisch gebied (-). Verbeterde ontwatering en daarmee verdroging van natuurwaarden is hiermee onlosmakelijk verbonden. In dat geval zal de aanwezigheid van soortenrijkdom in het agrarisch gebied afnemen.

Intensivering akker- en tuinbouw

De uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven, en van lage en hoge teeltondersteunende voorzieningen tasten leefgebied van doelsoorten van de droge dooradering. Naast doelsoorten zoals kneu en patrijs betreft dit ruimtelijk beschermde soorten (Wnb-soorten) vogels die op en rond erven leven en uit het plangebied bekend zijn, zoals steenuil en kerkuil. Door beperking van de mogelijkheid van vergroting van de bouwkevel en van de oppervlakte van teeltondersteunende voorzieningen wordt de aantasting beperkt, maar kan licht negatief (0/-) zijn.

De gele kwikstaart is opgenomen in bijlage II van de conventie van Bern en valt dan ook onder artikel 3.5 Wnb. Daarmee is van deze soort niet alleen het nest beschermd (zoals van alle vogels), maar ook is het verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Deze strikte bescherming van akkervogels geldt alleen in de broedtijd, die van april tot augustus kan lopen.

De gele kwikstaart broedt en foerageert voornamelijk in de akkers en graslanden zelf. Delen van het plangebied behoren tot de belangrijkste broedgebieden van deze soort binnen de provincie Gelderland¹². De Staat van Instandhouding van de Gele Kwikstaart als broedvogel in Nederland is volgens Sovon¹³ matig ongunstig. In Gelderland¹⁴ is de populatie sinds 1990 significant gedaald, maar de laatste 10 jaar min of meer stabiel. Intensivering kan weliswaar beperkt plaatsvinden, maar zal dan leiden tot een licht negatief (0/-) effect

De conclusie is dat vogels, zoogdieren en amfibieën gebonden aan agrarisch gebied door deze intensivering licht negatief (0/-) wordt beïnvloed en de staat van instandhouding verder kan verslechteren.

Effect van de bouwkevelvergroting zelf

Voor de ontwikkeling van zowel grondgebonden bedrijven waarbij het bouwvlak wordt vergroot, als intensieve veehouderijen die kunnen uitbreiden binnen het bouwvlak, is herinrichting van het

¹² www.sovon.nl/nl/provincies

¹³ www.sovon.nl/nl/soort/10171

¹⁴ www.sovon.nl/nl/provincies

bouwvlak meestal nodig. De werkzaamheden die hierbij een milieueffect op Wnb-soorten kunnen hebben zijn:

- Het verwijderen van bestaande bomen en struiken. Bij de herinrichting van het bouwvlak staan de bestaande bomen en struiken die gebruikt werden voor de landschappelijke inpassing vaak niet op de juiste plaats. Voor de goede inrichting van het bouwvlak is dan ook het verwijderen van de bestaande bomen en struiken soms nodig. Om de goede landschappelijke inpassing van het nieuwe bedrijf te waarborgen, is ook het aanbrengen van nieuwe bomen en struiken nodig.
- Het dempen van bestaande watergangen. Ook de bestaande watergangen om een agrarisch bedrijf liggen bij de herinrichting van het bouwvlak vaak niet op de juiste plaats. Het dempen van deze watergangen is dan ook soms nodig voor de goede inrichting van het erf. Om een goede waterhuishoudkundige situatie te waarborgen is ook de aanleg van nieuwe watergangen om het vergrote bouwvlak nodig.
- De sloop van bestaande stalgebouwen. De sloop van de bestaande stalgebouwen is soms nodig voor een efficiëntere inrichting van het erf of voor interne saldering in het alternatief 'Ontwerpbestemmingsplan-plafond'.
- Daarbij neemt door het vergroten van het bouwvlak de verstoringzone om het bedrijf toe. De afname van foeragegebied voor dieren vanwege het vergroten van de agrarische bouwvlakken wordt als te verwaarlozen geacht.

Verwijderen van bomen en struiken

In met name opgaande bomen en struiken kunnen nest- en verblijfplaatsen voorkomen van verschillende soorten vogels. Wanneer het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt en herinplant in het kader van landschappelijke inpassing, wordt het effect op de meeste soorten beperkt. Er kunnen echter ook soorten voorkomen met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, sperwer en ransuil. Als bomen met nesten van deze soorten worden verwijderd of verstoord heeft dit een negatief effect.

Mogelijk worden ook verblijfplaatsen vernietigd of enkele exemplaren gedood van amfibieën en muizen. Dit betreft voornamelijk vrijgestelde soorten, over het algemeen bieden de agrarische erven geen optimaal biotoop voor niet-vrijgestelde beschermde soorten als kamsalamander en heikikker.

Door het verwijderen van bomen en struiken bij een agrarisch bedrijf kunnen vliegroutes en foeragegebied van vleermuizen worden verstoord, en leefgebied van struweelvogels, amfibieën en kleine zoogdiersoorten. In de meeste gevallen zal een goede landschappelijke inpassing worden gevraagd, waarbij het aanbrengen van nieuwe bomen en struiken nodig is.

Hierdoor is er ten hoogste sprake van een tijdelijk verstrend effect. Het uiteindelijk effect is beperkt tot enkele soorten en daarmee licht negatief (0/-).

Dempen van watergangen

In de watergangen om de agrarische bedrijven kunnen beschermde amfibieën zoals de heikikker of kamsalamander voorkomen.

Het dempen van watergangen ten behoeve van de uit te breiden agrarische bedrijven kan een negatief effect hebben op deze soorten, en daarnaast op vrijgestelde soorten. De in verhouding, beperkte grootte van de te dempen watergangen in overweging nemende, alsmede de kans dat beschermde soorten rondom het erf voorkomen klein is, is de verwachting dat het effect hooguit licht negatief (0/-) is.

Sloop van gebouwen

Bij de sloop is het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels (huismus en kerkuil) mogelijk. Het effect hiervan is voor een klein aantal soorten negatief (-).

Toename van de verstoringzone

In de natuurgebieden direct gelegen rondom agrarische bedrijven kunnen verblijfplaatsen van das en nesten van jaarrond beschermde vogels voorkomen. Deze kunnen door kap van bomen op het erf of bouwwerkzaamheden verstoord worden, en treedt er zeer lokaal een licht negatief effect (0/-) op.

Bij het vergroten van een bouwperceel schuift ook de verstoringzone wat op. Omdat er om de bestaande agrarische bedrijven al een verstoringzone aanwezig is en veel verblijfplaatsen in besloten kleine bosjes voorkomen, is de verstoring echter erg klein. Daarnaast kan foerageergebied van ganzen en leefgebied van weidevogels en akkervogels (gele kwikstaart en patrijs) kleiner worden met het vergroten van het bouwvlak en het opschuiven van de verstoringzone. Het effect op ganzen, weidevogels en akkervogels is licht negatief (0/-).

Concluderend zijn de effecten van het vergroten van het bouwvlak op Wnb-beschermde soorten in licht negatief. Dit geldt ook voor soorten waarop het aanvullend provinciaal natuurbeleid is gericht, nl. ganzen, weide- en akkervogels. Door intensivering, verlies aan leefgebied door bouwvlakvergroting, en toename van de verstoringzone treedt voor deze soorten een licht negatief effect (0/-) op.

Conclusie fysieke aantasting

De conclusie is dat het effect door fysieke aantasting van het voornemen licht negatief (0/-) voor flora en fauna. Dit effect voor beschermde soorten flora en fauna treedt voornamelijk op door de schaalvergroting en intensivering die mogelijk wordt in de akker- en tuinbouw bedrijven. Deze effecten treden zowel op in het voornemen als in het uitvoerbaar alternatief. Door de interne saldering wat betreft stikstofdepositie krijgen aan de ene kant minder bedrijven mogelijkheid te vergroten en te intensiveren. Aan de andere kant kan extra sloop plaatsvinden om stallen met hoge emissie te vervangen door emissie-arme stallen, en kan dit negatief effect hebben voor beschermde soorten op het erf.

4.2.6

Beoordeling van de milieueffecten

In de volgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	voornemen	Uitvoerbaar alternatief
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermisting	--	0
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. overige aspecten (verdroging)	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermisting	--	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. overige aspecten (verdroging)	-	-
Effecten van stikstof op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	0

Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-
Effecten van verdroging en verontreiniging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten buiten natuurgebieden	-	-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.2.7

Maatregelen

In het voorontwerpbestemmingsplan is sprake van een toename van de verzuring en vermesting in omliggende Natura 2000-gebieden. Door een toename van de ammoniakemissie van vooral de veehouderijbedrijven, maar ook glastuinbouwbedrijven, kan er sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Deze effecten zijn als zeer negatief beoordeeld.

Geconstateerd is dat deze effecten alleen zijn te voorkomen met een nadere regeling in het bestemmingsplan voor de uitbreiding van veehouderijen en glastuinbouwbedrijven. Daartoe is in de gebruiksregels van de agrarische bestemmingen een regeling opgenomen, waarbij de maximale ammoniakemissie per bedrijf is vastgelegd. Door het opnemen van deze regeling kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Veehouderijen en glastuinbouwbedrijven worden hiermee niet totaal op slot gezet, maar kunnen via verbetering van het stalsysteem nog het aantal dieren, cq. verwarmingssysteem uitbreiden, mits het maar niet leidt tot een toename van de ammoniakemissie (interne saldering).

Een mogelijk negatief effect op de Groene Ontwikkelingszone tussen Kerkwijk en Hedel (weidevogelgebied) kan worden voorkomen door in de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van agrarische bouwvlakken de voorwaarde op te nemen dat de vergroting niet mag leiden tot een aantasting van de waarde van het gebied voor weidevogels. Hiervoor is aanvullend onderzoek noodzakelijk waaruit kan blijken dat compenserende maatregelen nodig zijn. Op grond daarvan is het effect op de doelsoorten nul (0).

Het voorkomen van beschermde soorten binnen het agrarisch gebied is onvoldoende bekend. Dit betreft met name zoogdiersoorten, vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en amfibieën. Van de beschermde soorten zijn nest- en verblijfplaatsen beschermd inclusief de functionele omgeving (met name foerageergebied). Dat betekent dat bij een concrete nieuwe ontwikkeling in het kader van een afwijking of wijzigingsvoorstel vooraf aanvullend onderzoek op grond van de Wet natuurbescherming nodig is. Dit geldt zowel voor ontwikkelingen binnen als buiten het bouwvlak. Uit dit onderzoek kan blijken dat compenserende maatregelen nodig zijn. Op grond daarvan is het effect op de beschermde soorten nul (0).

4.2.8

Leemten in de kennis

Vanwege de aard van een bestemmingsplan, op grond waarvan in het algemeen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt (of juist niet mogelijk worden gemaakt), is een beoordeling van de milieueffecten alleen op hoofdlijnen mogelijk. Dit in overweging nemende zijn er voor het beoordelen van de milieueffecten op de natuur geen belangrijke leemten in de kennis vastgesteld.

4.3

Landschap

4.3.1

Referentiesituatie

Inleiding landschap (erosie en sedimentatie)

De Bommelerwaard - waar de gemeente Maasdriel deel van uitmaakt - wordt geheel door rivieren omgeven en vormt hierdoor een duidelijk geografisch afgebakende eenheid. Het landschap van de Bommelerwaard is ontstaan in het (voor)laatste geologische tijdperk, het Holoceen. De rivieren hadden toen een vrij, meanderend patroon en werden nog niet gehinderd door dijken. De westzijde van de Bommelerwaard stond onder invloed van getijdewerking uit zee. Dit heeft ervoor gezorgd dat de oeverwallen in het westen over het algemeen smaller zijn dan die in het oosten. Door getijdebeweging en de permanente opstuwing van rivierwater heeft veenvorming in dit gebied nauwelijks plaatsgevonden. Het proces tussen water en sediment zorgde voor zandige, brede oeverwallen dichtbij en parallel aan de rivierloop. Verder van de rivier dwarrelde het fijnere slib neer en ontstonden kleiige komgebieden. Door erosie en sedimentatie werden oeverwallen verlegd en meanders van de hoofdstroom afgesneden. Na bedijking van de Bommelerwaard bleven de Maas en Waal sediment afzetten in de uiterwaarden. Hierdoor zijn deze - en ook de dijken - steeds hoger komen te liggen ten opzichte van het bedijkte, klinkende 'binnenland'. Door het verleggen van de rivierloop zijn ook in het middengebied van de Bommelerwaard stroomruggen (voormalige oeverwallen) aanwezig, zoals die van Bruchem - Delwijnen en die van Velddriel.

Waterhuishouding

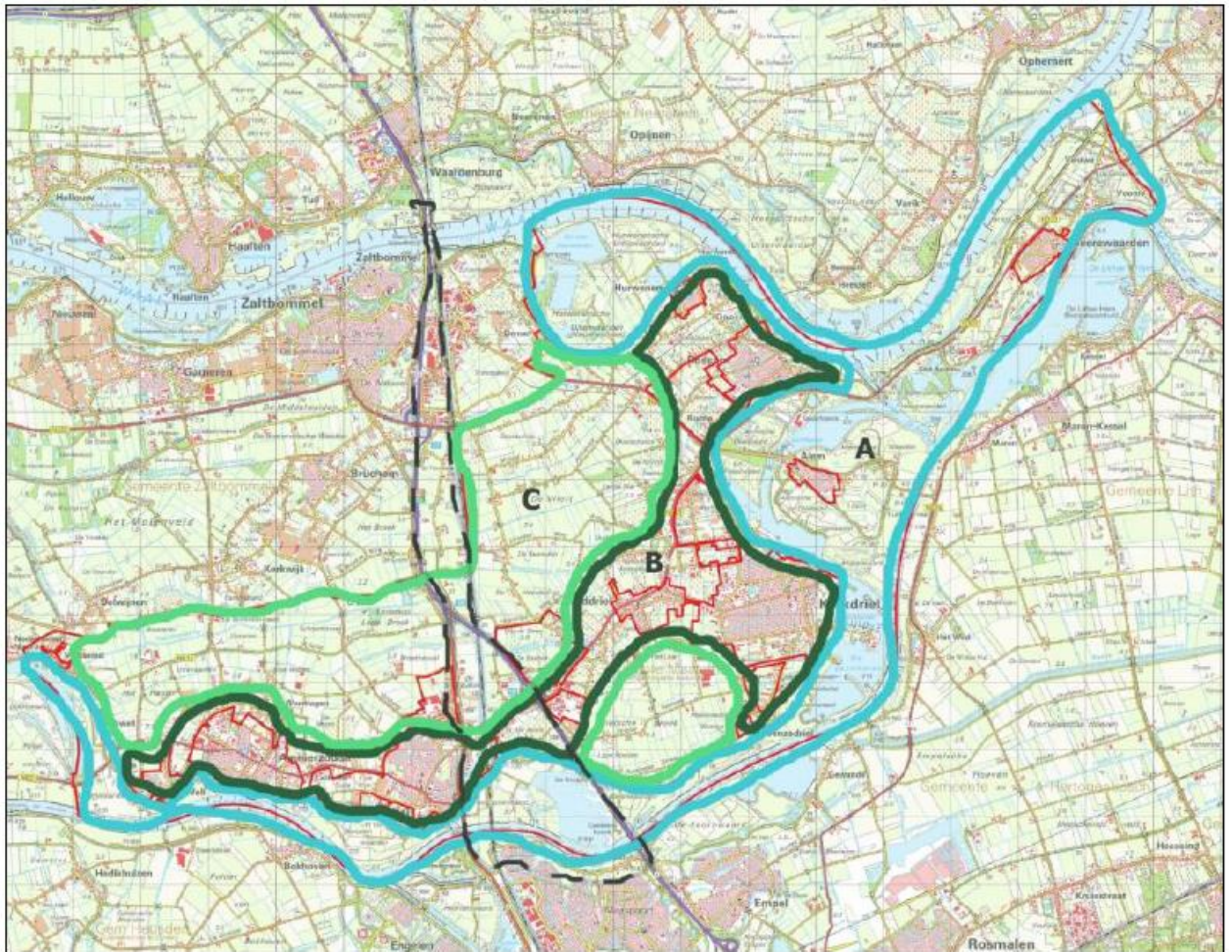
De Maas en Waal omsluiten de Bommelerwaard en zijn bepalend geweest voor de occupatiegeschiedenis en waterhuishouding van het gebied. De Hoofdwetering en de Drielsche Wetering wateren af op de Afgedamde Maas. Dit omdat de Waal door de hogere waterafvoeren dynamischer is dan de Maas. Voor bedijking en normalisatie stonden de rivieren rondom Heerewaarden in open verbinding met elkaar. Bij hoge rivierafvoeren stroomde de Waal daar over in de Maas.

In de Bommelerwaard zijn nog veel restanten aanwezig van kades van voormalige dorpspolders. Deze kades, met namen als zijving, zeedijk, achterdijk, zorgden ervoor dat het bovenstrooms afstromende rivierwater om de bebouwde kernen heen werd geleid. Op deze manier ontstonden aan de westzijde van de kernen droge delen waar ook in natte perioden gewassen konden worden geteeld. Deze kades en dorpspolders dateren uit de periode 800 - 1100 en zijn ouder dan de bandijken langs de rivier. Elke dorpspolder vormde een aparte waterhuishoudkundige eenheid, had een langgerekte vorm en waterde met behulp van een wetering, tussenboezem en molen af op de Maas. Het patroon aan kades en weteringen is in de Bommelerwaard nog grotendeels aanwezig.

Drie landschappelijke hoofdeenheden

In de Bommelerwaard zijn drie landschappelijke hoofdeenheden te onderscheiden:

- A. rivier en uiterwaarden;
- B. oeverwallen en stroomruggen;
- C. komgronden.

Figuur 10 Landschappelijke hoofdeenheden gemeente Maasdriel, bron: Nienhuis Landschapsarchitectuur (april 2016)

De drie hoofdeenheden hebben een eigen ruimtelijke karakteristiek die sterk samenhangt met de waterhuishouding, het bewoningspatroon en het landgebruik. Deze verschillen zijn sterk bepaald door de verscheidenheid in bodemsamenstelling, de hoogteligging, de mate van ontwatering en de rivierdynamiek. Hierna worden de landschappelijke hoofdeenheden verder toegelicht.

A. Rivier en uiterwaarden

Het grootste deel van de uiterwaarden van Waal en Maas zijn open tot zeer open. De breedte van de uiterwaarden varieert langs de Waal behoorlijk: van schaaldijken tot ruim 1 km afstand, zoals in de Kil van Hurwenen. Langs de Maas varieert de breedte van de uiterwaarden van 150 m tot circa 1.000 m. De uiterwaarden van de Maas variëren minder in breedte na normalisatie en bocht-afsnijdingen uit het midden van de vorige eeuw. Door bochtafsnijdingen langs de Waal en Maas zijn in veel uiterwaarden nog restanten van oude riviermeanders aanwezig. Deze rivierdynamiek heeft ook gezorgd voor microreliëf en een veelheid aan type sediment. Door het afgraven van de uiterwaarden voor steenfabricage en natuurontwikkeling is veel van dit reliëf verdwenen. Behalve rondom Heerewaarden, delen van de Kil van Hurwenen en rondom Alem, met uitzondering van de 'nieuwe' uiterwaard aan de oostzijde.

Vanwege de periodieke overstromingen van de uiterwaarden langs de Maas is in deze gebieden nagenoeg geen bebouwing aanwezig, met uitzondering van steenfabrieken, campings en een

jachthaven. De Waal is door hogere waterafvoeren dynamischer dan de Maas, waardoor langs laatstgenoemde in de uiterwaarden ook campings en jachthavens aanwezig zijn. Deze toevoegingen doen afbreuk aan de continuïteit en landschappelijke karakteristiek van de uiterwaarden.

B. Oeverwallen en stroomruggen

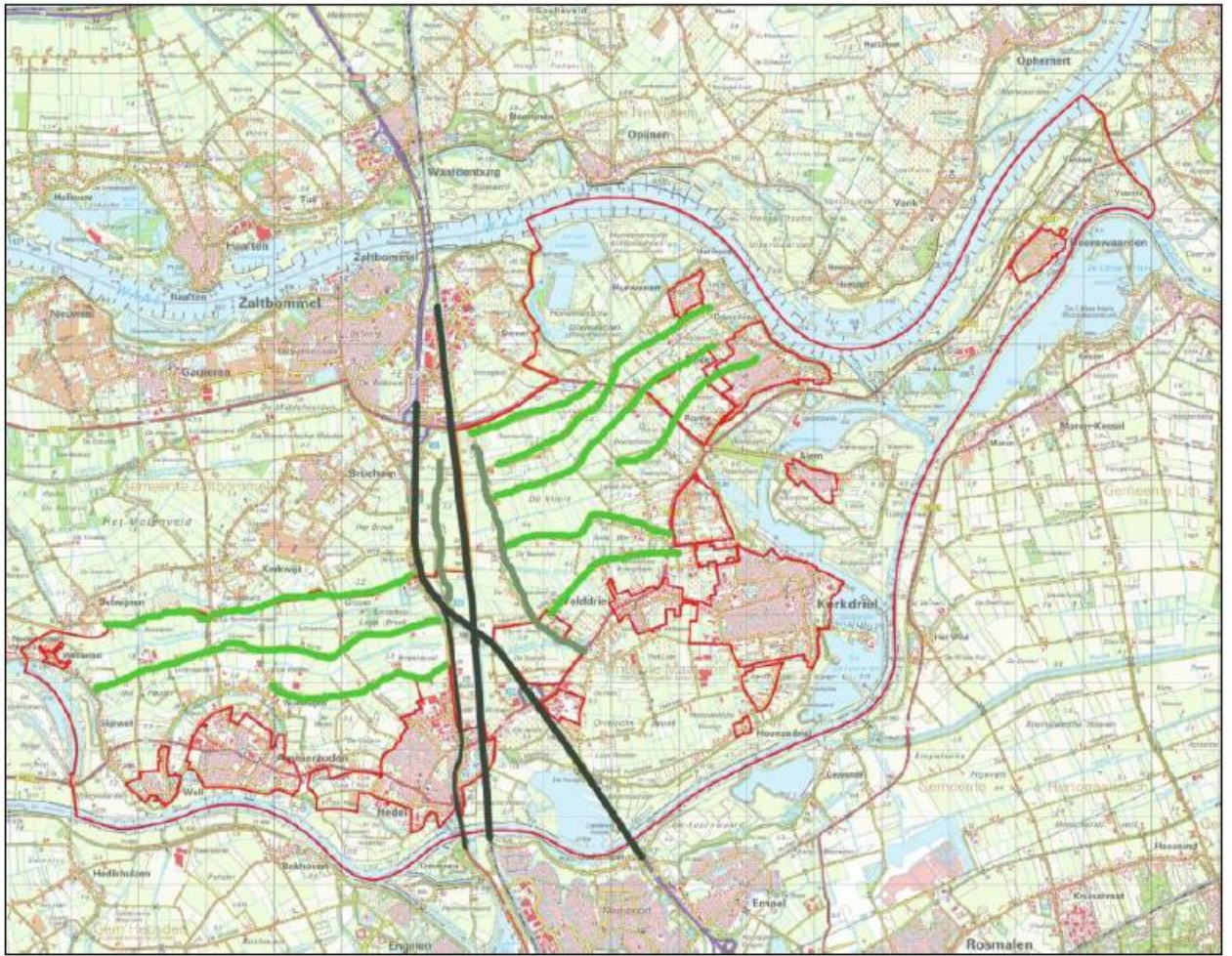
Oeverwallen liggen langs de huidige rivierlopen. Stroomruggen zijn voormalige oeverwallen die na het verleggen van een waterloop geen directe relatie meer hebben met de rivier. De ruimtelijke opbouw van beide landschapselementen is nagenoeg hetzelfde. De ruimtelijke karakteristiek wordt voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezige beplanting en bebouwing en de onregelmatige blokverkeveling. De oeverwallen hebben een halfopen tot dichte structuur door de aanwezigheid van een kleinschalig mozaïek van (laagstam)boomgaarden, bebouwing, glastuinbouw, champignonkwekerijen, stallen, weilanden en akkers. Door de relatief hoge ligging hebben de oeverwallen een stelsel aan wegen dat de dorpen met elkaar verbindt. Doordat de dorpen zijn gegroeid, is de openheid tussen de diverse kernen goeddeels verdwenen. De overgang naar de rivier is meestal abrupt door de aanwezigheid van een dijk en historische dorpskernen. De overgang naar de komgronden is minder hard doordat het dichte patroon van bebouwing en beplanting op de oeverwal geleidelijk overgaat in de openheid van de komgronden.

C. Komgronden

Van oudsher hebben de komgronden een open karakter, ondanks de aanwezigheid van grienden. Van echte openheid is nu geen sprake meer door de aanwezigheid van verspreid liggende (agrari-sche) bebouwing, erf- en laanbeplanting. Aan de oostzijde tussen Hedel en Rossum worden de kommen verdicht door laagstamboomgaarden met omliggende windsingels. Aan de westzijde is nog sprake van enige openheid. Dit deel van de komgronden wordt bepaald door open weidegebieden, lange rijen beplanting en verspreid liggende boerderijen. De meeste kommen hebben een strokenverkeveling met oost-west georiënteerde wegen en rechte waterlopen. In de laagste delen van de kommen zijn eendenkooien aanwezig, zoals in het Groot Broek.

Het landschap van de A2 en de spoorlijn

De uiterwaarden, oeverwallen en komgronden hebben een sterk oost-west georiënteerde ligging en opbouw. De rijksweg A2 en spoorlijn vormen hierop een uitzondering. Deze hebben een sterk noord-zuid georiënteerde ligging en doorsnijden zowel de komgronden, oeverwallen als de uiterwaarden. De open komgebieden zijn sterk verdicht door de vestiging van bedrijven langs deze lijnen, de beplanting en de hogere ligging van vooral de A2. De visueel, ruimtelijke relatie tussen de komgronden ten oosten en westen van de infrastructuur is ernstig verstoord. Dit wordt versterkt door de aanleg van de Veilingweg en de verkevelingsstructuur tussen de rijksweg en spoorlijn in.

Figuur 11 Doorsnijing landschappelijke hoofdeenheden gemeente Maasdriel, bron: Nienhuis Landschapsarchitectuur (april 2016)

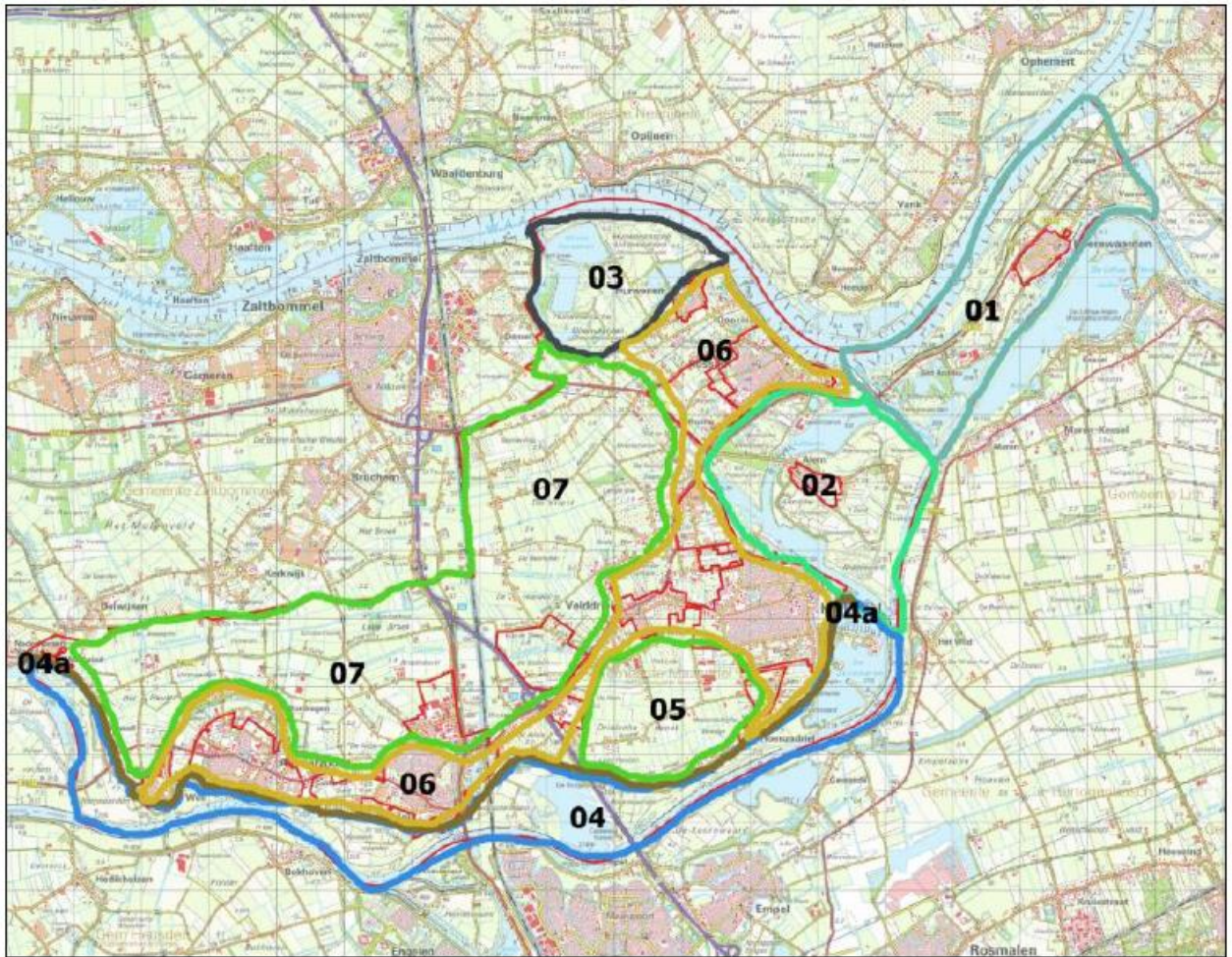
Landschappelijke en cultuurhistorische deelgebieden

Vanuit landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt kan het plangebied nader worden onderverdeeld in een zevental deelgebieden, namelijk:

1. het Eiland Heerewaarden;
2. het eiland van Alem;
3. de Waalwaterwaarden - Hurwenensche Waterwaarden;
4. de Maaswaterwaarden;
5. de komgrond Drielsche Broek;
6. de oeverwal Rossum-Ammerzoden;
7. de komgronden De Vliert en het Grootte Lage Broek;

De zeven deelgebieden worden elk afzonderlijk beschreven. Na elke beschrijving volgen de specifieke kernkwaliteiten van het betreffende deelgebied.

In onderstaande figuur zijn de zeven deelgebieden weergegeven.

Figuur 12 Zeven landschappelijke en cultuurhistorische deelgebieden gemeente Maasdriel, bron: Nienhuis Landschapsarchitectuur (april 2016)

1 - Het Eiland Heerewaarden

Het deelgebied ligt tussen de Maas en Waal en bestaat uit het dorp Heerewaarden (op een oeverwal) en omliggende uiterwaarden. De sterk aanwezige visuele relatie met zowel de Waal als de Maas en de langgerekte structuur met de enigszins geïsoleerde ligging van het dorp, maakt het geheel uniek. Ruimtelijk is het gebied onder te verdelen in een aantal bedijkte gebieden met daartussen voormalige overlaten waardoor het Waalwater naar de Maas kon stromen. Tot de afsluiting in de jaren dertig van de vorige eeuw stonden Maas en Waal met elkaar in verbinding en stroomde het water aan de noordzijde door het Gat van Voorn, in het midden door het Gat van Heerewaarden en aan de zuidzijde door het kanaal van St. Andries. De aanwezigheid van oude en nieuwe Fort St. Andries en Fort de Voorn duidt er op dat deze locatie ook van militair strategisch belang was. Het gebied aan de Maaszijde is na 1850 weinig veranderd. Alleen de buitenpolder en Over de Maas ten oosten van Fort de Voorn zijn vergraven voor natuurontwikkeling. De oude strang aan de Waalzijde is tussen 1850 en 1950 ontstaan door het rechtekken van de Waal.

Kernkwaliteiten:

- de langgerekte structuur en de directe, visuele relatie met zowel de Maas als de Waal;
- de opeenvolging van bedijkte delen en overlaten;

- de overgang tussen open overlaat en compacte dijkbebouwing van Heerewaarden en de Huizendijk;
- de diverse vestingen en fortificaties; de onvergraven delen van de Maas- en Waalwaterwaarden hebben een oorspronkelijk reliëf en hebben daardoor van hoge aardwetenschappelijke waarde.

2 - Het eiland van Alem

In begin jaren dertig van de twintigste eeuw is bij Alem een bocht in de Maas afgesneden. Hierdoor kwam het (van oorsprong Brabantse) dorp Alem als het ware op een eiland te liggen. Het dijkdorp Alem is karakteristiek door de goed bewaarde oude kern aan de westzijde en de bijzondere ligging van het aan de noordoostzijde aanwezige buurtschapje 'Het Anker'. Bijzonder is ook de hoger gelegen grafheuvel aan de zuidzijde van het dorp. De grafheuvel heeft een ommuurd deel en behoort tot de familie Jansen die de steenfabriek in de Alemsche Overwaard in bezit had.

Aan de zijde van de nieuwe Maasloop is een rechte Nieuwendijk aangelegd met open waterwaarden. Dit vormt een groot contrast met de Alemsche en Drielsche waterwaarden rondom het 'dorps-eiland'. In de Alemsche Overwaard ligt een steenfabriek en wordt doorsneden door de Provinciale Weg. Hierdoor is de relatie tussen waterwaard en Maasdijk bij Rossum minder sterk geworden. Kenmerkend zijn wel de 'buitendijkse' kavels langs dit deel van de Maasdijk en het oorspronkelijke reliëf. In de Drielsche waterwaard zijn het oorspronkelijk reliëf, oude verkavelingen en een relatief groot aantal Maasheggen nog aanwezig. Het oorspronkelijke karakter van de Dorpswaard aan de zijde van Kerkdriel is verloren gegaan door de ontwikkeling van een jachthaven, golfbaan en multifunctioneel centrum De Kreek.

Het eiland van Alem wordt aan de noordwestzijde ontsloten door de Jan Klingeweg. De ruimtelijke beleving van het eiland is aan deze zijde niet zo groot, omdat a) de weg ingesloten ligt in een Robiniabos en de visuele relatie met de maasmeander en waterwaarden niet wordt ervaren en b) richting dorp aan de zuidzijde van de weg een sportcomplex is opgericht in de oorspronkelijke maasmeander het Alemsche Gat.

Kernkwaliteiten:

- oude kern van Alem met karakteristieke opbouw als dijkdorp;
- buurtschap en de grafheuvel;
- Maasheggen en reliëf in Drielsche Waterwaard;
- de Maasdijken en waterwaarden rondom geven een eilandgevoel.

3 - De Waalwaterwaarden - Hurwenensche Waterwaarden

De Waalwaterwaarden aan de noordzijde van de Bommelerwaard vormen een ruimtelijk samenhangend geheel. Vooral in het stuk tussen Rossum en Nieuwaal wisselen zeer brede en smalle waterwaarden aan weerszijden van de rivier elkaar af. Dit als gevolg van het sterk meanderende verloop van de Waal. De Heesseltsche Waterwaard, de Hurwenensche Waterwaarden en Rijswaard vormen een samenhangend geheel, waarbij een oude Waalmeander (1639) nog dicht langs de dijk ligt. Als gevolg van natuurontwikkeling verandert de landschappelijke karakteristiek van de waterwaarden sterk. Een deel van de waterwaarden bij Hurwenen is vergraven tot zand- en tichelgaten voor het winnen van grondstoffen en een nieuwe nevengeul in de Hurwenense waterwaard is inmiddels gerealiseerd. De geul takt af van de Waal achter het voormalige fabrieksterrein bij Hurwenen en komt 2,7 km verderop weer uit in de rivier.

Kernkwaliteiten:

- de Hurwensensche Uiterwaarden maken deel uit van de natuurontwikkeling rondom Fort Sint Andries. De Kil van Hurwenen is Europees vogelgebied en stiltegebied;
- oude rivierloop langs dijk (heeft relatie met die in de overliggende Rijswaard);
- tichelgaten, schoorsteenfabriek en directeurswoning;
- aanwezigheid microreliëf.

4 - De Maas uiterwaarden en Maasdijk

Dit deelgebied wordt begrensd door de Maasdijken en is opgenomen als een aparte eenheid, omdat de Maasdijk diverse landschapseenheden aansnijdt. Deze dijk vormt een afwisselende verhaallijn waarlangs de eeuwenlange interactie tussen mens en water inzichtelijk wordt. De Maasdijk gaat langs de bebouwingsconcentraties van oeverwallen, het open gebied van de komgrond Drielsche Broek (nabij Hoenzadriel is een directe relatie tussen rivier en komgrond aanwezig = uniek), diverse wielen en de landschappelijke eenheid van de Wellsche Waard en het Slot in relatie tot de Meersloot: een voormalige, nu ingedijkte maasmeander.

De uiterwaarden langs de Maas hebben een minder grootschalig karakter dan die van de Waal. Oorzaak hiervan zijn de smallere uiterwaarden en een meer gelijkmatige afstand tussen dijk en rivierloop. De uiterwaarden van de Maas worden gekenmerkt door de bakenbomen die op gelijkmatige afstand van elkaar staan. Deze bomen kun je zien als hectometerpaaltjes, waaraan de schipper kon afleiden hoe snel hij vaart en waar zich (in mistig weer) de oever bevindt. De bakenbomen zijn aan het verdwijnen. Ook kenmerkend zijn de meidoornhagen tussen Hoenzadriel en de A2. De rivier bleef niet altijd binnen de dijken, daarvan getuigen de wielen nabij Hedel die na een dijkdoorbraak achterbleven. Deze wielen liggen op een plek waar de oeverwal de Maasdijk kruist en duiden op een zwakke (zandige) plek in de ondergrond.

De uiterwaarden bij Kerkdriel (Zandmeren) en die bij Hedel (Hedelsche Waard) zijn grootschalig vergraven waardoor hier de ruimtelijke contiuniteit en karakteristiek van de Maas uiterwaarden worden verstoord. De jachthavens, zwemstranden en andere recreatieve voorzieningen (bij vooral de Zandmeren) versterken die discontinuïteit. De samenhang tussen uiterwaarden en de Maas wordt doorbroken ter hoogte van de (oude)rijksweg en spoorlijn. Deze infrastructurele lijnen staan haaks op de oorspronkelijke oost-west georiënteerde landschapspatronen.

Kernkwaliteiten:

- de bakenbomen en kleinschalige Maasheggenlandschap in de Bovenwaarden en Drielsche Waard;
- de wielen langs de Maasdijk bij Hedel;
- de Wellsche Waard met het slot Well vormt een sterke landschappelijke eenheid.

5 - De komgrond Drielsche Broek

De komgrond van het Drielsche Broek wordt noordelijk begrensd door de oeverwal Rossum-Ammerzoden en aan de zuidzijde door de Maasdijk. Aan de zijde van de Maas is de oeverwal zeer smal zodat hier weinig bebouwing aanwezig is. Als gevolg hiervan is over een traject van zo'n 2,5 km de visuele, ruimtelijke relatie tussen binnen- en buitendijks gebied zeer sterk. Dát en de afwisseling tussen de openheid van de komgrond en de verdichting van bebouwing van Kerkdriel en Hedel maakt dit gebied bijzonder. De openheid staat onder druk door de aanwezigheid van wegbeplanting, de ontwikkeling van champignonkwekerijen en boerderijen. Het dorpje Hoenzadriel ligt langs de Maasdijk en is de afgelopen 100 jaar weinig veranderd. Kenmerkend voor de overgang van oeverwallen naar komgronden zijn de haaks daar op liggende, langgerekte kavels. Deze zijn

nog te vinden aan de zuidzijde van Velddriel (Velddrielsche Akkeren) en ten westen van Hoenzadriel (Hoenzadrielsche Weiden).

Kernkwaliteiten:

- openheid Drielsche Broek;
- langgerekte kavels Velddrielsche Akkeren en Hoenzadrielsche Weiden;
- de directe ligging van de komgrond aan de Maas(uiterwaarden).

6 - De oeverwal Rossum-Ammerzoden

De oeverwal loopt van de Waal nabij Hurwenen/Rossum door naar de Maas nabij Amerzoden/Well. De oeverwal kenmerkt zich door een halfopen, kleinschalig mozaïek van laagstamboomgaarden, woonkernen, kassen, champignonkwekerijen, veestallen en bouw- en weilanden. Een doorlopende weg rijgt de diverse dorpen aan elkaar. De opbouw en logica van dit 'kralensnoer' wordt onderbroken ter hoogte van de (oude) rijksweg en spoorlijn. Deze lijnen liggen haaks op die van de oeverwal.

Het dorp Velddriel is relatief weinig gegroeid. De smalle, langgerekte vorm van de oeverwal en de sterke relatie van het dorp met de komgronden ten noorden en zuiden ervan is nog aanwezig en kenmerkend. Aan de zuidzijde bevinden zich langgerekte, haaks op de oeverwal liggende kavels (Velddrielsche Akkeren) en aan de noordzijde is een complex aan kromakkers aanwezig (Benedenste en Bovenste Kromakkers). De typische relatie tussen voor- en achterstraat is in Velddriel ook nog aanwezig.

De bebouwingsconcentraties van Kerkdriel en Hedel zijn flink toegenomen met woningen en bedrijvigheid (zeker langs de provinciale weg en rondom de kruising met A2). Hierdoor is de ruimtelijke relatie tussen oeverwal en komgronden sterk afgenomen, omdat het 'mozaïek' aan ontwikkelingen als het ware de komgronden worden ingedruwd.

De bebouwingsconcentraties van Ammerzoden hebben zich geconcentreerd binnen de contour van de maasmeander: Meersloot. Aan de noordoostzijde van de Meersloot ligt Wordragen. Dit buurtschap is opgebouwd uit een rij kunstmatig opgeworpen woonheuvels: woerden.

De dorpen Rossum en Hurwenen zijn van oorsprong langgerekte dorpen. Met daartussen een open gebied met fruitboomgaarden en een halfopen landschap. Kenmerkend zijn de doorlopende wegen Schoofbandweg, Middelweg en Achterdijk richting stroomrug van Bruchem en de komgrond De Vliert.

Kernkwaliteiten:

- de ruimtelijke relatie tussen rivier en oeverwal tussen Ammerzoden en Hedel en nabij Kerkdriel en de karakteristieke ligging van de dorpskern van Rossum (Maas en Waal);
- karakteristiek bebouwingslint Kerkdriel - Hoenzadriel;
- de langgerekte kavels en kromakkers ten noorden en zuiden van Velddriel;
- bijzondere dorpsstructuur Ammerzoden-Well met de aanwezige kastelen Ammersoyen en Well;
- Hurwenen en Rossum worden gekenmerkt door boomgaarden en vele karakteristieke boerderijen met erfbeplanting.

7 - De komgronden De Vliert en het Groote Lage Broek

Deze komgronden worden zuidelijk begrensd door de oeverwal Hurwenen/Rossum en Ammerzoden/Well en noordelijk door de stroomrug Bruchem/Delwijnen. Het gebied wordt doorsneden door de spoorlijn, de rijksweg A2 en de parallel daaraan gelegen Veilingweg. Nabij de oude rijksweg bij

Hedel doet het bedrijventerrein Kampen (noord) afbreuk aan de relatieve openheid van het gebied.

De openheid van de oostelijk van de A2 gelegen komgrond (De Vliert) wordt enigszins beperkt door de aanwezigheid van boerderijen met erfbeplanting en opstallen, champignonkwekerijen en boomgaarden op de overgangen van de oeverwal naar de komgrond.

De openheid van het westelijk van de A2 gelegen komgrond (Grote Lage Broek) is beter te ervaren. De lijnvormige elementen, zoals de Hoofdwetering en de beplante Achter-, Molenachterdijk en Delwijnse, Kerkwijkse kade geven het gebied een duidelijke oostwestelijke richting. Door de aanwezigheid van (erf)beplanting en boerderijen wordt de openheid niet overal even sterk ervaren.

Kernkwaliteiten:

- de relatieve openheid van de komgronden is van belang voor de oriëntatie in het gebied als tegenhanger van de ruimtelijk verdichte oeverwallen;
- de aanwezige weteringen en kades vormen een eenheid die de (historische) ontwateringsrichting naar de Maas inzichtelijk maakt;
- de directe relatie tussen de komgronden en de uiterwaarden van Waal (Kil van Hurwenen) en Afdamde Maas (Doornwaard) bij Well;
- de geleidelijke landschappelijke overgang van de komgrond naar de oeverwal met kromakkers nabij Velddriel.

Cultuurhistorie

De cultuurhistorische kwaliteiten zijn, zoals reeds vastgesteld in het planMER Structuurvisie Maasdriel uit 2011, verweven in het landschap: de vele kastelen, kerken en kloosters die het rivierengebied rijk is, verhogen in hoge mate de belevingswaarde van het landschap; mede om deze reden is de Bommelerwaard, waarvan het plangebied deel uitmaakt, aangewezen als Belvédèregebied in de rijksnota Belvedere (1999).

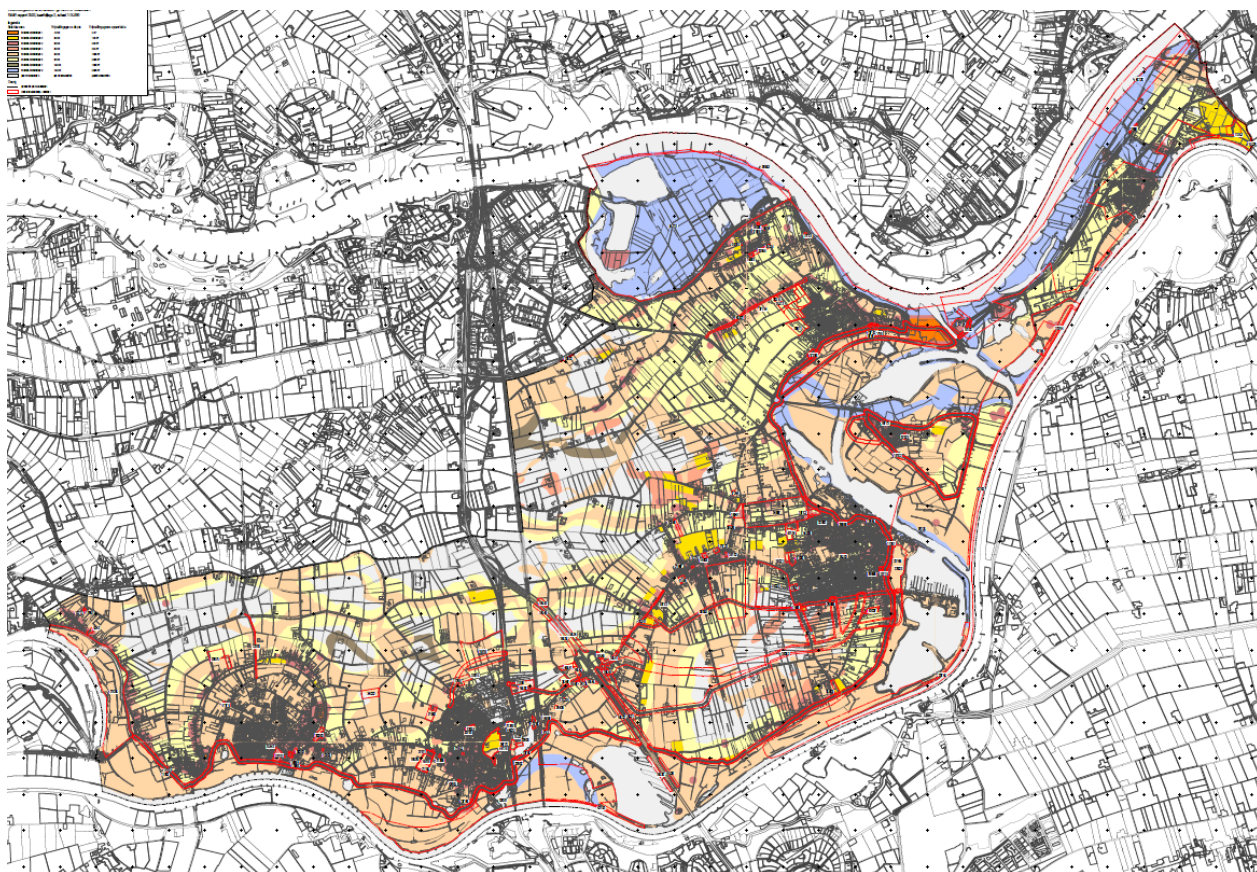
Een brede strook rondom de kern van Ammerzoden, op de zuidzijde na, is aangeduid als karakteristieke landschappelijke structuur (herkenbaarheid oude Maasmeander/ verkavelingsstructuur). Het Eiland van Alem heeft een fraai cultuurhistorisch landschap. Om de uiterwaarden zijn nieuwe meidoornstruiken gepland om het cultuurhistorische karakter van dit gebied te behouden.

Naast de voornoemde waardevolle kwaliteiten komt verspreid bebouwing voor die presentabel is voor de cultuurhistorische ontwikkeling van de gemeente. Het betreffen molens, een eendenkooi, dorpskades en het Kasteel Ammerzoden. Daarnaast bevindt zich ook Fort de Voorn in de noord-oosthoek van de gemeente. Dit fort maakte deel uit van het defensiesysteem uit de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). Het zestiende-eeuwse fort zelf bestaat niet meer, maar er bevinden zich nog wel cultuurhistorische waardevolle overblijfselen. Zo zijn onder andere de contouren van de vestingwal nog gedeeltelijk herkenbaar.

Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende panden zijn in de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst vastgelegd. De rijksmonumenten zijn reeds beschermd op basis van de Monumentenwet. Voor de overige gemeentelijke monumenten op basis van de gemeentelijke monumentenverordening en cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende panden is in het plan een regeling opgenomen. Bij eventuele sloop van monumenten dient een gemeentelijke monumentenvergunning te worden aangevraagd.

Archeologie

De gemeente Maasdriel heeft archeologiebeleid vastgesteld op 18 april 2013. Het beleid omvat een gedetailleerde archeologische verwachtingskaart, een cultuurhistorische inventarisatiekaart en een archeologische beleidskaart. De beleidskaart maakt onderscheid in beleidszones. De gehanteerde vrijstellingsgrenzen worden in archeologische dubbelbestemmingen vertaald. Beneden de grens is geen archeologisch onderzoek vereist.

Archeologische monumentenzorg in de gemeente Maasdriel
 Archeologische beleidskaart gemeente Maasdriel
 RAAP-rapport 2502, kaartbijlage 2, schaal 1:15.000

legenda

Beleidszones	Vrijstellingsgrens diepte	Vrijstellingsgrens oppervlakte
Waarde-archeologie 1	10 cm	5 m ²
Waarde-archeologie 2	30 cm	100 m ²
Waarde-archeologie 3	30 cm	500 m ²
Waarde-archeologie 4	30 cm	250 m ²
Waarde-archeologie 5	30 cm	1000 m ²
Waarde-archeologie 6	30 cm	5000 m ²
Waarde-archeologie 7	150 cm	1000 m ²
Waarde-archeologie 8	150 cm	5000 m ²
geen voorschriften	geen voorschriften	geen voorschriften

Overig

- gemeente grens Maasdriel
- onderzoeksmelding + nummer

Figuur 13 Archeologische beleidskaart gemeente Maasdriel

De Archeologische maatregelenkaart geeft aan wat de verwachting is op het aantreffen van archeologische resten en welke bekende archeologische waarden er binnen het plangebied reeds vastgesteld zijn. Op basis van de Archeologische maatregelenkaart kan in een vroeg stadium van ruimtelijke planvorming gekeken worden of en hoe archeologische waarden beschermd kunnen/moeten worden: middels aanpassing van het plan of het behoud van informatie door opgraven. Om te voorkomen dat er verstoring van archeologische resten in de bodem plaatsvindt, moet de gemeente erop toezien dat de verstoorder een onderzoek laat uitvoeren.

Binnen het plangebied komen alle op de kaart aanwezige categorieën van archeologische waarden voor, met uitzondering van de bebouwde kommen.

Uit de kaart blijkt dat vooral op de oeverwallen en stroomruggen een hogere archeologische verwachtingswaarde geldt. Van oudsher zijn dit de bewoonde plekken en daardoor valt hier ook het meest te verwachten voor wat betreft archeologie.

4.3.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

In deze paragraaf wordt beschreven wat het voornemen betekent voor landschap. De resultaten zijn vooral gebaseerd op een kwalitatief deskundigenoordeel.

De volgende voornemens worden getoetst op de onderscheiden landschapseenheden (zie afbeelding). De volgende uitgangspunten worden verder uitgewerkt:

1. Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar een grondgebonden veehouderijbedrijf;
2. Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;
3. De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 1,5 ha. Dit is niet toegestaan voor een glastuinbouwbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' of een paddenstoelenteeltbedrijf ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - paddenstoelenteelt' of een niet-grondgebonden veehouderij, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'.
4. Glastuinbouwbedrijven mogen uitbreiden binnen het bouwvlak, binnen de aanduiding 'glastuinbouw'.

De volgende criteria worden daarbij gehanteerd:

Tabel: Beoordelingskader

criterium	Methode
Landschap	
- Effecten op kernkwaliteiten landschap;	Kwalitatief
Archeologie	
- Effecten op archeologische waarden;	Kwalitatief
Cultuurhistorie	
- Effecten op cultuurhistorische waarden	Kwalitatief

Bij de beoordeling van de effecten wordt onderscheid gemaakt in permanent verlies van waarden en in versnippering/verstoring van landschappelijke, archeologische en cultuurhistorische eenheden. Wanneer waarden verloren gaan, wordt zowel de omvang (kwantiteit), als het belang ervan (kwaliteit) meegewogen. Ontwikkelingen die bijdragen aan landschapsontwikkeling of versterking van cultuurhistorische waarden kunnen ook een positief effect hebben.

Per deelgebied kan sprake zijn van verschillende effecten van een alternatief. Dit betekent dat de effecten van de alternatieven niet altijd voorkomen in het gehele buitengebied en niet overal even zwaar wegen.

Landschap

Het voornemen is beoordeeld op zijn effecten op het landschap. Elk landschapstype heeft zijn eigen 'waarden' en 'kernkwaliteiten'. Voor een goede ruimtelijke kwaliteit is het belangrijk dat ontwikkelingen niet ten koste gaan van de waarden en kernkwaliteiten van de landschapstypen.

01 - Het Eiland Heerewaarden

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid is de langgerekte structuur, de vele fortificaties en de directe, visuele relatie met zowel de Maas als Waal. Het gebied is opgebouwd uit een opeenvolging van bedijkte (en bebouwde) delen en (relatief onbebouwde) overlaten. De onvergraven delen van de Maas- en Waaluitewaarden hebben een oorspronkelijk reliëf en zijn daardoor van hoge aardwetenschappelijke waarde.

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt de bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe. In geval van omschakeling van agrarisch naar veehouderij zijn stallen nodig. Vooral het voornemen ten aanzien van het vergroten van de bouwvlakken voor grondgebondenbedrijven naar 1,5 hectare zullen in dit deelgebied een onevenredige claim leggen op de ruimte. Hierdoor komen de kenmerken van het afwisselend gesloten en open landschap in het gedrang. Het effect van deze voornemens wordt daarom als negatief gezien.

Van glastuinbouw is in dit deelgebied geen sprake.

02 - Het eiland van Alem

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid is de karakteristieke symbiose tussen de oude kern Alem, buurtschap, grafheuvel en de omliggende uiterwaarden. De onvergraven delen van de Maasuitewaarden hebben een oorspronkelijk reliëf en zijn daardoor van hoge aardwetenschappelijke waarde. Zeer karakteristiek is het in de uiterwaarden aanwezige Maasheggenlandschap.

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe. Vooral het vergroten van de grondgebonden bouwvlakken naar 1,5 hectare zullen in dit deelgebied een onevenredige claim leggen op de ruimte. Hierdoor komen de kenmerken van het kleinschalige landschap, waarbij de relaties tussen binnen- en buitendijks nog zo goed zichtbaar zijn, in het gedrang. Het effect van deze voornemens wordt daarom als zeer negatief gezien.

Van glastuinbouw is in dit deelgebied geen sprake.

03 - Waal uiterwaarden

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid zijn de oude rivierloop langs de dijk (die een landschappelijke, cultuurhistorische relatie heeft met de overliggende Rijswaard), de tichelgaten, schoorsteenfabriek en directeurswoning. Tevens kenmerkend is het aanwezige micro reliëf in de uiterwaarden en bijhorende natuurwaarden (in relatie tot Fort St. Andries deelgebied 1 en 2).

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe. Vooral het vergroten van de grondgebonden bouwvlakken naar 1,5 hectare zullen in dit deelgebied een onevenredige claim leggen op de ruimte. Hierdoor komen de kenmerken van het uiterwaarden-landschap en de natuurwaarden ervan in het gedrang. Het effect van deze voornemens wordt daarom als zeer negatief gezien.

Van glastuinbouw is in dit deelgebied geen sprake.

04 - Maas uiterwaarden

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid zijn de bakenbomen, het kleinschalige Maasheggenlandschap in de Bovenwaarden en Drielsche Waard, de wielen langs de Maasdijk bij Hedel. De Wellsche Waard met het slot Well vormt een sterke landschappelijke eenheid.

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe. Vooral het vergroten van de grondgebonden bouwvlakken naar 1,5 hectare zullen in dit deelgebied een onevenredige claim leggen op de ruimte. Hierdoor komen de kenmerken van het uiterwaarden-landschap en de natuurwaarden ervan in het gedrang. Het effect van deze voornemens wordt daarom als zeer negatief gezien.

Van glastuinbouw is in dit deelgebied geen sprake.

05 - Komgrond Drielsche Broek

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid zijn de openheid, de langgerekte kavels Veld-drielsche Akkeren en Hoenzadrielsche Weiden. En de directe ligging van de komgrond aan de Maas(uiterwaarden).

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe.

Door het toelaten van uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven komt de openheid van (met name het zuidelijk deel van) het landschap in het gedrang. Ook de landschappelijke kenmerken komen hierdoor onder druk te staan. Het effect van deze voornemens wordt daarom in het zuidelijke deel van deze landschappelijke eenheid als negatief gezien, in het noordelijk deel als negatief / neutraal.

In het deelgebied ligt een enkel glastuinbouwbedrijf. Deze kunnen uitsluitend binnen het bouwvlak uitbreiden, waardoor dit niet of nauwelijks effect heeft.

06 - De oeverwal Rossum-Ammerzoden

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid is de relatie tussen dichte bebouwing en de zandige ondergrond van de voormalige oeverwal. Zeer karakteristiek is het bebouwingslint Kerkdriel - Hoenzadriel, de ruimtelijke relatie tussen rivier en Ammerzoden, de karakteristieke ligging van de dorpskern van Rossum tussen Maas en Waal. Ook kenmerkend zijn de langgerekte kavels en kromakkers ten noorden en zuiden van Velddriel. En de boomgaarden en vele karakteristieke boerderijen met erfbeplanting in / rond Hurwenen en Rossum.

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe. Omdat de oeverwal dicht bebouwd is, biedt deze weinig ruimte (meer) voor grootschalige, agrarische activiteiten. Het effect van deze voornemens wordt daarom daar als negatief gezien. In het deelgebied ligt een enkel glastuinbouwbedrijf. Deze kunnen uitsluitend binnen het bouwvlak uitbreiden, waardoor dit niet of nauwelijks effect heeft.

07 - De komgronden De Vliert en het Grootte Lage Broek

Kenmerkend voor deze landschappelijke eenheid is de relatieve openheid van de komgronden. Deze openheid staat onder druk door de ontwikkeling van nevenactiviteiten en schaalvergroting van (bestaande) agrarische bedrijven. De openheid van het gebied geldt als tegenhanger van de ruimtelijk verdichte oeverwallen. De geleidelijke landschappelijke overgang van de komgrond naar de oeverwal met kromakkers nabij Velddriel is karakteristiek. Evenals de directe relatie tussen de komgronden en de uiterwaarden van de Afgedamde Maas nabij Well (Doornwaard). Tot slot vormen de aanwezige weteringen en kades een eenheid die de (historische) ontwateringsrichting naar de Maas inzichtelijk maakt.

Binnen het voornemen is het mogelijk om grondgebonden agrarische bedrijven om te schakelen naar grondgebonden veehouderij of een intensieve neventak tot 250 m² te ontwikkelen. Daarnaast is het mogelijk agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven te vergroten tot 1,5 ha. In alle gevallen neemt het bebouwingsoppervlakte en de hoeveelheid opstallen toe.

De openheid van het gebied staat nu al stevig onder druk. Het onderscheid tussen bebouwde oeverwal en open komgebied is in de loop van de jaren kleiner geworden (dit is een glijdende schaal). Anderzijds bouwt het voornemen voort op een ontwikkeling die al is ingezet. Het effect van deze voornemens wordt als neutraal gezien.

Van glastuinbouw is in dit deelgebied sprake. De ontwikkeling en groei van individuele glastuinbouwbedrijven binnen het bouwvlak en ook teeltondersteunende activiteiten zoals bijvoorbeeld stellingen en tunnelkassen en uitbreiding van paddenstoelenteelt geeft in de komgebieden De Vliert en Het Grootte Broek een negatief effect.

Cultuurhistorie

De groeimogelijkheden zoals opgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan kunnen in het plangebied leiden tot effecten. Gedacht kan worden aan de volgende effecten. Door de bouw van nieuwe grote stallen of kassen c.q. uitbreiding van erven, kunnen lokaal historisch geografische waarden worden aangetast. Het gaat hierbij om houtsingels, kenmerkende kavelsloten, solitaire bomen en dergelijke.

De historisch waardevolle gebouwen worden door de ontwikkelingen niet direct bedreigd. Wel kan hun relatie tot de omgeving worden bedreigd in het geval omliggende agrarische bebouwing verder op kan dringen en groter van schaal wordt.

Een verdere schaalvergroting van de landbouw kan bedreigend zijn voor de cultuurhistorische waarden. Het laat minder ruimte voor het behoud en het introduceren van landschapselementen en in uiterlijk en maat en schaal passende (agrarische) bebouwing.

Voor het voornemen wordt de effectbeoordeling als een geringe verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld (0/-).

Archeologie

Bij een schaalvergroting zal sprake zijn van grotere bedrijven en daarmee grotere stallen. Het gevolg hiervan is dat de grond geroerd zal worden. Daarmee kunnen de in de bodem aanwezige archeologische waarden worden bedreigd.

Op Figuur 13 Figuur 13 Archeologische beleidskaart gemeente Maasdriel is zichtbaar dat een deel van het gebied hoge en gematigde verwachtingswaarden kent. Binnen het gebied met hoge archeologische waarden liggen diverse agrarische bouwpercelen. Het voornemen gaat uit van vergroting van bouwvlakken tot 1,5 ha voor grondgebonden agrarische bedrijven. Het gevolg hiervan is dat de grond zal worden geroerd. Daarmee kunnen de in de bodem aanwezige archeologische waarden worden bedreigd. Over het algemeen betekent dit dat er een kans aanwezig is op negatieve effecten op de archeologische waarden. Het risico op nadelige effecten voor de archeologische waarden van het voornemen wordt per saldo als negatief ingeschat (-).

4.3.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen 1,2 en 3	Voornemen 4
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap:		
01 - Het Eiland Heerewaarden;	-(-)	n.v.t.
02 - Het eiland van Alem;	--	n.v.t.
03 - Waaluitewaarden;	--	n.v.t.
04 - Maasuitewaarden;	--	n.v.t.
05 - Komgrond Drielsche Broek;	-(0)	n.v.t.
06 - Oeverwal Rossum - Ammerzoden	-	0
07 - De komgronden De Vliert en het Groote Lage Broek.	(0)	0
Totaalscore	--	-
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-	
Effecten op archeologische waarden	-	

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.3.4

Maatregelen

Bij afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van agrarische bedrijven kunnen eisen gesteld worden aan de landschappelijke inpassing van het erf. Daarmee wordt de schaalvergroting beter ingepast en wordt het negatieve effect verzwakt.

Per landschapstype kunnen de volgende landschappelijke maatregelen aan de orde zijn voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing:

- 01 - Het Eiland Heerewaarden
 - Behouden afwisseling van bebouwde en onbebouwde delen. Activiteiten concentreren rondom kern Heerewaarden. Overlaten kleinschalig en open houden.
 - Behouden van reliëf in Maas- en Waaluitewaarden

- 02 - Het eiland van Alem
 - Behouden afwisseling van bebouwde en onbebouwde delen. Activiteiten concentreren rondom kern Alem. Uiterwaarden en zuidelijk deel dijkring kleinschalig en open houden.
 - Behouden en versterken van cultuurhistorische karakteristieken zoals grafheuvel en de omliggende uiterwaarden met reliëf en maasheggen.

- 03 - Waaluitewaarden
 - Behouden van de ruimtelijk - cultuurhistorische relaties tussen de tichelgaten, schoorsteenfabriek en directeurswoning.

- 04 - Maasuitewaarden
 - Behoud bakenbomen langs Maas
 - Behoud het kleinschalige Maasheggenlandschap in de Bovenwaarden en Drielsche Waard, de wielen langs de Maasdijk bij Hedel.
 - Behoud en versterk de sterke landschappelijke relatie tussen de De Wellsche Waard en het Slot Well (en de hele oude Maasmeander achter Ammerzoden langs door vernatting / natuurontwikkeling).

- 05 - Komgrond Drielsche Broek
 - Behoud de openheid, de langgerekte kavels Velddrielsche Akkeren en Hoenzadrielsche Weiden.
 - Behoud de directe relatie tussen Komgrond en Maas (geen oeverwal).
 - Ontwikkelingen binnen de voornemens dienen afdoende landschappelijk ingepast te worden door bijvoorbeeld windsingels en erfbeplanting. Dit als onlosmakelijk deel van de procedure en locatiekeuze.

- 06 - De oeverwal Rossum-Ammerzoden
 - Concentreer ruimtelijke ontwikkelingen op de oeverwal.
 - Behoud (door weren van extra ontwikkeling) het karakteristieke bebouwingslint Kerkdriel - Hoenzadriel.
 - Versterk de ruimtelijke relatie tussen rivier en Ammerzoden

- Behoud de karakteristieke ligging van de dorpskern van Rossum tussen Maas en Waal (door vrijhouden van ontwikkeling in de uiterwaarden en langs Provinciale weg tussen rotonde Kerkdriel en Fort St. Andries)
 - Behoud de langgerekte kavels en kromakkers ten noorden en zuiden van Velddriel (door voorkomen van verruiming van bouwvlak en behoud van huidig agrarisch grondgebruik)
 - Behoud boomgaarden en vele karakteristieke boerderijen met erfbeplanting in / rond Hurwenen en Rossum.
- 07 - De komgronden De Vliert en het Groote Lage Broek
- Behoud het ruimtelijk onderscheid tussen de bebouwde oeverwallen de relatieve openheid van de komgebieden. De openheid van het gebied geldt als tegenhanger van de ruimtelijk
 - Behoud de geleidelijke landschappelijke overgang nabij Velddriel van de komgrond naar de oeverwal met kromakkers.
 - Behoud de directe relatie tussen de komgronden en de uiterwaarden van de Afgedamde Maas nabij Well (Doornwaard).
 - Behoud de aanwezige weteringen en kades die een eenheid vormen en de (historische) ontwateringsgeschiedenis van de Bommelerwaard inzichtelijk maakt.
 - Ontwikkelingen binnen de voornemens dienen afdoende landschappelijk ingepast te worden door bijvoorbeeld windsingels en erfbeplanting. Dit als onlosmakelijk deel van de procedure en locatiekeuze.

Door middel van een stelsel van aanlegvergunningen kan aantasting van waardevolle cultuurhistorische patronen worden voorkomen, bijvoorbeeld ten behoeve van behoud van een kenmerkend verkavelingspatroon.

Aangezien ook de archeologische verwachtingswaarden door middel van dubbelbestemmingen in het bestemmingsplan zijn vastgelegd, is bescherming daarvan geborgd. Negatieve effecten worden hiermee voorkomen.

4.3.5

Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.4

Geur

Geurnormen

De Wet geurhinder en veehouderij is sinds 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de geurbelasting vanwege dierenverblijven op geurgevoelige objecten zoals huizen.

De Wet kent twee typen diercategorieën. Dieren met en dieren zonder geuremissiefactor. Voor die diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt de waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object uitgedrukt in odour units of per kubieke meter lucht (ou/m³). Deze krijgen een norm toegewezen voor de geurbelas-

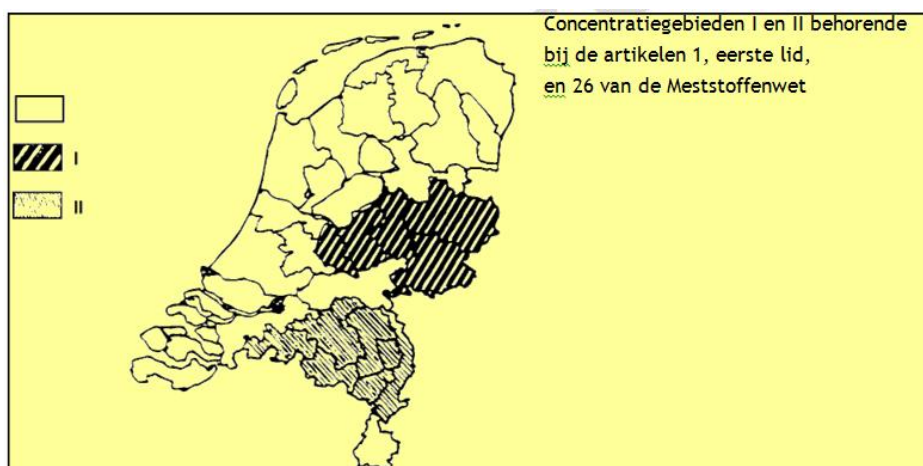
ting die een veehouderij mag veroorzaken. De hoogte van de norm is afhankelijk van de locatie. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (I en II) en de rest van Nederland. In concentratiegebieden zijn de normen wat betreft geur minder streng dan in de gebieden buiten de concentratiegebieden.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen situaties binnen en buiten de bebouwde kom.

In onderstaande tabel zijn de normen voor de concentratiegebieden en de gebieden daarbuiten, alsmede die voor de situatie binnen en buiten de bebouwde kom weergegeven.

Normen geur		
Locatie	binnen bebouwde kom	buiten bebouwde kom
buiten concentratiegebied	2 ouE/m ³	8 ouE/m ³
concentratiegebied	3 ouE/m ³	14 ouE/m ³

De gemeente Maasdriel ligt niet in een zogenaamd “Concentratiegebied” (zie onderstaande kaart).

Figuur 14 Concentratiegebieden

Voor de diercategorieën zonder geuremissiefactor is de waarde een wettelijk vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden. Binnen de bebouwde kom dient een minimale afstand te worden aangehouden van 100 m, gemeten vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde emissiepunt. Buiten de bebouwde kom dient deze afstand minimaal 50 m te bedragen.

Indien de gemeente een actief beleid voert ten aanzien van de geurproblematiek, kan van deze normen afgeweken worden. Binnen de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 0,1 - 14,0 ouE/m³ voor diercategorieën met een geuremissiefactor. Buiten de bebouwde kom bedraagt de bandbreedte 3,0 - 35,0 ouE/m³.

Voor diercategorieën zonder geuremissiefactor kan de aan te houden afstand binnen de bebouwde kom terug gebracht worden tot respectievelijk 50 meter en binnen en 25 meter buiten de bebouwde kom. Gemeente Maasdriel heeft een ‘Verordening geurhinder en veehouderij’ vastgesteld. Voor het gehele grondgebied van de gemeente Maasdriel met uitzondering van het ten westen van de A2 gelegen buitendijks gedeelte van het grondgebied gelden aangepaste afstanden:

- voor een geurgevoelig object gelegen binnen de bebouwde kom: 50 meter
- voor een geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom: 25 meter.

Voor bepaalde deelgebieden is een aangepaste geurnorm op basis van de ‘Verordening geurhinder en veehouderij’ van toepassing, variërend van 3 ouE/m³ tot 8 ouE/m³ (zie bijlage 4 en <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Maasdriel/83445.html>).

Geurgevoelige objecten

Toetsing van de Wet geurhinder vindt plaats bij geurgevoelige objecten. Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt.

Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig objecten zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is op basis van functieveranderingsbeleid voor voormalig agrarische bedrijven met een milieuvergunning.

Cumulatie

De Handreiking van de Wet geurhinder en veehouderij maakt onderscheid tussen de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting van geurhinder:

- de voorgrondbelasting is de geurbelasting die veroorzaakt wordt door de voor een geurgevoelig object dominante veehouderij;
- de achtergrondbelasting is de totale geurbelasting die veroorzaakt wordt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object (cumulatie).

De achtergrondbelasting is derhalve altijd hoger dan de voorgrondbelasting. Deze begrippen zijn overigens niet in de wet opgenomen.

De voorgrondbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van de verwachte mate van hinder bij een individueel geurgevoelig object. Een berekening is dan nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting vanwege één veehouderij (voorgrondbelasting) meer hinder geeft dan de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting), zelfs als achtergrondbelasting en voorgrondbelasting dezelfde waarde kennen.

Het MER dient inzicht te geven in de cumulatieve milieueffecten van de onderscheiden alternatieven. Daarom is er voor gekozen om berekeningen te maken van het achtergrondniveau. Hoewel dit voor individuele geurgevoelige objecten gevoelsmatig meer hinder kan geven, geven deze berekeningen een beter inzicht in het totale effect van het voornemen. Uiteraard zal bij het vaststellen van een nieuwe milieuvergunning in individuele gevallen bezien moeten worden of de voorgrondbelasting niet te hoog is.

Milieukwaliteitseisen voor geurhinder

Daarbij wordt het leefklimaat beoordeeld aan de hand van de onderstaande ‘milieukwaliteitscriteria’, die het RIVM hanteert voor haar milieukwaliteitsrapportages en toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder. Deze criteria, die zijn opgenomen in onderstaande tabel, geven de relatie weer tussen de achtergrondbelasting, de kans op geurhinder en een classificatie van het woon- en leefmilieu. In de kaarten van de geurbelasting is de onderstaande classificatie aangehouden.

Classificatie achtergrondbelasting (RIVM)		
Achtergrondbelasting geur - Ou/m ³	Mogelijke kans op geurhinder (%)	Classificatie leefklimaat
<3,0	< 5	zeer goed
3,1 - 7,4	5 - 10	goed
7,5 - 13,1	10 - 15	redelijk goed
13,2 - 20,1	15 - 20	matig
20,2 - 28,4	20 - 25	tamelijk slecht
28,5 - 38,6	25 - 30	slecht
38,7 - 50,7	30 - 35	zeer slecht
>= 50,8	35 - 40	extreem slecht

Voor de agrarische bedrijven die niet tot de intensieve veehouderij behoren (bijvoorbeeld melk-rundveehouderij) geldt een afstandsnorm tot gevoelige objecten. Bij deze veehouderijen blijft de beoordeling van het leefklimaat gelijk.

4.4.1

Referentiesituatie

Geurcontouren

Van het plangebied zijn in mei 2017 de geurcontouren (ouE/m³) berekend met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

Bij de berekeningen voor de intensieve veehouderijen en de neventakken intensieve veehouderij is als uitgangspunt genomen dat ieder agrarisch bedrijf één emissiepunt heeft waarvan de coördinaten zijn bepaald (één punt binnen het bouwvlak). Het kan daarom zijn dat de situatie iets afwijkt van de werkelijke situatie. Echter gaat het bij de bepaling van de geursituatie om een inschatting van de effecten c.q. verandering in de geursituatie, niet om het exacte aantal geurgehinderden. De resultaten van de berekening zijn opgenomen in navolgende afbeelding.

Uit de berekening blijkt dat in de huidige situatie de geurhinder beperkt is. Over het algemeen is de milieukwalificatie over het algemeen zeer goed tot goed. Slechts in de directe omgeving van een beperkt aantal locaties wordt de geursituatie als matig tot slecht ervaren. Tevens is op deze afbeelding de bebouwing weergegeven. Dit geeft een goed beeld van het aantal geurgehinderden.

Vaste afstanden

Omdat voor rundvee (melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) in bijlage 1 van de Rgv geen geuremissiefactoren zijn opgenomen, moeten tussen rundveehouderijbedrijven en geurgevoelige gebouwen de in de Wgv opgenomen afstanden worden gewaarborgd. Ook in de bestaande situatie moeten deze afstanden worden gewaarborgd. Voor rundveehouderijen betreft deze afstand 50 m. Uit een GIS-analyse blijkt dat er binnen 50 m van de grondgebonden veehouderijbedrijven 255 woningen liggen. Er zijn 149 bedrijven met woningen binnen 50m.

Autonome ontwikkeling

Uitgangspunt van de autonome ontwikkeling is dat het aantal stuks vee in vergelijking met de bestaande situatie onveranderlijk is.

Uit de resultaten van het verspreidingsmodel V-stacks gebied blijkt dat (de verspreiding van) de geurbelasting in de autonome ontwikkeling voor grote delen van het plangebied overeenkomstig de bestaande situatie is.

Milieugebruiksruimte

Ten aanzien van geur is duidelijk dat de milieugebruiksruimte in sommige deelgebieden beperkt is, vooral door de aanwezigheid van burgerwoningen in de meeste deelgebieden. Aangezien de uit-

breidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven gebaseerd worden op de voorgrondbelasting, betekent dit niet per se dat de ontwikkelruimte vanuit het aspect geurhinder beperkt is.

4.4.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Beoordeeld wordt het mogelijke aantal geurgehinderden (aantal woningen) en de mate van verandering van het leefklimaat.

Tabel: Beoordelingskader Natuur

criterium	Methode
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering van het leefklimaat	Kwantitatief

Effectbeoordeling

Voor dit MER zijn berekeningen uitgevoerd met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, versie 2010. Daarbij is aangesloten op de milieukwaliteitscriteria van het RIVM.

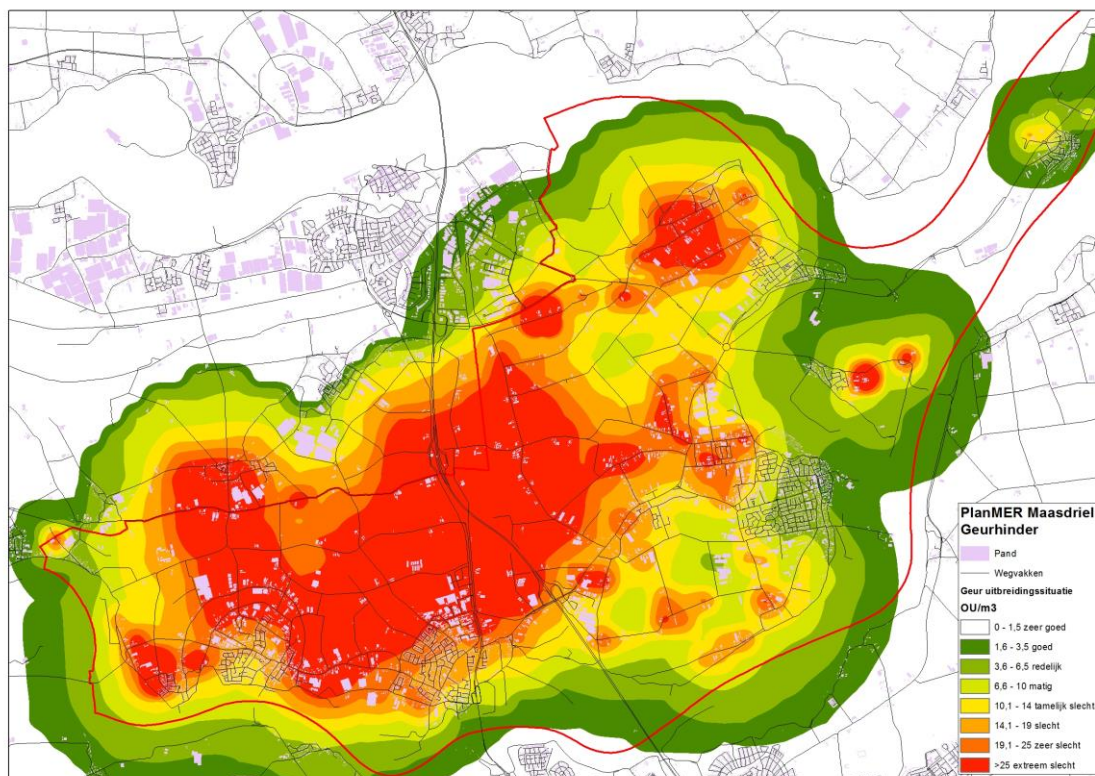
Voornemen

De berekening van het voornemen betreft de situatie waarbij:

- Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar een grondgebonden veehouderijbedrijf;
- Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;
- De agrarische bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven worden vergroot bij wijziging tot 1,5 ha. Dit is niet toegestaan voor een niet-grondgebonden veehouderij.
- Intensieve veehouderij kan uitbreiden binnen het bouwvlak, voorzover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt.

De resultaten van de berekening zijn opgenomen in de navolgende afbeelding. Uit deze afbeelding blijkt dat het aantal geurgehinderden flink toeneemt. De toename betekent echter voor het overgrote deel van de woningen dat de milieukwalificatie van over het algemeen zeer goed tot plaatselijk matig rondom een intensieve veehouderij naar slecht tot extreem slecht gaat. Ook in een deel van de kernen zal de milieukwaliteit verslechteren. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de groei van intensieve veehouderijen en de neventak van 250 m² die kan worden toegevoegd aan ieder agrarisch bedrijf.

Dit is beoordeeld als een zeer negatief effect.

Daarbij moet wel de nuancering worden aangegeven dat de conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn, dan hiervoor is aangegeven.

Aangezien grondgebondenbedrijven eveneens kunnen uitbreiden, zijn ook daarvan effecten mogelijk. Wanneer het bouwvlak uitgebreid wordt met veestallen, dan zal de vaste afstand ook opschuiven. Hierdoor zullen er meer woningen binnen de vaste afstanden vallen. Het effect is negatief.

Op basis van het voornemen kunnen bestaande grondgebonden agrarische bedrijven omschakelen naar grondgebonden veehouderijen. Dit betekent dat er nieuwe veehouderijen kunnen ontstaan op locaties waar nu nog geen vee aanwezig is. Dit levert nieuwe situaties op waar woningen binnen een vaste afstand van een grondgebonden veehouderij komen te liggen. Dit betekent dat er 288 woningen binnen 50 m van de grondgebonden bouwvlakken/bedrijven komen te liggen. Dit betreft 202 grondgebonden agrarische bedrijven waarbinnen een straal van 50 m woningen liggen. Dit effect wordt als zeer negatief beoordeeld (--).

4.4.3

Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op de geur opgenomen.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voorontwerp- bestemmingsplan
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	--

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.4.4

Maatregelen

Allereerst wordt hierbij de nuancering aangegeven dat deze conclusies zijn gebaseerd op de achtergrondbelasting op basis van een modelbedrijf. De milieutoetsing bij uitbreiding van agrarische bedrijven vindt echter plaats aan de hand van de voorgrondbelasting op basis van de specifieke bedrijfsvoering per geval. De werkelijke geurbelasting zal daarom minder negatief zijn dan in de effectbeoordeling is aangegeven.

De effecten van het ontwerpbestemmingsplan ontstaan vooral door de toepassing van wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan om agrarische bouwvlakken van grondgebonden veehouderijen te vergroten en de mogelijkheden van vergroting van intensieve veehouderijen bij recht binnen het bouwvlak of als nevenactiviteit. Daarnaast kunnen nieuwe grondgebonden veehouderijen worden gerealiseerd op grond van het voorontwerp bestemmingsplan ter plaatse van bestaande grondgebonden agrarische bedrijven (bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven).

Op grond van de geurregelgeving wordt een onaanvaardbare geurbelasting vanwege (afzonderlijke) veehouderijbedrijven voorkomen door:

- een ten hoogste toegestane waarde geurbelasting in gebieden binnen en buiten de dorpen;
- een ten minste te waarborgen afstand tussen (de gevels van) een veehouderijbedrijf en een geurgevoelig gebouw.

Op basis hiervan zijn bij de verdere ontwikkeling van veehouderij al maatregelen op grond van de Wgv nodig, zoals het gebruik van stalsoorten waarbij de geuremissie wordt beperkt.

Geadviseerd wordt om in aanvulling daarop in het bestemmingsplan een specifieke voorwaarde op te nemen dat op basis van toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij in dat specifieke geval geen geurnormen worden overschreden, alsmede dat in de omgeving sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

4.4.5

Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.5

Bodem en water

4.5.1

Referentiesituatie

Water

Watersysteem

Het watersysteem van Maasdriel is karakteristiek voor het riviereengebied en staat onder invloed van de waterstanden van Maas en Waal. Naarmate de afstand tot de rivier groter wordt en de deklaag zwaarder, wordt deze invloed gedempt. De geologische bodemopbouw is door regelmatige afzettingen vanuit de rivieren divers. Dicht tegen de dijk, waar de bodem uit zand en zavel bestaat, is de invloed van de rivieren groot.

De waterstanden van Maas en Waal vertonen grote schommelingen. Bij hoge rivierwaterstanden neemt de druk op het grondwater in de uiterwaarden toe en treedt binnendijks (meer) kwel op.

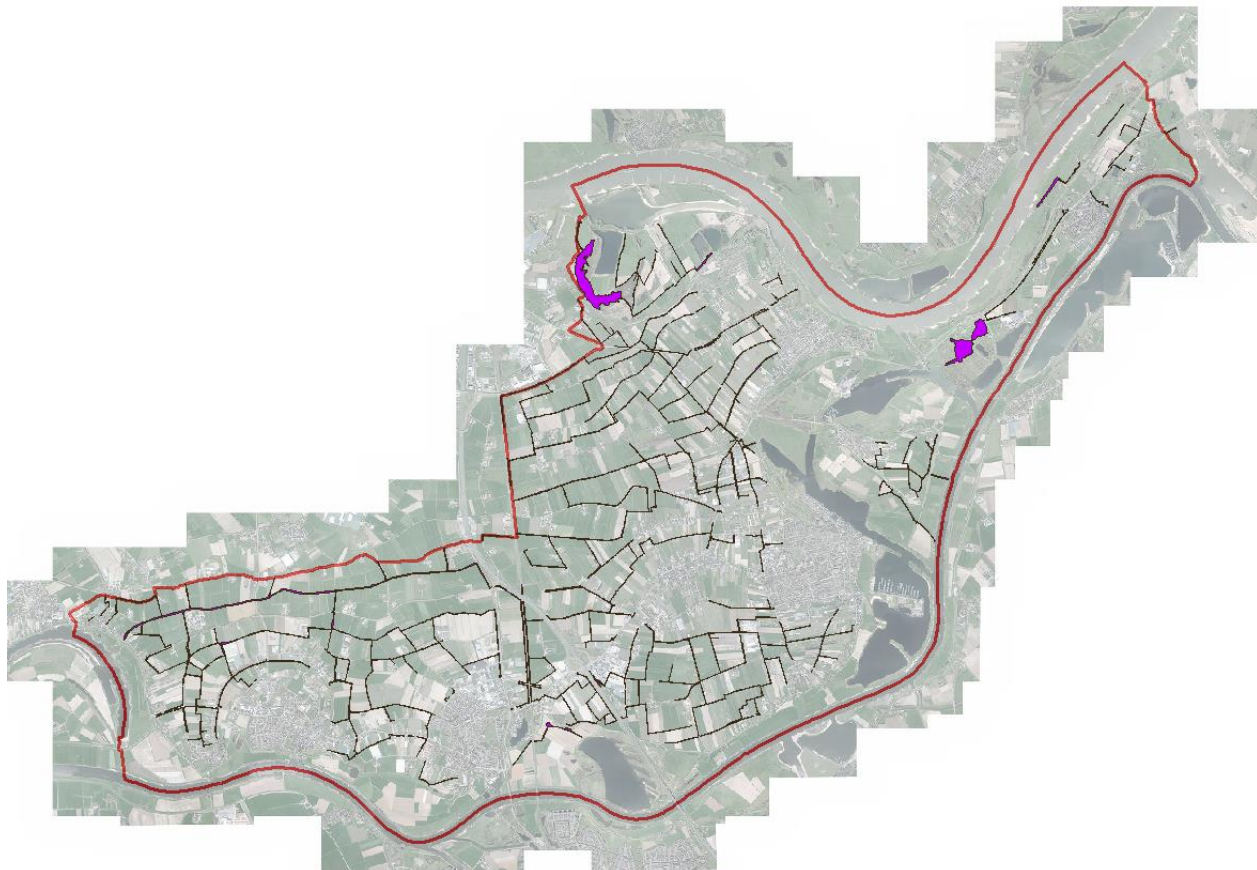
Afhankelijk van de afstand tot de rivier en de dikte van de deklaag (zandbanen) leidt dit in meer of mindere mate tot hoge grondwaterstanden. Het effect van hoge rivierwaterstanden is groter naarmate deze langer duren. Juist waar vlaktewater kwelbanen doorsnijdt en/of ontzandingen hebben plaatsgevonden, kan plaatselijk sterke kwel optreden. Bij lage rivierwaterstanden hebben Maas en Waal een drainerende invloed. Vanwege de zandige bovenste laag van de ondergrond kan water gemakkelijk infiltreren in de bodem. Dit leidt binnendijks in droge perioden, vooral dichtbij de rivier, tot lage grondwaterstanden en droogvallende sloten. Dit is met name het geval in Alem. In droge perioden worden sloten door middel van het inlaten van water vanuit de Maas op peil gehouden.

De Waal heeft op jaarbasis een infiltrerende werking. Het grootste deel van de gemeente is een infiltratiegebied. Alleen lokaal langs de rivieren is de gemiddelde kwel sterker dan de gemiddelde wegzijging. Het veranderend klimaat heeft mogelijk tot gevolg dat de Waal, nu een gecombineerd riviersysteem van regen- en smeltwater, de kenmerken van een regenwaterrivier krijgt. Het gedrag gaat dan meer lijken op dat van de Maas, een typische regenwaterrivier. Een dergelijke rivier kent procentueel grotere schommelingen in afvoeren en grotere effecten op onder meer het grondwatersysteem.

Oppervlaktewater

Het oppervlaktewatersysteem heeft als functie om de van nature grote fluctuaties in het grondwater op te vangen. Ook vindt per gebied een specifiek peilbeheer plaats dat volledig is afgestemd op de door de gebruiker te stellen eisen, met andere woorden; het voorkomen van wateroverlast door waterafvoer in natte en wateraanvoer in droge perioden. In Maasdriel wordt hiervoor Maaswater ingelaten bij het Gat van Sientje (ten noorden van Kerkdriel) en uitgelaten bij Hedel en Wellseind (ten noordwesten van Ammerzoden). Het stelsel van watergangen bestaat uit enkele grote weteringen in de komgebieden en vertakkingen daarvan, die doordringen tot in de stroomruggen. Het oppervlaktewatersysteem in de uiterwaarden is beperkt tot kleinere sloten met als functie een versnelde drooglegging van de gronden. Het waterschap hanteert de categorieën A-, B- en C-watergangen. Deze watergangen kennen een kern- en beschermingszone. De afstanden van deze zones zijn bepaald in de Keur van het waterschap. In en om het plangebied komen ook sloten en kleinere oppervlaktewateren voor.

De watergangen fungeren ook als afvoer voor de 60 aanwezige hemel- en vuilwateroverstorten. Deze gaan functioneren als er veel neerslag valt. Verder doen zich met betrekking tot de kwaliteit van het water geen grote problemen voor in het plangebied. Overigens zal het bestemmingsplan geen concrete maatregelen bevatten ter verbetering van de kwaliteit van het water.

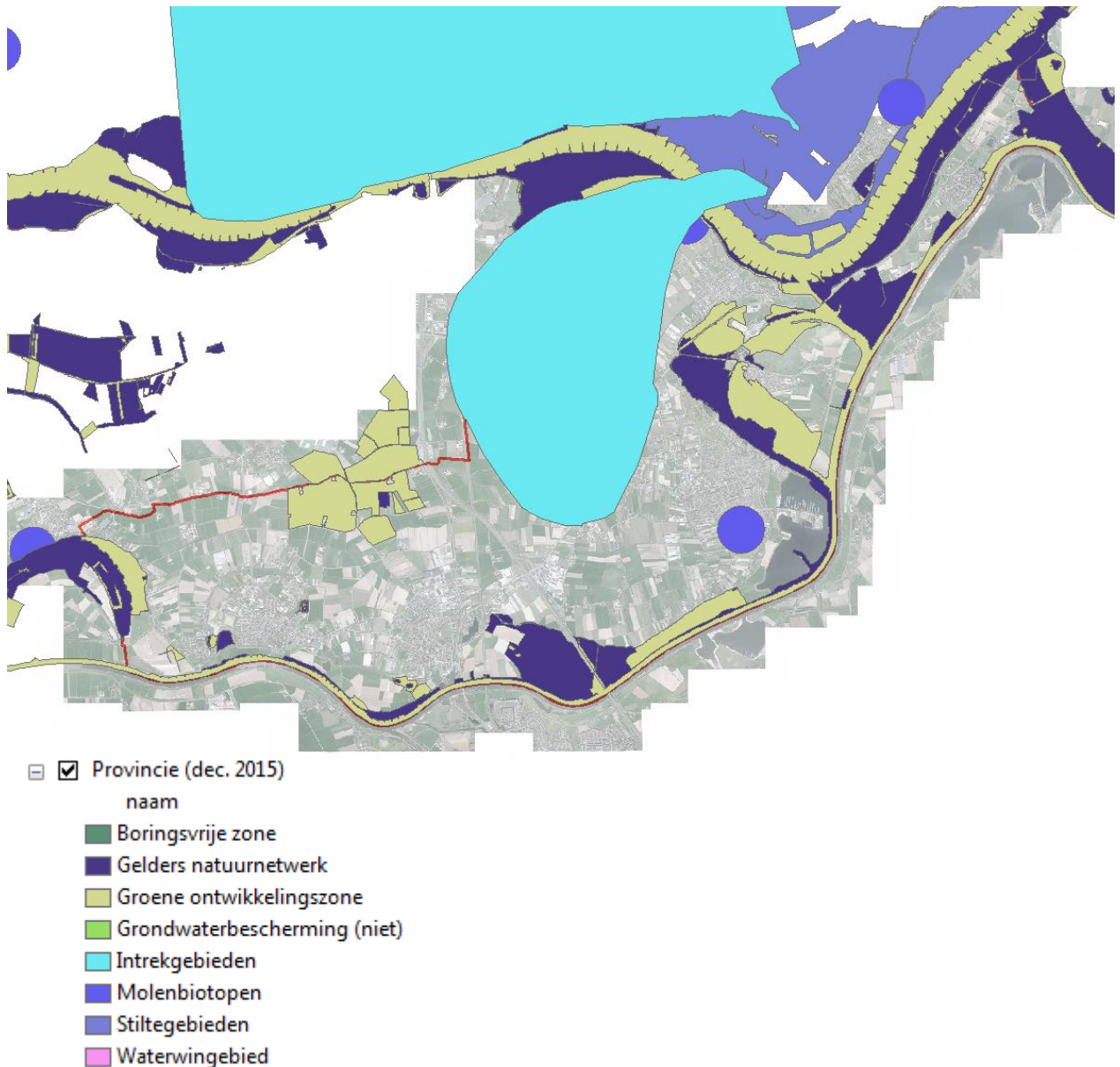
Figuur 15 A-watergangen

Waterkeringen

In de gemeente Maasdriel liggen diverse (primaire) waterkeringen. De aanwezigheid van de waterkeringen brengt, ten behoeve van de veiligheid van de waterkering, enige beperking met zich mee met betrekking tot het gebruik van de gronden. Deze zijn vastgelegd in de zogenoemde 'keurbepalingen' van het Waterschap Rivierenland. De regels in de keur dienen er voor te zorgen dat de waterkerende functie nu en ook in de toekomst naar behoren kan worden vervuld. De keurzone is onder te verdelen in de kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone.

Beschermde gebieden

De gemeente Maasdriel beschikt over een waterwingebied, intrekgebied en een grondwaterbeschermingsgebied. Deze gebieden zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland. Meerdere (natuur)gebieden in de gemeente Maasdriel hebben te kampen met verdroging, matige waterkwaliteit en ecologische/ecohydrologische ontwikkeling die niet optimaal is.

Figuur 16 Grondwaterbescherming en intrekgebied

Riolering

In het buitengebied van Maasdriel ligt een aantal rioolwatertransportleidingen van het Waterschap Rivierenland. Voor dit type leidingen geldt aan weerszijden een beschermingszone. Zowel de leiding als deze zone worden in het bestemmingsplan geregeld.

Het beleid van het waterschap is er verder op gericht om schone verharde oppervlakken zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering, zodat het hemelwater niet naar de zuivering wordt afgevoerd, maar naar het oppervlaktewater.

In het plangebied ligt eveneens een groot aantal (pers)rioolleidingen van de gemeente. In beginsel dienen alle huishoudens op deze (pers)rioolleiding te worden aangesloten voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater. Hemel- en grondwater mag niet worden aangesloten op de persleiding. In gevallen waarin sprake is van een te ver weg gelegen huishouden, is aansluiting op een IBA-systeem (Individuele Behandeling Afvalwater) toegestaan.

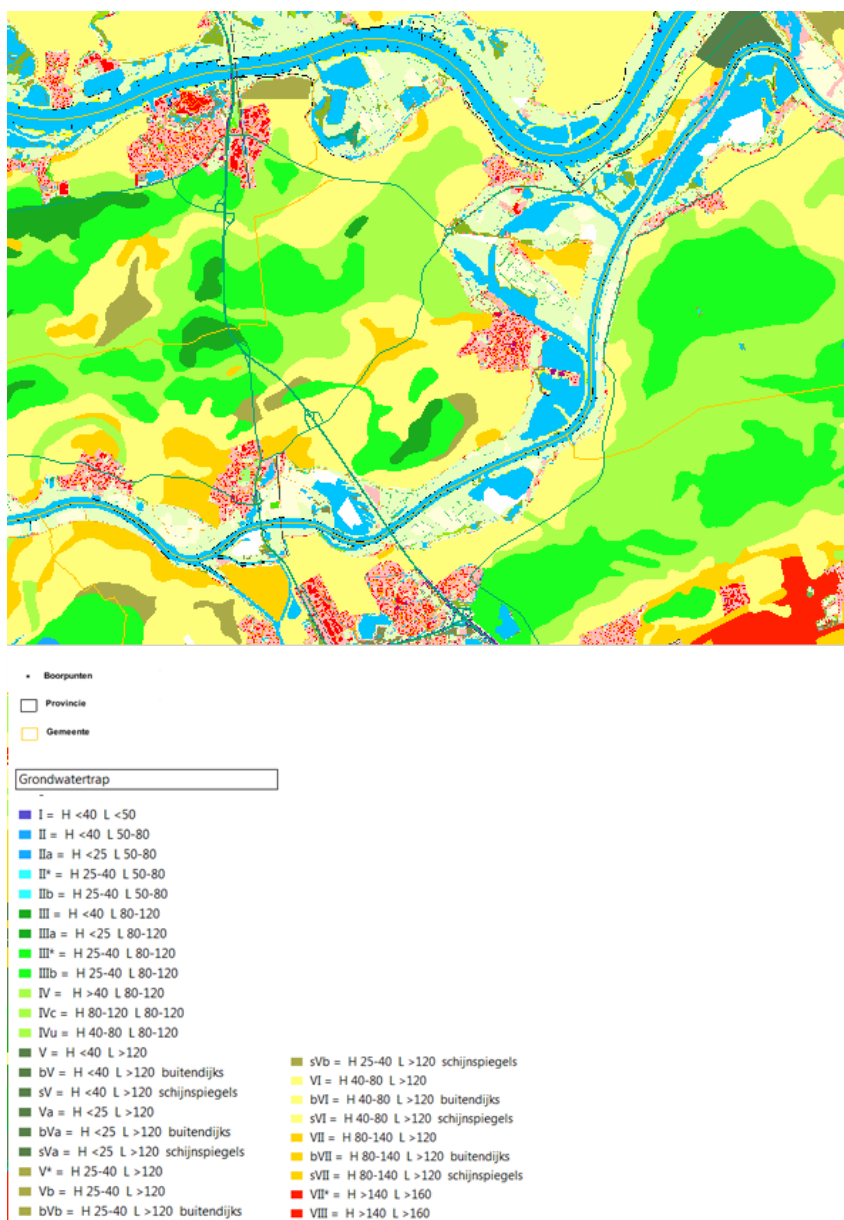
Momenteel is het waterbeheer in het grootste deel van het gebied afgestemd op de landbouw. Het oppervlaktewatersysteem bestaat uit een stelsel van grote sloten waarop de kleinere kavelslootjes afwateren. De grotere sloten komen uiteindelijk uit op de beken die door het plangebied lopen.

Grondwatersysteem

Het watersysteem in de Bommelerwaard staat sterk onder invloed van de rivierwaterstanden, wat periodiek leidt tot kwel en hoge grondwaterstanden. Typisch voor de Bommelerwaard is dat de grondwaterstanden lokaal sterk stijgen bij hoge waterstanden op de rivieren met als gevolg dat het oppervlaktewatersysteem veel kwelwater afvoert. Maar ook dat veel watergangen nabij de rivieren droogvallen in de zomer. De kleiige grondslag in de Bommelerwaard zorgt daarnaast voor vertraging van infiltratie van regenwater naar de diepe ondergrond, wat voor grote fluctuaties kan zorgen in de deklaag¹⁵.

Het plangebied ligt in het Deelstroomgebied Rijn-West (zand met deklaag). De chemische toestand is goed. In 4 Natura2000 gebieden is sprake van aanvoer van grondwater van onvoldoende kwaliteit en aanvoer gebiedsvreemd water van onvoldoende kwaliteit.

¹⁵ Water- en Rioleringsplan Bommelerwaard 2017-2021, gemeente Maasdriel/gemeente Zaltbommel

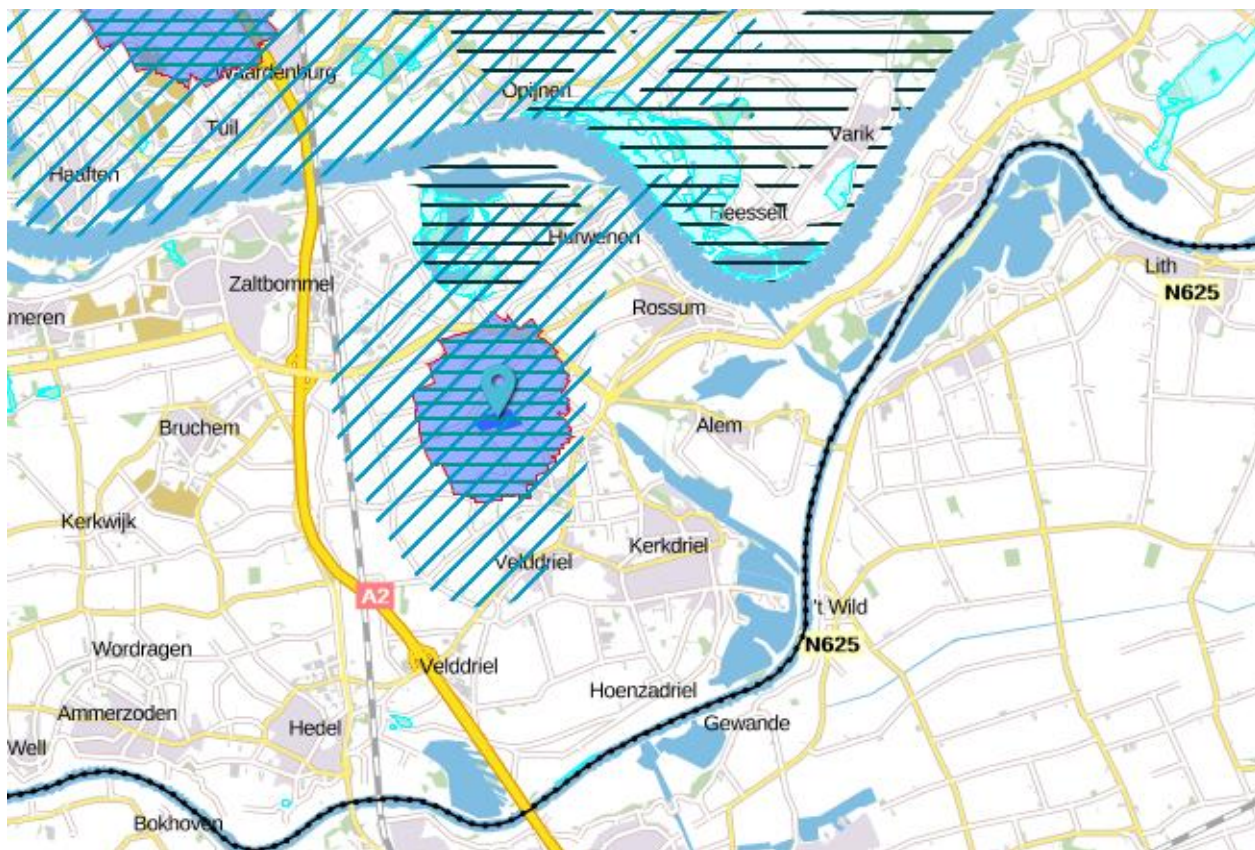

Figuur 17 Grondwatertrappen, bron

<http://maps.bodemdata.nl/bodemdata.nl/index.jsp>

De hoogteligging loopt uiteen van ongeveer 2 meter +NAP tot ca 6 meter +NAP op de oeverwallen (bron AHN). Grondwatertrappen in het plangebied variëren van grondwatertrap III tot VII, afhankelijk van het gebied.

Ten noorden van Kerkdriel is een waterwingebied gelegen, met een grondwaterbeschermingsgebied.

Figuur 18 Grondwaterbescherming, bron Omgevingsverordening Gelderland (december 2016), ruimtelijkeplannen.nl

De provincie stelt hier reguliere regels aan het gebruik van gronden binnen het grondwaterbeschermingsgebied, het waterwingebied en de boringsvrijzone. De bescherming van het grondwaterbeschermingsgebied vindt plaats via de provinciale omgevingsverordening.

Bodemkwaliteit

Figuur 19 Ontgravingskaart, Nota bodembeheer Regio Rivierenland, gezamenlijke gemeenten Regio Rivierenland/CSO.

De gemeente Maasdriel heeft een bodemfunctieklassenkaart vastgesteld. Het grootste deel van het plangebied valt onder de klasse 'landbouw/natuur'. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt de kaart gebruikt om vast te stellen of en in welke mate bodemonderzoek noodzakelijk is.

Autonome ontwikkeling

De wet- en regelgeving zoals de Wet bodembescherming (Wbb) is er op gericht om de bodemverontreinigingen te voorkomen en te beperken door het uitvoeren van saneringen. Op basis hiervan wordt het vrijkomen van milieubelastende stoffen in de bodem niet verwacht. In het algemeen wordt verwacht dat door het uitvoeren van saneringen, bodemvervuilingen op kleine schaal zullen afnemen. De autonome ontwikkeling is dan ook overeenkomstig de bestaande situatie.

4.5.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Water

Bij het aspect water worden de gevolgen voor het watersysteem, zowel oppervlaktewater als grondwater, kwalitatief getoetst. Tevens wordt beschreven wat de gevolgen van de alternatieven voor de waterkwaliteit kunnen zijn.

Bodem

Bodemverontreinigingen ontstaan vaak onbedoeld door onder andere het gebruik of de onvoldoende opslag van verontreinigende (bouw)materialen. Voorbeelden hiervan zijn:

- het gebruik van lood als bouw materiaal. Het lood kan uitloggen en hiermee de bodem verontreinigen.
- de opslag van bestrijdingsmiddelen. De opslag kan lekken waardoor de bestrijdingsmiddelen de bodem verontreinigen. Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen kan de bodem verontreinigen.

Tabel: Beoordelingskader bodem en water

criterium	Methode
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	Kwalitatief
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	Kwalitatief
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	Kwalitatief
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater	Kwalitatief
Effecten op de bodemkwaliteit	Kwalitatief

Effecten

Water

Binnen het voornemen kan de bebouwde oppervlakte worden vergroot. Ten opzichte van de referentiesituatie is het dan ook de verwachting dat het bebouwde oppervlak kan toenemen (toename verhard oppervlak).

Het Waterschap stelt evenwel voorwaarden aan realisatie van nieuwe bebouwing op haar grondgebied. Zo mag het functioneren van het huidige watersysteem (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil) door de planuitvoering niet verslechteren. Het watersysteem dient te voldoen aan het principe van 'waterneutraal bouwen', dit wil zeggen: waar het verhard oppervlak toeneemt, dienen compenserende maatregelen te worden genomen om piekafvoeren te verwerken en infiltratie van water mogelijk te maken. Oplossingen voor eventuele waterhuishoudkundige problemen dienen bij voorkeur in het eigen projectgebied te worden gevonden.

Daarnaast schrijft de Keur voor dat indien watergangen worden gedempt, hiervoor een gelijk wateroppervlak terug dient te komen. Wanneer voor de uitbreiding (kavel)sloten gedempt dienen te worden, bestaat dus de verplichting hiervoor in de plaats eenzelfde hoeveelheid oppervlaktewater voor terug te brengen.

Het effect op de grondwater- en oppervlaktewaterkwantiteit zal dan ook niet of nauwelijks afwijken van de referentiesituatie (0).

Daarnaast zal een verdere schaalvergroting van de agrarische sector kunnen betekenen dat de inspoeling van nutriënten in de bodem kan toenemen. Hierdoor zal de kwaliteit van zowel het oppervlaktewater als het grondwater negatief kunnen worden beïnvloed. Hier wordt dus een licht negatief effect verwacht (0/-).

Bodem

Bodemvervuilingen ontstaan vaak door onder andere het niet juist gebruiken of opslaan van vervuilende (bouw)materialen of stoffen. Een voorbeeld hiervan is het niet juist gebruiken of opslaan van bestrijdingsmiddelen.

In het voornemen worden conform paragraaf 2.2 bouwvlakken vergroot tot een maximale oppervlakte van 1,5 ha en glastuinbouw/intensieve veehouderij bedrijven mogen vergroten binnen de bouwvlakken. De overige gronden worden gebruikt als weiland of akker, conform de huidige situatie.

Bij bouwwerkzaamheden binnen het bouwvlak kunnen vervuilende bouwmaterialen worden gebruikt. Ook zullen door de vestiging van de modelbedrijven de agrarische werkzaamheden in het bestemmingsplangebied toenemen. In het algemeen neemt hierdoor de kans op vervuiling van de bodem toe. Omdat vervuilingen vaak door het waarschijnlijk per vergissing niet juist gebruiken of opslaan van vervuilende materialen ontstaan wordt verwacht dat vervuilingen alleen plaatselijk zullen plaatsvinden. Op basis hiervan wordt verwacht dat de toename van het risico op vervuiling van de bodem klein is (0).

4.5.3

Beoordeling van de milieueffecten

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0/-
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0/-
Effecten op de bodemkwaliteit.	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.5.4

Maatregelen

In het algemeen wordt een afname van de kwaliteit van de bodem en het water op grond van wet- en regelgeving voorkomen of beperkt. Daarbij is het milieueffect ook als nihil tot negatief beoordeeld. Het is dan ook niet nodig hiervoor regels in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen of voor de gemeente eigen regelgeving op te stellen.

4.5.5

Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.6

Licht

4.6.1

Referentiesituatie

In deze paragraaf is ingegaan op licht en de beïnvloeding daarvan op de mens. Bij de beoordeling van de lichteffecten op de mens is alleen gekeken naar (de verhoging van) het lichtniveau in de omgeving (lux). Directe uitstraling (lumen) is niet aan de orde vanwege de (verplichte) volledige zijafscherming van kassen.

Ingegaan wordt op licht van glastuinbouw. Het bepalen van de milieueffecten op licht van veehouderijen, bepaald op basis van een toename van licht(hinder) op de schaal van het bestemmingsplan buitengebied is niet goed mogelijk. In dit planMER is een overzicht opgenomen van de maatregelen die mogelijk zijn om lichthinder vanwege de uitbreiding van agrarische bedrijven te voorkomen of te beperken.

Bestaande situatie

Glastuinbouw

Enkele glastuinbouwbedrijven in het plangebied maakt gebruik van kunstmatige verlichting (assimilatieverlichting). Deze verlichting wordt gebruikt voor het beïnvloeden van de ontwikkeling van planten, als daglicht onvoldoende is. Verlichting wordt onder andere toegepast bij:

- groenten zoals paprika's, tomaten, komkommers;
- snijbloemen als chrysanten, rozen en tulpen;
- sommige potplanten, zoals phalaenopsis en anthurium.

Lichtnormen

Voor de beoordeling van lichteffecten bestaan geen wettelijke normen. Het beoordelingskader wordt gevormd door:

- het Besluit Glastuinbouw;
- de 'Algemene richtlijnen' van de Commissie lichthinder.

Het Besluit glastuinbouw geeft randvoorwaarden aan de toepassing van assimilatieverlichting. Zo is opgenomen dat een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, aan de bovenzijde voorzien is van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 98% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd. Voor nieuwe kassen gelden strengere regels voor assimilatieverlichting dan bij bestaande oppervlakte glastuinbouw. Voor bestaande glastuinbouw mag worden uit gegaan van 95% reductie.

Ook dient 's-nachts de gevel te worden afgedekt, zodanig dat lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 meter van die gevel met ten minste 95% wordt gereduceerd en de gebruikte lampen niet zichtbaar zijn.

Veehouderij

De uitbreidingsmogelijkheden van sommige veehouderijbedrijven worden beperkt, omdat de afstand tussen de bedrijven en woningen in de directe omgeving beperkt is. Op dit moment zijn echter geen situaties bekend waar sprake is van lichthinder vanwege veehouderijbedrijven.

Autonome ontwikkeling

Op dit moment is slechts een beperkt deel van het plangebied ingericht voor glastuinbouw. Voor de autonome situatie wordt ervan uitgegaan dat het gebied zich verder ontwikkelt conform het vigerende bestemmingsplan, dat daarmee de lichtbronnen in geringe mate zullen toenemen, aangezien de bestaande glastuinbouw in geringe mate kunnen uitbreiden, en de verlichtingssterkte eveneens. Andere (licht)ontwikkelingen worden niet voorzien.

4.6.2

Omschrijving van de milieueffecten

In het plangebied is glastuinbouw aanwezig. Glastuinbouwbedrijven zijn aangeduid. Uitbreiding is alleen mogelijk voor zover er ruimte is binnen de aanduiding.

De meeste glastuinbouwbedrijven liggen rondom Horst. In de huidige situatie is ook sprake van burgerwoningen in dit gebied, zoals blijkt uit de inventarisatie voor het bestemmingsplan.

De aanwezige glasopstanden zijn allen voorzien van schermen tegen lichtuitstraling naar boven en naar de zijkant. Doordat sprake is van menging van woningen en glastuinbouw, is sprake van beperkte lichthinder.

4.6.3

Beoordeling van de milieueffecten

In onderstaande tabel is de beoordeling van de milieueffecten van het voornemen op licht opgenomen.

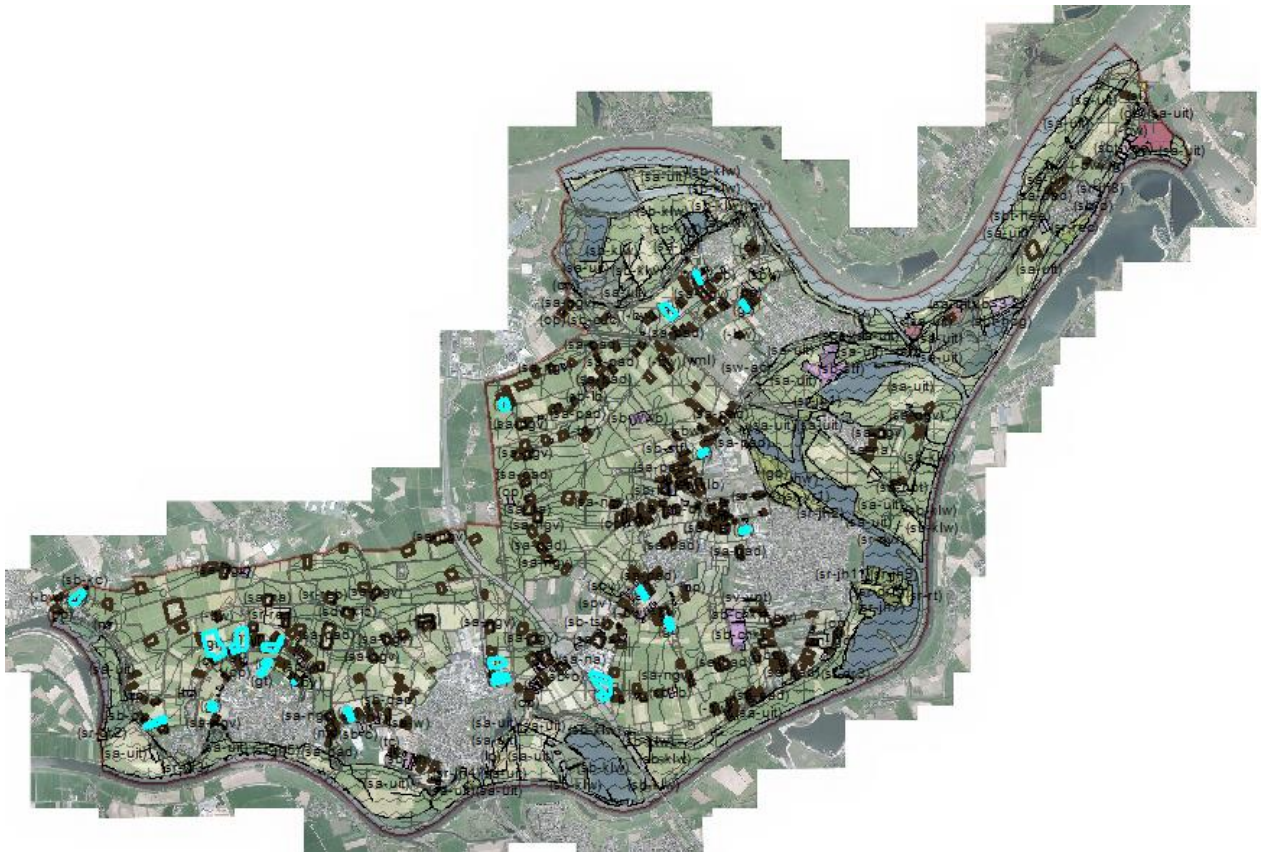
	Voorontwerp- bestemmingsplan
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de lichthinder	0/-

Overzicht beoordeling effecten

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

Het oppervlak glasopstanden kan binnen het voornemen toenemen. Hiermee neemt het risico op lichthinder toe, ook al moeten kassen worden voorzien van schermen ter beperking van de lichtuitstraling. Het risico op lichthinder wordt versterkt door de functiemenging in het plangebied. Tussen en nabij de glastuinbouwbedrijven zijn burgerwoningen aanwezig. Op basis hiervan zijn de

milieueffecten van het voornemen op licht als negatief beoordeeld.

Figuur 20 voorontwerp bestemmingsplan: glastuinbouw en burgerwoningen

Gebouwmaatregelen

- Het beperken van doorzichten door:
 - het gebruiken van lichtdichte, -dempende en/of donkere schermen;
 - het gebruiken van horizontale en/of verticale lamellen;
- Het gebruiken van lichtopnemende materialen en/of donkere kleuren
- Gebruik van materiaal dat nagenoeg geen weerkaatsing geeft op ondergrond van de kas;
- Voor veehouderijen geldt aanvullend het volgende:
 - het gebruiken van dichte daken;
 - het gebruiken van dichte staldeuren;
 - het beperken van de hoogte van een open gevel;
 - het gebruiken van dakoverstekken;

Erf- en omgevingsmaatregelen

Door opgaande beplanting rond bebouwing aan te brengen, kan lichtemissie buiten het agrarisch bouwvlak worden beperkt of voorkomen. Bij een dergelijke groeninpassing moeten dan ook de volgende onderdelen overwogen worden:

- de plaats van bouwwerken;
- geen assimilatieverlichting toestaan in gebieden binnen een afstand van 1 kilometer van natuurgebieden / kwetsbare natuurgebieden;
- het gebruiken van boom- en struiksingels;
- het gebruiken van aarden wallen;
- de plaats van silo's naast stalgebouwen.

4.7

Lucht

4.7.1

Referentiesituatie

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw. De gevolgen van luchtverontreiniging zijn bijvoorbeeld schade aan de gezondheid van mensen en dieren en schade aan planten en gebouwen. Stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀) veroorzaken gezondheidsklachten en versterken hooikoorts, allergische en astmatische problemen.

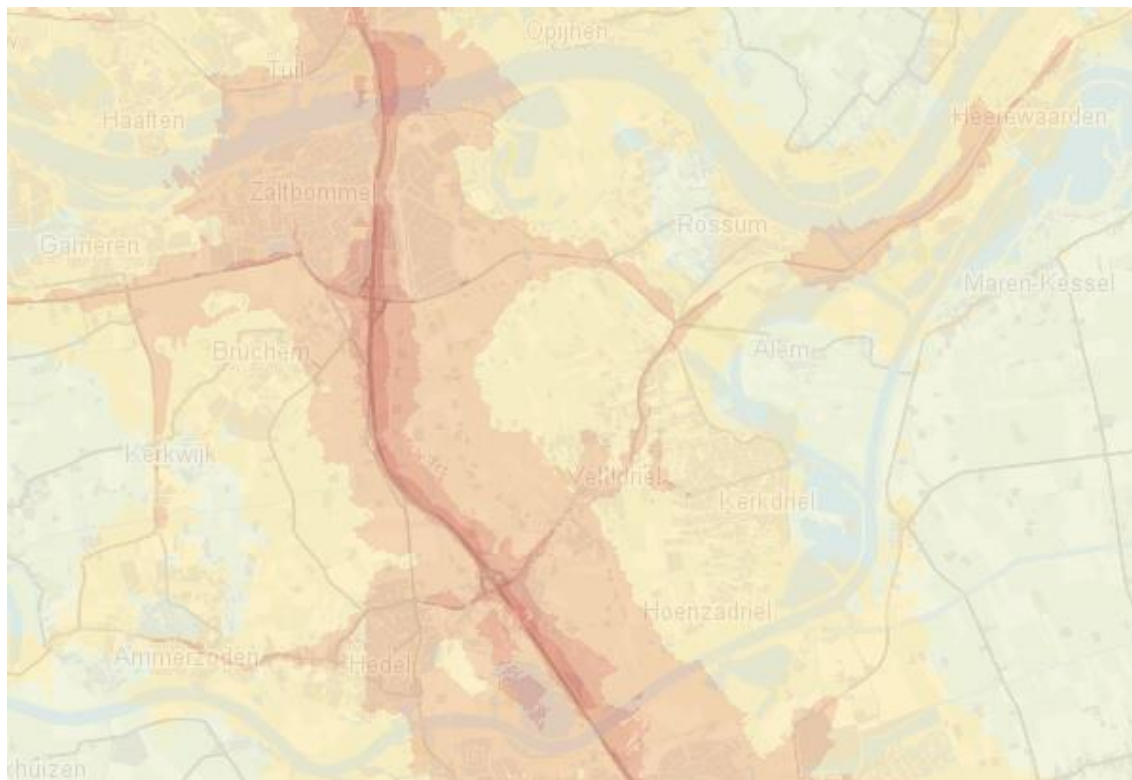
Stikstofdioxide en fijnstof

Veruit de belangrijkste bron van stikstofdioxide in de buitenlucht is het gemotoriseerd verkeer. Momenteel worden in Nederland de normen voor stikstofdioxide in stedelijke gebieden en nabij drukke verkeerswegen regelmatig overschreden. Daarbuiten liggen de concentraties ver onder de Europese grenswaarden.

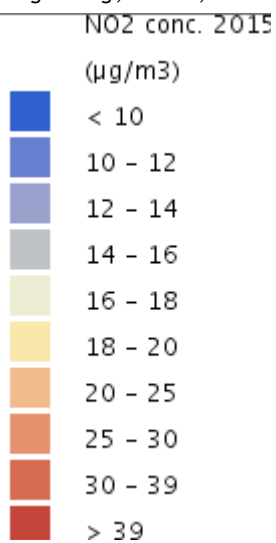
De huidige concentraties fijn stof worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de al aanwezige achtergrondconcentraties. In landelijke gebieden met een agrarisch karakter wordt een belangrijk deel van het fijn stof in de lucht veroorzaakt door de veehouderij en het wegverkeer.

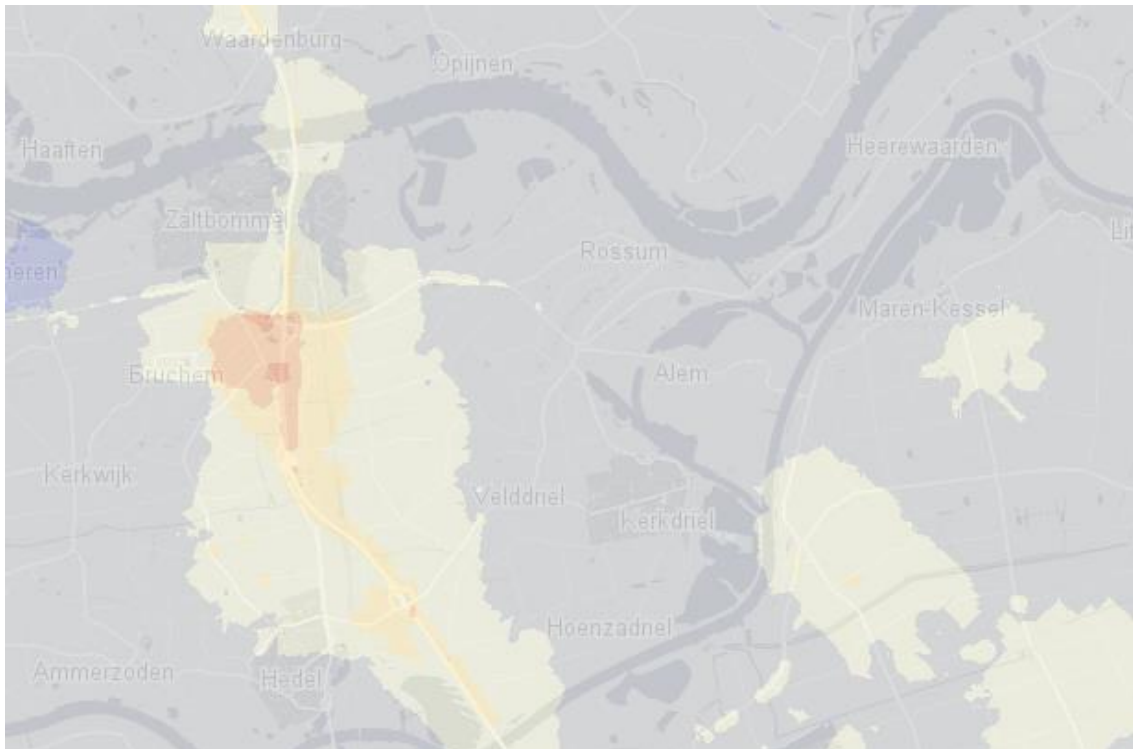
Uit raadpleging van de Atlas Leefomgeving blijkt dat er alleen nabij de A2 sprake is van hoge concentraties. Het overgrote deel van het plangebied van ten aanzien van stikstof (NO₂) te classifice-

ren als 'voldoende' (16-20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) tot redelijk (20-25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Langs de rijksweg A2 is sprake van een grotere concentratie. Hier wordt de concentratie als 'vrij matig' tot 'onvoldoende' (25-39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) geclassificeerd. Ten aanzien van fijnstof (PM10) wordt het plangebied als 'voldoende' (19-20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) geclassificeerd. Rondom de kernen is sprake van 20-21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, waarbij alleen het gebied langs de rijksweg A2) als 'redelijk' (22-23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) wordt geclassificeerd.

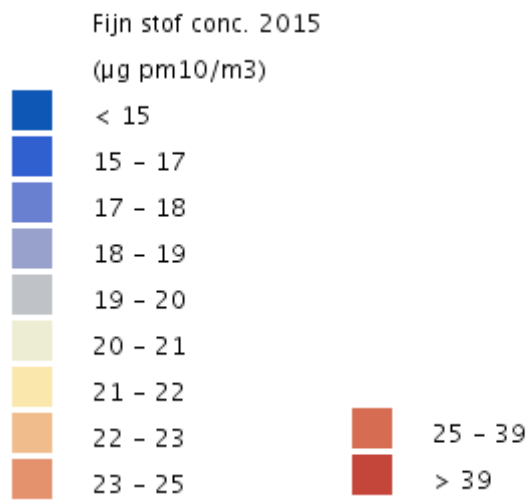

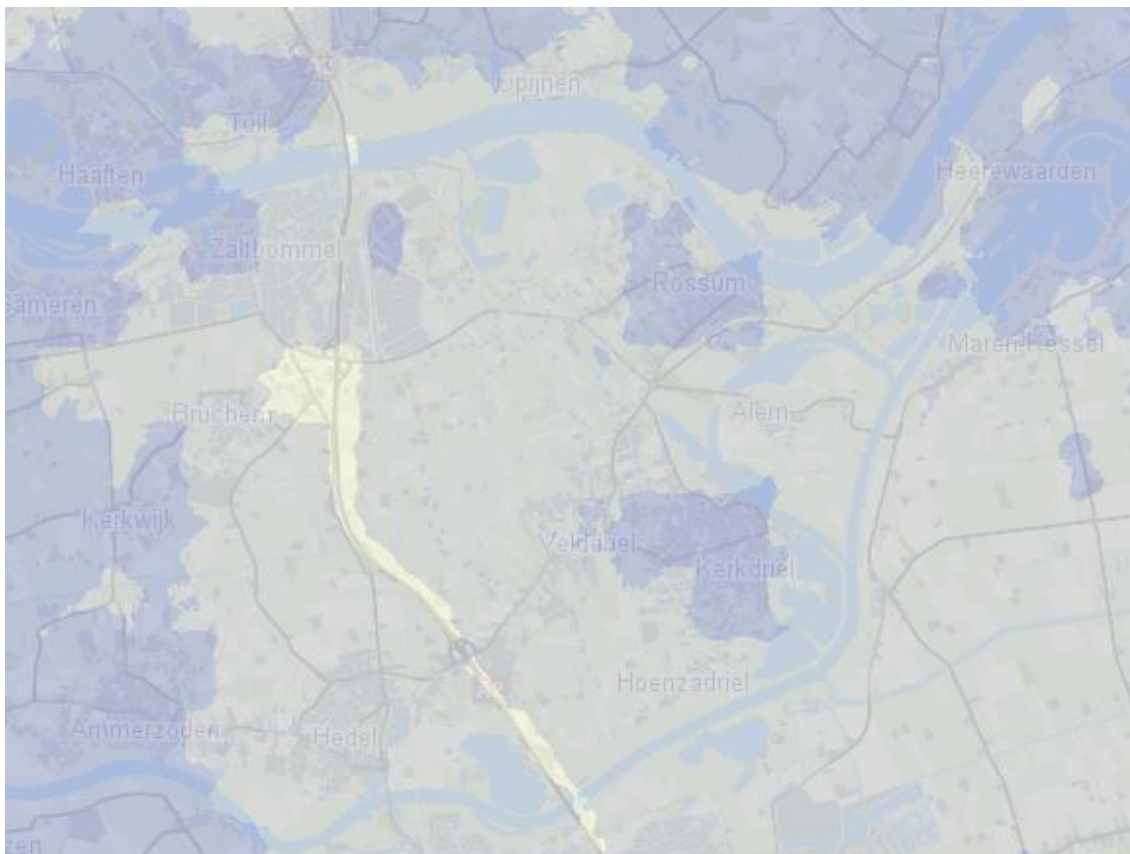
Figuur 22 Stikstofdioxide, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leefomgeving, 2015, d.d. mei 2017)

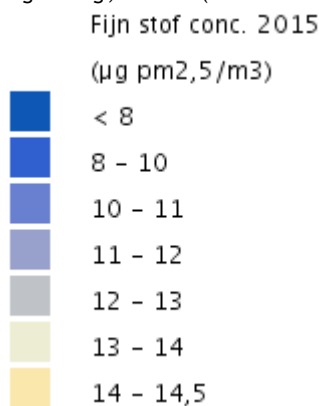

Figuur 23 Fijnstof PM10, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leefomgeving, 2015 (d.d. mei 2017))

Figuur 24 Fijnstof PM_{2,5}, grootschalige achtergrondconcentratie (bron Atlas Leef-omgeving, 2015 (d.d. mei 2017))

Uit de afbeeldingen blijkt dat de huidige concentraties stikstofdioxide en fijnstof voldoen aan de wettelijke niveaus van respectievelijk 40 en 31,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ten aanzien van fijnstof liggen sommige locaties nabij de A2 wel tegen de kritieke grens aan.

Tegenwoordig wordt ook aandacht besteed aan de fijnere fractie van fijn stof (PM_{2,5}). De Europese grenswaarde voor het jaargemiddelde bedraagt 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. In Maasdriel liggen de waarden tussen de 11 -13 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ en nabij de A2 tussen de 13-14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Deze liggen dus onder de wettelijke grenswaarden. Daarnaast geldt vanaf 2015 ook nog een grenswaarde voor de blootstellingsconcentratie van 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De advieswaarde van de WHO is 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Conclusie milieugebruiksruimte

Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de milieugebruiksruimte vanuit het aspect luchtkwaliteit redelijk groot is, waarbij het gebied rondom de A2 aandachtspunt vormt. De huidige concentraties stikstofdioxide en fijn stof liggen in het algemeen onder de wettelijke grenswaarden.

4.7.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Hierbij wordt zowel gekeken naar fijn stof op basis van wegverkeer als fijn stof als gevolg van de bedrijfsvoering van een intensieve veehouderij.

Tabel: Beoordelingskader luchtkwaliteit

criterium	Methode
Toe/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	Kwalitatief
Toe/afname knelpunten fijn stof bedrijfsvoering	Kwalitatief

Fijn stof ten gevolge van wegverkeer

In het voornemen neemt de verkeersintensiteit naar verwachting licht toe. Uitgaande van ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2016), mag worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2020 ritten per etmaal. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het plangebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Er is daarmee sprake van een nibm-situatie (niet in betekende mate). Op het onderdeel fijn stof ten gevolge van het wegverkeer zal er zeker geen sprake zijn van knelpunt situaties.

Effectbeoordeling fijn stof bedrijfsvoering

Fijn stof ten gevolge van de bedrijfsvoering is voor het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen. De meeste effecten zijn te verwachten bij een pluimveebedrijf.

In het algemeen kan gesteld worden dat fijn stof problemen altijd dichtbij de bron voorkomen, hooguit een paar honderd meter. De fijn stof problemen kennen altijd overschrijdingsdagen. De effecten van een grote intensieve veehouderij zijn echter lokaal.

In het voornemen kunnen intensieve veehouderijen uitbreiden binnen het bouwvlak, voorzover dit is aangeduid als 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij'. Uitbreidingsmogelijkheden hierbinnen zijn beperkt. Door schaalvergroting van een intensieve veehouderij kan er lokaal sprake zijn van een mogelijke overschrijding van de normen. Indien niet aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan, kan de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu niet worden verleend. Vanwege de toename van de totale emissie is het voornemen als een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie beoordeeld. De verslechtering is gering negatief, omdat intensieve veehouderijen alleen binnen het bouwvlak kunnen uitbreiden.

Indien in het ontwerpbestemmingsplan wordt opgenomen dat bedrijven alleen uitbreiden bij gelijkblijvende ammoniakemissie, dan zal er hooguit sprake zijn van een gering negatief effect.

4.7.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.7.4

Maatregelen

Bij uitbreiding van met name pluimveehouderijen kan de toename van fijnstof eventueel een negatief effect hebben op de omgeving. De uitbreiding van intensieve veehouderijen is alleen mogelijk binnen het bouwvlak. De uitbreidingsmogelijkheden zijn daardoor beperkt.

In het bestemmingsplan is het nu zonder meer mogelijk een varkenshouderij of mestkalverhouderij om te zetten naar een pluimveehouderij. Aangezien de effecten van fijnstof vooral voorkomen bij pluimveehouderijen wordt in overweging gegeven om het omzetten naar een pluimveehouderij niet zonder meer toe te staan, maar alleen aan de hand van een toets op de gevolgen voor fijnstof.

Aanvullend kunnen, indien noodzakelijk, extra emissiebeperkende maatregelen in het kader van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu worden voorgeschreven. Voor beperking van fijnstofemissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) en huisvesting (strooisel, mest afdekken);
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter.
- Aanpak-luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi)wasser, watergordijn, filters, groensingels. Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijnstof met circa 60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.

4.7.5

Leemten in de kennis

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. Mede gelet op de huidige situatie (concentraties onder de normen) zijn geen berekeningen uitgevoerd op gebiedsniveau. Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Er zijn daarom geen leemten geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

4.8

Geluid

4.8.1

Referentiesituatie

Het voornemen is wat betreft het geluid op basis van het volgende kenmerk beoordeeld:

- milieueffecten van geluid, bepaald op basis van de toename van de geluidhinder agrarische bedrijven.

Alleen de effecten van geluid van de uitbreiding van agrarische bedrijven worden bepaald. Het wegverkeerslawaai is niet beoordeeld. De verkeersbewegingen zullen namelijk ten gevolge van het voorontwerpbestemmingsplan slechts licht toenemen. Per weg gaat het echter om een relatieve geringe toename van de intensiteiten, waarbij het wel gaat om meer vrachtverkeer. Hierdoor zal er slechts in zeer geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer. Mogelijk zal het aantal geluidgehinderden in lichte mate kunnen toenemen.

De geluidsproductie van agrarische bedrijven (met name veroorzaakt door ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd via de milieuvergunning. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (woningen, scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, zorginstellingen en woonwagendplaatsen) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs)grenswaarde komt.

Voor het planMER is evenwel in hoofdlijnen onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke geluidhinder van de agrarische bedrijven in het bestemmingsplangebied.

Hierbij is gebruik gemaakt van de uitgave Bedrijven en milieuzonering, versie 2009, van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De mogelijke geluidhinder van agrarische bedrijven is bepaald op basis van de hierin opgenomen richtafstanden per bedrijfssoort. Door het waarborgen van deze richtafstanden tussen een bedrijf en milieuhinder gevoelige gebouwen zoals woningen, wordt in beginsel milieuhinder (vanwege geur, stof, geluid of gevaar) voorkomen. Voor geluid geldt op basis van de VNG-uitgave een richtafstand van 30 m voor agrarische bedrijven en voor varkens- en pluimveebedrijven een richtafstand van 50 m.

Op basis van deze richtafstanden is een zone om de agrarische bouwvlakken bepaald. De agrarische bouwvlakken zijn hierbij bepaald als een vlak, waarbij de grootte van het bouwvlak overeenkomt met het opgenomen bouwvlak in het voorontwerpbestemmingsplan.

Huidige situatie

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 30 meter om de agrarische bouwvlakken bij de agrarische bedrijven in de bestaande situatie 223 woningen liggen. Er zijn 135 bedrijven met woningen binnen de richtafstand van 30m.

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 50 meter om de agrarische bouwvlakken bij de agrarische intensieve veehouderij bedrijven in de bestaande situatie 18 woningen liggen. Het betreft 10 intensieve veehouderijen. Hierbij wordt opgemerkt dat het uitgevoerde onderzoek een onderzoek op basis van richtafstanden is. Verwacht mag worden dat er door, als voorbeeld, het uitvoeren van maatregelen in de bestaande situatie geen sprake is van geluidhinder vanwege het veehouderijbedrijf. De betreffen-

de woningen liggen weliswaar binnen de fictieve geluidszone van 30 meter om het bouwvlak bij 135 agrarische bedrijven in de bestaande situatie, maar dit betekent niet per se dat er ook sprake is van geluidhinder.

Autonome ontwikkeling

Het beleid en de wet- en regelgeving is er in het algemeen op gericht om een toename van de geluidsbelasting en -hinder te voorkomen of te beperken. Op grond hiervan wordt een toename van de geluidsbelasting en -hinder niet direct verwacht. Op het moment van het uitvoeren van het geluidonderzoek waren echter ook geen maatregelen bekend op basis waarvan een afname van de geluidsbelasting of -hinder verwacht mag worden.

4.8.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Zoals aangegeven onder de referentiesituatie, wordt alleen gekeken naar de geluidseffecten van agrarische bedrijven zelf. Het wegverkeerslawaai wordt niet beoordeeld. De verkeersbewegingen zullen namelijk ten gevolge van het voorontwerpbestemmingsplan slechts licht toenemen. Er zal slechts in geringe mate sprake zijn van effecten op het gebied van geluidshinder ten gevolge van wegverkeer.

Tabel: Beoordelingskader Geluid

criterium	Methode
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	Kwalitatief

Effectbeoordeling

Agrarische bedrijven

Uit de resultaten van het voor het voorliggende planMER uitgevoerde onderzoek blijkt dat binnen de geluidszone van 30 respectievelijk 50 meter om de agrarische bouwvlakken 135 respectievelijk 18 woningen liggen. In het voornemen zal dit toenemen, aangezien de bouwvlakken van grondgebonden bedrijven tot 1,5 ha kunnen uitbreiden en de glastuinbouw en intensieve veehouderijen binnen het bouwvlak.

In het voornemen is dan ook sprake van een toename van het aantal woningen binnen de geluidszone om het model van het bouwvlak bij de agrarische bedrijven. Daarbij kan worden opgemerkt dat uit de uitgave Bedrijven en milieuzonering blijkt dat de geluidsbelasting van varkenshouderijbedrijven en pluimveebedrijven sterker is dan de geluidsbelasting van een (melk)rundveehouderijbedrijf. Op basis hiervan wordt verwacht dat de kans op geluidhinder in het voornemen in beginsel toeneemt.

Zoals al is opgemerkt, is het vergroten van een agrarisch bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf tot 1,5 hectare alleen mogelijk op grond van een wijzigingsmogelijkheid in het voorontwerpbestemmingsplan. Maar ook wanneer geen gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsmogelijkheden zijn nog verschillende ontwikkelingen mogelijk binnen de bouwvlakken waardoor sprake kan zijn van een toename van de geluidsbelasting of -hinder. De schaal van deze

ontwikkelingen is echter wel beperkt. Op basis hiervan wordt verwacht dat de milieueffecten van geluid klein zijn en hooguit licht negatief zullen zijn.

Wegverkeer

In het voornemen is sprake van uitbreiding. Mits de locatie het toestaat, mag er worden uitgebreid. Uitgaande van ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2016), mag worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2020 ritten per etmaal. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het plangebied is de toename van het verkeer per wegvak en daarmee de geluidstoename zeer beperkt.

4.8.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	voornemen
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.8.4

Maatregelen

In het voorontwerpbestemmingsplan kan worden geregeld dat bij uitbreiding van grondgebondenveehouderijen middels wijzigingsbevoegdheid, de milieuhygiënische situatie niet mag verslechteren.

Andere maatregelen om de milieueffecten van geluid te beperken liggen buiten het bestemmingsplan.

Daarbij zijn de milieueffecten van geluid ook als nihil tot negatief beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen.

4.8.5

Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis, die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.9

Verkeer

4.9.1

Referentiesituatie

Wegen

De belangrijkste verkeersader die door de gemeente Maasdriel loopt, is de snelweg A2. In Maasdriel is de A2 een stroomweg die van noord tot zuid de gemeente doorkruist. De A2 sluit via de open afritten aan op de N831 en N322, die van oost naar west door de gemeente loopt.

Een groot aantal wegen vervult in het buitengebied van de gemeente een functie voor de ontsluiting van agrarische cultuurgrond, individuele (agrarische) bedrijven en woningen.

Het fietsnetwerk bestaat enerzijds uit 'doorgaande fietsroutes' die vooral worden gebruikt voor de rechtstreekse routes tussen de kernen. Op veel van deze fietsroutes zijn fietsvoorzieningen gerealiseerd. Anderzijds bestaat het fietsnetwerk uit 'recreatieve fietsroutes' die vooral via de dijken leiden.

Spoorwegen

De gemeente Maasdriel wordt doorsneden door de spoorweg Utrecht-'s-Hertogenbosch. Er is geen station aanwezig in de gemeente.

4.9.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Ten aanzien van het aspect verkeer wordt de toe- of afname van het verkeer beoordeeld, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verkeer van personenauto's en vrachtwagens. Deze gegevens dienen ook als input voor de aspecten geluid en lucht. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de gevolgen voor de verkeersveiligheid.

Tabel: Beoordelingskader verkeer

criterium	Methode
Verandering van verkeersintensiteiten.	Kwalitatief
Verandering in de verkeersveiligheid.	Kwalitatief

Effectbeoordeling

In het voornemen is sprake van een schaalvergroting in de landbouw. Mits de locatie het toestaat, mag er fors uitgebreid worden. Uitgaande van ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2016), kan op basis van ervaringscijfers worden uitgegaan van een toename van ongeveer 2020ritten per etmaal, verspreid over het plangebied. Uitgaande van een gelijkmatige verdeling van de bedrijven over het buitengebied is de toename van het verkeer per wegvak zeer beperkt.

Wat betreft het wegverkeer wordt daarom geconstateerd dat in het voornemen er weliswaar sprake is van een toename van het aantal verkeersbewegingen, maar dat deze zodanig gering is dat geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

Bovendien is bij schaalvergroting en intensivering bundeling van verkeersbewegingen mogelijk (bevoorrading met grotere vrachtwagens), waardoor het aantal vrachtwagenritten daalt.

Er zal dus sprake zijn van een toename van het aantal verkeersbewegingen, maar deze is zodanig gering dat naar verwachting geen maatregelen behoeven te worden getroffen.

Zowel de intensiteit van het verkeer als ook het aandeel vrachtverkeer zal iets toenemen. Door meer zwaar verkeer kan dit met name op de lokale wegen leiden tot een lichte afname van de verkeersveiligheid. De grootste problemen met dit zware verkeer zijn de te verwachten potentiële conflicten (kruispunten en wegvakken) met andere weggebruikers, in het bijzonder het kwetsbare langzame verkeer, zoals recreatie(fietsers) en wandelaars. Dit speelt vooral op de lokale wegen met een duidelijke mengfunctie (verblijven en ontsluiten), waar er geen aparte of onvoldoende voorzieningen zijn voor langzaam verkeer.

4.9.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voornemen
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.9.4

Maatregelen

De milieueffecten van toename van het verkeer zijn als nihil beoordeeld. Het is dan ook niet nodig aanvullende maatregelen in het (ontwerp)bestemmingsplan op te nemen. Desgewenst kan bij de wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van agrarische bedrijven als voorwaarde worden opgenomen, dat beoordeeld moet worden welke gevolgen de wijziging heeft voor de verkeersintensiteiten en met name of de lokale wegen deze extra intensiteiten aankunnen en er geen effecten op de verkeersveiligheid optreden. Daar waar meerdere schaalvergrotingen langs lokale wegen plaatsvinden, kan aanpassing van de wegen aan de orde zijn, bijvoorbeeld in de vorm van vrijliggende fietspaden, waardoor de verkeersveiligheid kan verbeteren.

4.9.5

Leemten in de kennis

Er is geen sprake van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden.

4.10

Gezondheid

4.10.1

Referentiesituatie

Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderijen en geitenhouderijen is een onderwerp dat momenteel erg in de belangstelling staat. Over dit onderwerp is nog relatief weinig bekend en bestaan nog veel onzekerheden.

In juni 2011 is een studie gepubliceerd van IRAS, NIVEL en RIVM¹⁶, waarin is ingegaan op de mogelijke relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderijbedrijven en de gezondheid van omwonenden. Hierbij zijn metingen uitgevoerd rond intensieve veehouderijen en zijn gegevens van huisartsen betrokken.

De resultaten van dit en andere onderzoeken zijn verwerkt in een update van het 'Informatieblad Intensieve veehouderijen en gezondheid, sept. 2011' van de GGD. Alle huidige bekende wetenschappelijke informatie met betrekking tot dit onderwerp is hierin verwerkt. Dit Informatieblad gebruiken de GGD's in Nederland bij het adviseren van gemeenten over intensieve veehouderij en gezondheid.

Het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO - 2016¹⁷) gaat dieper in op de mogelijke relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderijbedrijven en de gezondheid van omwonenden. Aangetoond is dat mensen die rondom veehouderijen wonen minder astma en allergieën hebben. Dicht bij veehouderijen wonen minder mensen met COPD, een chronische ziekte aan de longen. Daar staat tegenover dat de mensen in deze omgeving die wel COPD hebben, daar vaker en/of ernstigere complicaties van hebben. Verder is er een verband gevonden tussen wonen nabij veehouderijen en een verlaagde longfunctie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door stoffen die afkomstig zijn van de veehouderij. Niet alleen dichtbij veel veehouderijen wonen zorgt voor een lagere longfunctie. De longfunctie wordt in het hele onderzoeksgebied lager op momenten dat de concentratie van ammoniak (een stof die afkomstig is van mest) in de lucht hoog is.

De onderzoekers vonden dat er meer longontstekingen in het onderzoeksgebied voorkomen dan in de rest van het land; In het onderzoek is ook gekeken of bepaalde zoönoseverwekkers vaker voorkomen in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land.

Bij het hepatitis E-virus, de bacterie *Clostridium difficile* en ESBL-producerende bacteriën is dat niet het geval. Wel lijken mensen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie. Of deze verhoging komt door uitstoot vanuit veehouderijen is nog onduidelijk.

Advies Gezondheidsraad 2012

De Gezondheidsraad heeft eind 2012 een advies uitgebracht over gezondheid en veehouderijen¹⁸. Daarin schrijft de raad dat het niet bekend is tot welke afstand omwonenden van veehouderijen verhoogde gezondheidsrisico's lopen. Daarom is er niet op wetenschappelijke gronden één lande-

¹⁶ Heederik, D.J.J.; IJzermans, C.J. Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden IRAS Universiteit Utrecht, NIVEL, RIVM. Juni 2011

¹⁷ Maassen, K, Heederik, D.J.J, IJzermans, C.J., Hagens, T., Hoek, van der, W., Veehouderij en gezondheid omwonenden, RIVM, juli 2016,

¹⁸ Gunning-Schepers, L.J. (2012). Gezondheidsrisico's rond veehouderijen. Gezondheidsraad, Den Haag, 2012.

lijke 'veilige' minimumafstand vast te stellen tussen veehouderijen en woningen. Omwonenden zijn echter vaak ongerust, en dat verdient serieuze aandacht. Daarom zouden gemeenten samen met de GGD en belanghebbenden lokaal beleid moeten ontwikkelen met minimumafstanden. Die kunnen namelijk wel op beleidsmatige gronden vastgesteld worden.

Er is veel maatschappelijke discussie over de intensieve veehouderij in ons land, die vaak in de nabijheid van woongebieden is gevestigd. De uitbraak van de Q-koorts heeft de ongerustheid over gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen verder versterkt. Daarom hebben de minister van VWS en de staatssecretarissen van I&M en van EZ de Gezondheidsraad gevraagd te adviseren over deze gezondheidsrisico's. Het gaat om de risico's in de normale situatie, zonder dat er sprake is van een uitbraak van een dierziekte.

Volgens de raad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Maar de aard en omvang van die risico's zijn niet precies bekend. Er is bijvoorbeeld wel onderzoek naar fijn stof en de gezondheidsklachten die dat kan veroorzaken, maar die zijn gebaseerd op fijn stof in de stad, dat heel anders van samenstelling is dan op het platteland. Ook is er onderzoek dat uitwijst dat werknemers van veehouderijen door blootstelling aan endotoxinen chronische long- en luchtwegklachten kunnen krijgen. De veilige grens die voor werknemers geldt is echter niet toepasbaar op omwonenden. Ook het recente onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO - 2016), geeft geen uitsluitel hierover.

Er is dus te weinig informatie om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Maar niet alleen harde gegevens zijn van belang, ook de zorgen van mensen tellen. Volgens de Gezondheidsraad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico's, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. Geurhinder vermindert de kwaliteit van leven. Bovendien hebben omwonenden vaak het gevoel dat ze geen controle hebben over de situatie, wat de ongerustheid kan vergroten en stress kan veroorzaken. Aan de negatieve gezondheidseffecten die hierdoor worden veroorzaakt, is wel degelijk iets te doen.

De raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld. Op beleidsmatige gronden kan dat namelijk wél. Hulpmiddel daarbij is het zogenoemde Beoordelingskader Gezondheid en Milieu, dat helpt om de relevante aspecten in kaart te brengen. De onzekerheden over de gezondheidsrisico's spelen daarbij een rol, maar ook de waardering van andere (economische) belangen: de mogelijkheden om risico's en overlast te beperken bijvoorbeeld en de kosten en baten van maatregelen. De raad benadrukt dat de lokale aanpak gebaseerd moet zijn op een dialoog met alle belanghebbenden, waaronder bewoners, veehouders en overheid.

Parallel daaraan bepleit de raad vermindering van de uitstoot van stoffen die geurhinder of gezondheidsschade kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld door het gebruik van luchtwassers en andere technieken. Blijvende aandacht is nodig voor nieuwe vormen van bedrijfsvoering en -hygiëne. Welke plaats de veehouderijsector in de toekomst kan innemen is een politieke vraag, die aanleiding kan zijn voor een nationaal debat, vindt de raad.

Hieronder is voor een aantal aspecten de informatie met betrekking tot intensieve veehouderij en gezondheid samengevat:

Zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die zich via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. Er is een lange lijst van zoönosen bekend. De bekendste in relatie tot de veehouderij zijn momenteel Q-koorts en Influenza (vogel- en varkensgriep). Daarnaast is er het risico van antibiotica-resistente bacteriën (MRSA en ESBL). Voor een uitgebreide beschrijving hiervan wordt verwezen naar het genoemde informatieblad. Een goed beoordelingskader voor het inschatten van risico's van zoönosen is nog niet beschikbaar. De Gezondheidsraad is wel gevraagd hierover een advies op te stellen, mede op basis van het hierboven genoemde IRAS rapport. Er zijn geen blootstellingsnormen voor omwonenden. Het vergroten van de afstand tot de bron is een goede methode om de blootstelling te verlagen.

MRSA

Staphylococcus aureus is een veel voorkomende bacterie. Meticilline-resistente Staphylococcus aureus (MRSA) is een bacterie die niet gevoelig is voor veel gebruikelijke antibiotica. Het blijkt dat vooral direct contact met dieren tot dragerschap kan leiden. Bij ondernemers in de veehouderij en bij medewerkers van slachterijen komt vee gerelateerde MRSA dragerschap endemisch voor. De concentratie van sporen in de lucht van MRSA neemt snel af met de afstand, maar blijft aantoonbaar in de buitenlucht tot ca. 1.000 m rondom veehouderijbedrijven (IRAS rapport). In het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO - 2016) lijken mensen iets vaker drager te zijn van de veegerelateerde MRSA-bacterie. Of deze verhoging komt door uitstoot vanuit veehouderijen is nog onduidelijk.

Q-koorts

Risico's op blootstelling aan Q-koortsbacteriën komt met name voor bij schapen en geiten en in mindere mate bij koeien. Voor vleeschapen geldt een zeer lage risicofactor, zoals vastgesteld door het deskundigenberaad, ingesteld door de ministeries van EL&I en VWS. Onder varkens komt Q-koorts niet voor. Varkensbedrijven spelen geen rol bij risico's van Q-koortsbacteriën. De melkgeiten in Nederland worden nog steeds gevaccineerd tegen Q-koorts. Sinds 2009 zijn er geen abortusstormen meer geweest op melkgeitenbedrijven en begin 2016 stond nog slechts één melkgeitenbedrijf als positief te boek bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Het aantal meldingen van acute Q-koorts is teruggelopen van een piekaantal in 2009 van 2.354 tot 23 in 2015 (http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Q/Q_koorts). Toch is de bacterie wijdverspreid in de omgeving en komt het ook voor bij ratten en andere wilde dieren zodat incidentele besmettingen en ziektegevallen ook de komende jaren zullen voorkomen, net als voor de epidemie (bron VGO - 2016).

ESBL

ESBL staat voor extended spectrum betalactamase producerende bacterie (ESBL). Het gaat om bacteriën (bijvoorbeeld typen E. coli of Salmonella) die een enzym produceren dat bepaalde antibiotica kan afbreken. ESBL komt de laatste jaren steeds meer voor in Nederland en in het buitenland en wordt vooral aangetroffen bij vleeskuikens. De laatste jaren neemt het aantal patiënten met infecties veroorzaakt door ESBL-producerende bacteriën toe. Voor mensen met een verminderde weerstand kan de ESBL nadelige gevolgen hebben voor de genezing.

ESBL-producerende bacteriën zijn ook aangetroffen in winkels bij rauw vlees zoals kip, kalkoen, varkensvlees en kalfsvlees. Er is nog onvoldoende bekend in welke hoeveelheden deze bacteriën aanwezig zijn en of dat voldoende is om iemand te besmetten door het eten van het vlees. Als men de hygiëneregels rondom voedselbereiding opvolgt, kunnen vlees en eieren veilig gegeten worden. Door goede verhitting gaan alle bacteriën dood en dus ook de ESBL-producerende bacteriën. In het VGO- onderzoek (2016) is gekeken of bepaalde zoönoseverwekkers vaker voorkomen in de omgeving van veehouderijen ten opzichte van de rest van het land. Bij ESBL-producerende bacteriën is dat niet het geval.

De ESBL- producerende bacteriën van dieren verschillen (nog) van die bij mensen. ESBL-producerende bacteriën komen ook voor bij gezelschapsdieren. Maar de meeste patiënten met een ESBL-producerende bacterie in Nederland hebben helemaal geen relatie met dieren(houderij). In Nederland komt ESBL vooral voor in ziekenhuizen en verpleeghuizen. De overdracht van patiënt naar patiënt gaat via direct contact met bijvoorbeeld de urine van een besmette persoon of indirect via de handen van de medewerkers. De verspreiding van de ESBL via de voedselketen en door direct contact met dieren, is nog maar zelden aangetoond. Er is, vooralsnog, geen sprake van risico voor omwonenden.

Fijn stof

Afhankelijk van de doorsnede van de stofdeeltjes wordt gesproken van PM10 voor deeltjes met een doorsnee tot 10 µm of van PM2,5 voor deeltjes met een doorsnee tot 2,5 µm. Een belangrijk verschil met het fijn stof dat afkomstig is van het verkeer en van de landbouw is de samenstelling en de grootteverdeling van het stof. Fijn stof uit verkeer bevat vooral ultrafijne deeltjes (vooral ultrafijn stof van 0.1-1.0 µm) en is met allerlei chemische stoffen beladen.

Endotoxinen

Endotoxinen zijn bestanddelen van de celwand van bacteriën. Als bestanddeel van organische stofdeeltjes (als onderdeel van fijn stof) komen ze voor in de buitenlucht en in woningen.

Uit het VGO-onderzoek (2016) komen aanwijzingen naar voren dat het wonen in de buurt van veehouderijen een nadelig effect heeft op de longfunctie. De verlaging van de longfunctie wordt gevonden bij mensen die veel veehouderijen in hun directe omgeving hebben, vooral bij de groep met 15 of meer bedrijven binnen een kilometer afstand. Dit verband hangt vooral samen met aantal veehouderijen rond de woning en niet duidelijk met specifieke veehouderijtypen. Het meest waarschijnlijk is dat deze longfunctieveranderingen samenhangen met de blootstelling aan stof en micro-organismen (endotoxine) direct rond de veehouderijbedrijven.

Uit het VOG-onderzoek (2016) blijkt verder dat pluimveebedrijven de hoogste uitstoot aan fijnstof hebben. De endotoxineniveaus rond pluimveebedrijven zijn ook het duidelijkst verhoogd en kunnen op korte afstand niveaus bereiken boven de 30 EU/m³, de door de Gezondheidsraad genoemde tentatieve grenswaarde voor endotoxine, en in de buurt komen van 90 EU/m³, de door de Gezondheidsraad voorgestelde grenswaarde voor endotoxine in de werkomgeving. Of de longfunctieveranderingen die onder omwonenden met veel veehouderijen samenhangen met de concentratie endotoxine in de lucht is nog niet te zeggen. Dat is onderwerp van vervolgonderzoek.

Hoge concentratie endotoxinen bevinden zich in de stallen zelf, bij veevoerproductie en in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Na inademing kunnen direct verschijnselen zoals droge hoest, kortademigheid met verminderde longfunctie en koorts optreden. Langdurige blootstelling aan endotoxinen kan leiden tot chronische bronchitis en vermindering van de longfunctie. Uit het IRAS

onderzoek blijkt dat in de nabije omgeving (tot ca. 250 m) van veehouderijbedrijven hogere concentraties endotoxinen zijn gemeten. Er is een duidelijke samenhang tussen het aantal bedrijven en dieraantallen in de directe nabijheid van meetlocaties en de gemeten concentraties endotoxinen. Uitrijden van mest kan de endotoxineconcentratie verhogen (afhankelijk van de afstand). Hoe hoog de concentraties in de buurt van de woningen in het plangebied exact zijn is niet aan te geven. Uit het IRAS onderzoek is af te leiden dat de concentraties in ieder geval verhoogd zullen zijn ten opzichte van de achtergrondconcentratie. De afstand van 250 m uit het informatieblad, tussen bedrijf en woning is uit voorzorg gegeven. Het is een advies gebaseerd op onderzoek waarin effecten op gezondheid en blootstellingsgegevens zijn geëvalueerd. De GGD wil voorkomen dat er nieuwe overbelaste situaties kunnen ontstaan.

Geurhinder

Voor de gezondheid is het niet alleen belangrijk om te weten of voldaan wordt aan de wetgeving maar vooral ook in welke mate de achtergrondconcentratie ten gevolge van de uitstoot van nieuwe of vergrote bedrijven wordt verhoogd. Voor de geurbelasting is het van belang om te weten hoe deze zich verhoudt tot de hinderbeleving. Dit laatste kan een grote impact hebben op het sociale leven van een blootgestelde. Er is voor geur een wettelijk en een strenger gezondheidskundig beoordelingskader. Geur veroorzaakt hinder. In veel situaties hangt geur samen met andere klachten zoals depressie, verminderde kwaliteit van leven, moeheid en verstoring van gedrag of activiteiten. De meest voorkomende verstoringeffecten zijn het sluiten van ramen, het niet graag buiten zijn, bezoek niet graag uitnodigen en/of familie of vrienden komen niet graag op bezoek, verouderde/ aangename geuren niet meer kunnen ruiken, minder diep ademen.

Mensen met astma, allergieën, bepaalde vormen van overgevoeligheid zoals meervoudig chemische overgevoeligheid en mensen die bezorgd zijn, ervaren eerder hinder en de bijbehorende symptomen dan anderen.

4.10.2

Omschrijving van de milieueffecten

Beoordelingskader

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van 'dosis-effect relaties' is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor (intensieve) veehouderijen. Door de vele aannames waarop beoordeling van het voornemen is gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (intensief veehouderij bedrijf) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn. Door dit hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's wordt de effectbeoordeling van de alternatieven beperkt tot onderstaande globale en kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen.

Tabel: Beoordelingskader gezondheid

criterium	Methode
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	Kwalitatief

In het voornemen kunnen intensieve veehouderijen vergroten. Omschakeling naar intensieve veehouderij is echter niet mogelijk.

Door vergroting van intensieve veehouderijen is er een kans dat ook de gezondheidsrisico's toenemen. De feitelijke risico's zijn afhankelijk van de diersoort van het bedrijf en diersoorten in de omgeving, van het staltype, van de windrichting et cetera.

Aangezien alle locaties verspreid in het plangebied voorkomen en sommige ook op niet al te grote afstand van de woonkern liggen, zal er zeker sprake zijn van een toename van de gezondheidsrisico's.

Het effect van het voornemen is slechts licht negatief doordat omschakeling naar intensieve veehouderij niet is toegestaan en uitbreiding van intensieve veehouderij ook in beperkte mate binnen het geldende bouwvlak.

4.10.3

Beoordeling van de milieueffecten

In de hiernavolgende tabel is de beoordeling weergegeven.

Tabel: Overzicht beoordeling effecten

	Voorontwerpbestemmingsplan
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0/-

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

4.10.4

Maatregelen

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Met name via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt. In het VGO-onderzoek wordt aanbevolen het effect van emissie-verminderende maatregelen op de omvang van de te behalen gezondheidswinst nader te onderzoeken.

Daarnaast kan worden overwogen in het bestemmingsplan in de bevoegdheden voor vergroting van intensieve veehouderij een aanvullende gezondheidskundige risicobeoordeling te vragen voor situaties waarin een bedrijf ligt op minder dan 1.000 m van een woonkern of lintbebouwing, overeenkomstig het advies van de GGD. In het daaruit voortvloeiende advies worden bedrijfsspecifieke kenmerken, zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten meegewogen.

4.10.5

Leemten in de kennis

Zoals hiervoor al is opgemerkt, is er nog onvoldoende inzicht in de effecten van (intensieve) veehouderij op de gezondheid. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig, vooral naar de samenhang tussen veehouderij en ziekten bij mensen in de directe omgeving van veehouderijbedrijven.

Uitvoerbaar alternatief

5

Millieueffecten uitvoerbaar alternatief

Op basis van de uitkomsten van de Passende beoordeling (zie hoofdstuk 6) is duidelijk geworden dat in het bestemmingsplan een maatregel nodig is om te garanderen dat geen negatieve effecten in Natura 2000-gebieden optreden en dan met name ten aanzien van de stikstofdepositie.

Hiertoe is in het bestemmingsplan een regeling opgenomen, die bestaat uit twee onderdelen:

1. de ammoniakemissie mag per bedrijf niet meer bedragen dan in de huidige situatie;
2. enige toename van de emissie is toegestaan, mits dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol c.q. 1 mol). Voor deze onderdelen van het PAS is in dat kader een Passende beoordeling uitgevoerd, waardoor dit kan worden toegestaan in het kader van het bestemmingsplan.

Het op deze manier regelen van de stikstofproblematiek leidt ertoe dat geen negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden ten aanzien van de stikstofdepositie kunnen ontstaan. Het bestemmingsplan is daardoor uitvoerbaar.

Daarnaast is in het ontwerpbestemmingsplan is, mede op basis van de uitkomsten van het planMER, de uitbreidingsruimte voor niet-grondgebonden veehouderijen geschrapt. Belangrijke aanleiding hiervoor is het Gelders Plussenbeleid. Uitbreiding van veestallen voor niet-grondgebonden veehouderijen (ook binnen de aangegeven bouwvlakken) is daarmee niet meer toegestaan met uitzondering van max. 500 m² per bedrijf, éénmaal per 5 jaar.

Deze maatregelen hebben ook z'n weerslag op de milieueffecten van de andere milieuthema's. Deze worden in dit hoofdstuk kort beschreven.

Natuur

De effecten op de beschermde gebieden zullen zeer gering zijn doordat geen sprake is van toename van de ammoniakemissie. De stikstofmaatregel leidt tot de conclusie dat er vooral uitbreidingsmogelijkheden kunnen worden gecreëerd door interne saldering: sloop van bestaande gebouwen en bouw van nieuwe stallen of kassen die minder ammoniak en stikstofoxide emitteren.

Bij de sloop van gebouwen kan er sprake zijn van aantasting van beschermde flora en fauna, zoals vleermuizen en huismussen. Het verwijderen van bomen kan vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. En intensivering van akker- en tuinbouwbedrijven en bouwvlakvergroting heeft licht negatief effect op ganzen, weide- en akkervogels. Samen leveren deze ontwikkelingen een potentieel licht negatief effect op.

De Wet natuurbescherming voorziet hierbij al in een verplichting tot het doen van ecologisch onderzoek voorafgaand aan de genoemde ontwikkelingen. Het advies is om dit voor alle zekerheid ook als voorwaarde bij de wijzigingsbevoegdheden toe te voegen.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De milieueffecten zijn vergelijkbaar met het voornemen, doordat via interne saldering het nog steeds mogelijk blijft om bouwvlakken van 1,5 ha in te vullen. De stikstofmaatregel leidt er echter

wel toe dat grondgebonden landbouwbedrijven niet kunnen omschakelen naar een grondgebonden veehouderij. Dit is eveneens van invloed op het landschap, namelijk doordat er minder gebouwd zal worden.

Geurhinder

Door de stikstofmaatregel is alleen uitbreiding van de veestapel mogelijk, indien geen sprake is van een toename van de ammoniakemissie. Dat betekent dat bij uitbreiding van de veestapel een staltype zal moeten worden toegepast dat minder ammoniak emitteert. Hiermee zal in veel gevallen de geuremissie ook worden beperkt. Immers een stalsysteem dat de ammoniakemissie beperkt, zal vaak ook de geurhinder reduceren. In welke mate daarvan sprake is, is afhankelijk van het specifieke staltype.

In geval van huidige grondgebonden akkerbouw bedrijven is momenteel geen stal (en huidige ammoniakemissie) aanwezig, waardoor de omschakeling van grondgebonden akkerbouwbedrijven naar grondgebonden veehouderijen niet of nauwelijks mogelijk is.

Ten gevolge van de regeling ter beperking van de uitstoot van ammoniak zal het overigens ook lastiger zijn om een intensieve veehouderijtak van 250 m² toe te voegen. Hierdoor zal de geurhinder ten gevolge van de neventakken beperkt worden.

Ook de beperking van uitbreiding van veestallen voor niet-grondgebonden veehouderijen (ook binnen de aangegeven bouwvlakken) tot max. 500 m² per bedrijf, éénmaal per 5 jaar in het ontwerp bestemmingsplan, zal de geurhinder ten opzichte van het voornemen op basis van het voorontwerp bestemmingsplan beperken. In de geurberekening van het voornemen is over het algemeen meer oppervlak binnen het bouwvlak beschikbaar.

Niettemin zal er lokaal sprake kunnen zijn van een licht negatief effect. Door middel van adequate voorwaarden bij de wijzigingsbevoegdheden kan dit negatieve effect worden voorkomen.

Bodem en water

De effecten zijn vergelijkbaar met de effecten van het voornemen.

Luchtkwaliteit

Door de stikstofmaatregel is alleen uitbreiding van de veestapel mogelijk, indien geen sprake is van een toename van de ammoniakemissie. Dat betekent dat bij uitbreiding van de veestapel een staltype zal moeten worden toegepast dat minder ammoniak emitteert. Hiermee zal in veel gevallen de emissie van fijnstof ook enigszins worden beperkt. Immers een stalsysteem dat de ammoniakemissie beperkt, zal vaak ook de emissie van fijnstof reduceren. In welke mate daarvan sprake is, is afhankelijk van het specifieke staltype.

Niettemin zal lokaal sprake kunnen zijn van een licht negatief effect. Door middel van adequate voorwaarden bij de wijzigingsbevoegdheden kan dit negatieve effect worden voorkomen.

Geluid en verkeer

De effecten zijn vergelijkbaar met de effecten van het voornemen. Het aantal locaties waar uitbreiding (investering in vervanging van stallen) mogelijk is, is beperkter dan in het voornemen, omdat de maximale ammoniakemissie per veehouderij is beperkt. De verwachting hierbij is dat de schaalvergroting op de ene locatie gepaard zal gaan met een stoppend agrarisch bedrijf elders. De toename van de verkeersbewegingen is in dit alternatief dus geringer dan in het voornemen. Per saldo wordt dit als een neutraal effect ingeschat.

Gezondheid

Het effect van het alternatief is neutraal doordat omschakeling niet is toegestaan en de maximale ammoniakemissie per bedrijf is vastgelegd.

Uitvoerbaarheid regeling

Om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te voorkomen, is in het bestemmingsplan geregeld dat de ammoniakemissie per veehouderij niet mag toenemen. De uitvoerbaarheid van een dergelijke regeling dient te worden aangetoond c.q. dat een dergelijke regeling “in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening”. In essentie komt het er daarbij op neer dat moet worden onderbouwd dat de regeling ook daadwerkelijk kan worden gebruikt. Anders gezegd: onderbouwd moet worden dat uitbreidingsruimte kan ontstaan, zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. Daarbij kan een veehouder die wil uitbreiden, zijn oude stallen (met een hoge ammoniakemissiefactor) slopen en daarvoor in de plaats een grotere moderne stal bouwen met een lage emissiefactor. Hierbij is er dus sprake van een uitbreiding van een veehouderij zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. De depositie in omliggende Natura 2000-gebieden zal dan dus ook niet toenemen. Daarbij is de vraag of bedrijven ook zodanige stallen gebruiken dat daarvoor nog verbeterde staltechnieken kunnen worden toegepast.

Om aan te tonen dat op deze manier uitbreidingsruimte kan ontstaan, is een berekening gemaakt, waarbij per veehouderij de bestaande stalsystemen zijn omgezet in een stalsysteem met de best beschikbare staltechnieken (BBT).

Per staltype wordt hierbij gekeken of er stallen beschikbaar zijn met een lagere emissiefactor. Vervolgens wordt berekend welke toename van het aantal dieren dan mogelijk zou zijn. En dit wordt weer omgerekend in oppervlakte bouwvlak (gebruikmakend van het document Informatiedocument leefoppervlakte van de Universiteit Wageningen; november 2015). Aldus wordt de potentiële uitbreidingsruimte per bedrijf berekend.

Uit de berekening blijkt dat bij veel bedrijven op deze manier potentiële uitbreidingsruimte voor veestallen aanwezig is. Het is dus in beginsel bij veel veehouderijen mogelijk om de veestapel uit te breiden en extra veestallen te bouwen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de huidige ammoniakemissie. Een aantal bedrijven kan op basis van saldering niet uitbreiden, omdat zij reeds voorzien zijn van stallen waarvoor een lage ammoniakemissiefactor geldt. Echter over het algemeen kunnen bedrijven uitbreiden met ca 1000 tot 10.000 m² stalruimte, enkelen hebben meer uitbreidingsruimte.

Als daarbij tevens wordt bedacht dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de bouwvlakken niet alleen mogen worden gebruikt voor veestallen, maar ook voor materieelberging, opslagloodsen en dergelijke dan is duidelijk dat daarmee is aangetoond dat de opgenomen voorwaardelijke verplichting uitvoerbaar is, evenals de opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van de agrarische bouwvlakken.

Hiermee is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

De in het bestemmingsplan opgenomen juridische regelingen waarborgen dat er geen negatieve effecten ontstaan. Het bestemmingsplan is op dit onderdeel dan ook uitvoerbaar en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

Passende beoordeling

6

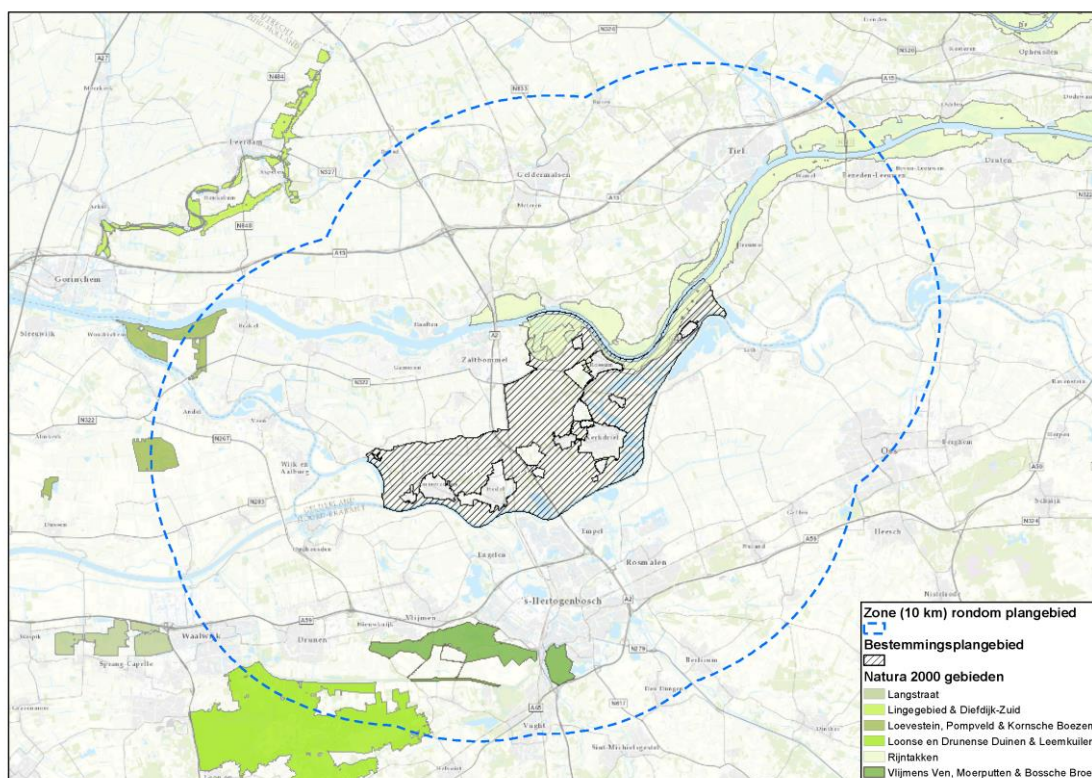
6.1

Wettelijke regeling

Een passende beoordeling is aan de orde indien één of meerdere activiteiten die in een plan worden voorzien, significante gevolgen kunnen hebben op een Natura 2000-gebied. Binnen de gemeentegrens van Maasdriel is een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijntakken gelegen (Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.) . Binnen een straal van 10 km liggen nog zes Natura 2000-gebieden (zie Figuur 26Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.).

Figuur 25. Ligging Natura 2000-gebieden Rijntakken binnen en grenzend aan de gemeente Maasdriel

Figuur 26. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Maasdriel

Wet natuurbescherming 2017, artikel 2.8 lid 1-3

Ten aanzien van de passende beoordeling is de volgende tekst uit de Wet natuurbescherming (artikel 2.8) relevant:

1. Voor een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, of een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, maakt het bestuursorgaan, onderscheidenlijk de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied.
2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen Passende Beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.
3. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage.
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende be-

oordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.

In de passende beoordeling wordt de volgende vragen beantwoord:

1. Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor de Natura 2000-gebieden in het plangebied en de directe omgeving, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?
2. Indien dergelijke effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten:
Is het mogelijk is de invulling van het bestemmingsplan zodanig te kiezen dat significant negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen?

De voorliggende passende beoordeling is mede gebaseerd op de beschikbare informatie over de Natura 2000-gebieden. Bij de Passende Beoordeling wordt passend bij het niveau van het plan of project in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van het plan op de natuurwaarden in het Natura 2000-gebied, welke verzachtende (mitigerende) maatregelen de initiatiefnemer van plan is te nemen en wat de betekenis is van de geconstateerde (mogelijke) effecten in het licht van het beschermingsregime volgens de Wet natuurbescherming 2017. Daarbij moeten ook de cumulatieve effecten met bestaande en geplande activiteiten in ogenschouw genomen worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen die voor afzonderlijke Natura 2000-gebieden gelden. De significantie van de gevolgen moet met name worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Omkeerbare en tijdelijke effecten kunnen ook van significante betekenis zijn.

Voor het planMER is onderzoek uitgevoerd naar de ammoniakemissie en -depositie van de veehouderijbedrijven en glastuinbouwbedrijven in het bestemmingsplangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van het rekenmodel Aerius. De ammoniakemissie is bepaald op basis van de in de bijlage van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) en/of de in bijlage 1 van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Bahv) opgenomen ammoniakemissiefactoren per veesoort. De uitgangspunten van het onderzoek zijn in bijlage 5 bij het voorliggende planMER opgenomen.

Referentiesituatie

Op grond van de Wnb is elke handeling die de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied aantast verboden. Daarom moeten effecten van een plan of project in beeld komen. Het ligt voor de hand deze effecten in beeld te brengen door te kijken wat het plan of project wijzigt aan de huidige situatie. Vervolgens wordt gekeken wat deze effecten, in cumulatie met andere plannen of projecten betekenen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied. De vergelijkingsbasis voor de passende beoordeling is dus niet hetzelfde als de referentiesituatie bij de andere milieuonderdelen in het planMER, omdat in de passende beoordeling de autonome ontwikkeling niet meegenomen wordt¹⁹.

¹⁹ Veel gestelde vragen over de Passende beoordeling en bestemmingsplannen buitengebied, Commissie voor de m.e.r., 28 september 2012.

6.2

Omschrijving van de Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden die binnen een straal van 10 km van het plangebied zijn gelegen, worden uitgebreid besproken in bijlage 1. De gebiedsbeschrijvingen zijn opgesteld op basis van de aanwijzingsbesluiten en omvatten waar van toepassing een overzicht van de aangewezen soorten en habitattypen, de ecohydrologie met knelpunten en oplossingen. Binnen de gemeentegrens van Maasdriel is een klein deel van het Natura 2000-gebied Rijntakken gelegen. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied liggen verder de Natura 2000-gebieden Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek (op ca. 4 kilometer afstand), Loonse en Drunense duinen (op ca. 8 kilometer afstand), Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem (op ca. 8 kilometer afstand), Langstraat (op ca. 10 kilometer afstand) en Lingegebied en Diefdijk (op ca. 10 kilometer afstand).

De Natura 2000-gebieden die op grotere afstand zijn gelegen, kunnen uitsluitend worden beïnvloed door stikstofdepositie. Dit wordt in de volgende paragrafen besproken. Dit betreft onder meer de tot ca. 20 kilometer afstand gelegen Biesbosch, Kolland en Overlangbroek, en Kampina en Oisterwijksche Vennen. Deze verder weg gelegen gebieden worden inhoudelijk niet besproken: effecten van stikstof kunnen optreden tot op een afstand van meer dan 100 km en de lijst van gebieden is daarmee te uitgebreid. Voor de effectbeoordeling maakt het ook niet uit of er significant negatieve effecten op één of meerdere gebieden kunnen optreden. In beide gevallen is het bestemmingsplan dan niet uitvoerbaar. De verder weg gelegen gebieden zijn niet beschreven maar worden wel in de effectbeoordeling betrokken. Nadere informatie over de Natura 2000-gebieden kan worden gevonden op de sites www.alterra.synbiosys.nl en www.rijksoverheid.nl.

6.3

Storingsfactoren en effectbeoordeling

Ten aanzien van de te onderzoeken effecten is het van belang welke effecten ten gevolge van het bestemmingsplan op de Natura 2000-gebieden binnen en in de omgeving van het plangebied kunnen optreden. In deze paragraaf wordt gemotiveerd welke effecten in het kader van het bestemmingsplan kunnen optreden en welke niet.

In hoofdstuk 2 van de PlanMER is het voornemen uitvoerig beschreven. Dit voornemen biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw met mogelijk negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden.

De volgende activiteiten, toegelaten in het plangebied, zijn daarbij van belang:

- Omschakeling van grondgebonden agrarische bedrijven naar grondgebonden veehouderijbedrijf;
- Grondgebonden agrarische bedrijven hebben de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een intensieve neventak tot 250 m²;
- Uitbreiding van bestaande grondgebonden agrarische bedrijven tot een bouwvlak van maximaal 1,5 ha.
- Uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en intensieve veehouderijen binnen het bestaande bouwvlak.

- Uitbreiding teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak tot maximaal 2 ha, oppervlakte van containervelden tot 4 ha.

Voor het verkennen van effecten is de Effectenindicator²⁰ van het Ministerie van Economische Zaken geraadpleegd. De effectenindicator is een hulpmiddel bij de Natuurbeschermingswettoetsing en geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren, gebaseerd op absolute getallen voor biotische randvoorwaarden en kennis van ruimtelijke randvoorwaarden. De resultaten zijn per gebied te raadplegen. Mogelijke effecten van storingsfactoren op basis van deze activiteiten worden in beeld gebracht. In bijlage 3 is de effectenindicator per gebied ten aanzien van agrarische activiteiten weergegeven. Alle bovengenoemde activiteiten van het voornemen vinden buiten de Natura 2000-gebieden plaats. Daarom kan op voorhand worden vastgesteld dat de verstorende aspecten:

1. Oppervlakteverlies
2. Versnippering
10. Verandering stroomsnelheid
11. Verandering overstroomingsfrequentie
13. Verstoring door geluid
15. Verstoring door trilling
17. Verstoring door mechanische effecten
19. Bewuste verandering van de soortensamenstelling

niet kunnen worden veroorzaakt door een toe te laten bestemming in het plan.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van storingsfactoren die relevant zijn voor de mogelijk te maken agrarische activiteiten. Alle in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden zijn in meer of mindere mate gevoelig voor verzuring, vermesting, verontreiniging en verdroging (storingsfactoren 3, 4, 7 en 8, zie bijlage 3), en optische verstoring (storingsfactor 16).

In deze paragraaf worden effecten van de volgende storingsfactoren nader uitgewerkt:

- zure en vermestende depositie (hoofdzakelijk ammoniak)

Tabel. Samenvatting van relevante storingsfactoren voor omliggende Natura 2000 gebieden. 0 = niet gevoelig, + = gevoelig, ++ = zeer gevoelig voor minimaal een biotoop of soort

Storingsfactor	3 verzuring	4 vermesting	7 verontreiniging	8 verdroging	16 optische verstoring
Rijntakken	++	++	++	++	++
Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek	++	++	++	++	+
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	++	++	++	++	+
Loevestein, Pompeveld en Kornsche Boezem	++	++	++	++	+
Langstraat	++	++	++	++	++
Lingegebied en	++	++	++	++	+

²⁰ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx?subj=effectenmatrix>

- verontreiniging en verdroging (7 en 8)
- optische verstoring (16), door de agrarische activiteiten zelf of door ontwikkeling van recreatie als agrarische neventak.

6.3.1

Problematiek mest en ammoniak (storingsfactoren 3 en 4)

De voorgenomen uitbreiding van of omschakeling naar veehouderijbedrijven, niet-grondgebonden binnen, en grondgebonden buiten het bouwvlak) leiden mogelijk tot het houden van meer dieren en meer emissie van ammoniak door de lucht, en fosfaat en nitraat via grond- en oppervlaktewater. De plaatsingsmogelijkheden van mest worden bepaald door de landelijke mestbeleid, gebaseerd op de Nitraatrichtlijn van de EU. Verhoging van de mestgift per hectare is niet mogelijk binnen het huidige beleid. Als er meer mest wordt geproduceerd op bedrijven, dan zal dat volgens de geldende regels moeten worden verwerkt en afgevoerd. Alleen de uitstoot en depositie van ammoniak kan door de voorgenomen activiteiten wijzigen.

Uitbreiding van bouwblokken van andere typen bedrijven leidt om dezelfde reden als bij veehouderij niet tot verhoging van mestgiften op de percelen, en vanaf de bouwblokken vindt geen extra emissie van nutriënten plaats. Enige uitzondering is een mogelijk effect van uitbreiding van glastuinbouwbedrijven, dit wordt hieronder nader uitgewerkt.

Op basis van de schaalvergroting in de landbouw die met het voornemen mogelijk wordt, kunnen bij ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied een toename van ongeveer 2.020 ritten per etmaal, verspreid over het plangebied worden verwacht (paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Uitbreiding van kleinschalig kamperen, kan mogelijk via toename van verkeer extra N-depositie opleveren. Uitgaande van circa 2,5 extra ritten per 10 standplaatsen op 202 agrarische bedrijven betekent dit circa 1263 ritten/etmaal over het gehele plangebied (paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Gemeenschappelijke voorzieningen als sanitair dienen binnen het bouwvlak te worden gerealiseerd. Dat betekent dat deze ruimte dus niet kan worden benut voor stalling van vee. Ten aanzien van stikstofdepositie is een worstcasescenario met mini-campings dus gunstiger dan een worstcase-scenario met uitbreiding van de veehouderij.

Voor de extra depositie van NOx en de geluidsbelasting van wegen, leidt de toename van verkeer tot een te verwaarlozen hoeveelheid.

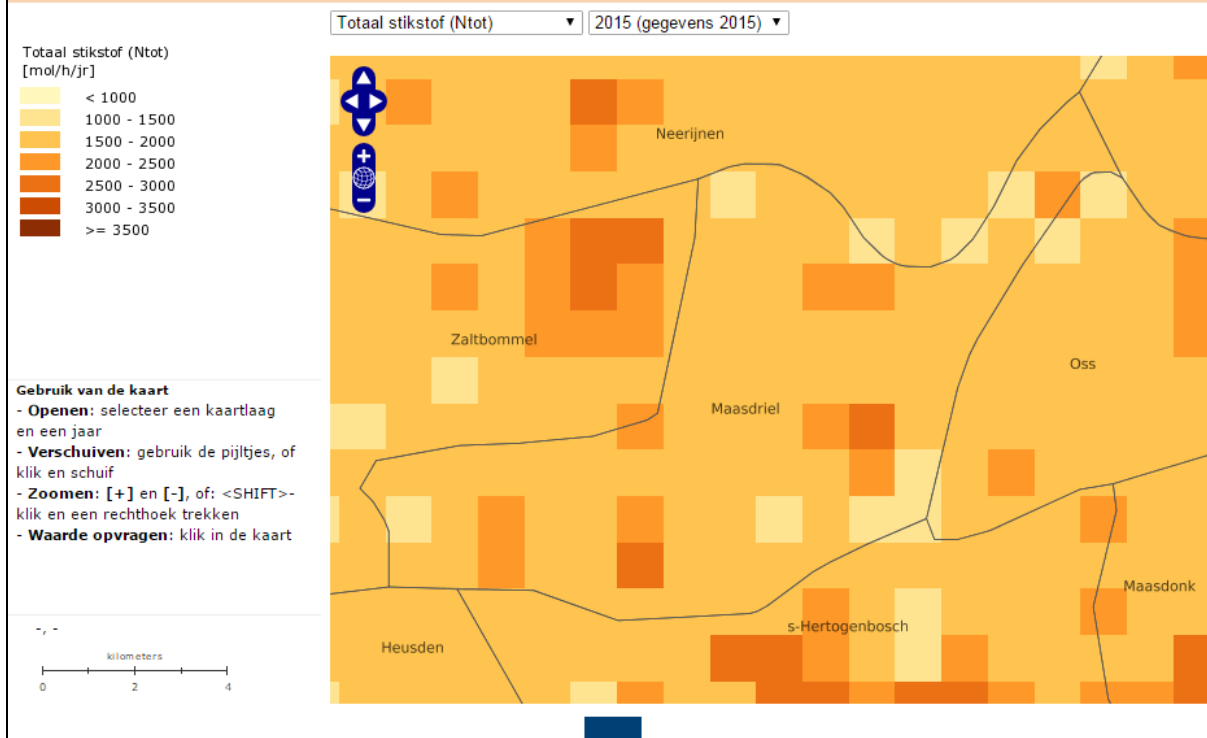
De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde of kritische belasting genoemd. Bij de meeste Natura 2000-gebieden overschrijdt de huidige belasting met ammoniak in ruime mate de kritische depositiewaarde, zowel voor het habitatype dat het gevoeligst is voor de invloed van ammoniak, als voor diverse (iets) minder gevoelige habitatypes. De te hoge stikstofdepositie, ook wel vermestende

depositie genoemd, kan leiden tot verslechtering van de biodiversiteit van deze ecosystemen. Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater dat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. Verzuring ontstaat als gevolg van verontreiniging van de lucht met de stoffen zwaveldioxide, ammoniak en stikstofoxiden. Deze gassen reageren met elkaar en worden omgezet in onder andere salpeterzuur en zwavelzuur. Deze stoffen kunnen leiden tot verzuring van bodem en water en kunnen planten en materialen aantasten. Landbouw, verkeer en de industrie zijn de belangrijkste bronnen van verzurende stoffen. De groei en intensivering van de landbouwsector heeft geleid tot overmatige toevoer van stikstof en fosfaat (vermesting). Hierdoor verslechterde de kwaliteit van het ondiepe grondwater en het oppervlaktewater. Vermesting speelt niet alleen via uit- en afspoeling, maar ook via depositie van ammoniak werkt de overbemesting in de landbouw door naar het milieu in de vorm van vermesting en verzuring van natuur. De ecologische effecten van vermesting door stikstof zijn echter belangrijker geworden dan de verzurende effecten van zwavel en stikstof. De effecten ten gevolge van de landbouw, met name intensieve veehouderij zijn derhalve het grootst. Ook de uitbreidingen in de melkveehouderij kunnen een forse bijdrage leveren aan de ammoniakdepositie.

Voor de Natura 2000-gebieden zijn te beschermen habitattypen vastgesteld en kritische depositiewaarden (KDW) opgesteld, die daarvoor van belang zijn (zie onderstaande tabel). Voor de meeste Natura 2000-gebieden binnen en buiten het onderzoeksgebied ligt de stikstofdepositie in de bestaande situatie al aanzienlijk boven de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype²¹. Dit geldt ook voor het Natura 2000-gebied dat in de gemeente zelf ligt, de Rijntakken. Het grootste deel hiervan is overigens afkomstig uit emissie vanuit andere gemeenten. De huidige stikstofdepositie in het grootste deel van de gemeente Maasdriel ligt tussen 1.500 en 2.000 mol N/ha/jaar, maar loopt op enkele plaatsen op tot maximaal 2.576 mol N/ha/jaar (Figuur 27).

²¹ RIVM, Grootschalige depositiekaarten Nederland, Totaal stikstof (Ntot) 2015.

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

Figuur 27. Achtergronddepositie stikstof in en rond de gemeente Maasdriel 2015 (Bron RIVM, 2016).

In onderstaande tabel zijn de kritische depositiewaarden (KDW) van de meest kritische habitattypen in de Natura 2000-gebieden binnen en grenzend aan het onderzoeksgebied opgenomen.

Kritische Depositie Waarden (KDW) in mol N/ha/jaar van de meest gevoelige habitattypen in enkele relevante Natura 2000-gebieden (bron: Van Dobben e.a.²²). Tevens is in de tabel weergegeven de huidige achtergronddepositiewaarde (2015) volgens RIVM²³.

Natura 2000-gebied	Habitat-nummer	Habitattype	KDW	Achtergronddepositie 2015 in mol N/ha.j
				-/+
Rijntakken	H6120 H6510_B	Stroomdalgraslanden Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	1286 1429	ca. 1600
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche broek	7140B	Veenmosrietlanden	714	Ca. 1800

²² Dobben, H.F., van, Bobbink, R., Bal, D. en Van Hinsberg, A. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000, Alterra-rapport 2397, Alterra, Wageningen, 2012.

²³ bron RIVM, 2017, <http://geodata.rivm.nl/gcn>

Loonsche en Drunense Duinen & Leemkuilen Langstraat	H3130 7140B	Zwakgebufferde vennen Veenmosrietlanden	571 714
Lingegebied en Diefdijk	H7230	Kalkmoerassen	1143
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	H6120	Stroomdalgraslanden	1286

Uit de tabel en Figuur 27 is af te leiden dat voor een groot aantal habitattypen (alleen de meest kritische staan in de tabel) de KDW reeds wordt overschreden. Dit geldt voor alle habitattypen met een KDW lager dan 1500 mol N/ha/jaar. De verwachting is dat generieke bronmaatregelen slechts gering effect zullen hebben op de totale stikstofdepositie²⁴.

Door het Ministerie van Economische Zaken is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgesteld welke per 1 juli 2015 in werking is getreden (zie hoofdstuk 3). Het PAS is er op gericht het verlenen van vergunningen op grond van de Wnb weer mogelijk te maken. Het verlenen van dergelijke vergunningen voor ontwikkelingen waarbij stikstofemissie plaatsvindt, is in de omgeving van Natura 2000-gebieden nu vaak niet meer mogelijk, omdat in deze gebieden vaak al sprake is van een overschrijding van de maximaal toelaatbare stikstofdepositie op kwetsbare vegetaties. De PAS is ook relevant in het kader van de effectbeoordeling van stikstof in relatie tot het voornemen en alternatieven. De stikstofdeposities dienen in het kader van het PAS te worden berekend met Aerius. Toenames onder de 0,05 mol N/ha/jaar worden in het kader van het PAS als niet significant beschouwd. De rekentool Aerius zit zo in elkaar dat deze toenames automatisch niet in de berekeningen worden weergegeven.

Ten aanzien van het voornemen zijn de stikstofdepositietoenames in Aerius ten opzichte van de huidige situatie berekend, voor veehouderij en voor glastuinbouw afzonderlijk (resp. bijlage 7 en bijlage 8).

Veehouderij

De toename van depositie door veehouderijbedrijven op basis van het voornemen bedraagt voor het Natura 2000-gebied Rijntakken 777 mol N/ha /jaar (op de hectare met het hoogste verschil volgens de uitvoer van Aerius). Daarnaast veroorzaakt het voornemen in 43 Natura 2000-gebieden een overschrijding van de beschikbare ontwikkelingsruimte met meer dan 1 mol N/ha/jaar. Zelfs op zeer grote afstand van het plangebied zijn nog effecten gemeten in de Aeriusberekeningen: in het Natura 2000-gebied Lieftingsbroek (provincie Groningen) bedraagt de toename nog 1,48 mol N/ha/jaar.

Glastuinbouw

Ten aanzien van het voornemen zijn de stikstofdepositietoenames van de aanwezige glastuinbouw ten opzichte van de huidige situatie berekend (bijlage 8).

²⁴ E. Dorland, J. Pingen, J. Kusters en J. Ex, 2015.PAS-gebiedsanalyse 038 Rijntakken.

De maximaal mogelijke groei van de glastuinbouwbedrijven binnen de huidige aanduiding 'glastuinbouw' is per bedrijf berekend. Hierbij is ervan uitgegaan dat de gehele oppervlakte binnen de aanduiding 'glastuinbouw' benut wordt voor glastuinbouw.

De emissie vanuit glastuinbouw is gebaseerd op 0,028 gr/NOx/sec/ha glastuinbouw.²⁵ Er is vanuit gegaan²⁶ dat de emissie plaatsvindt op 8 meter hoogte, en een warmte capaciteit van 0,004 MW.

De toename van depositie op basis van het voornemen bedraagt voor het Natura 2000-gebied 0,26 mol N/ha /jaar (op de hectare met het hoogste verschil volgens Aerius). Het voornemen veroorzaakt in 3 Natura 2000-gebieden een overschrijding van de kritische depositiewaarde met meer dan 0,05 mol/ha/j, in deze gebieden is volgens Aerius dd. 21 juni 2017 in de PAS nog ontwikkelingsruimte beschikbaar. De extra belasting van 0,26 mol N/ha/jaar betreft die van 30 uitbreidende glastuinbouwbedrijven samen. Voor een individueel bedrijf zal deze veel lager zijn (gemiddeld 0,01 mol N/ha/jaar, wel afhankelijk van grootte van uitbreiding en ligging ten opzichte van het Natura 2000-gebied).

Conclusie

Door mogelijke ontwikkelingen in de veehouderij in het Ontwerpbestemmingsplan neemt de depositie vanuit het plangebied in het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken zeer sterk toe. Omdat de achtergronddepositie al te hoog is, betekent deze verslechtering een significant sterk negatief effect.

Ook in 42 andere Natura 2000-gebieden leidt het ontwerpbestemmingsplan tot een toename van de stikstofdepositie. In de meeste gebieden ligt de achtergronddepositie hoger dan de kritische depositiewaarde. In dat geval is elke toename van de stikstofdepositie, hoe gering ook, als significant negatief aan te merken.

De ontwikkelingsmogelijkheden in de glastuinbouw leiden tot zeer geringe toename van de stikstofdepositie, die in totaliteit beneden de van 1 mol N/h/ jaar blijft (grenswaarde voor meldingen op grond van het PAS). Hiervoor is nog ontwikkelingsruimte beschikbaar.

Bovendien: de toename betreft circa 30 bedrijven. Per glastuinbouwbedrijf gaat het zeer waarschijnlijk om een toename beneden de drempelwaarde van 0,05 mol N/h/jaar. Voor zowel 1 mol als 0.05 mol is in het kader van het PAS reeds een Passende beoordeling opgesteld. Dit hoeft niet meegenomen te worden in de voorliggende Passende beoordeling.

Samengevat leidt bovenstaande verhoging van de stikstofdepositie voor de uitbreiding van veehouderijen met meer dan 1 mol/ha/jaar voor het Natura 2000-gebied Rijntakken en nog 42 andere gebieden tot significant zeer negatieve effecten (--) op de instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden.

De conclusie is dat het voornemen in het kader van de Wet natuurbescherming 2017 niet uitvoerbaar is wat betreft uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen.

²⁵ Wesseling, J.P., Sauter. F.J., De bijdrage van een kassencomplex aan de stikstofdioxideconcentratie (rapport 680705001/2007), RIVM.

²⁶ Passende Beoordeling structuurvisie Maasdriel

6.3.2

Verontreiniging en verdroging (storingsfactoren 7 en 8)

De mogelijkheid van bouwkaavelvergroting en toepassen van intensieve teelttechnieken zal leiden tot aanleggen van diepe drainage, diepe grondbewerking zoals diepploegen, het wijzigen van het greppel- en slotenpatroon.

Afhankelijk van de situatie ter plaatse, bodemopbouw en dergelijke kunnen effecten van verdroging optreden over een afstand van 0 tot 1.000 m. Het enige Natura 2000 gebied binnen deze invloedszone betreft Rijntakken. Dit gebied ligt buitendijks, terwijl genoemde activiteiten uitsluitend binnendijks zullen plaatsvinden. Aanpassing van de grondwaterstand in het agrarisch gebied binnendijks is niet van invloed op het waterpeil van dit gebied. Het waterpeil wordt bepaald door het peilbeheer in de grote wateren waarvan zij deel uitmaken.

Bij verdroging van het agrarisch gebied zal bovendien de bestaande vuillast in veel wateren minder worden verdund, waardoor er lokaal ook sprake is van een toenemende watervervuiling. Dit werkt negatief door voor vissen, amfibieën, vogels en planten. De vuillast neemt niet toe, maar wordt meer geconcentreerd. Als dit water wordt gespuid op de Waal mengt dit met de veel grote water-volumes van het riviersysteem en is het concentratie-effect verdwenen. Het effect van verontreiniging van het natura 2000 gebied is hiermee uit te sluiten.

De conclusie is dat het effect van verdroging en verontreiniging beide nul (0) is.

6.3.3

Optische verstoring, storingsfactor 16

Directe optische verstoring van Natura 2000-gebied door uitbreiding en nieuwe activiteiten van agrarische bedrijven is uitgesloten, daar deze op basis van de Wnb niet mogen plaatsvinden in het Natura 2000-gebied zelf. Er liggen ook geen agrarische bouwvlakken binnen het Natura 2000 gebied, ze zijn door de dijk fysiek sterk gescheiden van het Natura 2000-gebied. Hieronder worden enkele mogelijke indirecte effecten nader toegelicht.

Het bestemmingsplan maakt onder voorwaarden kleinschalig kamperen mogelijk bij agrarische bedrijven. Uitgaande van ongeveer 202 agrarische bedrijven in het plangebied (bron CBS, 2016), gaat het in een worstcasescenario om maximaal 202 minicampings die kunnen worden opgericht, verspreid over de gemeente Maasdriel, met elk een maximum aantal kampeermiddelen van 25.

De enige verstoring die denkbaar is, is door toenemende dagrecreatie in Natura 2000-gebied in de buurt. Het aantal recreanten op 202 minicampings kan geschat worden op maximaal (202 x 25 kampeerplaatsen x 2,1 persoon ²⁷) 10.605 aanwezigen tegelijkertijd. Naar verwachting zal slechts een klein deel hiervan een specifiek Natura 2000-gebied bezoeken. In het gebied gelden toegankelijkheidsregels die erop zijn gericht schade aan de doelhabitats te voorkomen. Daarmee is de kans op negatieve effecten op verstoringsgevoelige fauna verwaarloosbaar.

²⁷ Een gemiddelde huishoudensgrootte in Nederland is 2,17 (bron CBS, 2016)

In de open graslanden rondom agrarische bedrijven kunnen verstoringgevoelige vogels uit de Natura 2000-gebieden komen foerageren. Daarbij gaat het echter om ganzensoorten, die in het winterhalfjaar voorkomen, terwijl de recreanten vrijwel uitsluitend in het zomerhalfjaar aanwezig zijn. Een negatief effect op deze vogels in agrarisch gebied is zo goed als uitgesloten.

Bij het vergroten van een bouwvlak, het toestaan van kleinschalig kamperen of andere kleinschalige neventakken kan de verstoringzone verplaatst worden en waardoor de afstand tussen een verblijfplaats en de verstoringzone kleiner wordt. Omdat er om de bestaande agrarische bedrijven al een verstoringzone aanwezig is, die de foeragerende vogels over het algemeen mijden, is de extra verstoring klein. Daarbij moet er, bij het vergroten van het agrarisch vlak sprake zijn van een goede landschappelijke inpassing. Door deze maatregelen wordt het toch al geringe effect nog verder verkleind.

De conclusie is dat het effect van optische verstoring verwaarloosbaar klein (0) is.

6.4

Beoordeling van de milieueffecten

Onderstaande tabel geeft de beoordeling van de effecten op Natura 2000-gebieden.

Tabel x. Effectbeoordeling Natura 2000

criterium	Verzuring en vermesting Voornemen	Verontreiniging	Verdroging	Optische verstoring
Natura 2000	--	0	0	0
Instandhoudingsdoelen Voornemen				

Betekenis symbolen: zeer negatief (--), negatief (-), licht negatief (0/-), neutraal (0), positief (+), zeer positief (++)

6.5

Mitigerende maatregelen

In het voornemen is sprake van een toename van verzuring en vermesting in Natura 2000-gebieden door een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie van de veehouderijbedrijven. Omdat significant negatieve effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, is het bestemmingsplan in deze vorm niet uitvoerbaar. Door te voorkomen dat de ammoniakemissie van de veehouderijbedrijven toeneemt ten opzichte van de huidige situatie, kan verzuring en vermesting worden voorkomen. Hiervoor dienen in het bestemmingsplan regels te worden opgenomen, op grond waarvan de toename van de stikstofdepositie ten gevolge van de uitbreiding van veehouderijbedrijven kan worden voorkomen.

Ook de uitbreidingsmogelijkheden van de glastuinbouwbedrijven leiden tot een toename van de stikstofdepositie. Dit betreft echter een zodanige geringe toename dat de regelgeving van het PAS voorkomt dat er daadwerkelijk sprake is van negatieve effecten. Met deze geringe toename is namelijk in het kader van de Passende beoordeling van het PAS al rekening gehouden.

6.6

Uitvoerbaarheid regeling

Om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te voorkomen, is in het bestemmingsplan geregeld dat de ammoniakemissie per veehouderijbedrijf niet mag toenemen. De uitvoerbaarheid van een dergelijke regeling dient aangetoond te worden, c.q. dat een dergelijke regeling “in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening”. In essentie komt het er daarbij op neer dat onderbouwd moet worden dat de regeling ook daadwerkelijk gebruikt kan worden. Anders gezegd: onderbouwd moet worden dat er uitbreidingsruimte kan ontstaan, zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. Daarbij kan een veehouder die wil uitbreiden zijn oude stallen (met een hoge ammoniakemissiefactor) slopen en daarvoor in de plaats een grotere moderne stal bouwen met een lage emissiefactor. Hierbij is er dus sprake van een uitbreiding van een veehouderij zonder dat de ammoniakemissie toeneemt. De depositie in omliggende Natura 2000-gebieden zal dan dus ook niet toenemen.

Daarbij is de vraag of bedrijven ook zodanige stallen gebruiken dat daarvoor nog verbeterde staltechnieken kunnen worden toegepast.

Om aan te tonen dat er op deze manier uitbreidingsruimte kan ontstaan, is in de Passende Beoordeling voor het ontwerpbestemmingsplan een berekening gemaakt, waarbij per veehouderij de bestaande stalsystemen zijn omgezet in een stalsysteem met de best beschikbare staltechnieken (BBT), hoofdstuk 5 en bijlage 9.

Uit de berekening blijkt dat bij vrijwel alle bedrijven op deze manier potentiële uitbreidingsruimte voor veestallen aanwezig is. Het is dus in beginsel bij veel veehouderijen mogelijk om de veestapel uit te breiden en extra veestallen te bouwen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de huidige ammoniakemissie. Een aantal bedrijven kan op basis van saldering niet uitbreiden, omdat zij reeds voorzien zijn van stallen waarvoor een lage ammoniakemissiefactor geldt. Echter over het algemeen kunnen bedrijven uitbreiden met ca 2.000 tot 5.000 m² stalruimte, een enkeling heeft meer uitbreidingsruimte.

Daarnaast kunnen deze bedrijven zonder meer uitbreiden in de grondgebonden teelten. Dus ook als de potentiële uitbreidingsruimte voor het veehoudergedeelte beperkt is, dan is er voldoende ruimte in deze teelten. Ook op basis daarvan is het bestemmingsplan uitvoerbaar te achten.

Als daarbij tevens bedacht wordt dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de bouwvlakken niet alleen gebruikt mogen worden voor veestallen, maar ook voor materiaalberging, opslagloodsen en dergelijke dan is duidelijk dat daarmee is aangetoond dat de opgenomen gebruiksregeling uitvoerbaar is, evenals de opgenomen wijzigingsbevoegdheden voor het vergroten van de agrarische bouwvlakken.

Hiermee is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

De in het bestemmingsplan opgenomen juridische regelingen waarborgen dat er geen negatieve effecten ontstaan. Het bestemmingsplan is op dit onderdeel dan ook uitvoerbaar en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

S a m e n v a t t i n g v a n d e m i l i e u e f f e c t e n e n a d - v i e s

Onderstaande tabel geeft een totaal overzicht van de verwachte effecten van het voornemen en het uitvoerbaar alternatief.

Effecten	Voornemen	Uitvoerbaar alternatief
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	--	0
Effecten op Natura2000-gebieden t.a.v. overige aspecten	0	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. verzuring en vermesting	--	0
Effecten op GNN-gebieden t.a.v. overige aspecten	-	-
Effecten van stikstof op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	0
Effecten van fysieke aantasting op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	0/-	0/-
Effecten van verdroging op flora en fauna, met name gericht op beschermde soorten	-	-
Effecten op de kernkwaliteiten van het landschap:		
01 - Het Eiland Heerewaarden;	-(-)	-(-)
02 - Het eiland van Alem;	--	--
03 - Waaluitewaarden;	--	--
04 - Maasuitewaarden;	--	--
05 - Komgrond Drielsche Broek;	-(0)	-(0)
06 - Oeverwal Rossum - Ammerzoden	-	-
07 - De komgronden De Vliert en het Groote Lage Broek.	(0)	(0)
Totaalscore	--	--
Effecten op cultuurhistorische waarden	0/-	0/-
Effecten op archeologische waarden	-	-
Toe- en afname aantal geurgehinderden en mate verandering leefklimaat	-	-
Risico op negatieve effecten op grondwaterkwantiteit.	0	0
Risico van beïnvloeding grondwaterkwaliteit.	0/-	0/-
Risico's en negatieve effecten oppervlaktewaterkwantiteit.	0	0
Risico's en negatieve effecten de kwaliteit van het oppervlaktewater.	0/-	0/-
Effecten op de bodemkwaliteit.	0	0
milieueffecten van licht, bepaald op basis van de toename van de lichthinder	0/-	0/-
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. wegverkeer	0	0
Toe-/afname knelpunten fijn stof t.g.v. bedrijfsvoering	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder agrarische bedrijven	0/-	0/-
Toename van de geluidhinder verkeer t.g.v. agrarische bedrijven	0	0
Verandering van verkeersintensiteiten	0/-	0/-
Verandering in de verkeersveiligheid	0/-	0/-
Verschillen in gezondheidseffecten op hoofdlijnen	0/-	0/-

Conclusie en aanbevelingen

Het voornemen kan op meerdere thema's negatieve effecten hebben door de forse uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden van veehouderijen, die in deze alternatieven mogelijk zijn.

De effecten zijn vooral groot voor de onderdelen natuur en geurhinder. Ook de landschappelijke effecten van het bouwen van extra stallen zijn negatief.

De effecten zijn in het ontwerpbestemmingsplan veel minder aanwezig. Met name het opnemen van een maximaal toegestane ammoniakemissie per veehouderij in het ontwerpbestemmingsplan, zorgt er voor dat de effecten in beschermde natuurgebieden niet meer negatief zijn. Dit blijkt ook uit de Passende beoordeling in hoofdstuk 6. Op grond van de Wet Natuurbescherming is het bestemmingsplan daarmee uitvoerbaar.

Het ontwerpbestemmingsplan kan nog wel effecten hebben op beschermde soorten. De opgenomen voorwaarden in wijzigingsbevoegdheden, alsmede de eisen van de Wet Natuurbescherming voorkomen evenwel dat deze effecten daadwerkelijk optreden.

In het ontwerpbestemmingsplan is er voor gekozen om elke uitbreiding van een niet-grondgebonden veehouderij uit te sluiten, met uitzondering van een gebouw van max. 500 m². Dit in verband met het provinciale Plussenbeleid. In combinatie met het ammoniakplafond zullen de negatieve effecten op het gebied van geurhinder niet of nauwelijks aan de orde zijn. Bovendien voorkomt de toetsing aan de Wet geurhinder het ontstaan van knelpunten.

De landschappelijke effecten kunnen worden verzacht doordat de uitbreiding van de agrarische bedrijven plaatsvindt door middel van wijzigingsbevoegdheden. Daarin is de landschappelijke inpassing als voorwaarde opgenomen.

Monitoring en evaluatie

Conform de Wet Milieubeheer dient het bevoegd gezag bij een besluit, waarvoor een plan-m.e.r.-procedure is doorlopen, een evaluatieprogramma op te zetten en uit te (laten) voeren. Het MER dient een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma te bevatten.

Geadviseerd wordt om periodiek te bezien op welke wijze de ontwikkelingen in de landbouw plaatsvinden. Mocht er sprake zijn van forse afwijkingen ten opzichte van de aannames in dit planMER dan is het wenselijk om te evalueren in hoeverre het beleid en het bestemmingsplan moeten worden bijgesteld.

Voorgesteld wordt om in ieder geval elke twee jaar te bezien of de punten van nuancering, die in de vorige paragraaf zijn benoemd ook daadwerkelijk optreden. Bij grotere afwijkingen kan zo nodig bijgestuurd worden.

Overigens is in sommige concrete gevallen van uitbreiding van agrarische bedrijven sprake van een plicht om een Besluit-m.e.r. op te stellen. Aan de hand van de bij een dergelijk BesluitMER vereiste concretere en specifiekere informatie kan worden geverifieerd of de in dit planMER gehanteerde uitgangspunten en uitkomsten correct zijn geweest. Indien dat niet het geval blijkt te zijn, dan dient te worden besproken of dat nog moet leiden tot een aanpassing van beleid en bestemmingsplan.

B i j l a g e n

Bijlage 1: Beschrijving Natura 2000-gebieden.

Bijlage 2. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF.

Bijlage 3. Effectindicatoren voor Natura 2000 gebieden

Bijlage 4: Milieueffecten mestvergistingsinstallaties
Bijlage 5 Uitgangspunten berekeningen stikstof en geur - modelbedrijven

Bijlage 6 aangepaste geurnorm op basis van de 'Verordening geurhinder en veehouderij'

Bijlage 7 Aerius veehouderij

Bijlage 8 Aerius glastuinbouw

Bijlage 9 Berekening interne saldering

Bijlage 1: Beschrijving Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied Rijntakken

Het Natura 2000 gebied Rijntakken is op 23 april 2014 aangewezen. Het Natura 2000-gebied Rijntakken omvat 4 deelgebieden:

1. [Uiterwaarden IJssel](#)
2. [Uiterwaarden Neder-Rijn](#)
3. [Gelderse Poort](#)
4. [Waal](#)

Het deelgebied Uiterwaarden Waal is meest relevant voor deze Passende beoordeling. Het ligt deels binnen het plangebied (de Hurwenense uiterwaarden) en grenst deels in het noordoosten aan de gemeente (onder andere de Rijswaard in de gemeente Neerijnen). De 'Uiterwaarden Waal' vormen een groot gebied en liggen globaal tussen Zaltbommel en Nijmegen. De Waal is de grootste en meest dynamische van de Rijntakken. Hij heeft, na de Boven-Rijn, het breedste stroombed, tot ruim 350 meter, de diepste bedding en verreweg de hoogste afvoer. De afvoer bedraagt gemiddeld 2.300 m³/s, met extremen tot 12.000 m³/s bij wateroverlast. Tweederde van al het Rijnwater dat ons land binnenkomt, stroomt via de Waal. Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, erg dynamisch winterbed. De hoge dynamiek van de Waal is tegenwoordig vrijwel alleen nog in de oeverzone te aanschouwen.

Op veel plaatsen langs de Waal komen zandige oevers voor met pionierbegroeiingen, terwijl langs strangen, nevengeulen en plassen ook slikkige oevers aanwezig zijn. De Waal is dan ook de belangrijkste rivier voor pionierbegroeiingen op rivieroever. Het habitattype slikkige rivieroever, dat afhankelijk van het verloop van de rivierwaterstand van jaar tot jaar op verschillende plekken tot ontwikkeling komt, kan worden aangetroffen langs beide oevers van de Waal. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan vooral uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude strangen en geulen. Vooral in het westelijk deel van het gebied liggen oude meanders, oeverlanden en stroomruggen. Daarnaast liggen er enkele grote plassen die zijn ontstaan door zand- en kleiwinning. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlanding plaatsvindt. In de goed ontwikkelde bloemrijke hooilanden zijn soorten als groot streepzaad, goudhaver, veldsalie, gele morgenster en karwijvarkenskervel te vinden. Daarnaast is het een belangrijk gebied voor ganzen en eenden tijdens de trek en in de wintermaanden. Er verblijven in die tijd duizenden kolganzen, grauwe ganzen en smienten. Ze gebruiken de grote plassen als slaapplek en zoeken voedsel in graslanden in vrijwel het gehele uiterwaardengebied. De trekvissen zeeprik, rivierprik, elft en zalm zijn voor hun doortrek- en opgroei gebied beperkt tot het zomerbed in de kribvakken van de rivier.

Gevoelig voor verzuring zijn de habitattypen 'rivieren met slikoevers' en 'stroomdalgraslanden', 'hooiland met vossenstaart en glanshaver', 'stroomdalgraslanden' en 'alluviale bossen met grauwe elsen en gewone es' en verschillende vogelsoorten. Voor vermesting gevoelig zijn 'stroomdalgraslanden', 'hooiland met vossenstaart en glanshaver' en 'alluviale bossen' en alle instandhoudingsdoelsoorten: elft, grote modderkruiper, rivierprik, zeebek, zalm en kamsalamander. Voor de diersoorten zijn oppervlakteverlies en versnippering ernstige bedreigingen. De vissoorten zijn erg gevoelig voor geluid, trillingen, mechanische verstoring en veranderingen in de soortensamenstelling. Rivieroever en stroomdalgraslanden zijn erg gevoelig voor verdroging en daarmee ook voor verzilting.

Het gebied aangewezen voor de volgende Habitattypen, habitaatsoorten en vogels:

Essentietabel Natura 2000-gebied 038. Rijntakken

Kernopgaven

3.02	Waterplanten	Behoud beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden) H3260_B.
3.06	Krabbenscheer-begroeiingen	Behoud en uitbreiding van meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150, in de vorm van strangen, in het bijzonder herstel van krabbenscheerbegroeiingen, ook als broedbiotoop van zwarte stern A197.
3.07	Vochtige alluviale bossen	Vochtige alluviale bossen (zachtouthoutbossen en essen-lepenbossen) *H91E0_A en *H91E0_B uitbreiden mede ten behoeve van bever H1337.
3.08	Rietmoeras	Kwaliteitsverbetering en uitbreiding rietmoeras met de daarbij behorende broedvogels (roerdomp A021, grote karekiet A298), aangevuld met noordse woelmuis *H1340.
3.09	Vochtige graslanden	Herstel glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B en blauwgraslanden H6410.
3.12	Plas-dras situaties	Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.
3.13	Droge graslanden	Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden *H6120, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver) H6510_A.
3.14	Droge hardhoutoibossen	Ontwikkeling droge hardhoutoibossen H91F0: groter oppervlakte en kwaliteitsverbetering.

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>				3.06
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	-	>	=				3.02,W
H3270	Slikkige rivieroever	-	>	>				
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	>				3.13,A
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=				
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	-	>	>				
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	-	>	>				3.13,A
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	--	>	>				3.09,W
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachtouthoutbossen)	-	=	>				3.07,W
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-lepenbossen)	--	>	>				3.07,W
H91F0	Droge hardhoutoibossen	--	>	>				3.14
Habitatsoorten								
H1095	Zeeprk	-	>	>	>			
H1099	Rivierprk	-	>	>	>			
H1102	Elft	--	=	=	>			
H1106	Zalm	--	=	=	>			
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			
H1145	Grote modderkruiper	-	>	>	>			
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=			
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=			
H1166	Kamsalamander	-	>	>	>			
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=			
H1337	Bever	-	=	>	>			
Broedvogels								
A004	Dodaars	+	=	=			45	
A017	Aalscholver	+	=	=			660	
A021	Roerdomp	--	>	>			20	3.08,A,A,A,
A022	Woudaapje	--	>	>			20	
A119	Porseleinhoen	--	>	>			40	3.12,W
A122	Kwartelkoning	-	>	>			160	3.12,W
A153	Watersnip	--	=	=			17	
A197	Zwarte Stern	--	=	=			240	3.06
A229	IJsvogel	+	=	=			25	
A249	Oeverzwaluw	+	=	=			680	
A272	Blauwborst	+	=	=			95	
A298	Grote karekiet	--	>	>			70	3.08,A,A,A,
Niet-broedvogels								
A005	Fuut	-	=	=		570		
A017	Aalscholver	+	=	=		1300		
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		100		3.10
A038	Wilde Zwaan	-	=	=		30		3.10
A039b	Toendrietieters	+	=	=		2800		
A041	Kolgans	+	=	=		183000		3.10

A043	Grauwe Gans	+	=	=	22000	3.10	
A045	Brandgans	+	=	=	5200	3.10	
A048	Bergeend	+	=	=	120		
A050	Smient	+	=	=	17900	3.10	3.12,W
A051	Krakeend	+	=	=	340	3.12,W	
A052	Wintertaling	-	=	=	1100	3.12,W	
A053	Wilde eend	+	=	=	6100	3.12,W	
A054	Pijlstaart	-	=	=	130	3.12,W	
A056	Slobeend	+	=	=	400	3.12,W	
A059	Tafeleend	--	=	=	990	3.12,W	
A061	Kuifeend	-	=	=	2300	3.12,W	
A068	Nonnetje	-	=	=	40	3.12,W	
A125	Meerkoet	-	=	=	8100		
A130	Scholekster	--	=	=	340	3.12,W	
A140	Goudplevier	--	=	=	140		
A142	Kievit	-	=	=	8100	3.12,W	
A151	Kemphaan	-	=	=	1000		
A156	Grutto	--	=	=	690	3.12,W	
A160	Wulp	+	=	=	850	3.12,W	
A162	Tureluur	-	=	=	65	3.12,W	

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Autonome ontwikkelingen

De glanshaver- en vossenstaarthooilanden, subtype A, glanshaver, komt veel voor in de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Hiervoor geldt een doelstelling om binnen de planperiode de oppervlakte te vergroten en de kwaliteit te verbeteren. Ook het leefgebied van zeeprink en rivierprink en kamsalamander zal worden uitgebreid zodat grotere populaties mogelijk worden. De uiterwaarden van de Waal, met name de Kil van Hurwenen en de Heeseltsche uiterwaarden, zijn een belangrijk broedgebied voor porseleinhoen. Bij omvangrijke inundaties in mei en juli vestigen zich enkele tientallen, anders slechts enkele paren. De structuurrijke hooilanden en ruigten in de rivieruiterwaarden vormen een belangrijk broedgebied van de kwartelkoning in Nederland en incidenteel voor zwarte stern. In de planperiode zal worden bevorderd dat deze gebieden toenemen.

Huidige en deels vroegere bemesting heeft gezorgd voor sterke eutrofiëring van de bodem. Deze bemesting leidt en heeft geleid tot een grotere fosfaatvoorraad in de bodem. Dit is een knelpunt voor verbetering kwaliteit van habitattype H6120 stroomdalgraslanden. Plaatselijk waar intensieve begrazing plaatsvindt, loopt de soortenrijkdom in graslanden terug. Beweiding is ongunstig voor habitattype H6510A glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver). Anderzijds verruigen graslanden deels omdat de beweidingdichtheid te extensief is of er te weinig wordt gemaaid. Voor behoud en verbetering kwaliteit van habitattype H6120 stroomdalgraslanden en behoud van habitattype H6510A glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver) zijn beheersmaatregelen (kleine inspanning) noodzakelijk.

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch. Het gebied ligt op ca. 4 kilometer ten zuiden van het plangebied en is op 23 mei 2013 definitief aangewezen als Natura 2000 gebied. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de “Naad van Brabant”. Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties worden aangetroffen in sloten. De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn. In het gebied zijn veel bijzondere planten en dieren aanwezig zoals de vlindersoort het pimpernelblauwtje en bijzondere vissen zoals de grote en de kleine modderkruiper.

Hoewel het Vlijmens Ven een intensief gebruikt landbouwgebied is met zwaar bemeste maïsakkers, komen hier toch nog steeds zeer goed ontwikkelde slootbegroeiingen voor. Het gaat daarbij om fraaie voorbeelden van kranswierengemeenschappen, krabbenscheer- en fonteinkruidbegroeiingen en oeverkruidvegetatie, die hier veelal in mengvormen voorkomen. Het voorkomen van deze begroeiingen is vooral te danken aan de sterke toestroom van kwelwater, waarin de aanwezige kalk en ijzer de voedingsstoffen (fosfaten) binden, waardoor deze niet beschikbaar komen voor de waterplanten. De watervegetatie kan jaarlijks sterk fluctueren in omvang en samenstelling, afhankelijk van weersgesteldheid en slootbeheer. Onder de aangetroffen kranswieren bevinden zich zeldzame soorten als doorschijnend glanswier (*Nitella translucens*) en buigzaam glanswier (*Nitella flexilis*). De verdere rijkdom aan watervegetatie wordt geïllustreerd door soorten als ongelijkbladig fonteinkruid (*Potamogeton gramineus*), plat fonteinkruid (*Potamogeton compressus*), haarfonteinkruid (*Potamogeton trichoides*), rossig fonteinkruid (*Potamogeton alpinus*), pilvaren (*Pilularia globulifera*), kransvederkruid (*Myriophyllum verticillatum*), vlottende bies (*Eleogiton fluitans*) en kruipende moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *repens*). Ook de fauna van deze kwel sloten is nog steeds goed ontwikkeld. Als voorbeeld van zeer kritische soorten noemen we de in het Vlijmens Ven voorkomende watermijt *Typhis torris*, die in Nederland tot overgangsgebieden als de Naad beperkt is, de waterwantsen *Corixa dentipes* en *Cymatia bonsdorffi*, en de

vedermug *Ablabesmyia phatta*. Vanuit Europees oogpunt is van belang dat op verschillende plekken in het Natura 2000-gebied kleine modderkruiper en grote modderkruiper aanwezig zijn.

De Moerputten en het Bossche Broek zijn ook van belang vanwege de aanwezige graslanden. Het Bossche Broek dient vanuit landschappelijk oogpunt een open begroeiing te behouden, omdat het daardoor een fraai zicht biedt op het middeleeuwse stadscentrum van 's-Hertogenbosch. Het hooibeheer gaat zodoende goed samen met het behoud van landschappelijke waarden. Onder de aanwezige begroeiingen komen op een kleine oppervlakte Blauwgrasland en heischraal grasland voor. Kenmerkender voor deze benedenloop van de Dommel zijn niet onder de Habitatrichtlijn vallende begroeiingen als Dotterbloemhooilanden (*Calthion palustris*) en grote en kleine zeggenvegetatie. In het gebied komen kwelindicatoren voor als waterviolier (*Hottonia palustris*), holpijp (*Equisetum fluviatile*), draadrus (*Juncus filiformis*), waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*) en grote boterbloem (*Ranunculus lingua*).

Watersysteem

In het gebied zijn zeer hoge potenties aanwezig voor de uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de habitattypen H3140 kranswierwateren, H6410 blauwgraslanden en H6510B glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart). Het gebied kan daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan landelijke instandhoudingsdoelen voor deze habitattypen in beekdalen. Naast omvangrijke interne maatregelen en de aankoop van een grote oppervlakte GNN binnen het Natura 2000-gebied zijn daarvoor maatregelen in de waterhuishouding (grote tot zeer grote inspanningen) en mogelijk reductie van grondwateronttrekkingen (grote inspanning) noodzakelijk. Herstelmaatregelen hebben een hoog natuurrendement. In een groot deel van het gebied is een kweldruk aanwezig vanuit het eerste watervoerend pakket t.o.v. het polderpeil en in lage delen ook t.o.v. maaiveld. Daarnaast treedt lokale kwel op vanuit hogere gronden naar lagere delen binnen het gebied. Het kwelwater uit het 1e watervoerend pakket is van oorsprong schoon, basenrijk grondwater.

De Moerputten herbergde vanouds Grote zeggenmoerassen, Rietlanden, Dotterbloemhooilanden, Vochtige Glanshavergraslanden en op voedselarmere plekken Blauwgrasland. Door de overstromingsinvloed en daardoor wat rijkere, kleiige bodems kwamen ook in de Blauwgraslanden veelvuldig soorten als grote pimpernel en poelruit voor. Op meer geïsoleerde plekken kon stagnerend regenwater leiden tot zuurdere standplaatsen en ontstonden Kleine zeggenmoerassen en Veenmosrietlanden. In het centrum zijn petgaten aanwezig met een watervegetatie van o.a. gele plomp, witte waterlelie en watergentiaan. Deels zijn ze verland en hebben dan een pure veenbodem. Hier komen o.a. Wilgenstruwelen en Elzenbroekbossen voor.

In de laatste decennia van de 20e eeuw is de vegetatie in de Moerputten geleidelijk veranderd. De meeste vegetatietypen zijn nog steeds aanwezig, maar op veel plekken zijn basen- en/of vochtminnende soorten achteruitgegaan of verdwenen, terwijl zuur- en/of droogteminnende soorten zich hebben uitgebreid. Door het uitblijven van overstromingen en het wegvallen van de kwel is de aanvoer van basen en van een bufferend slib verdwenen. Daardoor kan uitloging door infiltrerend regenwater gaan overheersen, wat op termijn tot verzuring leidt.

Kernopgaven (2)					
Kernopgaven (1)					
Doelstelling kwaliteit					
Doelstelling oppervlakte					
Landelijke staat van instandhouding					
Habitattypen					
H3140 - Kranswierwateren	--	>	>	4.08,W	
H6410 - Blauwgraslanden	--	>	>	5.05,W	
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=		
H6510A - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	-	>	>		
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	=	=		

Kernopgaven (3)					
Kernopgaven (2)					
Kernopgaven (1)					
Doelstelling populatie					
Doelstelling kwaliteit leefgebied					
Doelstelling omvang leefgebied					
Landelijke staat van instandhouding					
Habitatsoorten					
H1059 - Pimpelblauwtje	--	>	>	5.04	
H1061 - Donker pimpelblauwtje	--	>	>	5.04	
H1145 - Grote modderkruiper	-	>	>	4.08,W	
H1149 - Kleine modderkruiper	+	=	=	4.08,W	
H1831 - Drijvende waterveegbree	-	=	=		

Essentietabel Habitattypen en soorten

Kernopgaven	
W	wateropgave
	sense of urgency: beheeropgave
	sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
4.08	Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kwanswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149 en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.
5.04	Vergroting en verbetering kwaliteit leefgebied pimpelblauwtje H1059 en donker pimpelblauwtje H1061.
5.05	Herstel kwaliteit en uitbreiding areaal van heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410.

Legenda: (zie ook Rijntakken)

Natura 2000-beheerplan Ulvenhoutse Bos (129)

http://www.synbiosys.alterra.nl-natura2000-documenten-gebieden-129-beheerplan-129_ulvenhoutse-bos_beheerplan_def.pdf

**Bijlage 2. In en rond het plangebied voorkomende beschermde soorten
dieren en planten volgens de de Nationale Database Flora en Fauna
(NDFD) via Quickscanhulp.nl (© NDFD - quickscanhulp.nl 01-06-2017
10:44:04).**

Bijlage 3. Effectenindicatoren voor relevante Natura 2000 gebieden rond het plangebied Maasdriel

1. Effectenindicator voor Rijntakken

Storingsfactor	Effectenindicatoren																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaartheuvels	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen																			
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Elft	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zalm	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeebek	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Bewuste verandering soortensamenstelling
 Verandering in populatiedynamiek
 Verstoring door mechanische effecten
 Optische verstoring
 Verstoring door trilling
 Verstoring door licht
 Verstoring door geluid
 Verandering dynamiek substraat
 Verandering overstromingsfrequentie
 Verandering stroomsnelheid
 Vernatting
 Verdroging
 Verontreiniging
 Verziltig
 Verzoeting
 Vermesting door N-depositie uit de lucht
 Verzuring door N-depositie uit de lucht
 Versnippering
 Oppervlakteverlies

2. Effectenindicator voor de Biesbosch, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Biesbosch' en activiteit 'Grondgebonden landbouw'.

> Terug naar zoekopdracht

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																					
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Verstoring door mechanische effecten											
											Verstoring door geluid					Optische verstoring						
											Verdrijving					Verontreiniging						
											Verzuring door N-depositie uit de lucht					Vernesting door N-depositie uit de lucht						
											Oppervlaktewijziging					Vernippering						
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Noordse woelmuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Eift	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fint	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivieronderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tonghaarmuts	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zalm	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeeprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

3. Effectenindicator voor Vlijmsch Ven, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																					
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Verstoring door mechanische effecten											
											Verstoring door geluid											
											Verdroging			Verontreiniging			Vernesting door N-depositie uit de lucht			Verzuring door N-depositie uit de lucht		
											Oppervlakteverlies			Vernipping			Verzuring door N-depositie uit de lucht					
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Donker pimperlblauwtje	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Drijvende waterweegbree	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Pimperlblauwtje	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

4. Effectenindicator voor Loonsche en drunense Duinen & Leemkuilen, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																					
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Verstoring door mechanische effecten											
											Verstoring door geluid											
											Verdroging			Verontreiniging			Vernesting door N-depositie uit de lucht			Verzuring door N-depositie uit de lucht		
											Oppervlakteverlies			Vernipping			Verzuring door N-depositie uit de lucht					
Stuifzandheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Zandverstuivingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Eiken-haagbeukenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Oude eikenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Drijvende waterweegbree	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

5. Effectenindicator voor de Lingedijk, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																		
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Verstoring door mechanische effecten	Optische verstoring	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Vermesting door N-depositie uit de lucht	Verzuring door N-depositie uit de lucht	Versnippering	Oppervlakteverlies
Ruigten en zomen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kalkmoerassen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Bittervoorn	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kamsalamander	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kleine modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
 n.v.t.
 ... onbekend

6. Effectenindicator voor de Langstraat, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																		
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Verstoring door mechanische effecten	Optische verstoring	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Vermesting door N-depositie uit de lucht	Verzuring door N-depositie uit de lucht	Versnippering	Oppervlakteverlies
Kranswierwateren	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Blauwgraslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Overgangs- en trilvenen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kalkmoerassen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kleine modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
 n.v.t.
 ... onbekend

7. Effectenindicator voor Loevestein, voor verstoring door grondgebonden landbouw

Storingsfactor	Effecten																				
	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verzuring door N-depositie uit de lucht	Vernesting door N-depositie uit de lucht	Verontreiniging	Verdroging	Verstoring door geluid	Optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Bewuste verandering soortensamenstelling	
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig											
Slikkige rivieroever	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig											
*Stroomdalgraslanden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig											
Glanshaver- en vossenstaartheuvels	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig											
Bittervoorn	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig											
Grote modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig											
Kamsalamander	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig											
Kleine modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig											
Rivierdonderpad	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig											

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
 n.v.t.
... onbekend

Bijlage 4. Stikstofdepositietoenames van het voornemen ten opzichte van de huidige situatie voor veehouderijbedrijven en glastuinbouwbedrijven samen, berekend volgens Aerius

Bijlage 4: Milieueffecten mestvergistingsinstallaties

Inleiding

Deze bijlage is opgesteld om inzicht te krijgen in de milieueffecten van een mestvergistingsinstallatie in vergelijking met het houden van dieren op een veehouderijbedrijf. Hierbij zijn de milieueffecten voor de hiervoor belangrijke milieuonderdelen uiteengezet. Dit zijn het landschap, de natuur, geur en lucht.

Bij vergisting breken bacteriën organische stof (zoals mest van dieren) af waarbij geen zuurstof beschikbaar is. Bij mestvergisting komt zogenoemd 'biogas' vrij. Dit gasmengsel bestaat vooral uit methaan (CH_4) en koolstofdioxide (CO_2). Deze vergisting vindt ook plaats bij de opslag van mest in de mestopslag en na het toepassen van de mest op de cultuurgronden. Omdat in een mestvergistingsinstallatie de afbraak onder bepaalde omstandigheden plaatsvindt, komt hierbij ook meer methaan vrij. Dit methaan kan gebruikt worden als brandstof voor een warmtekrachtkoppeling (WKK) waarmee het biogas wordt omgezet in elektriciteit en warmte. Hiermee wordt een emissie van methaan in de lucht voorkomen en is tegelijk elektriciteit en warmte als energie beschikbaar²⁸.

Mogelijkheden voor mestvergistingsinstallaties op grond van een bestemmingsplan

Op grond van een bestemmingsplan voor het landelijk gebied kan de bouw van een mestvergistingsinstallatie bij een agrarisch bedrijf opgenomen worden. In beginsel kunnen hiervoor verschillende regels in het plan opgenomen worden. In het algemeen moet op grond van deze regels:

- de mestvergistingsinstallatie binnen het agrarisch bouwvlak worden gebouwd. Op grond van deze regel is het mogelijk om de milieueffecten van de installatie te vergelijken met andere activiteiten met overeenkomstige grootte die op grond van een bestemmingsplan binnen het bouwvlak mogelijk zijn;
- in de mestvergistingsinstallatie alleen mest van het eigen bedrijf worden gebruikt. Op grond van deze regel is het niet mogelijk dat er milieueffecten zijn vanwege het gebruik van mest van buiten het bedrijf.

Deze regels zijn in deze bijlage het uitgangspunt voor het vergelijken van de milieueffecten van mestvergistingsinstallaties met het houden van dieren op een veehouderijbedrijf.

Grootte van een mestvergistingsinstallatie

In een mestvergistingsinstallatie kunnen verschillende onderdelen worden onderscheiden. In het algemeen bestaan de installaties ten minste uit de volgende onderdelen:

- Vooropslag; voor de opslag van de (niet-vergiste) mest.
- Opslag van zogenoemde 'co-substraten'; co-substraten zijn vaste stoffen, zoals groente-, fruit- en tuinafval, die samen met de mest worden vergist. Deze worden vaak in sleufsilos opgeslagen.
- Mestvergister en biogasopslag; de vergister is een afgesloten tank waarin, onder bepaalde omstandigheden, biogas uit de mest vrijkomt. Dit gas wordt opgeslagen in de biogasopslag.

²⁸ Wageningen Universiteit & Researchcentrum, praktijkonderzoek plant en omgeving, Digestaat voor u en het milieu het beste resultaat. <http://edepot.wur.nl/28917>, (2012).

- Overdrukbeveiliging; wanneer er nog steeds biogas uit de mest vrijkomt en de opslag vol is en het niet mogelijk is om het gas te gebruiken, kan dit biogas worden vrijgelaten door de beveiliging.
- Naopslag; de vergiste mest moet vaak nog worden opgeslagen voor de periode dat de mest niet op de agrarische cultuurgronden mag worden gebruikt.
- Warmtekrachtkoppeling; in deze installatie kan de energie in het biogas worden omgezet in elektriciteit en warmte.²⁹

Op basis van deze onderdelen is de grootte van een mestvergistingsinstallatie bij een agrarisch bedrijf in het algemeen ten minste 0,5 hectare. Hierna zullen de milieueffecten van een mestvergistingsinstallatie dan ook vergeleken worden met de milieueffecten van het houden van melk-rundvee op 0,5 hectare.

Landschap

De milieueffecten van mestvergistingsinstallaties voor het landschap zijn vooral de veranderingen van het beeld van het landschap en het agrarisch bedrijf hierin. De effecten zijn dan ook afhankelijk van:

- het soort landschap;
- de plaats van het bedrijf in het landschap;
- de inrichting van het agrarisch bouwvlak.

Ook het beeld van de mestvergistingsinstallaties is natuurlijk belangrijk. Dergelijke installaties kunnen worden gemaakt als:

- een ronde, betonnen of metalen tank met een doorsnede van ongeveer 18 tot 26 meter en een hoogte van 6 tot 7 meter waarin een zogenoemde geroerde, continu bedreven tankreactor is opgenomen. De naopslag vindt vaak plaats in tanks met een doorsnede van 30 tot 35 meter en een hoogte van 6 meter. De tanks zijn dan ook te vergelijken met de mestsilo's zoals die op dit moment op agrarische bedrijven worden gebruikt;
- een betonnen tank van ongeveer 20 bij 5 meter waarin een zogenoemde propstroomreactor is opgenomen. Een dergelijke tank kan ook in een gebouw opgenomen of onder de grond aangelegd worden.

Behalve de tanks zijn de milieueffecten van de andere onderdelen van de mestvergistingsinstallatie nihil.³⁰

Op grond van het bestemmingsplan moeten mestvergistingsinstallaties, overeenkomstig andere bouwwerken, binnen de (bouw)regels van het plan worden gebouwd. Ook kan door de gemeente de keuze worden gemaakt om in het plan afzonderlijke regels voor mestvergistingsinstallaties op te nemen. Op basis hiervan kan de gemeente eigen regels voor 'het beeld' van mestvergistingsinstallaties en de landschappelijke inpassing van deze installaties opnemen.

²⁹ Infomil, Handreiking (co-)vergistings van mest, Ministerie van VROM, Den Haag, 2011.

³⁰ Wageningen UR Livestock Research, Kansen en bedreigingen voor mestvergistings en groengasproductie in de Gelderse landbouw, rapport 505, Wageningen, 2011.

Conclusie

Mestvergistingsinstallaties moeten passen binnen de (bouw)regels van het bestemmingsplan. Wat dit betreft zijn er dan ook geen verschillen met andere bouwwerken. Op basis hiervan zijn er dan ook geen verschillen tussen een agrarisch bedrijf waarbij niet een installatie is gebouwd en een

bedrijf waarbij wel een installatie is gebouwd. Door een gemeente kan de keuze gemaakt worden om voor mestvergistingsinstallaties eigen regels op te nemen om een bepaald beeld van de installaties (binnen het agrarisch bouwvlak) te waarborgen.

Natuur

De milieueffecten van de verschijnselen verzuring en vermesting (ook bekend als eutrofiëring, waarbij het voedsel in een bepaald gebied toeneemt) voor de natuur zijn in het algemeen (zeer) negatief. Deze verschijnselen ontstaan vooral door een toename van de stikstofdepositie (ammoniak (NH_3)). Ongeveer 90% van de ammoniakemissie in Nederland komt van de agrarische bedrijven.³¹

Voor een goede werking van een mestvergistingsinstallatie moet de installatie een gesloten installatie zijn. In beginsel vindt er dan ook geen (ammoniak)emissie plaats. Daarbij wordt de ammoniak in het biogas ook bijna helemaal omgezet in zogenoemde stikstofoxiden (zie onder lucht hierna voor een onderbouwing van de stikstofemissie van een mestvergistingsinstallatie door stikstofoxiden). Van de installatie wordt dan ook geen ammoniakemissie verwacht. Wanneer er toch emissies voorkomen, worden deze vooral verwacht van de overdrukbeveiliging.³²

De ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie kan worden vergeleken met de emissie van melkrundvee. Op basis van het uitgangspunt dat binnen een agrarisch bouwvlak ongeveer 150 stuks melk- en kalfkoeien (Rav-categorie A 1) en 105 stuks vrouwelijk jongvee (Rav-categorie A 3) per hectare kunnen worden gehouden^{33, 34}, kunnen binnen 0,5 hectare 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks vrouwelijk jongvee gehouden worden. Dit aantal is met inbegrip van de ruimte voor de opslag van voer, het stallen van werktuigen en dergelijke.

Op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij mag de ammoniakemissie van melk- en kalfkoeien ten hoogste 9,5 kilogram NH_3 per dierplaats per jaar zijn. De emissie van het jongvee mag op grond van de Regeling ammoniak en veehouderij ten hoogste 3,9 kilogram NH_3 per dierplaats per jaar zijn. Hiermee is de ammoniakemissie van de 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks vrouwelijk jongvee samen ten hoogste 919,2 kilogram NH_3 per jaar. Zoals hiervoor is uiteengezet, vindt er in beginsel geen ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie plaats. Er kan dan ook worden vastgesteld dat de ammoniakemissie van de installatie in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak te verwaarlozen is.

³¹ Wageningen UR Livestock Research, Emissies van broeikasgassen, ammoniak, fijn stof en geur in de mestketen, rapport 248, Lelystad, 2010.

³² Infomil (2011). Handreiking (co-)vergisting van mest. Ministerie van VROM, Den Haag, 2011.

³³ Blanken, K. (2011). Handboek Melkveehouderij 2011. Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011.

³⁴ Arcadis (2011).

Conclusie

De ammoniakemissie van een mestvergistingsinstallatie is, ook in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak, te verwaarlozen. Een enkele keer is er sprake van emissie langs de overdrukbeveiliging.

Geur

Geuremissie in het algemeen kan als hinder worden ervaren. Ook kan het effecten hebben op de gezondheid. Geuremissie in de veehouderij kan ontstaan uit mest^{3, 35}.

Omdat, zoals hiervoor is opgemerkt, de mestvergistingsinstallatie een gesloten installatie moet zijn, wordt er van de installatie ook nauwelijks geuremissie verwacht.³⁶ Wel kunnen de co-substraten door warmte gaan gisten. Hierbij kan er sprake zijn van geuremissie, waardoor ook sprake kan zijn van geurhinder. Omstandigheden die belangrijk kunnen zijn bij de ontwikkeling van geuremissie van de opslag van co-substraat zijn:

- de aard van het co-substraat;
- de versheid van het co-substraat;
- de grootte van de opslag van het co-substraat;
- de periode waarin het co-substraat in de opslagplaats wordt opgeslagen;
- de afscherming van de opslagplaats (waardoor geuremissie wordt voorkomen of beperkt).

In de aanvraag om een omgevingsvergunning (voor de mestvergistingsinstallatie) moet zijn uiteengezet welke materialen als co-substraat worden gebruikt en hoe het mengen van deze materialen met de te vergisten mest zal plaatsvinden. Op basis hiervan is het mogelijk om voor de verschillende materialen regels op te nemen in de omgevingsvergunning op grond waarvan mogelijk geuremissie kan worden voorkomen.

De vergiste mest kan als mest op de agrarische cultuurgronden worden gebruikt. De geuremissie van deze vergiste mest is in vergelijking met gebruikelijke drijfmest beperkt. Dit omdat de vetzuren in de mest, die de geurhinder veroorzaken, tijdens het vergisten zijn afgebroken³⁷. Uit de resultaten van onderzoek blijkt dat het aandeel geurstoffen in de vergiste mest veel beperkter is dan in onvergiste mest^{5, 38}.

De geuremissie van een mestvergister kan worden vergeleken met de emissie van melkrundvee. Op basis van het uitgangspunt dat een stuks melkrundvee 26.000 kilogram mest per jaar³⁹ uitscheidt, scheiden de, hiervoor bedoelde, 75 stuks melk- en kalfkoeien ongeveer 5.340 kilogram mest per dag uit.

Wanneer de 0,5 hectare binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van de 75 stuks melk- en kalfkoeien in plaats van een mestvergistingsinstallatie, is er sprake van:

³⁵ De verbindingen in de mest waardoor de geuremissie ontstaat, zijn de zogenoemde sulfiden, vluchtige vetzuren, fenolen en indolen.

³⁶ A. Kool, et. al., Kennisbundeling covergisting, CLM onderzoek en advies BV, P-ASG en Ecofys, Culemborg, 2005.

³⁷ Wageningen Universiteit & Researchcentrum, praktijkonderzoek plant en omgeving, Digestaat voor u en het milieu het beste resultaat. <http://edepot.wur.nl/28917>, (2012).

³⁸ Het aandeel zogenoemde sulfiden (H₂S en CH₃SH) in de vergiste mest is 99% lager en het aandeel vluchtige verzuuren is 4 tot 5 maal kleiner dan in onvergiste runder- en varkensmest.

³⁹ CBS 2011. <http://www.statline.cbs.nl>, (2011).

- meer mest (omdat er meer melkrundvee wordt gehouden);
- mest waarvan de geuremissie groter is.

Conclusie

Van een mestvergistingsinstallatie zelf wordt geen geuremissie verwacht. Bij de opslag van het co-substraat kan er sprake zijn van geuremissie. Om deze geuremissie te voorkomen of te beperken kunnen in de omgevingsvergunning voor de mestvergistingsinstallatie regels opgenomen worden. De geuremissie van deze vergiste mest is in vergelijking met gebruikelijke drijfmest beperkt. Daarbij kan worden opgemerkt dat wanneer de 0,5 hectare binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van de 75 stuks melk- en kalfkoeien in plaats van een mestvergistingsinstallatie, er sprake is van:

- meer mest (omdat er meer melkrundvee wordt gehouden);
- mest waarvan de geuremissie groter is.

Lucht

Fijnstof (PM_{10})

Fijnstof is stof dat voor het grootste deel bestaat uit delen van ten hoogste 10 micrometer⁴⁰. Dit stof wordt aangeduid als PM_{10} . In het algemeen is het zo dat hoe kleiner het stof, hoe groter het effect op de gezondheid. Behalve PM_{10} wordt daarom ook stof die bestaat uit delen van ten hoogste 2,5 micrometer onderscheiden. Dit stof ontstaat uit onder andere verbranding⁴¹.

Van de stofemissie van de agrarische bedrijven komt 95% uit de stalgebouwen. Mestvergisting vindt plaats in een vloeibare omgeving. In biogas is dan ook geen stof aanwezig. Van een mestvergistingsinstallatie wordt dan ook geen fijnstofemissie verwacht⁴¹.

Wanneer de 0,5 hectare binnen het agrarisch bouwvlak wordt gebruikt voor het houden van 75 stuks melk- en kalfkoeien en 53 stuks jongvee in een stalgebouw in plaats van een mestvergistingsinstallatie, neemt, omdat 95% van de stofemissie uit de stalgebouwen komt, de stofemissie van het melkrundveehouderijbedrijf toe.

Bij een mestvergistingsinstallatie is er wel sprake van een toename van de fijnstofemissie vanwege de toename van het aantal voertuigbewegingen. Deze toename is nodig vanwege het aanvoeren van het co-substraat. Uit de resultaten van de NIBM-tool van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (nu het ministerie van Infrastructuur & Milieu) blijkt dat er bij een toename van ongeveer 665 motorvoertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag nog sprake is van een 'niet in betekende mate' toename van fijnstof⁴². Op de schaal van een mestvergistingsinstallatie bij een melkrundveehouderijbedrijf, worden ongeveer twee motorvoertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag vanwege het aanvoeren van het co-substraat verwacht. Op basis hiervan kan de toename van fijnstof in de lucht vanwege de mestvergistingsinstallatie als 'niet in betekende mate' worden aangeduid.

⁴⁰ Dit betreft de zogenoemde aerodynamische diameter.

⁴¹ Wageningen UR Livestock Research, Kansen en bedreigingen voor mestvergisting en groengasproductie in de Gelderse landbouw, rapport 505, Wageningen, 2011.

⁴² Uit resultaten blijkt ook dat er bij een toename van ongeveer 90 motorvoertuigbewegingen (zwaar verkeer) per dag sprake is van een 'in betekende mate' toename van stikstofdioxide.

Stikstofoxiden (NO_x)

Zoals hiervoor al is opgemerkt, moet voor een goede werking van een mestvergistingsinstallatie de installatie een gesloten installatie zijn. Alles is erop gericht de emissie van gasen te voorkomen. Het geproduceerde biogas vormt uiteindelijk de brandstof voor een gasgestookte WKK. Ammoniak (NH₃) wordt bij verbranding in de WKK vrijwel volledig omgezet in stikstofoxiden (NO_x). In de verbrandingsgassen die vrijkomen door de WKK is dus sprake van emissie van stikstofoxiden. In tegenstelling tot hetgeen hiervoor bij ammoniak is vastgesteld, is bij een gebruik van een mestvergistingsinstallatie sprake van een hogere stikstofoxide-emissie in vergelijking met het houden van rundvee op een overeenkomstige oppervlakte van het agrarisch bouwvlak.

Mestvergistingsinstallaties, wat betreft de gasgestookte WKK's, moeten voldoen aan de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden. Vanaf 1 januari 2013 zijn deze grenswaarden opgenomen in afdeling 3.2 van het Activiteitenbesluit.

In het Activiteitenbesluit is bepaald dat het rookgas van een WKK, gestookt op vergistingsgas, moet voldoen aan de emissiegrenswaarde van 340 mg NO_x per normaal kubieke meter. Het betreft middelgrote stookinstallaties kleiner dan 50 MW. Van mestvergistingsinstallaties bij agrarische bedrijven, zoals gebruikelijk mogelijk gemaakt in een bestemmingsplan, kan worden uitgegaan dat het vermogen onder de 50 MW blijft, aangezien geen sprake is van industriële vergistingsinstallaties, maar een bedrijfsinstallatie. In een bestemmingsplan zijn vaak voorwaarden opgenomen op grond waarvan de aanvoer van mest en co-substraat van buiten het agrarisch bedrijf wordt beperkt. Op grond hiervan kan vaak alleen gebruik gemaakt worden van mest van het eigen bedrijf (of voor een beperkt deel van mest van een bedrijf in de directe omgeving). Hierdoor wordt de grootte van de mestvergistingsinstallatie ook beperkt.

Samengevat kan dan ook worden vastgesteld dat door het in gebruik hebben van een mestvergistingsinstallatie, er sprake is van minder stikstofemissie door emissie van ammoniak (NH₃) en meer door emissie van stikstofoxide (NO_x) in vergelijking met het houden van rundvee op een overeenkomstige oppervlakte van het agrarisch bouwvlak. Op basis hiervan is het uitgangspunt dat er in totaal geen sprake is van een toename van de stikstofemissie.

Conclusie

Van een mestvergistingsinstallatie zelf wordt geen fijnstofemissie verwacht. De toename van fijnstof in de lucht vanwege de toename van de motorvoertuigbewegingen (voor het aanvoeren van het co-substraat) kan als 'niet in betekende mate' worden aangeduid. Daarbij is de fijnstofemissie van een mestvergistingsinstallatie in vergelijking met het houden van melkrundvee op het overeenkomstige deel van het agrarisch bouwvlak zeer beperkt.

Mestvergistingsinstallaties vallen onder het Activiteitenbesluit en moeten daarmee voldoen aan de emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden die hierin zijn opgenomen. Het gebruik van een mestvergistingsinstallatie heeft in vergelijking met het houden van rundvee meer stikstofoxide-emissie en minder ammoniakemissie. Op basis hiervan wordt verwacht dat er in totaal geen sprake is van een toename van de stikstofemissie.

Bijlag 5 Uitgangspunten berekeningen stikstof en geur - modelbedrijven

Uitgangspunten berekeningen Stikstof - modelbedrijven

Om de milieueffecten op het gebied van stikstofdepositie en geurhinder te bepalen, zijn berekeningen gemaakt. Daarbij moet worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Dat betekent dat de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen moeten worden berekend aan de hand van aannames van het aantal dieren per ha agrarisch bouwvlak.

Hiervoor is gebruik gemaakt van een rekenmodel voor zowel een grondgebonden agrarisch bedrijf als een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij.

Rekenmodel grondgebonden agrarisch bedrijf

Aan de hand van het rekenmodel is bepaald hoeveel dieren op een bouwvlak van 1,5 ha zouden passen bij een efficiënte invulling van het bouwvlak. Bij grondgebonden veehouderijen is de ammoniakemissie het grootst bij het houden van melkrundervee (inclusief bijbehorend vrouwelijk jongvee).

Ook is de mogelijkheid voor een intensieve neventak van 250 m² meegenomen. Hiervoor is uitgegaan van vleesvarkens, omdat de ammoniakemissie per m² stalruimte van andere (intensief gehouden) diersoorten in het algemeen beperkt is in vergelijking met de ammoniakemissie van vleesvarkens.

Daarbij is van het volgende uitgegaan:

Grondgebonden bedrijf		Neventak intensieve veehouderij	
m ² bouwvlak	14.750	m ² bouwvlak	250
opp/koe met 0,7 stuks jongvee	70	opp/vleesvarken	0,83
aantal koeien	210	aantal vleesvarkens	301
ammoniakfactor koeien	9,5	ammoniakfactor vleesvarkens	1,7
aantal jongvee	147,5		
ammoniakfactor jongvee	4,4		
ammoniakemissie koeien	1.999	ammoniakemissie vleesvarkens	512
ammoniakemissie jongvee	649		
ammoniakemissie totaal	2.648	ammoniakemissie totaal intensief	512
ammoniakemissie totaal grondgebonden en neventak 250 m ² iv			3.160

NB: in de groeicijfers is geen rekening gehouden met het gesloten akkoord met betrekking tot het Maatregelenpakket fosfaatreductie (Kamerbrief 18 november 2016). Naar verwachting wordt de totale melkveestapel in Nederland verkleind met 175.000 koeien. Het akkoord moet leiden tot een verlaging van de fosfaatproductie met 8,2 miljoen kilo

fosfaat. Daarmee moet de totale uitstoot voor het einde van 2017 onder het Europees niveau van 172,9 miljoen kilo komen.

**) Voor de ammoniakfactor hebben we nu het staltype met Rav-code A 1.10 gehanteerd. Is dat een type stal dat in de gemeente veel wordt gebruikt of kunnen we beter een ander staltype kiezen?*

Bij een oppervlakte van 1,5 ha kunnen (uitgaande van praktijkwaarden voor staloppervlaktes, 70 m² per melkkoe⁴³, met 0,7 stuks jongvee en 0,83 m² per vleesvarken) maximaal 210 melkkoeien met 147,5 stuks vrouwelijk jongvee worden gehouden. De ammoniakfactor voor melkkoeien bedraagt 9,5 kg/jr. De ammoniakfactor voor vrouwelijk jongvee bedraagt 4,4 kg/jr. De ammoniakfactor voor vleesvarkens bedraagt 1,7kg/jr. De ammoniakemissie bij de genoemde veebezetting bedraagt dus 3.160 kg/jr. Bij een oppervlakte van 1,5 ha grondgebonden veehouderijen en een neventak intensieve veehouderij wordt de ammoniakemissie daarom vastgesteld op 3.160 kg/jr.

Rekenmodel intensieve veehouderij

Intensieve veehouderij krijgt geen uitbreidingsmogelijkheid binnen het voorontwerp bestemmingsplan, behalve uitbreiding binnen het bouwvlak. De beschikbare uitbreidingsruimte binnen het bouwvlak verschilt per bedrijf. Er wordt een analyse gemaakt van de uitbreidingsmogelijkheden per bedrijf en op basis hiervan zal een berekening van de ammoniakemissie worden gemaakt. In onderstaande tabel is een overzicht hiervan gegeven per diersoort.

Tabel 2 ammoniakemissie per m² stalruimte van verschillende diersoorten

	varkens		pluimvee	
	Kraam- zeugen	Vlees- varkens	legkip- pen	Vlees- kuikens
dierplaatsen per m ² (stuks) ^A	0,10	0,83	12,50	20,00
emissiewaarde per dierplaats (kg per jaar) ^B	3,3	1,700	0,013	0,045
ammoniakemissie (kg per jaar per m ²)	0,3300	1,411	0,163	0,900

^A op basis van deskundigenoordeel

^B op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

^C Advies omtrent het houden van nertsen, P.R. Wiepkema, 1994

Er is gekozen voor differentiatie van het modelbedrijf intensieve veehouderij. Het is te verwachten dat een kippenbedrijf of een nertsenbedrijf niet gauw zal omschakelen naar een varkensbedrijf, waardoor die emissie ter plaatse niet gerealiseerd zal worden.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is als voorbeeld een intensieve veehouderij met een bouwvlak van 1 ha uitgewerkt.

Tabel: ammoniakemissie modelbedrijf intensief, uitgewerkt voor varkens, kippen, vleesstieren, kalkoenen en geiten

⁴³ Zie ook Blanken, K. (2011). Handboek Melkveehouderij 2011. Wageningen UR Livestock Research, Lelystad, 2011.

Intensieve veehouderij

Varkensbedrijf	1 ha	RAV-code	Ammoniakemissie kg/jr	Totaal ammoniakemissie 1 ha	ammoniakemissie per m2
kraamzeugen	60	D 1.2.1	3,3	198	0,0198
guste/dragende zeugen	240	D 1.2.13	2,6	624	0,0624
gespeende biggen	1.080	D1.1.2	0,24	259,2	0,02592
vleesvarkens	2.100	D3.2.3	1,7	3570	0,357
ammoniakemissie totaal Varkensbedrijf				4651,2	0,46512
Kippenbedrijf	1 ha	RAV-code	Ammoniakemissie kg/jr	Totaal ammoniakemissie 1 ha	ammoniakemissie per m2
vleeskuikens	200.000	E5.5	0,045	9000	0,9
Intensieve veehouderij	1 ha	RAV-code	Ammoniakemissie kg/jr	Totaal ammoniakemissie 1 ha	ammoniakemissie per m2
vleesstieren en overig vleesrundvee	2.500	A6.100	5,3	13.250	1,325
Geiten	7.692	C1.100	1,9	14.615	1,4615
vleesvarkens	20.000	D3.2.3	1,7	34.000	3,4
Kalkoenen	38500	F4.100	0,68	26180	2,618

In praktijk variëren de uitbreidingsmogelijkheden. De intensieve veehouderijen hebben allen een bouwvlak op maat gekregen. Hierbinnen is weinig uitbreidingsruimte. De uitbreidingsruimte per bouwvlak is berekend. De emissie van het modelbedrijf is omgerekend naar deze oppervlakte, waarna de emissie van het huidige bedrijf en de uitbreiding zijn samengevoegd tot de totale toekomstige emissie. Aangezien bedrijven niet of nauwelijks omschakelen naar een andere diersoort, is uitgegaan van de primair aanwezige (intensief gehouden) diersoort per bedrijf.

Dezelfde berekening is uitgevoerd om de geuremissie te bepalen. Hiervoor zijn onderstaande basisgegevens gehanteerd.

geuremissie	aantal dieren per ha	RAV-code	geurfactor	totaal geuremissie 1ha	geuremissie m2
Varkensbedrijf					
kraamzeugen	60	D 1.2.1	27,9	1674	0,1674
guste/dragende zeugen	240	D 1.2.13	27,9	6696	0,6696
gespeende biggen	1.080	D1.1.2	7,8	8424	0,8424
vleesvarkens	2.100	D3.2.3	23	48300	4,83
totaal				65094	6,5094
Kippenbedrijf					
vleeskuikens	200.000	E5.5	0,33	66000	6,6
Intensieve veehouderij					
vleesstieren en overig vleesrundvee	2.500	A6.100	35,6	89000	8,9

geiten	7.692	C1.100	18,8	144609,6	14,46096
vleesvarkens	20.000	D3.2.3	23	460000	46
Kalkoenen	38500	F4.100	1,55	59675	5,9675

Uitgangspunten stikstof - glastuinbouw

De maximale groei van de glastuinbouwbedrijven binnen de aanduiding 'glastuinbouw' is per bedrijf berekend. Hierbij is ervan uitgegaan dat de gehele oppervlakte binnen de aanduiding 'glastuinbouw' benut wordt voor glastuinbouw.

De emissie is gebaseerd op 0,028 gr/NOx/sec/ha glastuinbouw.

De uitkomsten zijn ingevoerd in Aerius ten behoeve van de (toename van) ammoniakdepositie.

Bijlage 6 aangepaste geurnorm op basis van de 'Verordening geurhinder en veehouderij'

Kern	Naam ruimtelijk plan, kaartnummer en maximale geurnorm (uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht)
Alem	Alem-Zuid (kaart 12 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)
Alem	Den Teuling /Weikesstraat 28 (kaart 13 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Ammerzoden	Onderwaard (kaart 3 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)
Ammerzoden	Uilecoten (kaart 4 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Ammerzoden	Ammerzoden-Noord (kaart 5 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Ammerzoden	Achterstraat-Oost (kaart 6 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)
Ammerzoden	Langedijkstraat-Oost (kaart 7 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Ammerzoden	Uitbreiding bedrijventerrein Noordzijde Hogesteeg (kaart 8 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Hedel	Bedrijventerrein "De Winkels" 1e fase (kaart 9 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)
Hedel	Bedrijventerrein De Kampen-Noord (kaart 10 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)
Hedel	Bedrijventerrein De Kampen (kaart 11 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 4)
Heerwaarden	Sportvelden (kaart 18 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Hurwenen	Sportvelden (kaart 15 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 5)
Hurwenen	Groenestraat (kaart 16 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Hurwenen	Wielewaallaan-Zuid (kaart 17 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 7)
Rossum	Rubens/Rossum-Noord (kaart 14 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 3)
Well	Sportvelden (kaart 1 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 6)
Well	Well-Noord 2e fase (kaart 2 van de 'Verordening geurhinder en veehouderij', maximale geurnorm 8)

.

Bijlage 7 Aeries veehouderij

Bijlage 8 Aeries glastuinbouw

Bijlage 9 Berekening interne saldering

Colofon

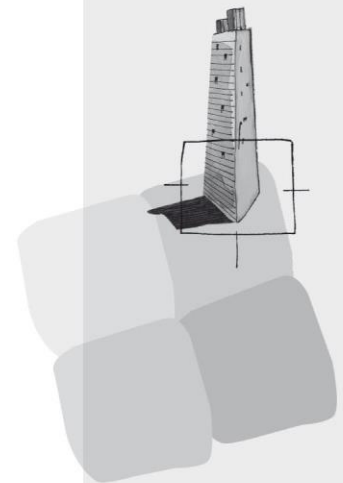
Opdrachtgever
Gemeente Maasdriel

Contactpersoon
Dhr. N. Aarts

Rapport
Judith Pronk, Henk
Kloen

Projectleiding
Henk Veldhuis

Projectnummer
934.00.00.01.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort
T 033 465 65 45
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 2 Verslag vooroverleg en inspraak

VOORONTWERP BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED HERZIENING 2016 (BP1134)

VERSLAG VOOROVERLEG EN INSPRAAK

20 juni 2017

1 Inleiding

In dit document wordt verslag gedaan van het vooroverleg en de inspraak over het voorontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 (BP1134).

In de periode van 10 februari tot 20 maart 2016 zijn burgers en instanties in de gelegenheid gesteld om via een contactformulier wensen en eventuele plannen voor percelen in het buitengebied kenbaar te maken. De ontvangen reacties zijn beoordeeld en mits passend in het staande ruimtelijk beleid van de gemeente meegenomen in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied.

Betrokkenen hebben van de (voorlopige) bevindingen van de gemeente bericht ontvangen.

1.1 Procedure

1.1.1 Voorontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd

Van 30 maart 2017 tot en met 10 mei 2017 heeft het voorontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 (BP1134) met de daarbij behorende stukken voor iedereen ter inzage gelegen in het gemeentehuis van Maasdriel. Het voorontwerp van het bestemmingsplan is ook te vinden op de website van de gemeente Maasdriel en op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Publicatie van deze ter inzage legging heeft plaatsgevonden in de Staatscourant en het huis-aan-huisblad Het Carillon.

Op woensdag 12 april 2017 en woensdag 19 april 2017 zijn respectievelijk in Kerkdriel en in Hedel inloopbijeenkomsten georganiseerd waarvoor iedereen werd uitgenodigd.

1.1.2 Leeswijzer

In dit verslag worden achtereenvolgens de overlegreacties en vervolgens inspraakreacties samengevat, waarna het standpunt van burgemeester en wethouder is weergegeven. De samenvattingen van de reacties hebben overigens slechts tot doel om de leesbaarheid van deze nota te vergroten. Bij de beoordeling van de reacties zijn de volledige brieven met bijlagen, zoals deze bij de gemeente zijn ingediend, betrokken. De inspraakreacties worden voorafgegaan door enkele algemene beantwoordingen van een aantal onderwerpen waar veel reacties op zijn binnengekomen. Tenslotte is een overzicht van de ambtshalve wijzigingen opgenomen.

2 Overlegreacties

Nr.	Overlegpartner	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
1.1	Gemeente Zaltbommel	Met de begripsomschrijvingen van grondgebonden veehouderij en niet-grondgebonden veehouderij wordt aangesloten bij de Verordening Ruimte van de provincie. Dit leidt er toe dat als een veehouderij over voldoende agrarische cultuurgrond in de omgeving beschikt om 50% van de benodigde diervoeding zelf te kunnen produceren, ook een geitenhouderij als 'grondgebonden' beschouwd kan worden. Inspreker vraagt zich af of dit wenselijk is.	De gemeente is zich hiervan bewust. Ook bij melkveehouderijen kan er sprake zijn van grondgebondenheid of niet-grondgebondenheid (afhankelijk van de beschikbaarheid van grond). Dat geldt ook voor geitenhouderijen.	
1.2		Als zich in de periode tussen het voorontwerp- en het ontwerpbestemmingsplan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die u in het bestemmingsplan wilt meenemen, willen wij daarover graag worden geïnformeerd.	De gemeente zal zorgdragen voor een goede communicatie.	
2.1	Staatsbosbeheer	De uiterwaarden tussen de sluis Sint Andries en de oostgrens van de gemeente Maasdriel maken deel uit van het project Wamel-Dreumel-Heerewaarden. Staatsbosbeheer adviseert de voorgestelde inrichting binnen dit project als basis te nemen voor de verdere uitwerking van het bestemmingsplan. De daarmee samenhangende wijzigingen van bestaande bestemmingen dienen doorgevoerd te worden.	Plannen in voorbereiding worden niet opgenomen in een overigens conserverend bestemmingsplan.	
2.2		Het NURG project Hurwenensche Uiterwaard is uitgevoerd. Staatsbosbeheer adviseert om de bestemming van het eiland en van het gebied tussen de Kil van Hurwenen (natuur) en het de watergang naar het nieuwe uitlaatgemaal te bestemmen als natuurgebied. Tevens dient de zuidoever van de geul tot en met het gehele kadeprofiel de bestemming 'Natuur' te krijgen. Daarnaast adviseert Staatsbosbeheer om de hoogwatervluchtplaats aan de oostzijde ook de bestemming 'Natuur' toe te kennen.	De bestemmingsregeling voor het gebied van de Hurnse Kil is in het voorliggend bestemmingsplan afdoende geregeld	
2.3		Staatsbosbeheer verzoekt om tijdig in het proces van voorbereiding van het ontwerp bestemmingsplan te overleggen over de toekomstige bestemmingen van zijn eigendommen en de verdere uitwerking hiervan. Staatsbosbeheer adviseert om ook met de Staat (Rijkswaterstaat) als eigenaar van grote delen van de uiterwaarden een vooroverleg te beleggen.	De gemeente zal zorgdragen voor een goede communicatie.	
2.4		Staatsbosbeheer adviseert om in de benoemde GNN en/of Natura 2000 gebieden maatregelen ten behoeve van natuur en veiligheid in het bestemmingsplan op te nemen als wijzigingsbevoegde maatregelen en niet als maatregelen waartoe een bestemmingsplanherziening nodig is.	In het bestemmingsplan is reeds een dergelijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen (artikel 41.4)	
3.1	Gasunie Transport Services B.V.	Gasunie verzoekt de belemmeringenstrook ter hoogte van leiding A-527-05 te verbreden tot 5 meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding te verbreden.	Op grond van artikel 14, eerste lid Besluit externe veiligheid buisleidingen dient de belemmeringenstrook ten minste 5 meter te bedragen aan weerszijden van de buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding. De belemmeringenstrook wordt aangepast.	Verbeelding: de belemmeringenstr ook ter hoogte van leiding A-527-05 wordt verbreed tot 5 meter ter weerszijden van de hartlijn.
3.2		Gasunie verzoekt om ten behoeve van het toekomstige afsluiterschema ter vervanging van het afsluiterschema S-6361 een bredere belemmeringenstrook op de verbeelding op te nemen.	De gevraagde verbreding van de belemmeringenstrook betreft de facto een nieuwe toekomstige ontwikkeling, die niet past in dit overigens conserverend bestemmingsplan.	De verbeelding wordt op dit punt niet aangepast.

Nr.	Overlegpartner	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
3.3		In dit plan valt de dubbelbestemming 'Leiding-Gas' samen met enkele andere (dubbel-) bestemmingen. Gasunie verzoekt om een bepaling op te nemen, zodat de dubbelbestemming 'Leiding-Gas' bij samenvallen met andere bestemmingen voorrang krijgt.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast door het opnemen van een voorrangsbepaling in de regels.	Regels: opnemen voorrangsbepaling voor dubbelbestemmingen.
4.1	Gemeente West Maas en Waal	Gemeente West Maas en Waal deelt mede geen aanleiding te zien voor het maken van opmerkingen en het stellen van vragen als het gaat over het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 en de in het kader daarvan opgestelde planMER.	De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	
5.1	Liander	De gronden waarop het gasdrukmeet- en regelstation aan de Wordragensestraat 33 is gevestigd heeft de bestemming 'agrarisch met waarden' gekregen. Aan de gronden waarop het gasdrukmeet- en regelstation aan de Maasweg is gevestigd, is de bestemming 'bedrijf toegekend. In de planregels van deze bestemming is niet aangegeven dat de functie nutsvoorzieningen is toegestaan. Gelet op de ruimtelijke uitstraling van de bovengenoemde stations, zie de veiligheidsafstanden in artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit die gelden voor een kaststation, willen wij u vragen de gasdrukmeet- en regelstations te koppelen aan de functieaanduiding 'nutsvoorziening' op de verbeelding en de daarbij behorende veiligheidscontour (Activiteitenbesluit - zone).	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast door het opnemen van een bestemming Maatschappelijk met nadere aanduiding nutsvoorziening overeenkomstig de regeling voor overige nutsvoorziening. De veiligheidscontour wordt niet opgenomen, aangezien borging reeds in het Activiteitenbesluit is opgenomen.	Verbeelding en regels: opnemen van de twee nutsvoorzieningen overeenkomstig de systematiek voor de overige nutsvoorzieningen.
6.1	Waterschap Rivierenland	Waterschap Rivierenland verzoekt om de volgende opmerkingen betreffende de bestemmingen voor de (primaire) waterkering in het bestemmingsplan te verwerken: <ul style="list-style-type: none"> • De zoneringen van de waterkeringen op te nemen in het plan en als zodanig te bestemmen. • De regels voor de Vrijwaringszone – dijk 1 en 2 op te nemen in het plan. • De paragraaf 2.3 Beleid Waterschap Rivierenland aan te vullen met het afsprakenkader voor riolering. 	Het bestemmingsplan wordt op deze onderdelen aangepast.	Verbeelding en regels: regelingen worden opgenomen/aangepast voor de waterkeringen. Toelichting: de waterparagraaf wordt verduidelijkt.
6.2		Waterschap Rivierenland verzoekt om betrokken te worden bij de verdere procedure van het plan en de planning hiervan aan te geven.	De gemeente zal zorgdragen voor een goede communicatie.	
7.1	Rijkswaterstaat Oost-Nederland (wateradvies)	Rijkswaterstaat verzoekt de kernzone Sluit Sint Andries te bestemmen met de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering' en de (buiten)beschermingszone te voorzien van een gebiedsaanduiding 'beschermingszone – vrijwaringszone waterstaatswerk'. Dit zodanig dat er binnen die zones een verbod geldt voor bouw- en aanlegactiviteiten waarvan na positief advies van de beheerder kan worden afgeweken.	De gevraagde informatie is analoog beschikbaar.	De verbeelding wordt op dit punt aangepast.
7.2		Ten aanzien van het nationaal belang rijksvaarwegen wordt in de toelichting op het bestemmingsplan aangegeven dat geen beschermende regeling wordt opgenomen aangezien er binnen de vrijwaringszones van de rijksvaarweg geen ontwikkelingen bij recht zijn toegestaan. Rijkswaterstaat wijst er op dat er binnen het nu voorliggende voorontwerp toch wel ruimte bestaat voor ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de veiligheid van de scheepvaart. Bijvoorbeeld de aanleg van een ophoging of beplanting, die de zichtlijnen voor de scheepvaart inperken. Rijkswaterstaat verzoekt dan ook om het standpunt in deze te heroverwegen en alsnog een overlegzone op te nemen, waarin als randvoorwaarde voor	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast door de overlegzone in het bestemmingsplan op te nemen.	Regels, verbeelding en toelichting: opnemen overlegzone voor de rijksvaarwegen.

Nr.	Overlegpartner	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
		initiatieven geldt dat de belemmeringen welke het Barro noemt in titel 2.1, niet zullen optreden.		
7.3		De functie "groene ontwikkelingszone" komt voor in de Waalwaterwaarden. Deze is gericht op ontwikkeling van natuur. Rijkswaterstaat verzoekt om in deze bestemming wel kap in het kader van het beheer en onderhoud van de rivier toe te staan.	De opgenomen regeling voor de GO wordt aangepast, zodat duidelijk is dat werken en werkzaamheden in het kader van het beheer en onderhoud van de rivier is toegestaan.	Regels: aanpassen regeling voor de groene ontwikkelingszone (artikel 39.4)
7.4		In het plangebied ligt er een aantal woningen in het rivierbed. In het vigerende bestemmingsplan, Buitengebied Maasdiel, buitendijks deel, is de ligging van de woonbebouwing binnen de woonbestemmingen nader bepaald. Namelijk door het uitgangspunt dat bestaande fundamenten gebruikt moeten worden. In het nu voorliggende voorontwerp is die inperking niet opgenomen. Daar een kleine wijziging van de ligging van bebouwing een wezenlijk effect op de rivierdoorstroming bij hoogwater kan hebben verzoekt Rijkswaterstaat om de bestaande inkadering ook in het nieuwe plan op te nemen. Tenslotte merkt Rijkswaterstaat op dat de bouwruimte in oppervlakte en volume, welke in het vigerende bestemmingsplan aanwezig is, kan worden meegenomen naar het nieuwe plan.	Het bestemmingsplan voor de buitendijks gelegen percelen wordt op deze onderdelen aangepast. De regeling voor de percelen met de 'specifieke bouwaanduiding – buitendijks' (voorkomend in diverse bestemmingen) wordt zodanig aangepast dat aangesloten wordt op het geldend bestemmingsplan buitendijks gebied. Daarmee wordt ook de bestaande situering vastgelegd, de tabellen in de bouwregels worden verduidelijkt en met een afwijkingsregeling kan éénmalig 10% uitbreiding worden toegestaan onder voorwaarden.	Regels: diverse aanpassingen met betrekking tot het buitendijks gebied.
7.5		De Europese Kaderrichtlijn Water heeft als doel een goede kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa te bereiken. Alle Europese wateren moeten voldoen aan vastgesteld ecologische en chemische normen. De hiervoor noodzakelijke maatregelen zijn opgenomen in het stroomgebiedsplan Maas en in het Beheerplan Rijkswateren. In relatie tot verwezenlijking van bovenstaande doelstellingen verzoekt Rijkswaterstaat de locaties waar natuur(vriende)lijke oevers of geulen zijn gerealiseerd te bestemmen tot Natuur.	De betreffende gronden zijn reeds voorzien van een bestemming agrarisch met waarden met nadere aanduiding specifieke vorm van agrarisch – uiterwaard, met daarbij behorende bescherming voor de natuur- landschapswaarden. Het specifiek bestemmen van deze stroken als Natuur wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.	
7.6		In het rivierbed van de Waal werken Staatsbosbeheer, provincie Gelderland en Rijkswaterstaat samen aan het project "Uiterwaarden Wamel-Dreumel-Heerewaarden". De planvorming loopt parallel aan deze bestemmingsplanactualisatie. Daarom is een goede afstemming tussen deze trajecten ook in de komende periode van belang. Rijkswaterstaat verzoekt om in het ontwerpbestemmingsplan zoveel mogelijk aan te sluiten op de situatie van het project op dat moment.	Plannen in voorbereiding worden niet opgenomen in een overigens conserverend bestemmingsplan.	
7.7		Ten zuiden en noorden van de sluis ligt een afmeerplaats voor schepen die kegel 1 vervoeren. In de Europese vervoersregeling ADNR zijn voor het innemen van kegelplaatsen regels gesteld in verband met de externe veiligheidsrisico's hiervan. Deze regelgeving is overgenomen in de richtlijn vaarwegen 2011. Rijkswaterstaat verzoekt om deze ligplaatsen op de verbeelding op te nemen en de aangedragen toelichting te verwerken in de toelichting van het bestemmingsplan.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Regels, verbeelding en toelichting: opnemen regeling voor de afmeerplaats voor schepen
7.8		Rijksweg A2 maakt onderdeel uit van het plangebied. Rijkswaterstaat is beheerder van deze rijksweg. Rijkswaterstaat verzoekt om langs deze weg (zowel langs de hoofdrijbanen als langs de toe- en afrit) een beheerderszone van 50 meter op te nemen, vanuit de kant van de wegverharding.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast door de overlegzone in het bestemmingsplan op te nemen.	Regels, verbeelding en toelichting: opnemen

Nr.	Overlegpartner	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
				overlegzone voor de rijkswegen.
8.1	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Gelet op het grotendeels conserverende karakter van het bestemmingsplan ziet de Veiligheidsregio geen reden zien tot inhoudelijke advisering.	De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	
9.1	Provincie Gelderland	Bij de laatste actualisatie van de Omgevingsvisie en de –verordening op 1 maart 2017 is het Plussenbeleid vastgesteld. Dit beleid houdt in het kort in dat als een niet-grondgebonden veehouderijbedrijf of een niet-grondgebonden veehouderijtak van een grondgebonden bedrijf wil uitbreiden, het aan een aantal voorwaarden moet voldoen. Niet alleen in ruimtelijke zin, zoals reeds voorgeschreven in bestemmingsplannen, maar ook op het gebied van o.a. dierenwelzijn en dialoog met de omgeving. Om deze regeling te kunnen toepassen moet de gemeente eerst beleidsregels moet vaststellen waarin het beleid van de gemeente en de voorwaarden waaraan de bedrijven moeten voldoen, zijn vastgelegd. Nieuwe bestemmingsplannen moeten aan dit Plussenbeleid voldoen. In het voorontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat afgewogen wordt in hoeverre dit wordt meegenomen in het bestemmingsplan. De provincie wijst erop dat in de Omgevingsvisie, Verdieping dynamisch Gelderland land- en tuinbouw, in paragraaf 3.9.10 de spelregels zijn genoemd. De gemeente kan voor het opstellen van de beleidsregels hiervan gebruik maken. Daarbij merkt de provincie op dat het Plussenbeleid ook van toepassing is op onbenutte ruimte binnen de aangegeven bouwvlakken. Alleen in geval van uitbreiding met maximaal 500 m2, een keer in de 5 jaar, is het Plussenbeleid niet van toepassing	<p>Gelet op de eisen van de provinciale verordening wordt in het bestemmingsplan de bouw van veestallen bij niet-grondgebonden veehouderijen binnen de aangegeven bouwvlakken uitgesloten. Daarvoor moeten de regels van het Plussenbeleid worden toegepast. In afwijking kan per niet-grondgebonden veehouderijtak elke vijf jaar eenmaal een uitbreiding van de oppervlakte van het agrarische bouwperceel van 500 m2 of minder worden toegestaan. Dit wordt als zodanig opgenomen.</p> <p>Het is binnen de planning van het bestemmingsplan buitengebied echter niet mogelijk om de benodigde beleidsregels in goed overleg met de sector uit te werken. Het uitwerken van deze beleidsregels wordt zo snel mogelijk ter hand genomen. In de tussentijd wordt bij bouwplannen voor veestallen maatwerk gehanteerd met in achtname van par. 3.9.10 van de Omgevingsvisie en wordt zo nodig een afzonderlijke planologische procedure gevolgd. De uitbreiding van bouwvlakken van niet-grondgebonden veehouderijen was in het bestemmingsplan al niet mogelijk gemaakt. Hiervoor geldt ook het maatwerk, zoals hiervoor beschreven.</p>	Toelichting, regels en verbeelding: bouw van veestallen bij niet-grondgebonden veehouderijen wordt binnen de aangegeven bouwvlakken uitgesloten.
9.2		Het Rijk heeft haar taken met betrekking tot de Natuurbeschermingswet 1998 overgedragen aan de provincies. Per 1 januari 2017 is de Natuurbeschermingswet 1998 gewijzigd in de Wet Natuurbescherming. In deze wet zijn de Flora- en Faunawet alsmede de Boswet opgenomen. De provincie adviseert het bestemmingsplan op deze ontwikkeling te actualiseren.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Toelichting: actualisatie teksten met betrekking tot natuurwetgeving.
9.3		In de toelichting van het bestemmingsplan is aangegeven dat er geen regels opgenomen worden met betrekking tot de grondwaterbeschermings-, waterwin- en intrekgebieden, omdat de gebieden en de beschermingsregels daarvan in de provinciale Omgevingsverordening zijn opgenomen. Dit is op zich een correcte constatering, maar zoals reeds is besproken loopt u het risico dat door de Omgevingsdienst Rivierenland bij aanvragen voor een Omgevingsvergunning slechts	Hieraan wordt tegemoet gekomen. Voor de grondwaterbeschermings- en intrekgebieden worden regelingen opgenomen.	Verbeelding, regels en toelichting: regelingen opnemen met betrekking tot de

Nr.	Overlegpartner	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
		<p>de Regels en Verbeelding van het bestemmingsplan worden getoetst en niet de provinciale Omgevingsverordening.</p> <p>Echter is wel de milieuzone waterwingebied opgenomen. Ten behoeve van de eenduidigheid van het bestemmingsplan en om genoemd risico te voorkomen, adviseert de provincie ook het grondwaterbeschermingsgebied en het intrekgebied op deze wijze in het bestemmingsplan op te nemen.</p>		<p>grondwaterbeschermings- en intrekgebieden, zonder daarbij beperkingen voor het gebruik in de regels van het bestemmingsplan op te nemen.</p>
9.4		<p>In de paragraaf Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied wordt aangegeven dat het beleid momenteel wordt geactualiseerd. Deze alinea kan vervallen omdat deze actualisatie inmiddels heeft plaatsgevonden.</p>	<p>Het bestemmingsplan wordt aangepast op dit onderdeel.</p>	<p>Toelichting: actualisatie met betrekking tot het Beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied.</p>
9.5		<p>In de wijzigingsbevoegdheden voor vergroten of veranderen van het bouwvlak staat vermeld dat in dergelijke gevallen advies moet worden ingewonnen bij een door de gemeenteraad van Maasdriel aan te wijzen onafhankelijke, agrarisch deskundige. De provincie vraagt zich af in hoeverre de onafhankelijkheid van de betreffende agrarische deskundige op deze wijze is gewaarborgd.</p>	<p>Niet ingezien wordt waarom een dergelijke deskundige geen onafhankelijk advies zou kunnen uitbrengen. Het advies richt zich vooral op de agrarische noodzaak waarover de gemeente in de eigen gemeentelijke organisatie te weinig deskundigheid aanwezig heeft om dit goed te kunnen beoordelen.</p>	
9.6		<p>In de wijzigingsbevoegdheid (41.7) is de beoogde natuurontwikkeling in de uiterwaarden in het kader van het project Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH) in het kader van de Structuurvisie WaalWeelde West opgenomen. De provincie verzoekt om het ontwerpbestemmingsplan zoveel mogelijk aan te sluiten op de situatie van het project UWDH zoals die op dat moment geldt, zeker ook in relatie tot eerder genoemde afspraken.</p>	<p>Plannen in voorbereiding worden niet opgenomen in een overigens conserverend bestemmingsplan.</p>	
9.7		<p>In paragraaf 2.4.3 van de Toelichting wordt het project Project Maasoeverpark (Koploperproject Maas) uitgelegd. In de tweede helft van deze paragraaf staat dat de betrokken (bestuurlijke) partijen een bestuurlijke intentieverklaring ondertekenen. De provincie adviseert om hieraan toe te voegen dat dit gebeurt nadat het besluit voor een MIRT-verkenning is genomen.</p>	<p>Het bestemmingsplan wordt aangepast op dit onderdeel.</p>	<p>Toelichting: actualisatie paragraaf 2.4.3</p>
9.8		<p>In de Regels is in artikel 39 genoemd 'algemene aanduidingsregels', in de legenda van de Verbeelding staat: 'gebiedsaanduiding'. De provincie adviseert om zowel in de Regels als in de legenda eenzelfde naam te hanteren.</p>	<p>De regels en verbeelding zijn overeenkomstig de SVBP 2012 opgesteld. Aanpassing van de naamgeving is dan ook niet mogelijk.</p>	

3 Inspraakreacties

3.1 Algemene beantwoording inspraakreacties

Nieuwe ontwikkelingen

Diverse inspraakreacties zijn ingediend over het wijzigen van het bestemmingsplan vanwege gewenste ontwikkelingen. De doelstelling van het bestemmingsplan is te komen tot een in hoofdzaak behorend bestemmingsplan. Een behorend bestemmingsplan betekent dat het plan een actuele planologische regeling van de bestaande situatie bevat en ontwikkelingen via de gebruikelijke flexibiliteitsbepalingen, zoals afwijkingsregels en wijzigingsregels.

Dit betekent dat tenzij er sprake is van een al doorlopen procedure of van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) zulke verzoeken niet meegenomen zijn in het ontwerpbestemmingsplan. Het meenemen van nieuwe ontwikkelingen vraagt om een zorgvuldige voorbereiding, afweging en beoordeling van onderzoeken, het eventueel sluiten van overeenkomsten en zijn daarmee niet passend om mee te nemen gedurende de lopende procedure van dit bestemmingsplan. Voor dergelijke nieuwe ontwikkelingen kan te zijner tijd gebruik worden gemaakt van de flexibiliteitsbepalingen in dit bestemmingsplan, of er kan eventueel een zelfstandige planologische procedure gevolgd worden. Initiatiefnemers dienen hiervoor in die gevallen zelf de benodigde procedures te doorlopen, inclusief het aanleveren van alle benodigde stukken daarvoor.

Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning

Het is bekend dat er in het buitengebied diverse voormalige (veelal agrarische) bedrijven voorkomen waar nu geen sprake meer is van een bedrijfsvoering en van (veelal tweede) bedrijfswoningen die nu niet meer worden bewoond door de agrariër. Vaak worden de bedrijfswoningen van deze voormalige bedrijven bewoond door de inmiddels gestopte agrariër ('rustende boer'). De Raad van State heeft in de jurisprudentie bepaald dat de rustende boer mag blijven wonen op het voormalig agrarisch bedrijf, mits de gronden niet zijn verkocht en dat er geen sprake is van strijd met het bestemmingsplan. Dit wordt anders, wanneer er sprake is van 'derden' die in de bedrijfswoning wonen en die geen binding met het agrarisch bedrijf hebben en dat ook niet in het verleden hebben gehad.

Voor gestopte agrarische bedrijven is daarom een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen. Het bouwvlak is strak om het hoofdgebouw (i.c. de woning) heen getrokken. Een deel van de voormalige bedrijfsgebouwen komt daarmee buiten het bouwvlak te staan. Bijgebouwen zijn tot een maximum van 150 m² toegestaan, tenzij er feitelijk en vergund meer bebouwing aanwezig is. Dit meerdere aan bebouwing is verbaal geregeld, zodat de bebouwing volgens het recht is toegestaan. Het bouwvlak is tevens voorzien van een aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - wonen'. Het gebruik van het perceel is agrarisch, maar wonen is tevens toegestaan. Het gebruik van de gebouwen voor andere (niet-agrarische) doeleinden is niet toegestaan. De voormalige agrarische bedrijfsbebouwing mag uitsluitend worden gebruikt voor de opslag van eigen goederen. Daarmee ontstaat er bij alleen wonen geen strijdig gebruik, maar wordt een ondernemer of koper van het voormalig agrarisch bedrijf wel gestimuleerd een bestemmingswijziging aan te vragen als hij/zij geen agrarisch bedrijfsbestemming wenst en met de voormalige bedrijfsgebouwen aan de slag wil voor een andere functie. Immers, aan de wijzigingsbevoegdheid is een sloopregeling gekoppeld. Op deze wijze kan een kwaliteitsslag worden gemaakt en wordt ontstening gestimuleerd. Voor voormalige paddenstoelenteeltbedrijven is op grond van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied een aanduiding 'opslag' opgenomen en zijn de bedrijfsgebouwen binnen het bouwvlak opgenomen, aangezien er geen sloopeis geldt voor deze functie.

Er zijn verzoeken binnen gekomen om dit soort bedrijven om te zetten in particuliere woningen, waar een ieder mag wonen zonder dat er sprake is van een (agrarische) bedrijfsvoering. Er is voor gekozen om dit soort functieveranderingen alleen mogelijk te maken wanneer daarvoor een ruimtelijke onderbouwing met bijbehorende

onderzoeken is aangeleverd, zoals ook opgenomen in de daarvoor bestemde wijzigingsbevoegdheid. De reden hiervoor is dat, zoals hiervoor is aangegeven het wijzigen van een functie ingrijpender is dan vaak wordt beseft.

Aanpassing:

Bij enkele locaties is gebleken dat de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - wonen' in combinatie met een aanpassing van het bouwvlak tot om de bedrijfswoning niet overal op identieke wijze is aangepast, zoals hiervoor is beschreven. Dit wordt aangepast.

Toekenning woonbestemming

In het geldend plan zijn verbale bouwpercelen voor burgerwoningen opgenomen: het gebied gelegen binnen een afstand van 10 m uit de bestaande zijgevels van de woning en het verlengde daarvan én binnen een afstand van 40 m achter de bestaande voorgevel van de woning en het verlengde daarvan. In het voorliggende bestemmingsplan zijn bestemmingsvlakken op maat toegekend op basis van de kadastrale situatie, de meest recente luchtfoto, het geldende bestemmingsplan (voorgenoemde regeling) en verleende vergunningen. Paardenweitjes en dergelijke zijn in de aangrenzende agrarische bestemmingen opgenomen aansluitend aan de woonbestemming.

Aanpassing:

Hobbymatig agrarisch gebruik is alleen toegestaan voor zover aansluitend aan het bestemmingsvlak Wonen. De agrarische bestemmingen worden hierop aangepast.

Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven

Diverse insprekers reageren op de wijzigingsbevoegdheid voor uitbreiding/ vormverandering van agrarische bedrijven. De belangrijkste opmerkingen zijn onderstaand weergegeven.

- Insprekers verzoeken een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden veehouderijen op te nemen in het bestemmingsplan, zoals ook in het geldende bestemmingsplan is opgenomen. Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Zowel vergroting van agrarische bouwvlakken van dergelijke bedrijven als de vormverandering daarvan wordt om die reden niet toegestaan. Voor paddenstoelenteelt speelt daarbij ook dat er regionaal is gekozen om glastuinbouw en paddenstoelenteelt te concentreren in daarvoor aangewezen gebieden. Daarover zijn afspraken gemaakt tussen de provincie Gelderland, de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel en het waterschap Rivierenland in de 'Samenwerkingsovereenkomst herstructurering glastuinbouw en paddenstoelenteelt Bommelerwaard' (SOK). Die afspraken zijn vertaald naar het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. Vanuit die afspraken is het niet wenselijk om in het overige buitengebied van Maasdriel ruimte te bieden aan de ontwikkeling van paddenstoelenteelt (en glastuinbouw).
- Insprekers verzoeken om in de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak tevens de mogelijkheid op te nemen voor melkrundveebedrijven met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – niet-grondgebonden veehouderij' om t.b.v. de melkveetak toch gebruik te kunnen maken van deze wijzigingsbevoegdheid, al dan niet in combinatie met het vervallen van deze aanduiding. Hiertegen bestaat geen bezwaar indien sprake is van grondgebondenheid, mede in het licht van de ruimte die de gemeente wil bieden aan de grondgebonden landbouw. De wijzigingsbevoegdheid wordt op dit punt aangepast.
- Insprekers vragen zich af waarom er een maximale oppervlaktemaat is opgenomen in artikel 3.7.1 en 4.7.1. De verordening van de provincie schrijft immers geen maximum voor. In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het uitbreiden van agrarische bedrijven tot een oppervlakte van 1,5 ha. De

oppervlaktemaat is overeenkomstig de geldende regelingen overgenomen. Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Zonder maximum zijn de milieueffecten lastig te bepalen. Maar nog belangrijker: de uitvoerbaarheid van de opgenomen stikstofregeling is dan niet goed aan te tonen. Tevens is een afwijkingsbevoegdheid voor sleufsilos buiten het bouwperceel en mest tot 750 m² opgenomen. Verdere vergroting wordt beleidsmatig niet uitgesloten. Maar dit vergt een zorgvuldige afweging per geval. Bij een positief oordeel wordt een afzonderlijke planologische procedure gevolgd.

- In de wijzigingsbevoegdheid in artikel 4.7.1 zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan. Inspreker verzoekt deze voorwaarde te schrappen. Deze voorwaarde was opgenomen omdat deze was opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Inmiddels is het Actualisatieplan Omgevingsverordening vastgesteld. Daarin is genoemde voorwaarde geschrapt. Dit omdat dit afdoende is geregeld in de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij (een wijziging van de Meststoffenwet). De voorwaarden sub g. en sub h. kunnen in de artikelen 3.6.1 en 4.7.1 dus ook worden geschrapt.
- De voorwaarden voor vergroting en vormverandering zijn gelijklopend. Inspreker verzoekt mindere strenge eisen op te nemen bij vormverandering en ook vormverandering van bouwvlakken die groter zijn dan 1,5 hectare mogelijk te maken. In artikel 4.7.2 van het voorontwerpbestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of het veranderen van het bouwvlak van een agrarisch bedrijf onder voorwaarden. Dit impliceert dat middels deze wijzigingsbevoegdheid alleen gebruik kan worden gemaakt indien er sprake is van óf een vergroting óf een vormverandering van het bouwvlak. Meestal is met een bouwvlakvergroting ook een vormverandering gemoeid. Dit zou betekenen dat in dit geval geen gebruik kan worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid, omdat er sprake is van een 'of-of'-constructie en niet van een 'en-of- constructie. Hieraan wordt tegemoet gekomen. Voor vormverandering wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Daarbij worden een deel van de voorwaarden van art. 3.6.1 en 3.7.1 opgenomen, te weten sub b, c, e, f en k.
- Inspreker verzoekt het plussenbeleid van de provincie via een wijzigingsbevoegdheid op te nemen in het ontwerp bestemmingsplan en daarbij de ruimte te zoeken die de provincie Gelderland biedt. Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In de eerste plaats wil de gemeente terughoudend omgaan met de ontwikkeling van niet-grondgebonden veehouderijen, zoals hierboven al aangegeven. Dat vergt maatwerk per geval, buiten het kader van het voorliggende bestemmingsplan. In de tweede plaats vraagt de provincie aan de gemeente om het plussenbeleid te verwerken in gemeentelijke beleidsregels. Daarover wordt in overleg met de gemeente Zaltbommel nagedacht. Hierbij worden vanzelfsprekend ook de landbouworganisaties betrokken. Zie ook overlegreactie 9.1 van de provincie voor de verdere consequenties voor het bestemmingsplan.

Aanpassing:

De planregeling wordt op onderdelen aangepast op basis van de hiervoor opgenomen reactie

Stikstofregeling

In artikel 4.4.5. onder a. wordt gesproken over de feitelijke en planologisch legale situatie. Inspreker beschikt (nog) niet over een vergunning of melding, zoals bedoeld onder 1, waardoor hetgeen dat onder 2, vermeld is van toepassing is. Onder 2. wordt gesproken van de bestaande planologisch legale activiteit' en een 'feitelijke stikstofemissie'. Het ontbreekt echter aan een aansluitende begripsbepaling, In de begripsbepaling van 'bestaand' is opgenomen dat onder bestaand gebruik wordt verstaan 'het legale gebruik van grond en opstallen, zoals aanwezig op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan'. Het is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Wordt het daadwerkelijke/feitelijke gebruik bedoeld op de datum van inwerkingtreding van het plan? Of worden de vergunde c q gemelde activiteiten (milieu) bedoeld? Volgens insprekers dient de geldende milieuvergunning van een bedrijf bepalend te zijn voor hetgeen als bestaand/feitelijk gebruik wordt aangemerkt. Meerdere insprekers verzoeken dan ook om de definitie voor bestaand gebruik te verduidelijken, evenals het bepaalde in artikel 4.4.5.

Overigens wordt in artikel 4.4.5. onder a. als peildatum voor de feitelijke en planologische legale situatie het moment van vaststelling van het bestemmingsplan genoemd, terwijl in de begripsbepaling voor bestaand gebruik wordt uitgegaan van de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Verzocht wordt om dit aan te passen en uit te gaan van hetzelfde moment.

Uit het planMER dat in voorbereiding is en de daarbij behorende Passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) is gebleken dat de uitbreiding en bouw van veestallen mogelijk gevolgen kan hebben voor omliggende Natura 2000-gebieden. Aangezien de Wnb zegt dat een bestemmingsplan niet mag leiden tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden zijn hiervoor specifieke regels in de agrarische bestemming opgenomen. Het bestemmingsplan moet namelijk uitsluiten dat de stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden toeneemt. Daarbij heeft de jurisprudentie in de afgelopen jaren duidelijk gemaakt dat een regeling waarbij de maximale ammoniakemissie per veehouderij wordt vastgelegd door de Raad van State aanvaardbaar wordt geacht.

Hiertoe zijn de betreffende regelingen 'strijdig gebruik stikstof' in het bestemmingsplan opgenomen, waarbij de maximale toegestane ammoniakemissie is vastgelegd. Deze mag niet toenemen ten opzichte van de feitelijke en planologisch legale situatie. Over de formulering en de peildatum daarvan is inmiddels veel jurisprudentie verschenen. De meest recente betreft de uitspraak van de Raad van State van 1 juni 2016 met betrekking tot het bestemmingsplan "Buitengebied 2014" van de gemeente Weststellingwerf; 201501041/1/R4. Daaruit kan worden afgeleid:

- a) Voor bestaand t.a.v. ammoniakemissie dient de gemeente uit te gaan van het moment van vaststelling van het bestemmingsplan. Deze peildatum heeft te maken met de formulering in de Wet natuurbescherming, waarin is aangegeven dat het bestuursorgaan (in dit geval de gemeenteraad) bij het nemen van het besluit tot vaststellen van het plan de zekerheid moet hebben dat als gevolg van het plan geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden zal optreden.
- b) Geldende vergunningen of toestemmingen op grond van de Wet natuurbescherming (bijv. meldingen PAS) ten tijde van de vaststelling mogen als 'bestaand' worden gezien. Daarvoor is immers vastgesteld dat deze niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.
- c) De zekerheid, die onder a) is benoemd, kan de gemeenteraad bij de vaststelling alleen geven over de op dat moment al verleende vergunningen of toestemmingen. Met eventueel in de toekomst nog te verlenen vergunningen mag geen rekening worden gehouden. Immers de raad weet niet welke dat zijn.
- d) Wel mag rekening worden gehouden met beperkte toename van de ammoniakemissies voor zover die onder de drempelwaarde van 0.05 mol blijft of waarbij volstaan kan worden met een melding. Immers deze zijn binnen het PAS ook zonder meer toegestaan en hiervoor is in het kader van het PAS reeds een Passende beoordeling uitgevoerd, waardoor deze ontwikkelingen in het bestemmingsplan zonder meer kunnen worden toegelaten.
- e) Als er geen vergunning of toestemming is op grond van de Wnb, dan dient de ammoniakemissie te worden bepaald op basis van de planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan. Dat staat in art. 3.4.5.a.2.

Aanpassing:

De toelichting zal voorgaande nader worden uitgelegd en verduidelijkt.

In artikel 4 4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.

Aanpassing:

De planregeling wordt op dit onderdeel aangepast

Teeltondersteunende voorzieningen

Verscheidende insprekers hebben gereageerd op de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen. In de meeste gevallen wordt gevraagd om een verruiming van de regeling. In een enkele reactie wordt juist aangegeven dat de opgenomen regeling veel te ruim is.

Voor de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen is van belang om aan de sluiten bij het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. De regeling moet namelijk niet zodanig ruim worden dat dit in strijd komt met het beoogde concentratiebeleid van glastuinbouw en paddenstoelenteelt binnen de Bommelerwaard. Hoe ruimer er mogelijkheden in het bestemmingsplan wordt opgenomen, hoe kleiner de kans is dat het concentratiebeleid slaagt. Daarom is voor de regeling aangesloten bij de mogelijkheden voor het extensiveringsgebied in het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard.

Niettemin is toch beoordeeld of enige verruiming mogelijk is. Daarom wordt de mogelijkheid voor tijdelijke, hoge teeltondersteunende voorzieningen en tijdelijke permanente TOV tot 2 ha opgenomen bij recht (i.p.v. bij omgevingsvergunning). Aanvullend wordt een afwijkingsbevoegdheid bij omgevingsvergunning opgenomen voor verdere vergroting tot 4 ha., onder de voorwaarden zoals al opgenomen in art. 3.3.6.

Over dit onderwerp heeft in juli 2016 overleg plaatsgevonden met de Veiling Zaltbommel en met ZLTO/LTO Noord. In de reacties wordt gesuggereerd dat toen afspraken zijn gemaakt. Dat is niet het geval. Toen zijn de wensen vanuit de sector op tafel gelegd. Nadrukkelijk is daarbij vermeld dat de gemeente hierin nog een nadere afweging diende te maken. Die is vervolgens gemaakt, zoals hierboven aangegeven.

Meerdere insprekers hebben ook gevraagd waarom de teeltondersteunende voorzieningen niet aan de overzijde van een openbare weg of watergang mag zijn gelegen (art. 3.3.6 en 4.3.6). Deze regeling is opgenomen om te garanderen dat de teeltondersteunende voorzieningen aansluitend aan het bouwvlak (en daarmee de bedrijfsgebouwen) worden gesitueerd. Daardoor is er samenhang tussen de bebouwing en de teeltondersteunende voorzieningen. Naar aanleiding van de ingekomen reacties is in het kader van de gewenste harmonisatie van de regeling met Zaltbommel nogmaals gekeken naar de wijze van regeling in het bestemmingsplan buitengebied van Zaltbommel. Geconstateerd is dat in dat bestemmingsplan de eis inzake overzijde weg en watergang niet is opgenomen. In artikel 3.3.6 en 4.3.6 onder d wordt daarom de tekst "*met dien verstande dat tussen het bouwvlak en de gronden een erftoegangsweg en/of watergang aanwezig mag zijn, voor zover deze wegen en/of watergangen niet openbaar toegankelijk zijn;*" geschrapt. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de wensen van de betreffende insprekers. Wel blijft de voorwaarde gehandhaafd dat de teeltondersteunende voorzieningen direct aansluitend aan het bouwvlak moeten worden gesitueerd, waarbij de afstand tot het bouwvlak maximaal 50 m mag bedragen.

Daarnaast is gereageerd op de voorwaarde dat een TOV een afstand van tenminste 50 m tot percelen van derden. Geconstateerd is dat deze formulering niet duidelijk is. Bedoeld was om 50 m in acht moet nemen ten opzichte van een hindergevoelig object van een derde. Niet bedoeld is die afstand in acht te nemen ten opzichte van de perceelsgrens van een derde vanwege het alsdan te grote ruimtebeslag en onevenredige beperking van de mogelijkheden van de TOV regeling. De redactie van de betreffende voorwaarde wordt derhalve aangepast.

Tenslotte wordt opgemerkt dat er inmiddels een Reparatie van het Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard ter inzage is gelegd. Daarin is een ondergeschikte, technische correctie voor de regeling TOV opgenomen. Belangrijkste is dat 'overige teeltondersteunende voorzieningen' worden geschrapt. Geconstateerd is dat aangaande de overige voorzieningen er eigenlijk een doublure zit in de TOV-regeling. Deze bleek alleen nog dienst te doen wanneer het zou gaan om de stellages voor de tijdelijke voorzieningen als vraatnetten en dergelijke. Geconstateerd is dat die stellages niet steeds verwijderd behoeven te worden (alleen het net en dat soort zaken moeten weggehaald worden). In dat kader is het duidelijker om de regeling te beperken tot alleen hoog/laag en tijdelijk/permanente TOV en op te nemen dat de ondersteunende voorzieningen voor de tijdelijke voorzieningen permanent mogen blijven staan.

Aanpassing:

De mogelijkheid voor tijdelijke, hoge teeltondersteunende voorzieningen en tijdelijke permanente TOV tot 2 ha wordt bij recht opgenomen (i.p.v. bij omgevingsvergunning). Aanvullend wordt een afwijkingsbevoegdheid bij omgevingsvergunning opgenomen voor verdere vergroting tot 4 ha., onder de voorwaarden zoals al opgenomen in art. 3.3.6.

Dakhelling bedrijfsgebouwen

Enkele reacties hebben betrekking op de gestelde voorwaarde om bedrijfsgebouwen verplicht uit te voeren met een kap. In de geldende regelingen voor de bestemming bedrijf komt deze voorwaarde niet voor en wordt om die reden dan ook geschrapt. In de agrarische bestemming komt een vergelijkbare voorwaarde voor, die overeenkomt met de geldende regeling in de agrarische bestemming. Gelet op de industriële uitstraling van platte daken wordt het niet wenselijk geacht om de regeling in de agrarische bestemmingen aan te passen.

Aanpassing:

De verplichte dakhelling in de bestemming Bedrijf en Bedrijventerrein komt te vervallen.

Hoogte overige bouwwerken

De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische en bedrijfsbestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.

Inspreker verzoekt in artikel 5.2.3 een passende bouwhoogte van 12 meter op te nemen voor overige bouwwerken, gelijk aan de toegestane bouwhoogte voor gebouwen.

Aanpassing:

De hoogtematen voor bouwwerken geen gebouwen zijnde worden waar nodig aangepast op basis van de geldende regelingen.

Agrarische gebiedsindeling

In de geldende bestemmingsplannen is onderscheid gemaakt in de bestemming Agrarisch gebied, Agrarisch gebied met landschaps- en cultuurhistorische waarden en Uiterwaardengebied. Daarnaast zijn diverse gebieden afzonderlijke voorzien van aanduidingen en regelingen. Dit onderscheid heeft met name betrekking op omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden.

In het nieuwe bestemmingsplan is aangesloten bij de drie landschappelijke hoofdeenheden, zoals beschreven in paragraaf 3.2.2 van de toelichting. Een bestemming Agrarisch is opgenomen voor de oeverwallen en stroomruggen en een bestemming Agrarisch met waarden voor de komgebieden (met name vanwege de openheid als landschappelijke kwaliteit). Voor het uiterwaardengebied is een bestemming Agrarisch met waarden opgenomen met nadere aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – uiterwaard'. Op perceelsniveau is maatwerk verricht om te komen tot een adequate toekenning van de bestemmingen, waarbij gebruik gemaakt is van de landschapsanalyse, luchtfoto's en geldende regelingen.

Voor de drie deelgebieden zijn de specifieke waarden nader omschreven in de bestemmingsomschrijving en komen terug in het vergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. De specifieke landschappelijke aanduidingen uit de geldende regelingen komen te vervallen.

Hiermee wordt recht gedaan aan de geldende rechten, de landschappelijke- en cultuurhistorische kwaliteiten en is sprake van een overzichtelijke, eenduidige en herkenbare regeling. Deze regeling sluit aan op de plansystematiek van het bestemmingsplan Buitengebied Zaltbommel.

Dit kan in individuele gevallen leiden tot een beperkte, maar niet onevenredige belemmering, vanwege de opgenomen vergunningplicht voor enkele werken en werkzaamheden. Zo geldt er geen vergunningplicht voor:

- werken en/ of werkzaamheden die onder normaal onderhoud, gebruik en beheer vallen
- werken en/ of werkzaamheden welke op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan in uitvoering waren of konden worden uitgevoerd krachtens een voor dat tijdstip geldende dan wel aangevraagde vergunning.
- werken en/of werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen het bouwvlak.

Groene ontwikkelingszone

In artikel 39.4 van de regels is aangegeven dat de gronden ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – groene ontwikkelingszone' tevens bestemd zijn voor het behoud en de verbetering van de kernkwaliteiten van het gebied. De keuze voor het situeren van de gebiedsaanduiding 'overige zone -groene ontwikkelingszone' op het bouwvlak van de inspreker is niet onderbouwd en er heeft geen belangenafweging plaatsgevonden. Gezien de huidige inrichting van het deel van het bedrijfsperceel waarop de aanduiding is opgenomen (diverse gebouwen en verhardingen) is het ook vrijwel onmogelijk dat die groene ontwikkelingszone op het perceel kan worden gerealiseerd. Inspreker stelt dat de aanduiding verwijderd moet worden.

In artikel 39.4 van de regels is aangegeven dat de gronden ter plaatse van deze aanduiding tevens bestemd zijn voor het behoud en de verbetering van de kernkwaliteiten van het gebied. Cliënt kan zich niet verenigen met deze gebiedsaanduiding. Het bestemmingsplan bevat een wijzigingsbevoegdheid voor het college om gronden gelegen binnen de aanduiding 'overige zone – groene ontwikkelingszone' te wijzigen naar de bestemming 'Natuur' ten behoeve van bos en natuurontwikkeling of het verplaatsen van houtopstanden. In het geldende bestemmingsplan is deze aanduiding niet opgenomen. In de toelichting van het bestemmingsplan wordt niet gemotiveerd hoe de keuze tot het opleggen van deze aanduiding op het bedrijfsperceel van cliënt tot stand is gekomen. Het is niet duidelijk hoe het plan voor de bos- en natuurontwikkeling ter plaatse eruit ziet. Ook is niet bekend wie deze gaat realiseren. Verder biedt de toelichting geen duidelijkheid over de termijn waarbinnen deze ontwikkeling gerealiseerd gaat worden. Het is maar de vraag of dit binnen de planperiode van het bestemmingsplan gaat gebeuren. Ook over de financiële haalbaarheid van de aanleg van de groene ontwikkelingszone wordt in de uitvoeringsparagraaf met geen woord gerept, - tenslotte heeft er geen enkele belangenafweging plaatsgevonden, waarbij het belang van cliënt is betrokken.

Kortom: de keuze voor het situeren van de gebiedsaanduiding 'overige zone -groene ontwikkelingszone' op het bouwvlak van de cliënt is niet onderbouwd en er heeft geen belangenafweging plaatsgevonden. Gezien de huidige inrichting van het deel van het bedrijfsperceel waarop de aanduiding is opgenomen (diverse gebouwen en verhardingen) is het ook vrijwel onmogelijk dat die groene ontwikkelingszone op het perceel kan worden gerealiseerd. Deze aanduiding dient dan ook verwijderd te worden.

De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. Het beleid met betrekking tot de GO is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones, waaronder landgrensoverschrijdende klimaatcorridors. In de Omgevingsvisie van de provincie is een toelichtende kaart opgenomen van de verbindingzones. De ontwikkelingsdoelstelling is tweeledig: ontwikkeling van functies in combinatie met versterking van de kernkwaliteiten natuur en landschap.

Om ervoor te zorgen dat de aanwezige waarden op een juiste manier worden beschermd, is de zonering opgenomen in het bestemmingsplan. Het is daarbij van belang dat bestaande bouwmogelijkheden niet worden belemmerd. Agrarische bouwvlakken en bestemmingsvlakken met bouwmogelijkheden (zoals Bedrijf of Wonen) mogen dan ook nog steeds worden benut om gebouwen neer te zetten. Dit zijn geldende rechten en deze blijven behouden. Dit komt echter nog niet duidelijk naar voren in de regels en het voorontwerp wordt hierop aangepast, zodat duidelijk is dat bestaande bouwrechten behouden kunnen blijven binnen aanwezige bouwvlakken.

In het bestemmingsplan is tevens een algemene wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de gronden (gebieden aangewezen als GNN en GO) te kunnen wijzigen in natuur, onder strikte voorwaarden:

- de kernkwaliteiten van het desbetreffende gebied niet mogen worden aangetast;
- het terrein is verworven voor de inrichting als natuurgebied, dan wel de eigenaar en gebruiker hebben schriftelijk ingestemd met de natuurontwikkeling;
- wijziging plaatsvindt met inachtneming van het provinciaal beleid inzake bos- en natuurcompensatie en de Wet Natuurbescherming.

Deze voorwaarden zien in voldoende mate toe op het beschermen van de belangen van grondeigenaren.

Aanpassing:

De opgenomen regeling voor de GO wordt aangepast, zodat duidelijk is dat bestaande bouwrechten behouden kunnen blijven binnen aanwezige bouwvlakken.

Huisvesting arbeidsmigranten

In artikel 3.5.3 is geregeld dat een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd voor het huisvesten van arbeidskrachten. Inspreker stelt dat niet valt in te zien waarom in het kader van een goede ruimtelijke ordening de voorwaarde wordt gesteld dat te huisvesten arbeidskrachten in maximaal 50% van de arbeidsbehoefte mogen voorzien.

De gemeente is van mening dat er terughoudend moet worden omgegaan met het bieden van huisvestingsaccommodaties die jaarrond worden gebruikt. Gestimuleerd wordt om het merendeel van de niet-seizoensgebonden werknemers van een agrarisch bedrijf op een reguliere wijze, in accommodaties die daarvoor bestemd zijn en waarvoor de omgeving is ingericht, te huisvesten. Er is echter geconstateerd dat er een grote behoefte bestaat om arbeidsmigranten bij agrarische bedrijven te huisvesten. Het betreft vooral de wens om bij bedrijven met een jaarrond arbeidsbehoefte, tijdelijke werknemers te huisvesten. Hoewel de gemeenten het huisvesten van arbeidsmigranten bij agrarische bedrijven ongewenst vindt, worden er toch mogelijkheden geboden om op beperkte schaal in dit soort huisvesting te voorzien. Om die reden wordt toegestaan om niet meer dan de helft van het benodigde aantal niet-seizoensgebonden werknemers te huisvesten op het agrarische bedrijf. De 50% randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle).

Archeologie

Het Nederlandse bodemarchief is via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg beschermd. In deze wet is vast gelegd dat archeologisch waardevolle resten in de bodem moeten worden behouden (in situ). Als het bodemarchief door toekomstige graafwerkzaamheden verstoord zal worden, is archeologisch onderzoek volgens de Wet op de Archeologische Monumentenzorg verplicht.

De gemeente Maasdriel heeft archeologiebeleid vastgesteld op 18 april 2013. Het beleid omvat een gedetailleerde archeologische verwachtingskaart, een cultuurhistorische inventarisatiekaart en een archeologische beleidskaart. Deze kaart is volledig overgenomen in het voorontwerpbestemmingsplan. Door het opnemen van dit

archeologiebeleid in bestemmingsplannen kan worden voldaan aan de verplichting vanuit het Besluit ruimtelijke ordening om in bestemmingsplannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden, waartoe ook de archeologische waarden behoren.

Diverse sprekers geven aan dat binnen de agrarische bouwvlakken de archeologische onderzoeksverplichting niet zou moeten gelden. Hieraan kan gedeeltelijk tegemoet gekomen. Dit betekent dat de dubbelbestemmingen Waarde - Archeologie 5 t/m 8, gelet op de lagere verwachtingswaarde (en hogere vrijstellinggrenzen qua diepte en oppervlakte) aangepast worden, overeenkomstig de regeling in Zaltbommel..

De hoogte van diverse vrijstellinggrenzen zijn bewust gekozen om ontwikkelingen in agrarisch gebied niet nodeloos te belasten. Echter wanneer de kans op verstoren van belangrijke archeologische vindplaatsen groot of zeer groot is, is gekozen voor een lagere vrijstelling ter bescherming van het archeologisch erfgoed. Er zijn in het buitengebied voldoende locaties waar de vrijstellinggrens veel hoger ligt.

Aanpassing:

De opgenomen regelingen voor archeologie (waarde 5, 6, 7 en 8) worden zodanig aangepast, zodat onderzoek achterwege kan blijven binnen de aanwezige bouwvlakken en overige bebouwde bestemmingen, zoals Bedrijf en Wonen.

3.2 Individuele beantwoording inspraakreacties

Nr.	Algemene gegevens	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing/ wijziging
1.1	Middelweg 3 Rossum	Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	<p>Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
2.1	Veilingweg 11 Velddriel	Inspreker verzoekt om binnen de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven de mogelijkheid op te nemen tot uitbreiding van het bouwvlak voor melkrundveebedrijven met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij' in combinatie met het vervallen van deze aanduiding.	<p>Hiertegen bestaat geen bezwaar indien sprake is van grondgebondenheid.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven. Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de algemene beantwoording.</p>	
2.2		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	<p>Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
2.3		Inspreker verzoekt om een aparte wijzigingsbevoegdheid voor vervorming van het bouwvlak op te nemen.	<p>Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel gedeeltelijk aangepast. Er wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vormverandering. De oppervlaktemaat wordt echter niet aangepast. Er wordt voor het overige verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	

2.4		In de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan. Inspreker verzoekt deze voorwaarde te schrappen.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
2.5		Inspreker gaat er vanuit dat het Gelders Plussenbeleid wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, zodat het ook voor inspreker mogelijk is om het bedrijf op een duurzame wijze verder te ontwikkelen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
2.6		Inspreker verzoekt om de definitie voor bestaand gebruik te verduidelijken, evenals het bepaalde in artikel 3.4.5 en 4.4.5.	Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling. De toelichting wordt op dit onderdeel verduidelijkt.	
2.7		In artikel 3.4.5 en 4.4.5. onder a. wordt als peildatum voor de feitelijke en planologische legale situatie het moment van vaststelling van het bestemmingsplan genoemd, terwijl in de begripsbepaling voor bestaand gebruik wordt uitgegaan van de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit aan te passen en uit te gaan van hetzelfde moment.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	
2.8		In artikel 3.4.5 en 4.4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	
2.9		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
3.1	Veerweg 2b Alem	Inspreker verzoekt om de definitie voor bestaand gebruik te verduidelijken, evenals het bepaalde in artikel 3.4.5 en 4.4.5.	Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling. De toelichting wordt op dit onderdeel verduidelijkt.	
3.2		In artikel 3.4.5 en 4.4.5. onder a. wordt als peildatum voor de feitelijke en planologische legale situatie het moment van vaststelling van het bestemmingsplan genoemd, terwijl in de begripsbepaling voor bestaand gebruik wordt uitgegaan van de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit aan te passen en uit te gaan van hetzelfde moment.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	
3.3		In artikel 3.4.5 en 4.4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	

3.3		Inspreker verzoekt een afwijkingsregeling voor het gebruik als plattelandswoning in de regels op te nemen.	In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
3.4		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
3.5		In artikel 4.4.3 onder h is vastgelegd dat het plaatsen van zonnepanelen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – buitendijks' is aangemerkt als strijdig gebruik. Inspreker verzoekt om deze bepaling te schrappen.	De regeling is op dit onderdeel niet voldoende duidelijk. De regels worden zodanig aangepast dat duidelijk wordt dat het plaatsen van zonnepanelen op daken tot de mogelijkheden behoort. Gelet op de	Regels: artikel 4.4.3. onder h wordt verduidelijkt.
4.1	Achterdijk 57 Hedel	Inspreker exploiteert op de locatie een melkveehouderij. Binnen de agrarische bestemming is de uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan. Een melkveehouderij is conform het nieuwe plan niet meer per definitie grondgebonden. Inspreker stelt dat zorgvuldig gekeken moet worden welke voorheen grondgebonden bedrijven dit conform de nieuwe definitie niet meer zijn en deze dienen in het plan dan ook voorzien te worden van een passende aanduiding.	Het is ondoenlijk om bij elke melkveehouderij te onderzoeken of deze voldoen aan de eisen van grondgebondenheid. Daarom is in art. 3.4.4. en 4.4.4. een regeling strijdig gebruik opgenomen. Op die manier wordt niet meegewerkt aan een uitbreiding van een niet-grondgebonden melkveehouderij. Overigens waarborgt de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij ook dat melkveehouderijen grondgebonden blijven.	
4.2		In artikel 4.4.1 zijn specifieke regels opgenomen met betrekking tot de functieaanduiding 'specifieke vorm van recreatie - recreatie en bijeenkomsten'. Inspreker verzoekt om de geldende regeling correct in het plan over te nemen, inclusief verwijzing naar de juiste aanduiding.	De specifieke regels zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2014, Achterdijk 57 zijn onbedoeld niet geheel opgenomen in het bestemmingsplan. Dit wordt hersteld.	Verbeelding: opnemen aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch nevenactiviteit' over het gehele bouwvlak en de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie – recreatie en bijeenkomsten' zoals weergegeven in het postzegelplan.
4.3		In artikel 39.4 van de regels is aangegeven dat de gronden ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – groene ontwikkelingszone' tevens bestemd zijn voor het behoud en de verbetering van de kernkwaliteiten van het gebied. De keuze voor het situeren van de gebiedsaanduiding 'overige zone - groene ontwikkelingszone' op het bouwvlak van de inspreker is niet onderbouwd en er heeft geen belangenafweging plaatsgevonden. Gezien de huidige inrichting van het deel van het bedrijfsperceel waarop de aanduiding is opgenomen (diverse gebouwen en verhardingen) is het ook vrijwel onmogelijk dat die groene ontwikkelingszone op het perceel kan worden gerealiseerd. Inspreker stelt dat de aanduiding verwijderd moet worden.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone .	

4.4		In het voorontwerp is een specifieke gebruiksregeling voor het bedrijf van inspreker opgenomen. Inspreker verzoekt om de bepalingen met betrekking tot de dieraantallen te schrappen.	De betreffende regeling was overgenomen uit het opgestelde postzegelplan teneinde het opstellen van een planMER te voorkomen. Nu er voor het integrale plan wel een planMER wordt opgesteld, kan deze nadere regeling inderdaad worden geschrapt.	Regels: de specifieke regeling voor het perceel komt te vervallen.
4.5		In artikel 3.4.5 en 4 4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling .	
4.6		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
4.7		Inspreker verzoekt om een aparte wijzigingsbevoegdheid voor vervorming van het bouwvlak op te nemen.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel gedeeltelijk aangepast. Er wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vormverandering. De oppervlaktemaat wordt echter niet aangepast. Er wordt voor het overige verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
4.8		In de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan. Inspreker verzoekt deze voorwaarde te schrappen.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
4.9		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
5.1	Winkelseweg 18 Hedel	In artikel 3.4.5 en 4.4.5. onder a. wordt als peildatum voor de feitelijke en planologische legale situatie het moment van vaststelling van het bestemmingsplan genoemd, terwijl in de begripsbepaling voor bestaand gebruik wordt uitgegaan van de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit aan te passen en uit te gaan van hetzelfde moment.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling .	
5.2		In artikel 3.4.5 en 4 4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling .	

5.3		Inspreker gaat er vanuit dat het Gelders Plussenbeleid wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, zodat het ook voor inspreker mogelijk is om het bedrijf op een duurzame wijze verder te ontwikkelen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
5.4		Inspreker verzoekt om een aparte wijzigingsbevoegdheid voor vervorming van het bouwvlak op te nemen. De voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid dienen dusdanig te zijn dat ook vervorming van bouwvlakken die groter dan 1,5 hectare mogelijk is.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel gedeeltelijk aangepast. Er wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vormverandering. De oppervlaktemaat wordt echter niet aangepast. Er wordt voor het overige verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
5.5		In de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan. Inspreker verzoekt deze voorwaarde te schrappen.	In de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan.	
5.6		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
5.7		Op het perceel zijn de dubbelbestemmingen 'Waarde - archeologie 5' en 'Waarde – Archeologie 6' aangebracht. Reclamant verzoekt om deze dubbelbestemmingen ter plaatse van het bouwvlak te verwijderen.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
6.1	Delwijnssekade 3 Well	In artikel 3.4.5 en 4.4.5. onder a. wordt als peildatum voor de feitelijke en planologische legale situatie het moment van vaststelling van het bestemmingsplan genoemd, terwijl in de begripsbepaling voor bestaand gebruik wordt uitgegaan van de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit aan te passen en uit te gaan van hetzelfde moment.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	

6.2		In artikel 3.4.5 en 4.4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling .	
6.3		Inspreker verzoekt een afwijkingsregeling voor het gebruik als plattelandswoning in de regels op te nemen.	In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
6.4		Inspreker gaat er vanuit dat het Gelders Plussenbeleid wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, zodat het ook voor inspreker mogelijk is om het bedrijf op een duurzame wijze verder te ontwikkelen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
6.5		Inspreker verzoekt om een aparte wijzigingsbevoegdheid voor vervorming van het bouwvlak op te nemen. De voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid dienen dusdanig te zijn dat ook vervorming van bouwvlakken die groter dan 1,5 hectare mogelijk is.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel gedeeltelijk aangepast. Er wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vormverandering. De oppervlaktemaat wordt echter niet aangepast. Er wordt voor het overige verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
6.6		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	

7.1	Veerweg 3 Alem	Inspreker verzoekt om in het nieuwe bestemmingsplan het bouwvlak te splitsen, conform de actuele kadastrale en milieukundige situatie.	<p>Het splitsen van een agrarisch bouwperceel in twee bouwpercelen is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Het splitsen van een agrarisch bouwperceel is op de tweede plaats onwenselijk gelet op het algemene uitgangspunt om nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet toe te staan.</p> <p>Door initiatiefnemer worden verder geen omstandigheden aangedragen die een ander oordeel geven.</p>	
7.2		Inspreker verzoekt om binnen de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven de mogelijkheid op te nemen tot uitbreiding van het bouwvlak voor melkrundveebedrijven met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij' in combinatie met het vervallen van deze aanduiding.	<p>Hiertegen bestaat geen bezwaar indien sprake is van grondgebondenheid.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven. Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de algemene beantwoording.</p>	
7.3		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	<p>Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
7.4		Inspreker verzoekt om een aparte wijzigingsbevoegdheid voor vervorming van het bouwvlak op te nemen.	<p>Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
7.5		In de wijzigingsbevoegdheid voor vergroten of veranderen van het bouwvlak van agrarische bedrijven zit een voorwaarde dat vergroting van het bouwvlak t.b.v. het houden van een of meer runderen van niet – grondgebonden (melk)rundveebedrijven niet is toegestaan. Inspreker verzoekt deze voorwaarde te schrappen.	<p>Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel gedeeltelijk aangepast. Er wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vormverandering. De oppervlaktemaat wordt echter niet aangepast. Er wordt voor het overige verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	

7.6		Inspreker gaat er vanuit dat het Gelders Plussenbeleid wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, zodat het ook voor inspreker mogelijk is om het bedrijf op een duurzame wijze verder te ontwikkelen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
7.7		In artikel 3.4.5 en 4.4.5 onder b is een regeling opgenomen voor de toename van de stikstofemissie. In deze regeling zit een fout. In de voorlaatste zin ontbreekt het woord 'niet' na 'geldt'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	
7.8		Inspreker verzoekt een afwijkingsregeling voor het gebruik als plattelandswoning in de regels op te nemen.	In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
7.9		In artikel 3.6.1 en 4.6.1 is een verbod opgenomen voor het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m ² zonder vergunning. Inspreker verzoekt om de regeling aan te passen overeenkomstig die in het geldende plan.	In artikel 3.6.3 onder c en 4.6.3 onder c is opgenomen dat de vergunningplicht niet geldt voor de werkzaamheden binnen het bouwvlak. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet noodzakelijk.	
8.1	Schoofbandweg 10 Rossum	Inspreker verzoekt om rekening te houden met het in procedure zijnde wijzigingsplan voor zijn perceel.	In dit bestemmingsplan wordt aansluiting gezocht met de in procedure zijnde plannen. Dit betekent dat alleen indien een procedure volledig doorlopen is, het plan vertaald wordt in dit bestemmingsplan. Daarvan is in dit geval geen sprake. Het bestemmingsplan behoeft op dit onderdeel geen aanpassing.	
8.2		In artikel 4.7.2 van het voorontwerpbestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of het veranderen van het bouwvlak van een agrarisch bedrijf onder voorwaarden. Dit impliceert dat middels deze wijzigingsbevoegdheid alleen gebruik kan worden gemaakt indien er sprake is van óf een vergroting óf een vormverandering van het bouwvlak. Meestal is met een bouwvlakvergroting ook een vormverandering gemeoid. Dit zou betekenen dat in dit geval geen gebruik kan worden gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid, omdat er sprake is van een 'of-of'-constructie en niet van een 'en-of-constructie'.	Hieraan wordt tegemoet gekomen. Voor vormverandering wordt een afzonderlijke wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
9.1	Berm 47 – 49 Kerkdriel	Inspreker verzoekt om uitbreiding van zijn perceel ten behoeve van parkeercapaciteit voor zijn horecabedrijf. De beoogde locatie is direct aansluitend aan het perceel gelegen in de driehoek tussen Berm en Steenbeemdenweg.	Uitbreiding van de parkeercapaciteit betekent een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten en is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene	

			<p>beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Verder is in een eerder stadium aangegeven dat niet zonder meer medewerking kan worden verleend aan het initiatief. Uitbreiding van de parkeer capaciteit leidt tot een verdere intensivering van de horeca en wordt als niet wenselijk gezien.</p>	
10.1	Burgemeester van Randwijckstraat 86b Rossum	Inspreker verneemt graag hoe zijn belangen in het bestemmingsplan worden opgenomen en beschermd.	Het perceel van inspreker is gevestigd aan de Burgemeester van Randwijckstraat 86b te Rossum en is gelegen buiten de plangrenzen van het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016. De geldende gebruiks- en bouwrechten zijn vastgelegd in het Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard, en worden niet aangetast met het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016.	
11.1	Provincialeweg 6 Velddriel	Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	<p>Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
12.1	Rooijensestraat 24 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	<p>Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
13.1	Lange Weisteeg 3 Ammerzoden	Inspreker verzoekt de bestaande tunnels om te nemen binnen het bouwvlak.	Alle genoemde voorzieningen en bebouwing zijn reeds opgenomen binnen het bouwvlak.	
13.2		Het grootste gedeelte van de gebouwen van inspreker is voorzien van platte daken. De regel genoemd in 3.2.2. onder e is niet gewenst voor dit bouwperceel. Bij uitbreiding van	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen, gelet op de industriële uitstraling. Er wordt verwezen	

		de gebouwen is een platdak gewenst en leidt de goothoogte in combinatie dakhelling tot conflict. Wij verzoeken u deze regel aan te passen zodat ook platte daken mogelijk zijn.	naar de algemene beantwoording Dakhelling bedrijfsgebouwen.	
13.3		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken.	
14.1	Veldweg 49 Hedel	Inspreker verzoekt om zijn tuin en bijgebouw op te nemen in het bestemmingsvlak Wonen.	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekennen van een woonbestemming. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekening woonbestemming. Het gebouw is op afstand gelegen van de woonbestemming en kan daarom niet opgenomen worden binnen de woonbestemming. Gelet op de verleende vergunning wordt het gebouw positief bestemd door opname van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bestaande bebouwing'.	Verbeelding: opnemen aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bestaande bebouwing' voor het gebouw.
15.1	Hoorzik 25 Kerkdriel	Inspreker verzoekt de bestaande erfverharding en laadkuil aan de achterzijde van het bedrijf op te nemen in het bouwvlak.	De genoemde voorzieningen zijn niet vergund. Het uitbreiden van een agrarisch bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
15.2		Inspreker verzoekt om de voorgeschreven minimale dakhelling groter dan 15° aan te passen zodat de bestaande dakhelling van 7° mogelijk blijft.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen, gelet op de industriële uitstraling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Dakhelling bedrijfsgebouwen.	
16.1	Uilecotenweg 53 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om de bedrijven op de hoek Hoge Heiligenweg 17, 19 en 19A met Uilecotenweg 53/55 te Ammerzoden samen te voegen in één bouwvlak.	Het samenvoegen van de bouwvlakken van niet-agrarisch en agrarisch bedrijf is te zien als een uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf. Dit is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging.	
17.1	Oude Weistraat 8 Velddriel	Inspreker verzoekt een deel van het perceel dat bedrijfsmatig in gebruik is op te nemen in de bestemming Bedrijf.	De genoemde voorzieningen zijn niet vergund. Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is	

			<p>daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging.</p>	
17.2		Inspreker verzoekt het oppervlakte bedrijfsgebouwen voor het perceel te verhogen tot 720 m ² .	Zie voorgaande beantwoording.	
18.1	HC de Jonghweg 30a Rossum	Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	<p>Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
19.1	Schiemerik 1 Velddriel	Inspreker verzoekt een deel van het perceel dat bedrijfsmatig in gebruik is op te nemen in de bestemming Bedrijf.	<p>De genoemde voorzieningen zijn niet opgenomen in het geldend bestemmingsplan (en aansluitend bestemmingsplan Verbreding A2). Het bestemmen als bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging.</p>	
19.2		In het voorontwerpbestemmingsplan is de bouwregel 5.2.2. b opgenomen; dakhelling minimaal 15 graden en maximaal 60 graden; goothoogte geen beperking. Alle bestaande gebouwen zijn echter met plat dak of met een zeer kleine helling	<p>Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.</p> <p>Er wordt verwezen naar de algemene</p>	

		gebouwd. Wij verzoeken derhalve u om deze regel aan te passen zodat platte daken mogelijk blijven bij uitbreiding of vervanging.	beantwoording Dakhelling bedrijfsgebouwen.	
19.3		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken.	
20.1	Oude Weistraat 17 Velddriel	Inspreker verzoekt om uitbreiding van de bestemming Bedrijf aan de achterzijde ten behoeve van opslag. Hiertoe is een ruimtelijke onderbouwing ingediend.	Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging. Door initiatiefnemer worden in de ruimtelijke onderbouwing verder geen omstandigheden aangedragen die een ander oordeel geven.	
20.2		Inspreker verzoekt om wijziging van het totaal toegestane bebouwd oppervlak in de planregels van het bestemmingsplan conform de omgevingsvergunning d.d. 1 maart 2016.	De bouwregels worden aangepast op basis van de verleende vergunning,	Regels: in artikel 5 wordt de oppervlakte voor het betreffende perceel gewijzigd in 2.702 m2
21.1	Drielseweg 23 Hedel	Het bouwvlak aan de Drielseweg 23 is aan de rechterzijde strak langs de bebouwing getekend. In 2015/2016 is echter aan de rechterzijde uitgebouwd. Inspreker verzoekt om het bouwvlak op te schuiven zodat de uitbouw in het bouwvlak valt en dezelfde aanpassingen mogelijk blijven over de gehele rechter zijgevel.	De verbeelding (bouwvlak) wordt aangepast op basis van de vergunde situatie.	Verbeelding: aanpassen bouwvlak Drielseweg 23 Hedel.
21.2		In het voorontwerpbestemmingsplan is de bouwregel 5.2.2. b opgenomen; dakhelling minimaal 15 graden en maximaal 60 graden; goothoogte geen beperking. Alle bestaande gebouwen zijn echter met plat dak of met een zeer kleine helling gebouwd. Wij verzoeken derhalve u om deze regel aan te passen zodat platte daken mogelijk blijven bij uitbreiding of vervanging.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast gelet op de geldende regeling voor dit perceel.	
21.3		In artikel 5.2.3. onder c zijn de geluidsschermen op de exacte plaats opgenomen voor het perceel van inspreker, welke gekoppeld is aan het akoestisch onderzoek. Indien echter door regelgeving van bijvoorbeeld douane of andere overheidsinstellingen de interne transportbanden verschuiven, dan heeft dat altijd consequenties voor de positie en afmetingen van de geluidsschermen. Op dat moment is er een nieuw akoestisch rapport nodig. Inspreker verzoekt om de schermen royaler op de kaart te zetten zodat het bedrijf ten alle tijden aan haar verplichting kan voldoen.	De regeling met betrekking tot de geluidsschermen is gebaseerd op het akoestisch onderzoek dat ten grondslag ligt onder het geldende bestemmingsplan. Deze regeling is één op één overgenomen en kan niet zonder meer gewijzigd worden. Het al dan niet wijzigen van deze schermen op basis van mogelijke aanpassingen in het productieproces is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet worden meegenomen worden in dit	

			bestemmingsplan. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
21.4		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken .	
22.1	Drielseweg 21 Hedel	Inspreker geeft aan dat het bestemmingsplan voor zijn perceel niet aansluit bij het geldende postzegelbestemmingsplan. Dit heeft betrekking op de bouwhoogte van 13 m', de hoogte van vlaggenmasten 15 m' en gebouwen dienen voorzien te zijn van platdak. Inspreker verzoekt dit perceel buiten het bestemmingsplan te houden c.q. het geldende bestemmingsplan aan te houden.	De specifieke regels voor vlaggenmasten zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2010, Drielseweg 21 zijn onbedoeld niet geheel opgenomen in het bestemmingsplan. Dit wordt hersteld. Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel (plat dak) aangepast gelet op de geldende regeling voor dit perceel.	Regels: opnemen regeling voor drie vlaggenmasten met een hoogte van 15 meter voor het perceel Drielseweg 21 Hedel.
22.2		De gronden van Drielseweg 21 zijn aangekocht van de gemeente met de afspraak dat de bestemming gelijkwaardig zou zijn met het laatste bedrijventerrein in Hedel. Op dit terrein is het geldende bestemmingsplan vast gesteld en onherroepelijk vanaf 27 juni 2012.	Aangesloten is bij de geldende regeling zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2010, Drielseweg 21.	
23.1	Overscharenweg 3 Rossum	Het bouwvlak van inspreker is van vorm veranderd ten opzichte van het geldende bouwvlak. Aan de rechterzijde is in 2016 de achterste fustloods aan de achterzijde uitgebreid met ULO-cellen. Deze uitbreiding is inmiddels in bedrijf maar valt nu echter geheel buiten het bouwvlak.	Het bestemmingsplan wordt zodanig aangepast dat de fustloods opgenomen wordt in het bouwvlak. Het bouwvlak ter plaatse van de parkeervoorzieningen komt te vervallen, zodat recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en de verleende vergunning.	Verbeelding: aanpassen bouwvlak Overscharenweg 3 Rossum.
24.1	Achterdijk 5a Rossum	Inspreker verzoekt om de bedrijfsomschrijving (champignonkwekerij met tunnelgebouw) op te nemen in het bouwvlak zodat het aanwezige bedrijf conform zijn werkzaamheden is bestemd.	De champignonkwekerij met tunnelgebouw zijn vergund. De bedrijfsactiviteit wordt om die reden opgenomen in het bestemmingsplan.	Verbeelding en regels: opname dat ter plaatse van de Achterdijk 5a Rossum een champignonkwekerij met tunnelgebouw ten behoeve van substraatteelt voor de eigen kwekerij aldaar is toegestaan.
24.2		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken .	
25.1	Drielse Veldweg 25 Velddriel	Inspreker verzoekt een bedrijfsbestemming (brongsieterij) op te nemen in het bestemmingsplan, zoals het bedrijf al vanaf 1994 werkt op deze locatie.	In het bestemmingsplan is een aanduiding 'specifieke vorm van wonen – activiteit' opgenomen voor het perceel. In de bijbehorende regels is opgenomen dat een brongsieterij ter plaatse is toegestaan. Dit overeenkomstig de geldende regeling.	
26.1		Inspreker is voornemens zijn kwekerij te beëindigen en gebruik te maken van de VAB	Er wordt verwezen naar de algemene	

		regeling. Hij verzoekt onderdelen van zijn plan reeds op te nemen in het bestemmingsplan.	beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
27.1	Winkelseweg 10a Hedel	Op de verbeelding ontbreken volgens inspreker enkele aanduidingen en zijn de verkeerde afstanden gehanteerd. 1. Inspreker geeft aan dat ten aanzien van de LPG-tank en het LPG-vulpunt de zone met betrekking tot het groepsrisico ontbreekt en de verkeerde afstand is gehanteerd. 2. Op de verbeelding ontbreekt een veiligheidszone van 15 meter voor de LPG afleverzuil. 3. De definitieve positie van de afleverzuil is nog niet bekend en daarom verzoekt inspreker een afwijkingmogelijkheid op te nemen om de zuil binnen het bouwvlak te kunnen schuiven.	1. Het is niet nodig om de zone van het groepsrisico op te nemen op de verbeelding en is om die reden ook niet gedaan. 2. De plaatsgebonden risicocontour valt binnen de opgenomen gebiedsaanduiding 'veiligheidszone- lpg', zoals ook opgenomen in het geldende bestemmingsplan. 3. In het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2011, Winkelseweg 10 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de aanduiding voor de ondergrondse tank en het vulpunt te kunnen wijzigen indien aangepaste regelgeving hieromtrent aanleiding geeft c.q. de mogelijkheid biedt. Deze regeling wordt wederom in dit bestemmingsplan opgenomen.	Regels: de wijzigingsbevoegdheid met betrekking tot het vulpunt en ondergrondse lpg-tank uit het geldende bestemmingsplan wordt opgenomen in het bestemmingsplan.
27.2		Inspreker geeft aan dat de archeologische dubbelbestemming ter plaatse verwijderd kan worden, vanwege uitgevoerd onderzoek.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
27.3		In de tabel, artikel 5.1, onder b., wordt de locatie omschreven als 'Winkelsediik'. Dit is onjuist en dient te worden gecorrigeerd naar 'Winkelseweg'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Planregels: in de tabel behorende bij artikel 5.1, onder b van de planregels wordt 'Winkelsedijk 10a' gewijzigd in 'Winkelseweg 10a'.
27.4		In de tabel is ook de Uithovensestraat 44 opgenomen als LPG-tankstation. Deze locatie ligt buiten het plangebied. In artikel 5.2.3, onder a. wordt de Uithovensestraat 44 genoemd. Inspreker verzoekt om het bestemmingsplan op deze onderdelen aan te passen. In het geval dat hiermee de luifel/overkapping van de Winkelseweg wordt bedoeld, wijst inspreker er op dat in het geldende plan geen oppervlaktebeperking geldt voor het bouwwerk.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Planregels: in de tabel behorende bij artikel 5.1, onder b wordt de Uithovensestraat 44 verwijderd. Daarnaast wordt artikel 5.2.3, onder a van de planregels verwijderd.
28.1	Drielseweg 34 Hedel	Inspreker kan zich niet geheel verenigen met de inpassing van het naast hun perceel gelegen uitvaartcentrum op het perceel aan de Drielseweg 36, 36a en 36b te Hedel. Meer specifiek zien de bezwaren van inspreker op het op de verbeelding niet aangegeven staan van de aan het uitvaartcentrum vergunde parkeerplaatsen. Planologisch gezien maakt het bestemmingsplan het mogelijk om op het gehele perceel parkeerplaatsen te realiseren.	Overeenkomstig de verleende vergunning, de belangen van omliggende percelen en een doelmatige inrichting van het perceel, wordt rekening gehouden met de situering van de parkeerplaatsen.	Verbeelding en regels: een aanduiding en regeling wordt opgenomen waar geen

			Voor de inrit van het bedrijfsperceel wordt tot een diepte van 50 meter vanaf de noordwestelijke bestemmingsgrens en 20 meter van de zuidwestelijke bestemmingsgrens een regeling opgenomen, waar geen parkeerplaatsen zijn toegestaan. Buiten dit aanduidingsvlak kan in een flexibele invulling voor de benodigde parkeersvoorzieningen worden voorzien ten behoeve van het uitvaartcentrum aangeduid. Gelet op de omvang van het perceel (bestemmingsvlak), het vastleggen van de oppervlakte van bedrijfsgebouwen en voorgenoemd aanduidingsvlak is het niet noodzakelijk en doelmatig om een exact aantal parkeerplaatsen vast te leggen in het bestemmingsplan.	parkeerplaatsen zijn toegestaan.
29.1	Oostenbroekweg 7 Velddriel	Inspreker geeft aan dat de noordoostzijde van haar perceel een deel van haar legaal bedrijfsmatig in gebruik zijnde perceel niet de bestemming Bedrijf is toegekend, maar de bestemming Agrarisch.	De genoemde voorzieningen zijn niet vergund. Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en dat vraagt om een individuele afweging.	
29.2		In artikel 5.2.2 zijn regels gegeven voor de maatvoering van gebouwen op gronden met de bestemming Bedrijf. In de tabel (artikel 5.2.2 onder a) wordt ten aanzien van de toegestane bebouwde oppervlakte voor bedrijfsgebouwen gerefereerd aan artikel 5.1 onder a. Bedoeld zal zijn artikel 5.1 onder b.	De betreffende verwijzing wordt aangepast.	Regels: aanpassing verwijzing tabel artikel 5.2.2. onder a ten aanzien van bedrijfsgebouwen
29.3		Inspreker verzoekt de beperking 'bestaande' tunnelgebouwen te schrappen.	Ook het schrappen van de 'beperking' tunnelgebouwen betreft een nieuwe ontwikkeling, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 29.1.	
29.4		Inspreker verzoekt om de contouren van het vlak met de aanduiding "onbebouwd" zodanig te wijzigen dat alle gerealiseerde bedrijfsgebouwen op dit perceel niet in dit vlak gelegen zijn. Daarbij het verzoek dat de grens aan de zuidzijde van de bedrijfsgebouwen dusdanig wordt getrokken dat de aldaar aanwezige buis/kanaal (ten noorden van het aanwezige biobed) eveneens buiten het vlak van de aanduiding "onbebouwd" valt, zulks gelet op de hoogte van deze buis/kanaal in relatie tot de maximale bouwhoogte.	De gerealiseerde bebouwing binnen het bouwvlak "onbebouwd" betekent niet dat het bouwvlak moet worden uitgebreid. Denk bijvoorbeeld aan vergunning vrij bouwen en/of via een afwijking. Streven is ten aanzien van het bedrijf sturing te houden waar het gaat om ontwikkelingen, die zien op uitbreiding van het bedrijf. Uitbreiding van het bouwvlak betekent	

			tevens dat gebouwen kunnen worden opgericht, terwijl de opgerichte bebouwing "bouwwerken geen gebouwen" betreft.	
29.5		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken.	
29.6		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken.	
29.7		Inspreker maakt tevens gebruik van de opslag van materialen (zoals stro) die benodigd zijn bij het productieproces. In het voorontwerpbestemmingsplan is de opslag van deze materialen op het terrein niet (nadrukkelijk) benoemd. Inspreker verzoekt om uitdrukkelijk buiten twijfel te stellen dat opslag ten behoeve van de ter plaatse aanwezige bedrijfsactiviteiten is toegestaan.	Voor de betreffende activiteiten is geen omgevingsvergunning verleend en is daarom te zien als een nieuwe productieactiviteit en een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten. Dit valt ook onder nieuwe ontwikkelingen, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 29.1.	
29.8		Het voorgaande bestemmingsplan voorzag in de mogelijkheid om binnen het vlak met de aanduiding "onbebouwd" een kantoorruimte te realiseren van maximaal 100 m ² . Inspreker is voornemens deze kantoorruimte te realiseren. Het voorontwerpbestemmingsplan biedt daartoe echter ten onrechte geen mogelijkheid meer. Inspreker verzoekt ook deze mogelijkheid in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen.	De afwijkingsbevoegdheid voor het realiseren van een kantoorruimte wordt overeenkomstig het geldend bestemmingsplan opgenomen.	Planregels: opnemen afwijkingsbevoegdheid voor realiseren kantoorruimte van 100 m ² .
29.9		Rondom het bedrijfsperceel van inspreker bevinden zich gronden met de bestemming Agrarisch. Aan de westelijke en zuidelijke zijden van het perceel bestaan deze gronden uit een relatief smalle strook van slechts enkele meters breed. Deze strook kan op geen enkele wijze ten behoeve van de agrarische bestemming benut worden. Inspreker verzoekt om deze grond bij het bestemmingsvlak Bedrijf te betrekken.	Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 29.1.	
29.10		Voorts verzoekt inspreker te bevestigen dat deze gronden (agrarisch) op grond van de in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen bestemmingsomschrijving (ook) mogen worden gebruikt ten behoeve van de ontsluiting van het bedrijfsperceel van inspreker.	In de bestemmingsomschrijving van de agrarische bestemming is opgenomen dat ontsluiting van agrarische percelen is toegestaan. Daaraan wordt toegevoegd dat in ondergeschikte mate ook inritten van aanliggende bedrijven zijn toegestaan. Daarmee wordt voldaan aan de wens van inspreker.	
29.11		In de bestemmingsomschrijving (artikel 17.1) wordt de ontsluiting van (naastgelegen) percelen niet genoemd. Bovendien worden bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals een brug over het water of een weg of een duiker ten behoeve van de ontsluiting, alleen toegestaan ten behoeve van de bestemming.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Regels: artikel 17.1 wordt gewijzigd: De laatstgenoemde zinsnede wordt gewijzigd naar: "inclusief de bijbehorende voorzieningen zoals duikers, bruggen, bermen, beschoeiingen,

				paden, eenvoudige waterbouwkundige bouwwerken en verkeersvoorziening en ten behoeve van de scheepvaart en/of de ontsluiting van naastgelegen percelen".
29.12		Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
29.13		Het grootste gedeelte van de gebouwen van inspreker is voorzien van platte daken. De regel genoemd in 3.2.2. onder e is niet gewenst voor dit bouwperceel. Bij uitbreiding van de gebouwen is een platdak gewenst en leidt de goothoogte in combinatie dakhelling tot conflict. Wij verzoeken u deze regel aan te passen zodat ook platte daken mogelijk zijn.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen, gelet op de industriële uitstraling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Dakhelling bedrijfsgebouwen.	
30.1	Noordbeemdenweg 2 Kerkdriel	Het is voor inspreker niet duidelijk waarom, anders dan thans het geval is, de gronden opeens zijn bestemd voor 'Agrarisch met waarden' in plaats van voor "Agrarisch".	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling.	
30.2		Het bedrijfsmatig kweken (en in verband daarmee houden) van duiven lijkt niet onder de omschrijving van een grondgebonden agrarisch bedrijf te vallen. Inspreker verzoekt de activiteiten op te nemen in het bestemmingsplan.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast gelet op de vergunde situatie ter plaatse door de agrarische bedrijfsactiviteit specifiek aan te duiden.	Verbeelding en planregels: een regeling wordt opgenomen voor het kweken en houden van duiven voor het perceel Noordbeemdenweg 2 Kerkdriel.
30.3		Inspreker maakt voor haar bedrijfsactiviteiten tevens gebruik van een (gedeelte van een) achter de woning aan de Noordbeemdenweg 4 gelegen bijgebouw. Inspreker verzoekt dit als zodanig op te nemen in het bestemmingsplan.	Het bijgebouw is vergund als bijgebouw bij de woning. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet aan de orde.	
30.4		Achter op een van de percelen van inspreker is een Finse hut aanwezig in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit in het bestemmingsplan op te nemen.	Het opgerichte bouwwerk is vergunbaar doch de vergunning is niet aangevraagd.	
31.1	Oostenbroekweg 19 Velddriel	Het perceel aan de Oostenbroekweg 19 heeft in het voorontwerpbestemmingsplan grotendeels de bestemming 'Bedrijf' gekregen met als aanduiding 'specifieke vorm van	Voor de betreffende activiteiten is geen omgevingsvergunning verleend en is daarom te	

		bedrijf – champignonkwekerij'. Inspreker stelt dat ten onrechte in de tabel in artikel 5.1 onder b van de planregels is bepaald: "champignonkwekerij/substraatbedrijf, met dien verstande dat het mengen van losse grondstoffen tot ruwe compost niet is toegestaan".	zien als een nieuwe productieactiviteit en een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten. Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en dat vraagt om een individuele afweging.	
31.2		In artikel 5.2.2 zijn regels gegeven voor de maatvoering van gebouwen op gronden met de bestemming Bedrijf. In de tabel (artikel 5.2.2 onder a) wordt ten aanzien van de toegestane bebouwde oppervlakte voor bedrijfsgebouwen gerefereerd aan artikel 5.1 onder a. Bedoeld zal zijn artikel 5.1 onder b.	De betreffende verwijzing wordt aangepast.	
31.3		Voor onderscheid tussen tunnelgebouwen enerzijds en ontvangsthallen en overige bedrijfsgebouwen anderzijds bestaat geen ruimtelijk relevante rechtvaardiging. Dit onderscheid klemt te meer nu in artikel 5.2.2 onder a is bepaald dat voor het perceel geen mogelijkheid tot eenmalige uitbreiding met 10% bestaat. Inspreker verzoekt om de beperking tot 14.820 m ² aan tunnelgebouwen in artikel 5.1 onder b te schrappen.	Ook het schrappen van de 'beperking' tunnelgebouwen betreft een nieuwe ontwikkeling, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 31.1.	
31.4		Inspreker verzoekt om de contouren van het vlak met de aanduiding "onbebouwd" zodanig te wijzigen dat alle gerealiseerde bedrijfsgebouwen op dit perceel niet in dit vlak gelegen zijn.	De gerealiseerde bebouwing binnen het bouwvlak "onbebouwd" betekent niet dat het bouwvlak moet worden uitgebreid. Denk bijvoorbeeld aan vergunning vrij bouwen en/of via een afwijking. Streven is ten aanzien van het bedrijf sturing te houden waar het gaat om ontwikkelingen, die zien op uitbreiding van het bedrijf. Uitbreiding van het bouwvlak betekent tevens dat gebouwen kunnen worden opgericht, terwijl de opgerichte bebouwing "bouwwerken geen gebouwen" betreft.	
31.5		Inspreker verzoekt om de bestaande afwijkingsbevoegdheid van 10% voor goot- en bouwhoogte in het bestemmingsplan op te nemen.	In artikel 40.1 onder a sub 3 is een dergelijke regeling reeds opgenomen.	
31.6		De hoogte van 'de overige bouwwerken, geen gebouw zijnde' in de agrarische bestemmingen is teruggebracht van 6 m tot 3 m. Door deze aanpassing ontstaan conflicten met diverse transportbanden en machines. Inspreker verzoekt om de hoogte van 6 m, zoals opgenomen in het geldend bestemmingsplan weer over te nemen.	Het bestemmingsplan wordt aangepast overeenkomstig de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Bouwhoogte overige bouwwerken .	
31.7		Inspreker verzoekt uitdrukkelijk buiten twijfel te stellen dat opslag ten behoeve van de ter plaatse aanwezige bedrijfsactiviteiten is toegestaan.	Voor de betreffende activiteiten is geen omgevingsvergunning verleend en is daarom te zien als een nieuwe productieactiviteit en een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten. Dit valt ook onder nieuwe ontwikkelingen, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 31.1.	

31.8		Het voorgaande bestemmingsplan voorzag in de mogelijkheid om binnen het vlak met de aanduiding "onbebouwd" een kantooruimte te realiseren van maximaal 100 m2. Inspreker is voornemens deze kantooruimte te realiseren. Het voorontwerpbestemmingsplan biedt daartoe echter ten onrechte geen mogelijkheid meer. Inspreker verzoekt ook deze mogelijkheid in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen.	De afwijkingsbevoegdheid voor het realiseren van een kantooruimte wordt overeenkomstig het geldend bestemmingsplan opgenomen.	
31.9		Rondom het bedrijfsperceel van inspreker bevinden zich gronden met de bestemming Agrarisch. Aan de westelijke en zuidelijke zijden van het perceel bestaan deze gronden uit een relatief smalle strook van slechts enkele meters breed. Deze strook kan op geen enkele wijze ten behoeve van de agrarische bestemming benut worden. Inspreker verzoekt om deze grond bij het bestemmingsvlak Bedrijf te betrekken.	Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling, zie de hiervoor opgenomen beantwoording onder 31.1.	
31.10		Voorts verzoekt inspreker te bevestigen dat deze gronden (agrarisch) op grond van de in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen bestemmingsomschrijving (ook) mogen worden gebruikt ten behoeve van de ontsluiting van het bedrijfsperceel van inspreker.	In de bestemmingsomschrijving van de agrarische bestemming is opgenomen dat ontsluiting van percelen is toegestaan.	
31.11		In de bestemmingsomschrijving (artikel 17.1) wordt de ontsluiting van (naastgelegen) percelen niet genoemd. Bovendien worden bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals een brug over het water of een weg of een duiker ten behoeve van de ontsluiting, alleen toegestaan ten behoeve van de bestemming.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Regels: artikel 17.1 wordt gewijzigd: De laatstgenoemde zinsnede wordt gewijzigd naar: "inclusief de bijbehorende voorzieningen zoals duikers, bruggen, bermen, beschoeiingen, paden, eenvoudige waterbouwkundige bouwwerken en verkeersvoorziening en ten behoeve van de scheepvaart en/of de ontsluiting van naastgelegen percelen".
32.1	Drielse Veldweg 35 Velddriel	Inspreker verzoekt om de locatie Drielse Veldweg 35 te Velddriel in het ontwerpbestemmingsplan als volgt aan te passen: toevoeging van de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' overeenkomstig de feitelijke gebruiksmogelijkheden en deze aanduiding gelijk aan het bouwvlak te begrenzen.	Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek. Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.	Verbeelding: een bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen'.
33.1	Kievitsham 87 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt om de locatie Kievitsham 87 te Hoenzadriel in het ontwerpbestemmingsplan als volgt aan te passen: aanpassing agrarisch bouwvlak waarbij de vorm en afmetingen worden overgenomen uit het geldende bestemmingsplan zodat er binnen het bouwvlak voldoende ruimte behouden blijft voor een doelmatig gebruik bij de woning en het bedrijfsgebouw. In de situatie zoals die in het voorontwerp is opgenomen zijn er onvoldoende mogelijkheden voor het oprichten van bijgebouwen bij	Voor gestopte agrarische bedrijven is een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen. Het bestaande agrarische gebruik is toegestaan en de bedrijfswoning mag ook door een derde worden bewoond. Daarmee ontstaat	

		de woning of het ondergeschikt aanpassen van het bedrijfsgebouw.	er bij alleen wonen geen strijdig gebruik, maar wordt een ondernemer of koper van het voormalig agrarisch bedrijf wel gestimuleerd een bestemmingswijziging aan te vragen als hij/zij geen agrarisch bedrijfsbestemming wenst en met de voormalige bedrijfsgebouwen aan de slag wil voor een andere functie. Immers, aan de wijzigingsbevoegdheid is een sloopregeling gekoppeld. Op deze wijze kan een kwaliteitsslag worden gemaakt en wordt ontstening gestimuleerd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfspwoning naar burgerwoning.	
34.1	Kievitsham 85 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt om de locatie Kievitsham 85 te Hoenzadriel in het ontwerpbestemmingsplan als volgt aan te passen: aanpassing agrarisch bouwvlak waarbij de vorm en afmetingen worden overgenomen uit het geldende bestemmingsplan zodat er binnen het bouwvlak voldoende ruimte behouden blijft voor een doelmatig gebruik bij de woning en het bedrijfsgebouw. In de situatie zoals die in het voorontwerp is opgenomen zijn er onvoldoende mogelijkheden voor het oprichten van bijgebouwen bij de woning of het ondergeschikt aanpassen van het bedrijfsgebouw.	Voor gestopte agrarische bedrijven is een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen. Het bestaande agrarische gebruik is toegestaan en de bedrijfspwoning mag ook door een derde worden bewoond. Daarmee ontstaat er bij alleen wonen geen strijdig gebruik, maar wordt een ondernemer of koper van het voormalig agrarisch bedrijf wel gestimuleerd een bestemmingswijziging aan te vragen als hij/zij geen agrarisch bedrijfsbestemming wenst en met de voormalige bedrijfsgebouwen aan de slag wil voor een andere functie. Immers, aan de wijzigingsbevoegdheid is een sloopregeling gekoppeld. Op deze wijze kan een kwaliteitsslag worden gemaakt en wordt ontstening gestimuleerd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfspwoning naar burgerwoning.	
35.1	Oude Weistraat 56 Velddriel	Inspreker verzoekt de locatie Oude Weistraat 56 te Velddriel in het ontwerpbestemmingsplan te bestemmen conform het geldende bestemmingsplan. Wellicht ten overvloede betekent dit dat de bouw mogelijkheden ongewijzigd blijven en dat op de locatie ook intensieve veehouderij positief bestemd blijft.	Het bestemmingsplan wordt overeenkomstig het geldend bestemmingsplan aangepast door opname van een bouwvlak en aanduiding specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij.	Verbeelding: opnemen bouwvlak en aanduiding specifieke vorm van agrarisch - niet grondgebonden veehouderij.
36.1	Lange Weistraat 14 Velddriel	Inspreker verzoekt om de locatie Lange Weistraat 14 Velddriel in het ontwerpbestemmingsplan als volgt aan te passen: aanpassing agrarisch bouwvlak waarbij de vorm en afmetingen worden overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan zodat er binnen het bouwvlak voldoende ruimte behouden blijft voor een doelmatig gebruik bij de woning en het bedrijfsgebouw. In de situatie zoals die in het voorontwerp is	Voor gestopte agrarische bedrijven is een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen. Het bestaande agrarische gebruik is toegestaan en de bedrijfspwoning mag ook door	

		opgenomen zijn er onvoldoende mogelijkheden voor het oprichten van bijgebouwen bij de woning of het ondergeschikt aanpassen van het bedrijfsgebouw.	<p>een derde worden bewoond. Daarmee ontstaat er bij alleen wonen geen strijdig gebruik, maar wordt een ondernemer of koper van het voormalig agrarisch bedrijf wel gestimuleerd een bestemmingswijziging aan te vragen als hij/zij geen agrarisch bedrijfsbestemming wenst en met de voormalige bedrijfsgebouwen aan de slag wil voor een andere functie. Immers, aan de wijzigingsbevoegdheid is een sloopregeling gekoppeld. Op deze wijze kan een kwaliteitslag worden gemaakt en wordt ontstening gestimuleerd.</p> <p>Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.</p>	
37.1	Koestraat 7 Velddriel	<p>Inspreker verzoekt om de bedrijfsbestemming aan de westzijde (westelijk van de bedrijfsloodsen), groot ongeveer 65x25 meter, te 'verplaatsen' (vormverandering) naar de achterzijde (strook van ongeveer 75 meter breed en 25 meter diep);</p> <p>- De resterende strook aan de achterzijde, ongeveer 50 meter breed en 30 meter diep, bij de bestemming voor het loonbedrijf te betrekken (vergroting van de bestemming). Daarbij is het aanvaardbaar dat de bebouwbare oppervlakte binnen de bestemming ongewijzigd blijft en dat de zone achter de bedrijfsloodsen (zuidelijk van de bestaande gebouwen) een aanduiding krijgt waarbinnen geen gebouwen worden toegestaan, dan wel waarmee wordt geregeld dat uitsluitend buitenopslag is toegestaan. Indien daarbij een goede landschappelijke invulling door inspreker moet worden uitgewerkt en gerealiseerd, dan is inspreker daartoe bereid.</p>	<p>Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Verder is er overeenkomstig het geldend bestemmingsplan een bestemmingsvlak toegekend waarmee een concentratie van de bebouwing en activiteiten wordt nagestreefd. Het westelijk deel van het bedrijfsbestemmingsvlak verleggen in zuidelijke richting zou niet alleen afbreuk doen aan die concentratie maar ook betekenen dat de bedrijfsactiviteiten meer het agrarische gebied ingaan en ook dat wordt onwenselijk geacht. Daarnaast wordt het vlak aan de westelijke zijde vanwege de aanwezigheid van een aangrenzend bouwvlak minder bezwaarlijk geacht dan wanneer dat zuidelijk van het bestaande bestemmingsvlak zal komen. De gevraagde aanpassing wordt dan ook niet doorgevoerd.</p>	
38.1	Hamstraat 2-4 Velddriel	<p>Inspreker verzoekt deze locatie als volgt aan te passen om daarmee de bestaande situatie ook te bestemmen:</p> <p>- de locatie een (niet-agrarische) bedrijfsbestemming te geven, met een bedrijfswoning en desgewenst een aanduiding voor 'specifieke vorm van bedrijf- verhuur bouwmaterialen';</p> <p>- daarbij één bedrijfswoning toe te staan (Hamstraat 2) of deze als burgerwoning te bestemmen en het bedrijf daarbij apart te bestemmen;</p> <p>- binnen de bedrijfsbestemming ook buitenopslag toe te staan. Overigens is rond het</p>	<p>Inspreker verzoekt op onderdelen gebruik te maken van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. In het geldende bestemmingsplan en in het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsregeling opgenomen om gebruik te kunnen maken van deze regeling, mits voldaan wordt aan alle</p>	

		gehele terrein met buitenopslag een hoge haag aanwezig, die in het kader van de landschappelijke inpassing ook bestemd en beschermd mag worden. Daarbij vindt inspreker het aanvaardbaar als de buitenopslag uit landschappelijke overwegingen wordt beperkt tot een hoogte van maximaal 3 meter. De functie is daarmee niet belemmerend voor de omgeving. Ook de omvang van het bedrijf is beperkt. Zo zou het bestaande bedrijfsgebouw op basis van de VAB-regeling reeds volledig voor deze functie benut kunnen worden. Omdat de ruimtelijke, milieukundige en planologische gevolgen van deze functie zeer gering zijn en zeker aanvaardbaar zijn, verzoekt inspreker om bovenstaande aanpassing mee te nemen in het ontwerp bestemmingsplan.	voorwaarden. Aangezien er geen sprake is van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
39.1	Kievitsham 47 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt om aanpassing van het agrarisch bouwvlak waarbij de vorm en afmetingen worden overgenomen uit het geldende bestemmingsplan. E.e.a. mede om te voorkomen dat het bestaande bedrijfsgebouw, onder het overgangsrecht gaat vallen en toevoeging van de functieaanduiding 'opslag' zodat het agrarisch bedrijfsgebouw eventueel ook als opslagruimte benut kan worden.	Het bouwvlak met bijbehorende aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' wordt strak op de bestaande bebouwing opgenomen met aanduiding 'opslag'. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning .	Verbeelding: opnemen strak bouwvlak met nadere aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' en 'opslag'.
40.1	Wordragensestraat 44 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om het perceel om te zetten in de bestemming Wonen conform de verleende vergunning uit 2014.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast conform de verleende vergunning.	Verbeelding: een bestemming wonen wordt opgenomen op basis van de algemene systematiek voor het toekennen van woonbestemmingen.
41.1	Hooiweg 29a Hedel	Inspreker verzoekt een volledig bouwvlak op te nemen.	Het bouwvlak is overgenomen overeenkomstig het geldende bestemmingsplan. Er zijn geen feiten of omstandigheden om daarvan af te wijken.	
41.2		Inspreker vraagt zich af waarom de bestemming op zijn percelen is gewijzigd van de bestemming Agrarisch in Agrarisch met waarden.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
42.1	Wordragensestraat 34 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen te beperken.	Beperking wordt niet noodzakelijk geacht. De regeling is afgestemd op het PIP voor de tuinbouw Bommelerwaard en op de regeling in de gemeente Zaltbommel. Overigens wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen .	
43.1	Langedijkstraat 4 Ammerzoden	Inspreker verzoekt medewerking te verlenen voor het verplaatsen van het bedrijf aan de Langedijkstraat naar het perceel aan de Uilecotenweg ong. Op de bestaande locatie ontstaat vervolgens de mogelijkheid voor realisatie van woningbouw.	De door inspreker voorgestelde ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	

44.1	Achterdijk 5 Hedel	Inspreker geeft aan dat zijn perceel gewijzigd is van agrarisch in agrarisch met waarden.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling.	
44.2		Inspreker kan zich niet vinden in de archeologische dubbelbestemming gelet op de reeds uitgevoerde agrarische grondwerkzaamheden. Een bewerkingsdiepte van 30 cm is dan ook onvoldoende. Inspreker geeft aan dat een diepte van 50 cm beter werkbaar is.	Bouvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
44.3		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
45.1	Hogewaard 1a Heerewaarden	Inspreker verzoekt om de woning een bestemming Wonen te geven.	De door inspreker voorgestelde ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
46.1	Lenshoek 19 Well	Inspreker verzoekt om de mogelijkheid voor realisatie van een bedrijfswoning op te nemen en om in de gelegenheid gesteld te worden om de komende maanden advies te vragen en een ruimtelijke onderbouwing te ontwikkelen zodat hij mee zou kunnen lopen met deze bestemmingsplanprocedure, juist omdat hij reeds nu voldoet aan de eisen die in artikel 4.7.2. van de regels zijn opgenomen.	De door inspreker voorgestelde ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
47.1	Maasdijk ong. Heerewaarden	Inspreker verzoekt om de schuilgelegenheid/ paardenstal op het perceel sectie E nummer 253 te voorzien van een specifieke bouwaanduiding.	Bij de gemeente is geen vergunning bekend voor de schuur. Het opnemen van een specifieke bouwaanduiding is dan ook niet aan de orde.	
48.1	Middelweg 19 Rossum	Inspreker verzoekt om op zijn perceel een agrarisch bouwvlak op te nemen en een functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - nevenactiviteit'.	De door inspreker voorgestelde ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
49.1	Schoofbandweg 12	Inspreker verzoekt de aanduiding niet-grondgebonden veehouderij op te nemen	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel	Verbeelding:

	Rossum	overeenkomstig het geldende bestemmingsplan, gelet op het voornemen om vleeskalveren te houden.	aangepast overeenkomstig het geldende bestemmingsplan.	opnemen aanduiding specifieke vorm van agrarisch – niet-grondgebonden veehouderij voor het betreffende perceel.
50.1	Langedijkstraat 4 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om verplaatsing van zijn paardenfokkerij uit de kern van Ammerzoden naar de locatie aan de Veldweg.	De door inspreker voorgestelde ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
51.1	Hoge Heiligenweg 28 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om aanpassingen in het bestemmingsplan die het mogelijk maken om een teelt van aardbeien op stellingen bij zijn tuinderij te kunnen realiseren. Deze aanpassing van het voorontwerp bestemmingsplan heeft o.a. betrekking op de hoogte van de stelling (minimaal 2,5 meter) en de afstanden tot aan de perceelgrens welke gesteld is op 50 m.	De stelling voor de aardbeien vallen onder de TOV. Deze zijn binnen de bouwvlakken toegestaan en buiten het bouwvlak onder nadere regels, die zijn afgestemd op de regelingen in Zaltbommel. De voorwaarde dat 50 m moet worden aangehouden tot percelen van derden in opgenomen om te voorkomen dat TOV strak tegen woningen e.d. aan gerealiseerd kunnen worden. De regeling voorkomt dat er hinder over en weer wordt ondervonden (bijv. i.v.m. het gebruik van bestrijdingsmiddelen). Zie voor het overige de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen .	
52.1	Luttel Ingweg 1 Kerkdriel	Inspreker verzoekt om een bestemming wonen in plaats van de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen, aangezien er voldaan wordt aan het VAB-beleid.	Op basis van de gemaakte afspraken met de gemeente, de sanering van de bedrijfsbebouwing en gelet op de woonomgeving kan het bestemmingsplan op dit onderdeel worden aangepast.	Verbeelding: het betreffende perceel wordt voorzien van een woonbestemming.
52.2		Inspreker verzoekt om in het bestemmingsplan op te nemen dat sprake is van twee zelfstandige (gesplitste) woningen.	Voor de splitsing van de woning is geen vergunning verleend. Het bestemmingsplan biedt geen verdere mogelijkheden om woningen, met uitzondering van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, te splitsen. Er kan daarom geen medewerking worden verleend.	
53.1	Gaardenweg 3 Ammerzoden	Inspreker verzoekt het bouwvlak van zijn agrarisch bedrijf (paddenstoelteelt) te vergroten.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Verder geldt dat met uitbreiding van	

			paddenstoelenteeltbedrijven terughoudend wordt omgegaan, gelet op het concentratiebeleid dat geldt voor glastuinbouw en paddenstoelenteelt.	
53.2		Inspreker kan zich niet vinden in de landschappelijke aanduidingen gelet op de grofmazige indeling en de onduidelijkheid van de kaart zoals opgenomen in de toelichting.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling.	
53.3		In artikel 3.5.3 is een regeling voor arbeidskrachten opgenomen. Onder c is de voorwaarde opgenomen dat de te huisvesten arbeidskrachten in maximaal 50% van de arbeidsbehoefte mogen voorzien.	De randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten.	
54.1	Drielseweg 48 Hedel	Op grond van deze definitie valt het tuinbouwbedrijf van inspreker niet onder de definitie van grondgebonden agrarisch bedrijf, omdat het bedrijf gebruik maakt van substraatteelt. Dit brengt met zich mee dat binnen de bestemming Agrarisch geen tuinbouw op substraat mag plaatsvinden en dat teeltondersteunende voorzieningen (hierna te noemen; TOV) buiten het bouwblok niet voor een vergunning in aanmerking komen. Het voorstel is om in het bestemmingsplan de volgende definitie van 'grondgebonden agrarisch bedrijf' te hanteren (vergelijkbaar aan bijvoorbeeld het Bestemmingsplan Buitengebied Rucphen): een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.	In het geldend bestemmingsplan zijn zowel grondgebonden als niet-grondgebonden teelten toegestaan, waarbij omschakeling naar niet-grondgebonden teelten niet is toegestaan. In dat licht wordt de regeling aangepast, waarbij bestaande niet-grondgebonden bedrijven, niet zijnde niet-grondgebonden veehouderijen, (die zijn afzonderlijk aangeduid) zijn toegestaan. Daarmee wordt recht gedaan aan de bestaande situaties van substraatteelt, maar is omschakeling naar substraatteelt niet toegestaan. Door middel van de voorgestelde regeling is de substraatteelt op deze locatie als bestaand gebruik toegestaan.	In de agrarische bestemmingen worden bestaande niet-grondgebonden bedrijven (niet zijnde een niet-grondgebonden veehouderij) toegestaan.
54.2		In artikel 1.75 wordt een definitie gegeven van TOV. Hierbij wordt de grens tussen hoge en lage TOV gelegd bij 1,5 meter. Deze hoogte sluit niet aan bij de gangbare TOV van een modem aardbeienbedrijf. Het verzoek is derhalve de grens voor lage TOV te leggen op een hoogte van 2,5 meter onder de randvoorwaarde dat de TOV op een goede wijze landschappelijk worden ingepast.	De grens tussen hoge en lage TOV is overgenomen uit het Inpassingsplan voor de tuinbouw Bommelerwaard. Het is gewenst daarbij te blijven aansluiten. Aanvullend wordt er verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
54.3		Opgemerkt wordt dat de tafels/bakken in stellingen bij een aardbeienteelt maximaal 7 maanden per jaar worden beteeld. Hieruit leiden wij af dat er sprake is van een hoge tijdelijke TOV ook al blijft het bouwwerk het gehele jaar staan. Inspreker vraagt om een bevestiging.	Het gaat hierbij niet om de vraag of de teelttafels/teeltbakken max. 7 maanden per jaar worden gebruikt, maar of deze max. 7 maanden per jaar aanwezig zijn. Indien de constructies blijven staan, dan valt het onder permanente TOV. Overigens zijn alle vormen van TOV toegestaan binnen het bouwvlak en binnen de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - teeltondersteunende voorzieningen'.	

54.4		Inspreker geeft aan dat de functieaanduiding niet correspondeert met de aanwezige stellingen en containerveld. Het verzoek is om de functieaanduiding zodanig te veranderen dat de functieaanduiding overeenkomt met het feitelijk gebruik van de grond.	De gemeente heeft in het archief geen verleende vergunningen teruggevonden. Globale meting van de thans bestaande ten behoeve van TOV en/of containerveld geoccupeerde ruimte bedraagt minder dan 2 hectare en blijft daarmee binnen de bij recht toegestane maximale oppervlakte van 2 hectare.	
54.5		Met betrekking tot TOV buiten het bouwvlak dient op grond van artikel 3.3.6. een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Hierbij worden een aantal voorwaarden genoemd die niet aansluiten bij de behoeften van een modern tuinbouwbedrijf. Dit heeft betrekking op de maximale oppervlakte, grondgebonden teelt, verschijningsvorm en afstand percelen derden.	Er is nader gekeken naar de opgenomen voorwaarden. Verwezen wordt hiervoor naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
54.6		In artikel 3.5.3 is een regeling voor arbeidskrachten opgenomen. Onder c is de voorwaarde opgenomen dat de te huisvesten arbeidskrachten in maximaal 50% van de arbeidsbehoefte mogen voorzien.	De randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten.	
55.1	Zandweg 13 Ammerzoden	Inspreker geeft aan dat de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – niet-grondgebonden veehouderij' ontbreekt voor zijn perceel.	In het geldend bestemmingsplan buitengebied 2006 noch in reparatieplan 2009 is een IVH-aanduiding aangebracht. Van vergunningverlening nadien is niet gebleken. Het bestemmingsplan wordt op dit punt niet aangepast.	
56.1	Wordragensestraat 13a Ammerzoden	Op grond van deze definitie valt het tuinbouwbedrijf van inspreker niet onder de definitie van grondgebonden agrarisch bedrijf, omdat het bedrijf gebruik maakt van substraatteelt. Dit brengt met zich mee dat binnen de bestemming Agrarisch geen tuinbouw op substraat mag plaatsvinden en dat teeltondersteunende voorzieningen (hierna te noemen; TOV) buiten het bouwvlak niet voor een vergunning in aanmerking komen. Het voorstel is om in het bestemmingsplan de volgende definitie van 'grondgebonden agrarisch bedrijf' te hanteren (vergelijkbaar aan bijvoorbeeld het Bestemmingsplan Buitengebied Rucphen): een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder nummer 54.1.	
56.2		In artikel 1.75 wordt een definitie gegeven van TOV. Hierbij wordt de grens tussen hoge en lage TOV gelegd bij 1,5 meter. Deze hoogte sluit niet aan bij de gangbare TOV van een modern aardbeienbedrijf. Het verzoek is derhalve de grens voor lage TOV te leggen op een hoogte van 2,5 meter onder de randvoorwaarde dat de TOV op een goede wijze landschappelijk worden ingepast.	De grens tussen hoge en lage TOV is overgenomen uit het Inpassingsplan voor de tuinbouw Bommelerwaard. Het is gewenst daarbij te blijven aansluiten. Aanvullend wordt er verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
56.3		In het voorontwerp staat dat TOV uitsluitend direct aansluitend aan het bouwvlak zijn toegestaan, dan wel dat de afstand tot het bouwvlak niet meer mag bedragen dan 50 meter, met dien verstande dat tussen het bouwvlak en de gronden een erftoegangsweg en/of watergang aanwezig mag zijn. voor zover deze wegen en/of watergangen niet openbaar toegankelijk zijn. Het valt niet in te zien waarom in het kader van een goede ruimtelijk ordening geen openbare weg of watergang mag liggen tussen het bouwvlak en het perceel met de TOV. Tussen het bouwvlak van inspreker en de TOV ligt een openbare weg. Mijn cliënt maakt	Het bestemmingsplan wordt hierop enigszins aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	

		niet veel meer gebruik van de weg dan in de situatie dat het perceel met TOV aangrenzend aan het bouwblok zou liggen. Inspreker ziet graag op dit punt de tekst van het bestemmingsplan Buitengebied Zaltbommel wordt overgenomen waarin staat dat de betreffende gronden moeten zijn gelegen op een afstand van niet meer dan 50 m uit de bouwgrenzen van het betreffende bedrijf		
56.4		Inspreker kan zich niet vinden in de landschappelijke aanduidingen gelet op de grofmazige indeling en de onduidelijkheid van de kaart zoals opgenomen in de toelichting.	Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
56.5		In artikel 3.5.3 is een regeling voor arbeidskrachten opgenomen. Onder c is de voorwaarde opgenomen dat de te huisvesten arbeidskrachten in maximaal 50% van de arbeidsbehoefte mogen voorzien.	De randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten .	
57.1	Rooijensestraat 16 - 18 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt dat de bestemming Wonen aan de achterzijde (zoals bij Rooijensestraat 20 en 22 wordt doorgetrokken tot de (kadastrale) erfgrens. Hetzelfde geldt voor de voorzijde. Daarnaast komt de bestemming Verkeer niet overeen met de plaatselijke situatie. Naar nu blijkt (op een luchtfoto met kadastrale onderlegger) is deze strook al meer dan een generatie ononderbroken in bezit en gebruik bij de familie van inspreker. Verder verzoekt inspreker dat perceelnummer P 256 conform het huidige gebruik een bestemming Wonen krijgt.	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekenning van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming . Er worden geen feiten of omstandigheden aangedragen waarom de bestemming niet correct is opgenomen voor inspreker. Voor wat betreft het gedeelte met de bestemming Verkeer geldt dat het perceel niet in eigendom is van inspreker en om die reden ook niet bestemd kan worden als Wonen. Het perceelnummer P 256 is aan de overzijde van de weg gelegen en heeft overeenkomstig het geldend bestemmingsplan wederom een agrarische bestemming gekregen. Daarnaast is het onwenselijk om een perceel op afstand van de woonbestemming waar de woning is gesitueerd te voorzien van een woonbestemming. Dit om verrommeling van het landschap te voorkomen.	
57.2		Inspreker verzoekt om het bouwvlak/bestemmingsvlak van de nog in productie zijnde champignonbedrijven aan Rooijensestraat 7, 24, 26, en 34 tot de huidige bebouwing te beperken, zodat deze bedrijven in ieder geval niet meer kunnen uitbreiden.	Het bestemmingsplan heeft als doelstelling om recht te doen aan bestaande rechten overeenkomstig het geldende bestemmingsplan. Daarvan is sprake. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast.	
57.3		Inspreker verzoekt het bouwvlak/ bestemmingsvlak bij Rooijensestraat 9 en 38 te schrappen. Er is hier al decennia in elk geval geen sprake meer van paddenstoelenteelt.	Zie de beantwoording van voorgaande reactie (57.2).	
57.4		Inspreker geeft aan het verschil tussen de functieaanduidingen sa-pad en sb-chk niet te	De genoemde aanduidingen hebben betrekking	

		begrijpen. Inspreker verzoekt de functieaanduiding sa-pad link van Hoenzadrielsedijk 42 te verwijderen.	op verschillende bedrijven met daarbij behorende gebruiks- en bouw mogelijkheden. Deze zijn overgenomen uit de geldende regelingen. Zie voor het overige de beantwoording van voorgaande reactie (57.2).	
57.5		Inspreker verzoekt het bouwvlak bij Rooijensestraat 3a, 12, achter 20-22 en schuin links van nummer 9 eveneens tot de huidige bebouwing te beperken. Overigens is op deze vier locaties al jaren geen sprake meer van een volwaardige dan wel noemenswaardige agrarische exploitatie/bedrijfsvoering.	Zie de beantwoording van voorgaande reactie (57.2).	
57.6		Inspreker verzoekt tot instelling verbod vrachtverkeer in Rooijenstraat vanaf Kievitsham tot Rooijenstraat 24.	In het bestemmingsplan worden bepaalde functies toegelaten en kunnen randvoorwaarden worden gesteld. Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor het al dan niet opnemen van een rijverbod vrachtverkeer. In het kader van deze procedure wordt dit verzoek niet behandeld.	
58.1	Provincialeweg 73 Velddriel	In artikel 3.4.1 van de planregels is de regeling opgenomen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Onder c is opgenomen dat deze nevenactiviteit uitsluitend mag worden uitgeoefend door de eigenaar van het bedrijf dan wel door de bewoners van de bedrijfswoning van het betreffende agrarische bedrijf. Reclamant verzoekt om aanpassing van dit artikellid door hier melding te maken van de eigenaar dan wel de exploitant van het bedrijf.	Bij verbreding van de mogelijkheden wordt afgeweken van het vastgestelde beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten 2014, hetgeen niet wenselijk wordt geoordeeld.	
59.1	Drielseweg 36a-b Hedel	Inspreker merkt op dat het achterste deel van perceel niet binnen het bestemmingsvlak is opgenomen. Dit is wel nodig voor toegangswegen en parkeervoorzieningen.	Het bestemmingsvlak is toegekend op basis van de verleende vrijstelling voor het uitvaartcentrum. Het verder uitbreiden van het uitvaartcentrum is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
59.2		Het achterste deel van perceel wil inspreker gaan gebruiken voor extra parkeerplaatsen (4000 m ²). Inspreker verzoekt dat dit in het bestemmingsplan wordt opgenomen.	Zie voorgaande beantwoording (59.1)	
59.3		Inspreker wil graag een deel van perceel gebruiken voor privé zonne-energiepark (zonnepanelen). Inspreker verzoekt dat dit in het bestemmingsplan wordt opgenomen.	De gemeente stimuleert duurzaam bouwen als onderdeel van duurzame ontwikkeling. De gemeente Maasdriel draagt haar aandeel hier aan bij door in het bestemmingsplan mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van kleinschalige voorzieningen voor duurzame energie. Echter, het aanleggen van zonnevelden buiten bestaande bouwvlakken in het bestemmingsplan is niet mogelijk gemaakt.	
60.1	Heerewaardensestraat 34a Heerewaarden	Het perceel aan Heerewaardensestraat 34a te Heerewaarden is deels bestemd als Wonen en deels als Agrarisch met waarden. Aangezien de als Agrarisch met waarden aangewezen gronden onderdeel uitmaken van de tuin van de aanwezige burgerwoning, verzoekt inspreker om dit in het nieuwe bestemmingsplan aan te wijzen als Wonen.	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekennen van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie.	

			Hobbymatig agrarisch grondgebruik aansluitend aan de woonbestemmingen is mogelijk in de agrarische bestemming. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming.	
60.2		Inspreker verzoekt om het reeds aanwezige gebouwtje in het nieuwe bestemmingsplan mee te nemen.	Bij de gemeente is geen vergunning bekend voor de schuur. Het opnemen van een specifieke bouwaanduiding of bestemming is dan ook niet aan de orde.	
61.1	Akkerseweg 7a Hedel	Inspreker verzoekt om de woning op de Akkerseweg 7a te wijzigen in een plattelandswoning om in de toekomst leegstand te voorkomen.	In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Hiervan kan te zijner gebruik worden gemaakt, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
62.1	Kleinzand 3 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om percelen in de uiterwaarden bij Well en Wellseind te bestemmen voor agrarisch landschapsbeheer in plaats van natuur.	De betreffende gronden zijn overeenkomstig het geldend bestemmingsplan voorzien van een bestemming Natuur, gelet op de aanwezige natuur- en landschapswaarden ter plaatse. Van een verslechtering van de gronden voor agrarisch landschapsbeheer is dan ook geen sprake.	
63.1	Slijkwellsedijk 4 Well	Inspreker stelt dat er voor zijn percelen geen mogelijkheid in het bestemmingsplan is opgenomen tot het plaatsen van teeltondersteunende voorzieningen zoals wandelkappen. Inspreker verzoekt deze mogelijkheid op te nemen in het bestemmingsplan.	Het bestemmingsplan bevat reeds een regeling voor het kunnen toestaan van tijdelijke wandelkappen (tijdelijke hoge TOV). In de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen is al aangegeven dat op dit onderdeel een aanpassing wordt doorgevoerd. 2 ha. wordt bij recht mogelijk; 4 ha. bij omgevingsvergunning.	
64.1	St. Annaweg 51 Hedel	Inspreker verzoekt bouwblok uit te breiden in noordwestelijke richting zodat voeropslag achter de stal gelegd kan worden.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Het bestemmingsplan bevat voor vormverandering/ en uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven een wijzigingsbevoegdheid waar te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden.	
64.2		Inspreker verzoekt de bestemming op zijn percelen te wijzigen in de bestemming Agrarisch.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder	

			verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling.	
64.3		Op een groot aantal percelen is een archeologische waarde opgenomen. De grond is hier vaak tot 100 cm diep geroerd door gewassen of boomgaarden. Nader onderzoek is nodig voor deze archeologische waarde.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
65.1	Molenstraat 25b Hurwenen	Inspreker merkt op dat de bestemming agrarisch en bedrijfswoning niet meer actueel is en verzoekt om bestemming te wijzigen naar wonen.	Het bestemmen van een tweede bedrijfswoning in de bestemming Wonen is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Gelet op het in eigendom gesplitst agrarisch bouwvlak is een individuele afweging noodzakelijk die niet in het kader van deze procedure gemaakt kan worden.	
66.1	Veilingweg 23a Velddriel	Inspreker verzoekt het bouwvlak met gelijkblijvend oppervlak naar achter verschuiven.	Vormverandering van het bouwvlak is in dit geval te zien als een nieuwe ontwikkeling, aangezien de bouwmogelijkheden worden vergroot en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Verder geldt dat met uitbreiding van paddenstoelenteeltbedrijven terughoudend wordt omgegaan, gelet op het concentratiebeleid dat geldt voor glastuinbouw en paddenstoelenteelt.	
67.1	Voorne 14 Heerewaarden	Inspreker ziet graag de groenwaarden langs de Voorneseweg zo veel mogelijk gehandhaafd volgens het vigerende bestemmingsplan. Dit betekent dat de groenstrook naast de woning Voorne nr. 9 gehandhaafd blijft als groenstrook, en niet wordt herbestemd als Verkeer. Op deze strook is overigens waarschijnlijk gewoonterecht van toepassing. Tevens vragen we u ervoor te zorgen dat de onbebouwde delen langs de Voorneseweg gehandhaafd blijven als groenstrook volgens het vigerende plan. Hiermee wordt een aantrekkelijke toerit naar het achtergelegen woongebied gehandhaafd.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast door het toekennen van de bestemming Cultuur en ontspanning voor het gedeelte naast de woning Voorne 9 overeenkomstig het geldende bestemmingsplan. Voor het overige is de verkeersbestemming overgenomen uit de geldende regeling.	Verbeelding: wijzigen bestemming Verkeer in Cultuur en ontspanning.
67.2		Inspreker verzoekt de klasse van omliggende bedrijventerrein niet verzwaren.	Het bestemmingsplan legt voor de betreffende bedrijventerreinen de bestaande rechten vast. Van een verzwaring van bedrijfsactiviteiten is dan ook geen sprake.	
68.1	Veilingweg 25 Velddriel	Inspreker merkt op dat de archeologisch dubbelbestemming onterecht is opgenomen en verzoekt deze te verwijderen.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan	

			wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
69.1	Veilingweg 1 / Middelweg 27	Inspreker verzoekt het bouwvlak aan de Veilingweg in oostelijke richting te verschuiven, zodat er een groot bouwvlak wordt gecreëerd met de Middelweg.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Verder geldt dat met de uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijen terughoudend wordt omgegaan. Dit vraagt om een individuele afweging die niet in het kader van deze procedure gemaakt kan worden.	
70.1	Delwijnseskade 7 Well	Inspreker kan zich niet vinden in de aanwijzing van gronden langs de Afgedamde Maas die agrarisch in gebruik zijn als natuur c.q. groene ontwikkelingszone en natuurnetwerk en artikel 39.3 en 41.7 omdat hiermee feitelijk een onteigening van eigendom of pacht bedoeld kan worden. Concreet zicht op realisatie ontbreekt, de gronden zijn duurzaam agrarisch in gebruik.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone .	
70.2		In het bestemmingsplan zijn regels zoals in artikel 4.4.4 opgenomen dat grondgebonden veehouderijen niet mogen omschakelen naar niet grondgebonden. Inspreker verzoekt om daarbij het voorbehoud te maken dat landbouwgrond die langdurig in gebruik is geweest en ongewenst verloren is gegaan een uitzondering vormt op deze regel. Op het moment dat een grondgebonden bedrijf van zijn landbouwgrond wordt ontnomen, is er tot nu toe geen redelijk beleid om de schade te compenseren als bedrijfsgebouwen door dit bestemmingsplan of een andere wet niet meer gebruikt mogen worden.	De opgenomen regels sluiten aan bij de provinciale Omgevingsverordening en de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij. Wij zien geen reden om daarvan af te wijken.	
70.3		Inspreker verzoekt om agrarische bouwvlakken uit te sluiten van archeologisch onderzoek in vergelijking met het beleid in Zaltbommel.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
70.4		Als er door het Rijk of de provincie andere milieueisen opgelegd worden aan melkveehouderijen, verzoekt inspreker om een bepaling op te nemen om het bouwvlak te kunnen vergroten als dat nodig is.	Het bestemmingsplan biedt reeds ruimte voor de uitbreiding van het bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Het verder anticiperen op mogelijke aanpassing van wet- en regelgeving is op dit niet mogelijk.	
71.1	Walderweg 3 Ammerzoden	Inspreker geeft aan dat zijn eigendom deels bestemd is als wonen en deels agrarisch. Hij verzoekt om zijn perceel volledig te bestemmen als wonen.	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekenning van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie. Hobbymatig agrarisch grondgebruik aansluitend aan de woonbestemmingen is mogelijk in de agrarische bestemming. Voor meer informatie	

			wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming.	
71.2		Inspreker leest in de toelichting dat ruimte geboden wordt voor kleinschalig kamperen en vraagt zich af of er een mogelijkheid is op zijn perceel.	In artikel 40.4 Kleinschalig kamperen bij de burger is een afwijkingsregeling opgenomen waar gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden. Voor meer informatie wordt dan ook verwezen naar deze regeling.	
72.1	Veilingweg 23a Velddriel	Inspreker verzoekt een wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor paddenstoelenteelt op te nemen in het bestemmingsplan.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
73.1	Hoorzik 21 en 21a Kerkdriel	Inspreker geeft aan dat zijn bouwvlak verkleind is en verzoekt het geldende bouwvlak te handhaven.	Het bouwvlak met bijbehorende aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' wordt zodanig aangepast, zodat het bestaande bedrijfsgebouw er binnen valt. Tevens wordt een aanduiding 'opslag' opgenomen.	Verbeelding: het agrarisch bijgebouw wordt opgenomen binnen het bouwvlak en aanduidingsvlak en aanduiding 'opslag' wordt toegevoegd.
74.1	Scheepswerf Heerewaarden	Inspreker stelt dat in het bestemmingsplan onvoldoende rekening is gehouden met de bedrijfsactiviteiten van de scheepswerf en metaaldraaijerij ter plaatse. Nergens uit blijkt dat er een gedegen inventarisatie van functies heeft plaatsgevonden, die noodzakelijk en inherent zijn aan de exploitatie van een scheepswerf. Inspreker verzoekt in het voorliggende bestemmingsplan expliciet te voorzien in een afmeermogelijkheid bij de meerpalen aan de Bol ten behoeve van wachtende schepen en de assistentieboot Weber (blusboot) wanneer deze niet wordt gebruikt ten behoeve van de scheepswerf.	In het bestemmingsplan is aangesloten bij de geldende regelingen. Het wijzigen van bedrijfsactiviteiten is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
74.2		Inspreker verzoekt om voor het leegstaand gedeelte van het kantoorgebouw de bestemming te verruimen in die zin, dat inpandig een bedrijfswoning kan worden voorzien noodzakelijk voor toezicht en/of beheer.	Het bestemmingsplan staat uitsluitend bestaande bedrijfswoningen toe en voorziet niet in de realisatie van een nieuwe bedrijfswoning.	
75.1	Het Drielse Bosch 2-4-6 Kerkdriel/ Hoenzadriel	Inspreker verzoekt om de juiste begrenzing van het landgoed te hanteren.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast op basis van de verleende vergunning (2006).	Verbeelding: het landgoed wordt uitgebreid op basis van de verleende vergunning.
76.1	Kievitsham 59 Hoenzadriel	Inspreker verzoekt om een bestemming Wonen op te nemen in plaats van het agrarische bouwvlak met aanduiding plattelandswoning. Hiertoe is een ruimtelijke onderbouwing	Voor het perceel is een aanduiding plattelandswoning opgenomen, waardoor recht	

		ingediend.	gedaan wordt aan de bestaande situatie. Het wijzigen in de bestemming Wonen is gelet op de eerder ingediende ruimtelijke onderbouwing niet mogelijk, gelet op de relatie met het agrarisch bedrijf. Door inspreker worden geen feiten of omstandigheden aangedragen die leiden tot een ander oordeel.	
76.2		Inspreker geeft aan dat niet de juiste kadastrale grenzen gehanteerd zijn.	De aanduiding plattelandswoning is toegekend voor het gedeelte binnen het bouwvlak en voor zover sprake is van de situering van het hoofdgebouw (de afgesplitste bedrijfswoning) met enige flexibiliteit. Dit betekent niet dat alle eigendommen van inspreker van een dergelijke aanduiding wordt voorzien.	
77.1	Bernseweg 17 Well	Inspreker kan zich niet vinden in de aanwijzing van gronden langs de Afgedamde Maas die agrarisch in gebruik zijn als natuur c.q. groene ontwikkelingszone en natuurnetwerk en artikel 39.3 en 41.7 omdat hiermee feitelijk een onteigening van eigendom of pacht bedoeld kan worden. Concreet zicht op realisatie ontbreekt, de gronden zijn duurzaam agrarisch in gebruik.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone .	
78.1	Vliertseweg 1 Velddriel	Inspreker heeft plannen met betrekking tot het uitbreiden van het bedrijf met dagrecreatie in de vorm van een tuinterras, inclusief verstrekking van alcoholische dranken. Inspreker verzoekt om de regels zodanig te verruimen dat dit mogelijk is.	Het opnemen van nevenactiviteiten is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt derhalve verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het bestemmingsplan bevat voor nevenactiviteiten een afwijkingsbevoegdheid waar te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden.	
79.1	Boosterensteeg 5 Wellseind	Inspreker kan zich niet vinden in de aanwijzing van gronden langs de Afgedamde Maas die agrarisch in gebruik zijn als natuur c.q. groene ontwikkelingszone en natuurnetwerk en artikel 39.3 en 41.7 omdat hiermee feitelijk een onteigening van eigendom of pacht bedoeld kan worden. Concreet zicht op realisatie ontbreekt, de gronden zijn duurzaam agrarisch in gebruik.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone .	
79.2		In het bestemmingsplan zijn regels zoals in artikel 4.4.4 opgenomen dat grondgebonden veehouderijen niet mogen omschakelen naar niet grondgebonden. Inspreker verzoekt om daarbij het voorbehoud te maken dat landbouwgrond die langdurig in gebruik is geweest en ongewenst verloren is gegaan een uitzondering vormt op deze regel. Op het moment dat een grondgebonden bedrijf van zijn landbouwgrond wordt ontnomen, is er tot nu toe geen redelijk beleid om de schade te compenseren als bedrijfsgebouwen door dit bestemmingsplan of een andere wet niet meer gebruikt mogen worden.	De opgenomen regels sluiten aan bij de provinciale Omgevingsverordening en de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij. Wij zien geen reden om daarvan af te wijken.	
79.3		Inspreker verzoekt om agrarische bouwvlakken uit te sluiten van archeologisch onderzoek in vergelijking met het beleid in Zaltbommel.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording	

			archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
79.4		Als er door het Rijk of de provincie andere milieueisen opgelegd worden aan melkveehouderijen, verzoekt inspreker om een bepaling op te nemen om het bouwvlak te kunnen vergroten als dat nodig is.	Het bestemmingsplan biedt reeds ruimte voor de uitbreiding van het bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Het verder anticiperen op mogelijke aanpassing van wet- en regelgeving is op dit niet mogelijk.	
80.1	Industrieweg 5 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om aan de woning op het betreffende perceel de bestemming Wonen toe te kennen.	In het geldende bestemmingsplan is geen afzonderlijke woonbestemming opgenomen. Er wordt derhalve verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
81.1	Notger van Luikhof 24 Heerwaarden	Inspreker stelt dat de inventarisatielijst van bestaande bedrijven dient te worden geactualiseerd.	De bestaande legale bedrijven hebben de bestemming 'Bedrijf' gekregen, overeenkomstig de geldende regeling. Aanvullend is een inventarisatie uitgevoerd, zie paragraaf 1.4.2 van de toelichting, waardoor op onderdelen aanpassingen zijn doorgevoerd op basis van de feitelijk vergunde situatie. Inspreker motiveert niet op welke onderdelen actualisatie al dan niet noodzakelijk is.	
81.2		Inspreker stelt dat de bouwregels ten behoeve van TOV niet realistisch en niet werkzaam zijn.	Op onderdelen zijn de regels voor TOV's heroverwogen en aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen .	
81.3		Inspreker stelt dat boomkwekerijen agrarisch grondgebonden zijn.	Deze stelling is op zich correct. Dat laat onverlet dat de gemeente de vrijheid kan nemen om voor boomkwekerij afzonderlijke regels op te nemen. Dit met name vanwege de landschappelijke gevolgen van boomkwekerijen in een relatief open gebied. Daarom is een boomkwekerij alleen door middel van een wijziging toegestaan (art. 41.3).	
81.4		Inspreker verzoekt om een bouwvlak toe te kennen aan het perceel van het fruitbedrijf en om een bedrijfswoning te kunnen realiseren ten behoeve van het fruitbedrijf.	Het opnemen van een nieuw agrarisch bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt op de eerste plaats dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Daarnaast geldt dat nieuwvestiging van agrarische bedrijven, ongeacht het type bedrijf, in het bestemmingsplan is uitgesloten. Dit houdt niet in dat de gemeente aan nieuwvestiging geen medewerking verleent. Een dergelijk initiatief kan evenwel alleen via een afzonderlijk bestemmingsplan worden gerealiseerd. Deze keuze maakt de gemeente vanwege de invloed	

			van een dergelijk initiatief op de omgeving. Bovendien kan in dergelijke gevallen maatwerk voor het initiatief worden geleverd.	
82.1	Hamstraat 13 Velddriel	Inspreker verzoekt het bouwvlak aan de Geerdenweg te verruimen naar de percelen Maasdriel P 2016 en 1990. Desnoods kan het bouwvlak aan de Hamstraat worden verkleind ten behoeve van de uitbreiding van het bouwvlak aan de Geerdenweg.	Het vergroten van het bouwvlak of vormverandering waardoor de bouw mogelijkheden worden vergroot is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Verder geldt dat met uitbreiding van glastuinbouwbedrijven terughoudend wordt omgegaan, gelet op het concentratiebeleid dat geldt voor glastuinbouw en paddenstoelenteelt.	
82.2		Inspreker verzoekt het koppelteken door te halen en daarmee beide bouwvlakken van elkaar te ontkoppelen.	Het verwijderen van de 'relatie' tussen de bouwvlakken betekent feitelijk dat sprake is van nieuwvestiging van één agrarisch bedrijf en is te zien als een nieuwe ontwikkeling. Zie voorgaande beantwoording (82.1)	
83.1	Achterdijk 5 Hedel	Inspreker geeft aan dat zijn perceel gewijzigd is van agrarisch in agrarisch met waarden.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
83.2		Inspreker kan zich niet vinden in de archeologische dubbelbestemming gelet op de reeds uitgevoerde agrarische grondwerkzaamheden. Een bewerkingsdiepte van 30 cm is dan ook onvoldoende. Inspreker geeft aan dat een diepte van 50 cm beter werkbaar is.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
83.3		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
84.1	Drielse Veldweg 4a Velddriel	Inspreker verzoekt de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning' voor het perceel kadastraal bekend Maasdriel, sectie P, nummer 657 vast te stellen op grond waarvan de woning en tuin gebruikt en bebouwd kunnen worden voor bewoning door derden. Inspreker heeft hiertoe een onderbouwing ingediend.	Door inspreker is tijdig een onderbouwing aangeleverd en akkoord bevonden, waardoor opname van een aanduiding plattelandswoning mogelijk is. Het bestemmingsplan wordt	Verbeelding: voor de woning Drielse Veldweg 4a Velddriel wordt een

			aangepast op dit onderdeel.	aanduiding ten behoeve van een plattelandswoning opgenomen.
85.1	Kromakkerweg 5 Velddriel	<p>Inspreker verzoekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' overeenkomstig het bestaande, feitelijke gebruik van de voormalig agrarische bedrijfswoning voor bewoning door derden op te nemen. - de aanduiding 'opslag' overeenkomstig het bestaand, feitelijke gebruik voor en door het handelsbedrijf op de kadastrale percelen, kadastraal bekend Maasdriel, sectie M, nummers 1232 en 1233 op te nemen. - een voor de bestaande, feitelijke aanwezige handel passende regeling op te nemen. 	<p>Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek. Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.</p> <p>Voor de gewenste bedrijfsactiviteiten geldt dat sprake is van een nieuwe ontwikkeling en kan daarom niet worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Verder geldt het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. Hieraan wordt niet voldaan, zoals ook in 2016 is aangegeven. Door inspreker worden geen feiten of omstandigheden aangedragen die leiden tot een ander oordeel.</p>	<p>Verbeelding: een bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' en 'opslag'.</p>
86.1	Watersportcentrum en Jachthaven Kerkdriel	Inspreker verzoekt om de bestaande situatie (bebouwing en gebruik) positief te bestemmen.	<p>Voor de betreffende activiteiten en bebouwing is geen omgevingsvergunning verleend en zijn daarom te zien als nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>De gemeente hanteert verder het uitgangspunt dat de beoogde ontwikkeling om een integrale afweging vraagt, waarbij alle belangen worden betrokken en om die reden niet meegenomen wordt in deze procedure.</p>	
87.1	Oude Weistraat 54 Velddriel	Inspreker verzoekt een aanvullende aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning' voor het perceel kadastraal bekend Maasdriel, sectie M, nummer 1239 vast te stellen op grond waarvan de woning en tuin gebruikt en bebouwd kunnen worden voor bewoning door derden en herbouw van de woning aan Oude Weistraat 54 mogelijk is.	In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Hiervan kan te zijner gebruik worden gemaakt, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
87.2		Inspreker verzoekt de aanduiding voor intensieve veehouderij voor het perceel	Het bestemmingsplan heeft als doelstelling om	

		kadastraal bekend Maasdriel, sectie M, nummer 1238 te schrappen gelet op de belangen van omwonenden en overeenkomstig de bestaande en wenselijke toekomstige situatie.	recht te doen aan bestaande rechten overeenkomstig het geldende bestemmingsplan. Daarvan is sprake. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast.	
88.1	Jachthaven en camping Heerewaarden	Inspreker verzoekt om de bestaande situatie (bebouwing en gebruik) positief te bestemmen.	Voor de betreffende activiteiten en bebouwing is geen omgevingsvergunning verleend en zijn daarom te zien als nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het uitgangspunt dat de beoogde ontwikkeling om een integrale afweging vraagt, waarbij alle belangen worden betrokken en om die reden niet meegenomen wordt in deze procedure.	
88.2		Inspreker verzoekt om een toelichting in het plan op te nemen voor de planregels gekoppeld aan de bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding – buitendijks' en hiervoor ten minste een afwijkingsmogelijkheid op te nemen met daaraan gekoppeld relevante voorwaarden.	Het bestemmingsplan wordt aangepast, zodat éénmalig uitgebreid kan worden door middel van een afwijkingsregeling. Zie voor de wijzigingen overlegreactie 7.4.	
88.3		Inspreker verzoekt om een toelichting in het plan op te nemen voor de planregels in artikel 34.4.1 en hiervoor ten minste een uitzonderingsregel voor bestaande activiteiten aan toe te voegen.	De regeling wordt zodanig aangepast dat de regels uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) worden overgenomen.	Regels: artikel 33 en 34 worden aangepast op de bepalingen uit het Barro
89.1	Middelingseweg 24 kad. 791 Hedel	Inspreker verzoekt om een aanvullende aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen op te nemen voor het perceel om een vervangende woning te kunnen realiseren.	Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek. Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning .	Verbeelding: een bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen'.
89.2		Inspreker verzoekt de aanduiding stalling ter plaatse van de bestaande bedrijfsgebouwen op te nemen overeenkomstig het VAB-beleid.	Het opnemen van een aanduiding 'opslag' is niet mogelijk aangezien er op grond van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied sloop dient plaats te vinden.	
90.1	Oude Weistraat 2 Velddriel	Inspreker verzoekt om een opname van aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen op het perceel. Opname van een aanduiding 'opslag' voor het perceel kadastraal bekend Maasdriel, sectie M, nummers (1379 en) 1380 voor opslagbedrijven (anders dan stallingsbedrijven voor 'stille opslag' van kampeermiddelen en/of boten) in de bestaande champignoncellen. Vrijgekomen paddenstoelencellen mogen op grond van het VAB-beleid voor 100% worden hergebruikt voor opslagdoeleinden.	Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek. Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten	Verbeelding: een bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' en 'opslag'.

			bedrijfswoning naar burgerwoning.	
91.1	Steenovensestraat 2a Hedel	Inspreker verzoekt: - uitbreiding van de bestemming Bedrijf overeenkomstig het bestaande, feitelijke, gebruik voor en door vijf bedrijven, en wel voor de drie kadastrale percelen, kadastraal bekend Hedel, sectie L, nummers 924, 1164 en 1165; - buitenopslag voor transportbedrijf conform feitelijk gebruik mogelijk te maken - uitbreiding van maximum bebouwde oppervlakte voor transportbedrijf - de maximale bebouwde oppervlakte voor aannemersbedrijf conform feitelijke situatie vast te leggen.	De genoemde activiteiten en voorzieningen zijn niet vergund. Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging. Het indienen van een ruimtelijke onderbouwing wordt in deze procedure dan ook niet gezien als een passende oplossing voor de problematiek.	
92.1	Sluis St. Andries 12 Rossum	Inspreker verzoekt de ligplaats van zijn woonboot op te nemen in het bestemmingsplan, betreft ligplaats woonboot De Steeg 6, Alem.	Onderzoek heeft uitgewezen dat bij de woonboot op de locatie De Steeg 6 te Alem op basis van de uitspraak van de Raad van State sprake is van een uitsterfconstructie. Enkel de bewoner van de woonboot ten tijde van die uitspraak mocht het gebruik van de woonboot ter plaatse voortzetten (persoonsgebonden overgangsrecht). Het opnemen van een ligplaats is voor deze locatie daarom niet aan de orde.	
93.1	De Kop 13 Heerewaarden	Inspreker verzoekt om de regels m.b.t. de inhoudsmaat van woningen te vergroten om het voor particulieren eenvoudiger en aantrekkelijker wordt om een gebouw te isoleren.	In het bestemmingsplan is reeds een verruiming van de inhoudsmaat voor woningen opgenomen (750 m ³) in vergelijking met het geldende bestemmingsplan (600 m ³). Deze maat wordt voldoende geacht om ook isolatie toe te voegen.	
94.1	Maasweg 1 Rossum	Inspreker verzoekt om in artikel 5.1 te verduidelijken dat onder lid c genoemde beperkingen niet van toepassing zijn op de functie steenfabriek met los- en laadwal	De specifieke regels zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2011, zijn onbedoeld niet geheel opgenomen in het bestemmingsplan. Dit wordt hersteld.	Regels: aanpassen artikel 5.1 onder c
94.2		De maximale bouwhoogte van 12 meter welke in artikel 5.2.2 a is opgenomen is te beperkend voor de nog te realiseren rookgasreinigingsinstallatie bij het bedrijf. Inspreker verzoekt om voor de locatie geen maximale bouwhoogte op te nemen of een nadere maatwerk invulling op te nemen.	Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
94.3		Inspreker merkt op dat onder bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding- buitendijks' alleen bestaande bebouwing is toegestaan. Hierdoor ontbreken bouwmogelijkheden voor het bedrijf. Verzoek om te verduidelijken dat deze maximale bebouwing niet van toepassing is op bedrijfsbestemmingen(art 5.2.4).	Het bestemmingsplan wordt aangepast, zodat éénmalig uitgebreid kan worden door middel van een afwijkingsregeling. Zie voor de wijzigingen overlegreactie 7.4.	

95.1	Achterdijk 4 Hedel	Inspreker verzoekt de situering van het agrarisch bouwvlak aan te passen. Het gaat hier om een vormverandering.	Vormverandering van het bouwvlak is in dit geval te zien als een nieuwe ontwikkeling, aangezien de bouwmogelijkheden worden vergroot en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het bestemmingsplan bevat voor vormverandering/ en uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven een wijzigingsbevoegdheid waar te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden.	
96.1	Wordragensestraat 1b Ammerzoden	Inspreker merkt op dat het bouwvlak met bestemming Bedrijf – opslag verkeerd is verbeeld. Het perceel tussen 1a en 1b met aanduiding koeltechniek hoort bij het bedrijf.	Het bestemmingsplan wordt aangepast, gelet op de ondergeschiktheid van de aanpassing.	Verbeelding: de betreffende aanduiding worden overeenkomstig de eigendomssituatie gecorrigeerd
96.2		Inspreker constateert dat hij totaal ca 1550 m ² aan bedrijfsbebouwing heeft op het perceel. In de tabel onder artikel 5.1 b is een maximaal oppervlak van 1200 m ² voor de locatie opgenomen. Inspreker is van mening dat de tabel onjuist is.	De gemeente beschikt niet over een na februari 2006 (=vaststelling bestemmingsplan Buitengebied binnendijks deel) verleende vergunning, waaruit kan blijken, dat de vermelde maximale oppervlakte van 1.200 m ² niet juist is; overigens wordt in de oppervlakte van 1.200 m ² de oppervlakte van de bestaande bedrijfswoning mede begrepen	
96.3		Inspreker is van mening dat in de tabel een onvolledige functie is opgenomen. De bedrijfsbebouwing wordt aan verschillende ondernemers verhuurd.	De genoemde activiteiten zijn niet vergund. Het uitbreiden van de niet-agrarisch bedrijfsactiviteiten is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
97.1	H.C. de Jonghweg 9 Rossum	Inspreker heeft agrarische activiteiten beëindigd en wil graag een herziening van de bestemming passend bij zijn loonbedrijf.	Inspreker verzoekt op onderdelen gebruik te maken van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. In het geldende bestemmingsplan en in het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsregeling opgenomen om gebruik te kunnen maken van deze regeling, mits voldaan wordt aan alle voorwaarden. Aangezien er geen sprake is van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door	

			het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
98.1	Wertsteeg 22 Kerkdriel	Inspreker verzoekt om een verandering in de functieaanduiding (gebruik) van agrarische bijgebouwen.	<p>Inspreker verzoekt op onderdelen gebruik te maken van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. In het geldende bestemmingsplan en in het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsregeling opgenomen om gebruik te kunnen maken van deze regeling, mits voldaan wordt aan alle voorwaarden.</p> <p>Aangezien er geen sprake is van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p>	
99.1	Noordbeemdenweg 8 Kerkdriel	Inspreker merkt op dat zijn locatie de aanduiding paddenstoelteelt heeft gekregen. Dit is niet correct aangezien hij tegenwoordig een kersenboomgaard met boerderijwinkel exploiteert en een derde verhuurd ten behoeve van opslag.	<p>De aanduiding ten behoeve van de paddenstoelteelt komt te vervallen.</p> <p>Bij recht wordt detailhandel in ter plaatse voortgebrachte agrarische producten tot maximaal 30 m² toegestaan en bermverkoop van ter plaatse voortgebrachte agrarische producten tot maximaal 5 m² toegestaan. Verdere uitbreiding is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen.</p>	Regels: opnemen nevenactiviteiten detailhandel in ter plaatse voortgebrachte agrarische producten tot maximaal 30 m ² en bermverkoop van ter plaatse voortgebrachte agrarische producten tot maximaal 5 m ² bij recht in plaats van met een afwijkingsbevoegdheid.
99.2		Inspreker vindt regels met betrekking tot teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak onnodig beperkend. Inspreker verzoekt om deze te verwijderen.	Op onderdelen zijn de regels voor TOV's heroverwogen en aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen .	
100.1	Voorstraat 1 Velddriel	Inspreker moet vanwege milieueisen een viertal extra waterbassins aanleggen en geeft aan dat twee waterbassins en een deel van de containervelden niet bestemd zijn. Inspreker verzoekt deze mogelijkheid op te nemen in het bestemmingsplan.	De voorzieningen zijn niet vergund en betreffen derhalve een uitbreiding van het agrarisch bedrijf en zijn te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook	

			<p>op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Verder geldt dat voor teeltondersteunende voorzieningen regelingen zijn opgenomen, waar mogelijk te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden.</p>	
101.1	Hoge Heiligenweg 17 Velddriel	Inspreker verzoekt bij het opstellen van het ontwerp bestemmingsplan rekening te houden met zijn wens om gebruik te maken van de mogelijkheden in het kader van vrijkomen van agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied.	<p>Inspreker verzoekt op onderdelen gebruik te maken van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. In het geldende bestemmingsplan en in het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsregeling opgenomen om gebruik te kunnen maken van deze regeling, mits voldaan wordt aan alle voorwaarden.</p> <p>Aangezien er geen sprake is van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p>	
102.1	Hoge Heiligenweg 11 Ammerzoden	Inspreker verzoekt het perceel aan Hoge Heiligenweg 12 uit het voorontwerp te halen. Momenteel is dit perceel opgenomen in het bestemmingsplan 'Ammerzoden'.	Op de verbeelding wordt een abusievelijke omissie hersteld.	Verbeelding: aanpassing plangrens door betreffende perceel eruit te laten.
102.2		Inspreker verzoekt om het bedrijf op het perceel aan Hoge Heiligenweg 11 uit te breiden op het naastgelegen perceel. Dat is in het huidige bestemmingsplan nog een agrarisch perceel, maar zou kunnen worden omgezet naar een bedrijfsbestemming.	<p>Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen.</p> <p>Aangezien er geen sprake is van een concreet onderbouwd initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p>	
102.3		Inspreker stelt voor om de percelen Hoge Heiligenweg 9 en 11 te verplaatsen van het buitengebied naar het bestemmingsplan Ammerzoden, omdat de uitbreiding van het bedrijf daardoor gemakkelijker is.	De betreffende percelen maken reeds onderdeel uit van het geldend bestemmingsplan voor het buitengebied. Niet wordt ingezien waarom opname in de kern Ammerzoden leidt	

			tot een logischere begrenzing. Ook betekent het verplaatsen van de percelen naar de kern niet per definitie dat er sprake is van een verruiming van bouw- en gebruiksmogelijkheden.	
102.4		Inspreker stelt dat er in redelijkheid niet de voorwaarde kan worden gesteld dat een maatschappelijke verevening moet zijn overeengekomen als (enige) voorwaarde voor het opnemen van de uitbreidingsplannen in het ontwerp en vergelijkt daarbij ook eerder toegekende uitbreidingen van bedrijven.	Een (maatschappelijke) verevening wordt gevraagd voor het mitigeren van de afwijking ten opzichte van het geldende beleid.	
103.1	Akkerseweg 13a, 13b en 16 Hedel	Inspreker verzoekt rekening te houden met de uitbreiding van het bedrijf en de percelen te zijner tijd uit het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 te knippen.	In dit bestemmingsplan wordt aansluiting gezocht met de in procedure zijnde plannen. Dit betekent dat alleen indien een procedure volledig doorlopen is, het plan vertaald wordt in dit bestemmingsplan. Daarvan is in dit geval geen sprake. Het bestemmingsplan heeft op dit onderdeel geen aanpassing.	
103.2		Inspreker verzoekt om de begrenzing van het bestemmingsvlak voor de betreffende percelen aan te passen op de bestaande situatie en ook de percelen binnen het rode kader de bestemming 'Bedrijf' te geven.	De genoemde voorzieningen zijn niet vergund. Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is daarom te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
103.3		Inspreker verzoekt om het toegestane oppervlak in de tabel in artikel 5.1 aan te passen overeenkomstig de bestaande situatie.	De gemeente is van oordeel dat de oppervlakte in overeenstemming is met de opgenomen oppervlakte. Door inspreker worden geen feiten of omstandigheden aangedragen die leiden tot een ander oordeel.	
103.4		Inspreker verzoekt om geluidsschermen ook toe te staan op de percelen die in bezit zijn van het bedrijf. In artikel 5.2.3 is vastgelegd dat geluidsschermen alleen ter plaatse van de aanduiding 'geluidsscherm' gerealiseerd mogen worden.	Het bestemmingsplan wordt zodanig aangepast dat ook geluidsscherm gerealiseerd mogen worden mits voldaan wordt aan de regeling voor overige bouwwerken.	Regels: opnemen dat geluidsschermen ook zijn toegestaan voor zover niet aangeduid.
103.5		Inspreker verzoekt in artikel 5.2.3 een passende bouwhoogte van 12 meter op te nemen voor overige bouwwerken, gelijk aan de toegestane bouwhoogte voor gebouwen.	Er is aangesloten bij de geldende regeling.	
103.6		Inspreker heeft geconstateerd dat het kinderdagverblijf op het naastgelegen perceel Akkerseweg 11b niet is voorzien van een actueel planologisch kader.	Het perceel is buiten de begrenzing gelaten gelet op een eerder doorlopen procedure.	
104.1	Heerewaardensestraat (tegenover 14) Heerewaarden	Inspreker verzoekt een bouwvlak op te nemen op het perceel A 1310 aan de Heerewaardensestraat (tegenover 14) te Heerewaarden.	Gelet op de verleende vergunning wordt het gebouw positief bestemd door opname van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bestaande bebouwing'. Het opnemen van een bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en derhalve niet passend in het kader van dit bestemmingsplan.	Verbeelding: opnemen aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bestaande bebouwing'
105.1	Maaijenstraat 38 Well	Inspreker verzoekt het bouwvlak overeenkomstig de feitelijke en vergunde situatie te verschuiven naar het westen zodat het bedrijfsgebouw binnen het bouwvlak komt te liggen.	Het bouwvlak wordt op ondergeschikte wijze aangepast op basis van het vergunde bedrijfsgebouw.	Verbeelding: beperkte aanpassing van het bouwvlak door het

				bedrijfsgebouw hierin op te nemen.
106.1		Reactie is vervallen.		
107.1	Hoorzik 19 Kerkdriel	Inspreker verzoekt om aan de schuur/ het bouwvlak op het adres Hoorzik 19 de bestemming Wonen toe te kennen.	Het opnemen van een woonbestemming is te zien als een nieuwe ontwikkelingen en kan niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
108.1	Nieuwe kade 3 Ammerzoden	Inspreker geeft aan dat zijn perceel gewijzigd is van agrarisch in agrarisch met waarden.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
108.2		Inspreker kan zich niet vinden in de archeologische dubbelbestemming gelet op de reeds uitgevoerde agrarische grondwerkzaamheden. Een bewerkingsdiepte van 30 cm is dan ook onvoldoende. Inspreker geeft aan dat een diepte van 50 cm beter werkbaar is.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
108.3		Inspreker vraagt zich af waarom in de wijzigingsbevoegdheid voor vergroting van agrarische bouwvlakken een maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha voor het bouwvlak is opgenomen.	Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
109.1	Veerweg 3b Alem	Inspreker verzoekt twee afzonderlijke bouwvlakken op te nemen overeenkomstig de feitelijke en juridische situatie.	Het splitsen van een agrarisch bouwperceel in twee bouwpercelen is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het splitsen van een agrarisch bouwperceel is op de tweede plaats onwenselijk gelet op het algemene uitgangspunt om nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet toe te staan. Door initiatiefnemer worden verder geen omstandigheden aangedragen die een ander oordeel geven.	
110.1	Ammerzodenseweg 28 en	Inspreker verzoekt het perceel onder sectie L nummer 680 en het perceel sectie L nummer 158 te koppelen om vervolgens een opslagloods te bouwen voor het stallen van	De door inspreker gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling waar niet	

	Middelingseweg 22a Hedel	machines en het bouwen van een woning.	zonder meer medewerking aan kan worden verleend. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
111.1	Wellseindsedijk 1 Well	Inspreker wil een ligplaats aanvragen bij de steiger.	De door inspreker gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling waar niet zonder meer medewerking aan kan worden verleend. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
111.2		Inspreker verzoekt de bouwaanduiding 'specifieke bouwaanduiding – buitendijs' te schrappen of een mogelijkheid tot afwijken van de bouwregels op te nemen. Binnen het vorige bestemmingsplan was het mogelijk een woning te realiseren met een inhoud van 600 m ³ . Dit is gewijzigd in de bepaling dat uitsluitend bestaande bebouwing is toegestaan. Dit maakt het onmogelijk om de woning te vergroten.	Het bestemmingsplan wordt aangepast, zodat éénmalig uitgebreid kan worden door middel van een afwijkingsregeling. Zie voor de wijzigingen overlegreactie 7.4.	
112.1	Hogewaard 12 Heerewaarden	Inspreker verzoekt de opgenomen milieucategorie voor het bedrijf te herstellen en te verhogen naar milieucategorie 4.1 die gezien de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, d.d. 9 september 2015 met zaaknummer 201409002 op het perceel Hogewaard 12 te Heerewaarden rust.	Op de locatie is op grond van het ter plaatse vigerende bestemmingsplan (Buitengebied herziening 2014, bedrijventerrein De Hogewaard en Van Heemstraweg" BP1102, vastgesteld 11/9/2014) maximaal milieucategorie 3.2. toegestaan. Dit bestemmingsplan is onherroepelijk. Gelet op de gevoelige omgeving wordt een verhoging van de maximaal toegestane milieucategorie niet passend en/of wenselijk geacht.	
112.2		Inspreker verzoekt om het bestemmingsplan te herzien zodat het mogelijk is om ten oosten van het huidige perceel, waarop de bestemming Agrarisch met waarden op rust, verharding aan te kunnen brengen.	Uitbreiding van het perceel betekent een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten en is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het deel dat oostelijk is gelegen van de bedrijfsbestemming was en is wederom bestemd tot agrarisch met waarden. Mede gelet op de gevoelige omgeving wordt een uitbreiding van het bedrijventerrein niet passend en of wenselijk geacht. Via een afzonderlijk traject wordt momenteel bezien in hoeverre en onder welke voorwaarden het bestemmingsvlak eventueel zou kunnen worden aangepast (onder andere via compensatie van bedrijfsterreinbestemming, landschappelijke inpassing en draagvlak). Hiervoor loopt momenteel een afzonderlijk traject en die werkwijze wordt vanwege de gevoelige omgeving ook als meest geschikt geacht.	

112.3		Inspreker verzoekt de bepaling die de toegestane hoogte van bedrijfsgebouwen limiteert ongedaan te maken.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast conform de geldende regeling.	Regels: beperking goothoogte bedrijfsgebouwen in bestemming Bedrijventerrein laten vervallen.
112.4		Inspreker verzoekt de bepaling dat gebouwen dienen te worden gebouwd met kap waarvan de dakhelling minimaal 15 en maximaal 60 graden bedraagt ongedaan te maken.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast conform de geldende regeling. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Dakhelling bedrijfsgebouwen .	
112.5		Inspreker verzoekt om de bestaande afwijkingsbevoegdheid van 10% voor goot- en bouwhoogte in het bestemmingsplan op te nemen.	In artikel 40.1 onder a sub 3 is een dergelijke regeling reeds opgenomen.	
113.1	Vliertseweg 1a Velddriel	Inspreker verzoekt om het bouwvlak te vergroten om een tweede vergelijkbare stal te kunnen bouwen..	Vergroting van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het bestemmingsplan bevat voor vormverandering/ en uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven een wijzigingsbevoegdheid waar te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden.	
113.2		Inspreker verzoekt om het bouwvlak te vergroten om de bestaande en vergunde stal binnen het bouwvlak te doen vallen.	De bestaande en vergunde stal wordt opgenomen binnen het bouwvlak.	Verbeelding: aanpassen bouwvlak Vliertseweg 1a Velddriel
113.3		Inspreker vraagt of het realiseren van een zelfstandig hondenpension tot de mogelijkheden van de wijzigingsbevoegdheid opgenomen in artikel 41.2 behoort.	Inspreker doelt op de regeling uit het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. Blijkens het VAB beleidskader Bommelerwaard vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 2017 is een kennel/hondenpension te rekenen tot een aan het buitengebied gebonden bedrijf en mitsdien onder voorbehoud dat voldaan wordt aan de voorwaarden van dat VAB beleidskader toegestaan.	
114.1	Laarstraat 34 Velddriel	Inspreker wenst duidelijkheid over de geldende bestemming van zijn perceel, meer specifiek of de opgenomen bestemming ook de activiteiten aannemersbedrijf in grond-, weg- en waterbouw, inclusief railinfra omvat. Indien dit niet het geval is verzoekt inspreker dit te herstellen overeenkomstig de bestaande en legale situatie.	De bestemmingsomschrijving wordt aangepast overeenkomstig de vergunde situatie alsmede de gebruiksmogelijkheden uit het geldend bestemmingsplan.	Planregels: opnemen activiteiten aannemersbedrijf in grond-, weg- en waterbouw, inclusief railinfra voor het betreffende perceel.
114.2		Inspreker verzoekt om de bestemming in het bestemmingsplan op te nemen voor de	Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is	

		percelen Laarstraat 36-38 én, zo mogelijk, voor de beide genoemde percelen sectie M, nummers 2040 en 2041.	te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging. Het indienen van een ruimtelijke onderbouwing wordt in deze procedure dan ook niet gezien als een passende oplossing.	
114.3		Inspreker verzoekt om de wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de exploitatie van een andere vorm van een niet – agrarisch bedrijf in het bestemmingsplan op te nemen.	Het bestemmingsplan bevat een afwijkingsregeling om de exploitatie van andere bedrijvigheid tot en met milieucategorie 2 toe te kunnen staan (artikel 5.5). Verdere mogelijkheden worden niet geboden met dit bestemmingsplan en vragen om een individuele afweging.	
114.4		Inspreker verzoekt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6' te schrappen, die geldt voor de percelen aan de Laarstraat 34, 36 en 38 te Velddriel. Indien schrappen niet mogelijk zou zijn, verzoekt inspreker de van toepassing zijnde planregels voor deze dubbelbestemming in artikel 29 van het voorontwerpbestemmingsplan aan te passen.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
115.1	Koestraat 28 Velddriel	Inspreker verzoekt de maximaal toegestane bebouwde oppervlakte in artikel 4.2.2 te herstellen overeenkomstig het huidige bestemmingsplan en afgerond 1.040 m ² toe te staan zo nodig met verbreding van het bestemmingsplan.	PM Koestraat 28 Velddriel info opgevraagd dd 9.6.2017 bij de ODR met behulp van een opdrachtformulier.	
115.2		Inspreker verzoekt de houtverbrandingsinstallatie positief te bestemmen.	De betreffende voorziening is niet vergund en kan niet worden opgenomen in het bestemmingsplan.	
115.3		Inspreker stelt voor om in artikel 5.2.3, onder c van de planregels een bepaling op te nemen luidende: '15 meter voor schoorstenen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - timmerbedrijf' aan de Koestraat 28.' Zo nodig kan de exacte locatie nog worden verduidelijkt met een aanduiding in de verbeelding.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Regels: opnemen regeling voor de betreffende schoorstenen.
115.4		Inspreker verzoekt om in de tabel behorende bij artikel 5.1, onder b van de planregels voor het adres Koestraat 28 onder "Functie" na 'timmerbedrijf toe te voegen "met showroom". Dit doet recht aan de huidige, vergunde situatie.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast gelet op de verleende vergunning.	Regels: aanpassen bedrijfsactiviteit. Showroom ten dienste van het ter plaatse gevestigde timmerbedrijf toegestaan.
116.1	Kooiheuvelweg 14	Inspreker verzoekt de bestemming 'Agrarisch met waarden' te handhaven, maar daarbij	Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter	Verbeelding: een

	Velddriel	de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' aan te duiden.	plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek. Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.	bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen'.
117.1	Oude Weistraat 7 Velddriel	Inspreker verzoekt de (neven)activiteit in de vorm van een autobedrijf op te nemen in de gebruiksmogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan. In het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied herziening 2009, reparatieplan' (BP 1065) is gekozen voor een persoonlijk overgangsrecht.	Overeenkomstig het geldend bestemmingsplan wordt wederom het persoonsgebonden overgangsrecht opgenomen voor het betreffende perceel.	Regels: opnemen persoonsgebonden overgangsrecht voor het perceel.
118.1	Veilingweg 13 en 15 Velddriel	Inspreker verzoekt de tweede bedrijfswoning op het perceel overeenkomstig de feitelijke en vergunde situatie positief te bestemmen door het opnemen van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden - 2'.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast.	Verbeelding: een aanduiding voor 2 wooneenheden wordt opgenomen.
119.1	Oude Weistraat 53 Velddriel	Inspreker verzoekt voor het gehele perceel kadastraal bekend sectie M, nummer 998, de bestemming 'Wonen' op te nemen. Het betreft één kadastraal perceel welke sinds oprichting van de woning in zijn geheel ten dienste staat van de woning en ook als zodanig is ingericht en gebruikt.	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekenning van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie. Hobbymatig agrarisch grondgebruik aansluitend aan de woonbestemmingen is mogelijk in de agrarische bestemming. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming.	
120.1	Oude Weistraat 49 Velddriel	Om het gebruik van de voormalige bedrijfswoning door een derde mogelijk te maken verzoekt inspreker de bestemming 'Agrarisch' te handhaven maar daarbij de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' aan te duiden.	Ter plaatse is sprake van een in eigendom gesplitst agrarisch bouwvlak. Het opnemen van de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen is niet mogelijk. In artikel 3.5.4 en 4.5.4 is een afwijkingsregeling opgenomen voor plattelandswoningen. Hiervan kan te zijner gebruik worden gemaakt, mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
121.1	Voorstraat ong. Velddriel	Inspreker verzoekt voor de locatie Voorstraat te Velddriel kadastraal bekend sectie M, nummer 1060, 2214 en 2011 een bouwvlak op te nemen voor het oprichten van een loods met woning ten dienste van een fruitteeltbedrijf.	Het opnemen van een nieuw agrarisch bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Er wordt op de eerste plaats dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast geldt dat nieuwvestiging van agrarische bedrijven, ongeacht het type bedrijf,	

			in het bestemmingsplan is uitgesloten. Dit houdt niet in dat de gemeente aan nieuwvestiging geen medewerking verleent. Een dergelijk initiatief kan evenwel alleen via een afzonderlijk bestemmingsplan worden gerealiseerd. Deze keuze maakt de gemeente vanwege de invloed van een dergelijk initiatief op de omgeving. Bovendien kan in dergelijke gevallen maatwerk voor het initiatief worden geleverd.	
122.1	Poel 5 Velddriel	Inspreker verzoekt voor de locatie Poel 5 en 5a te Velddriel een zelfstandig bestemmingsvlak aan de woningen toe te wijzen.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast, gelet op de geldende regeling en feitelijke legale situatie ter plaatse.	Verbeelding: opnemen beide woningen (Poel 5 en 5a) in een afzonderlijk bestemmingsvlak Wonen.
123.1	Ketelsteeg 19 Hurwenen	Inspreker verzoekt om voor de twee bestaande bedrijfswoningen de benodigde aanduiding op te nemen.	Er is geen vergunning verleend voor een tweede woning. Het opnemen is dan ook niet mogelijk in dit bestemmingsplan.	
123.2		Inspreker verzoekt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het uitbreiden van niet – grondgebonden bedrijven of een ruimhartig flankerend beleid vast te stellen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
124.1	Veluwe 8 Heerewaarden	Inspreker verzoekt de bestemming 'Verkeer' te wijzigen in de bestemming 'Wonen'.	De bestemming Verkeer is overeenkomstig het geldend bestemmingsplan opgenomen en vormt de toegangsweg tot de woning van inspreker. Door inspreker worden geen feiten of omstandigheden aangedragen om hiervan af te wijken.	
124.2		Inspreker verzoekt de activiteit Bed & Breakfast toe te voegen in de tabel van artikel 18.4.1 van de regels.	Het bestemmingsplan wordt hierop aangepast.	Regels: de activiteit Bed & Breakfast wordt toegevoegd in artikel 18.4.1 voor het perceel Veluwe 8 Heerewaarden
125.1	Koestraat 6 Velddriel	Inspreker verzoekt bewoning van de bedrijfswoning mogelijk te maken dan wel te houden door het toekennen van de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen' of 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning'.	Gelet op de gestaakte agrarische activiteiten ter plaatse kan overeenkomstig de plansystematiek voor gestopte agrarische bedrijven medewerking worden verleend aan het verzoek.	Verbeelding: een bouwvlak op maat wordt toegekend in combinatie met de

			Voor meer informatie en de wijze van toekenning van de begrenzing van het bouwvlak en aanduiding wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.	aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – wonen'.
125.2		Inspreker verzoekt het perceel ter plaatse van de bestaande schuur te voorzien van de functieaanduiding 'opslag'.	Het opnemen van een aanduiding 'opslag' is niet mogelijk aangezien er op grond van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied sloop dient plaats te vinden.	
126.1	Nieuweweg 6 Rossum	Inspreker verzoekt voor het gehele perceel kadastraal bekend sectie D, nummer 407, de bestemming 'Wonen' op te nemen. Het betreft één kadastraal perceel welke sinds oprichting van de woning in zijn geheel ten dienste staat van de woning en ook als zodanig is ingericht en gebruikt	De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekenning van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie. Hobbymatig agrarisch grondgebruik aansluitend aan de woonbestemmingen is mogelijk in de agrarische bestemming. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming.	
127.1	Oude Weistraat 44 en 47 Velddriel	Inspreker verzoekt het bestemmingsvlak Bedrijf aan te passen aan de reeds aanwezige en legaal opgerichte bebouwing.	PM Oude Weistraat 44 Velddriel info opgevraagd dd 9.6.2017 bij de ODR mbhv een opdrachtformulier	
127.2		Inspreker verzoekt de bebouwde oppervlakte zoals beschreven in de tabel behorend bij artikel 5.1 onder b voor het adres Oudeweistraat 47 te Velddriel te corrigeren naar 705 m ² in overeenstemming met de vergunde bebouwing.	PM Oude Weistraat 44 Velddriel info opgevraagd dd 9.6.2017 bij de ODR mbhv een opdrachtformulier	
128.1	Veilingweg 23 Velddriel	Inspreker verzoekt het bouwperceel aan te passen conform het gestelde in het principeverzoek met kenmerk 482 923.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Verder geldt dat met de uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijen terughoudend wordt omgegaan. Dit vraagt om een individuele afweging die niet in het kader van deze procedure gemaakt kan worden.	
128.2		Inspreker verzoekt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het uitbreiden van niet – grondgebonden bedrijven of een ruimhartig flankerend beleid vast te stellen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan	

			<p>paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
128.3		<p>Inspreker verzoekt om in de bestemming 'Wonen' de woningen te fixeren op de huidige positie. Verplaatsing van een woning kan dan middels een afwijkingsbevoegdheid, waaraan de voorwaarde is verbonden dat omliggende (agrarische) bedrijven niet worden gehinderd. Dat dient ook te gelden voor uitbreidingen van woningen in de richting van het agrarische bedrijf. Inspreker stelt voor dat bouwvlakken op maat worden opgenomen voor de woningen. Dit geldt ook voor hindergevoelige nevenactiviteiten bij bedrijven en woningen. Maar ook voor bijvoorbeeld plattelandswoningen.</p>	<p>Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast, gelet op de geldende regeling, waarbij herbouw uitsluitend op de bestaande locatie is toegestaan of direct aansluitend aan de bestaande situatie. Omwille van rechtszekerheid en om aan te sluiten bij de regeling inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard wordt opgenomen dat de herbouw van het hoofdgebouw uitsluitend mag binnen 10 m van de bestaande zijgevel van het hoofdgebouw.</p>	<p>Regels: opnemen voor de bestemming wonen dat herbouw van het hoofdgebouw uitsluitend mag binnen 10 m van de bestaande zijgevel van het hoofdgebouw.</p>
129.1	Molenstraat 37 Hurwenen	<p>Inspreker verzoekt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het uitbreiden van niet – grondgebonden bedrijven of een ruimhartig flankerend beleid vast te stellen.</p>	<p>Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven.</p> <p>Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.</p>	
129.2		<p>Inspreker verzoekt het relatieteken tussen de agrarische bouwpercelen aan de Molenstraat 37 en de Molenstraat 34 te verwijderen.</p>	<p>Het splitsen van een agrarisch bouwperceel in twee bouwpercelen is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p> <p>Het splitsen van een agrarisch bouwperceel is op de tweede plaats onwenselijk gelet op het algemene uitgangspunt om nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet toe te staan.</p> <p>Door initiatiefnemer worden verder geen omstandigheden aangedragen die een ander oordeel geven.</p>	
129.3		<p>Inspreker verzoekt om in de bestemming 'Wonen' de woningen te fixeren op de huidige positie. Verplaatsing van een woning kan dan middels een afwijkingsbevoegdheid,</p>	<p>Verwezen wordt naar de beantwoording van reactie 128.3</p>	

		waaraan de voorwaarde is verbonden dat omliggende (agrarische) bedrijven niet worden gehinderd. Dat dient ook te gelden voor uitbreidingen van woningen in de richting van het agrarische bedrijf. Inspreker stelt voor dat bouwvlakken op maat worden opgenomen voor de woningen. Dit geldt ook voor hindergevoelige nevenactiviteiten bij bedrijven en woningen. Maar ook voor bijvoorbeeld plattelandswoningen.		
130.1	Ammerzodenseweg 4 en 6 Hedel	Inspreker verzoekt de agrarische woonbestemming te wijzigen in een 'normale' woonbestemming.	Voor gestopte agrarische bedrijven is een bouwvlak op maat toegekend met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch – wonen. Het bestaande agrarische gebruik is toegestaan en de bedrijfswoning mag ook door een derde worden bewoond. Daarmee ontstaat er bij alleen wonen geen strijdig gebruik, maar wordt een ondernemer of koper van het voormalig agrarisch bedrijf wel gestimuleerd een bestemmingswijziging aan te vragen als hij/zij geen agrarisch bedrijfsbestemming wenst en met de voormalige bedrijfsgebouwen aan de slag wil voor een andere functie. Immers, aan de wijzigingsbevoegdheid is een sloopregeling gekoppeld. Op deze wijze kan een kwaliteitsslag worden gemaakt en wordt ontstening gestimuleerd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Omzetten bedrijfswoning naar burgerwoning.	
130.2		Inspreker wenst dat de perceelsgrenzen worden aangepast naar de actuele gebruiks- en kadastrale grenzen.	De bestemming Wonen wordt uitgebreid overeenkomstig het beleid uit de Nota van Uitgangspunten.	Verbeelding: aanpassen woonbestemming Ammerzodenseweg 6 Hedel.
130.3		Inspreker verzoekt de functie van de voorheen agrarische loods te wijzigen naar niet-agrarische bedrijvigheid, zoals verwoord in het vastgestelde beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. Inspreker stelt voor de functietypering 'overige bedrijven uit de milieucategorie 1 en 2' zonder detailhandelsoogmerk hierop van toepassing te verklaren met een maximale omvang van 510 m ² .	Inspreker verzoekt op onderdelen gebruik te maken van het Beleidskader hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied. In het geldende bestemmingsplan en in het voorliggende bestemmingsplan is een wijzigingsregeling opgenomen om gebruik te kunnen maken van deze regeling, mits voldaan wordt aan alle voorwaarden. Aangezien er geen sprake is van een concreet initiatief (voorzien van alle benodigde onderzoeken en positief zijn beoordeeld door het gemeentebestuur) kan in het kader van deze procedure geen medewerking worden verleend. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe	

			ontwikkelingen.	
131.1	Hondsneststraat 20 Hedel	Inspreker verzoekt kleinschalig kamperen mogelijk te maken binnen de bestemming Bedrijf.	Kleinschalig kamperen wordt bij bedrijfsbestemmingen niet als een gewenste ontwikkeling beschouwd, gelet op het terughoudende beleid met betrekking tot uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven in het buitengebied.	
132.1	Drielseweg 34 Hedel	Inspreker verzoekt in het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 op de percelen L 1136 en L 494 de volgende ontwikkelingen mogelijk te maken: opslag, voorraad van tuingrond/zand etc. in combinatie met een overkapping/ schuur van circa 250 m ² en een buitenterrein. Inspreker verzoekt tevens een vrijstaande woning te kunnen realiseren op het perceel ten zuiden van Drielseweg 24.	Het uitbreiden van een niet-agrarisch bedrijf is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . De gemeente hanteert verder het algemene uitgangspunt dat niet-agrarische bedrijven die verder willen uitbreiden, in principe moeten verplaatsen naar een bedrijventerrein. Uitbreiding op de bestaande locatie is alleen mogelijk onder zeer strikte voorwaarden en vraagt om een individuele afweging.	
133.1	Langestraat 37a Heerewaarden	Inspreker verzoekt duidelijkheid te verkrijgen over het toestaan van milieucategorie 3.2 bedrijven ter plaatse van het oostelijk deel van bedrijventerrein 'Van Heemstraweg' terwijl er geen gewijzigde omstandigheden zijn t.o.v. de behandeling op 23 juli 2015 bij de Raad van State en de wetgeving op dit punt niet is gewijzigd.	De bedoelde activiteiten behorende tot milieucategorie 3.2 zijn binnen dit ontwerp wel toegestaan.	
133.2		Inspreker verzoekt duidelijkheid te verkrijgen over de scheidingslijn toegestane milieucategorieën die op de verbeelding is gehandhaafd.	De scheidingslijn heeft geen toegevoegde waarde en komt te vervallen.	Verbeelding: verwijderen scheidingslijn
133.3		De bestaande dichtstbijzijnde woning blijft een obstakel voor de vestiging van bedrijven met een milieucategorie 3.2 in dit deel van het bedrijventerrein. Hierdoor blijft een gedeelte van het oostelijke deel van het bedrijventerrein niet bruikbaar voor de vestiging van bedrijven met milieucategorie 3.2 waardoor planschade blijft bestaan. Inspreker verzoekt duidelijkheid te verkrijgen.	Een latente planschadekwesitie staat los van deze procedure tot actualisatie van de bestemmingsregelingen.	
134.1	Oude Weistraat 58 Velddriel	De bedrijfsvoering van inspreker bestaat uit het fokken en africhten van en handelen in paarden. Omdat in de planologische regeling een definitie van paardenhouderij ontbreekt is het niet geheel duidelijk of deze activiteiten onder een agrarische bedrijfsvoering vallen of onder een paardenhouderijbedrijf. Inspreker verzoekt om een definitie voor een paardenhouderijbedrijf op te nemen in het bestemmingsplan. Indien de bedrijfsvoering van inspreker niet onder een agrarische bedrijfsvoering valt dan verzoekt inspreker de bestemming 'Agrarisch met waarden' te wijzigen naar 'Bedrijf'.	Een paardenfokkerij valt onder een agrarisch bedrijf, maar een paardenhouderij niet. Gelet op de combinatie van fokkerij en houderij wordt een aanduiding 'paardenhouderij' toegevoegd. Tevens wordt een begrip paardenhouderij toegevoegd: <i>het bedrijfsmatig, niet op agrarische productie gericht houden en stallen van paarden en pony's, met als ondergeschikte nevenactiviteit het fokken, africhten, trainen en berijden van paarden en pony's;</i>	Verbeelding en regels: opnemen aanduiding paardenhouderij inclusief begripsomschrijving.
134.3		Inspreker verzoekt het bouwvlak van vorm te veranderen zonder dat de oppervlakte van het bouwvlak wijzigt, zodat de rijhal binnen het bouwvlak past.	Het bouwvlak wordt aangepast overeenkomstig de vergunde situatie.	Verbeelding: aanpassen bouwvlak Oude Weistraat 58

				Velddriel.
135.1	Veerweg 3a Alem	De bedrijfsvoering van inspreker bestaat uit het fokken en africhten van en handelen in paarden. Omdat in de planologische regeling een definitie van paardenhouderij ontbreekt is het niet geheel duidelijk of deze activiteiten onder een agrarische bedrijfsvoering vallen of onder een paardenhouderijbedrijf. Inspreker verzoekt om een definitie voor een paardenhouderijbedrijf op te nemen in het bestemmingsplan. Indien de bedrijfsvoering van inspreker niet onder een agrarische bedrijfsvoering valt dan verzoekt inspreker de bestemming 'Agrarisch met waarden' te wijzigen naar 'Bedrijf'.	Een paardenfokkerij valt onder een agrarisch bedrijf, maar een paardenhouderij niet. Gelet op de combinatie van fokkerij en houderij wordt een aanduiding 'paardenhouderij' toegevoegd. Tevens wordt een begrip paardenhouderij toegevoegd: <i>het bedrijfsmatig, niet op agrarische productie gericht houden en stallen van paarden en pony's, met als ondergeschikte nevenactiviteit het fokken, africhten, trainen en berijden van paarden en pony's;</i>	
136.1	ZLTO	Inspreker verzoekt om samen met de provincie Gelderland het huidige concentratiebeleid voor de paddenstoelenteelt te heroverwegen om ontwikkelruimte te kunnen bieden aan paddenstoelentelers.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
137.1	ZLTO Maasdriel en LTO Noord Bommelerwaard	Inspreker stelt voor om de mogelijkheden te verruimen tot 8 ha voor permanente voorzieningen, met dien verstande dat deze aansluitend aan het bouwvlak gerealiseerd moeten worden. Tijdelijke voorzieningen zouden maximaal tot 6 Ha groot mogen worden, maar hoeven niet aansluitend aan het bouwblok gerealiseerd te worden. Tot slot moeten overige voorzieningen (ten behoeve van grondgebonden teelten) overal toegepast kunnen worden, maar in ieder geval evenveel ruimte moeten krijgen als de tijdelijke voorzieningen.	Voor de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen is van belang om aan de sluiten bij het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. De regeling moet namelijk niet zodanig ruim worden dat dit in strijd komt met het beoogde concentratiebeleid van glastuinbouw en paddenstoelenteelt binnen de Bommelerwaard. Hoe ruimer er mogelijkheden in het bestemmingsplan wordt opgenomen, hoe kleiner de kans is dat het concentratiebeleid slaagt. Daarom is voor de regeling aangesloten bij de mogelijkheden voor het extensiveringsgebied in het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. Aanvullend wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
137.2		Inspreker verzoekt om de volgende voorwaarden te laten vallen: <ul style="list-style-type: none"> - Teeltondersteunende voorzieningen mogen maximaal tot 50 meter van de perceelsgrens gerealiseerd worden. - Bij permanente hoge voorzieningen dienen de teelten grondgebonden te zijn. 	Op onderdelen zijn de regels voor TOV's heroverwogen en aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	

137.3		Inspreker verzoekt de gedane belofte uit te voeren en de voorstellen uit het overleg Teeltondersteunende voorzieningen d.d. 27 juli 2016 en de klankbordgroep bijeenkomsten over te nemen.	Tijdens dat overleg zijn geen beloftes gedaan, maar zijn de wensen vanuit de sector op tafel gelegd. Nadrukkelijk is daarbij vermeld dat de gemeente hierin nog een nadere afweging diende te maken. Die is vervolgens gemaakt, zoals nader aangegeven in de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen .	
137.4		Inspreker verzoekt het maximum aantal medewerkers dat gehuisvest mag worden te verhogen naar 40.	De randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten .	
137.5		Inspreker verzoekt de voorwaarde dat huisvesting slechts mag worden geboden voor 50% van de arbeidsbehoefte, te schrappen.	De 50% randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten .	
137.6		Inspreker verzoekt het plussenbeleid van de provincie via een wijzigingsbevoegdheid op te nemen in het ontwerp bestemmingsplan en daarbij de ruimte te zoeken die de provincie Gelderland biedt.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
137.7		Inspreker verzoekt de geurverordening aan te passen en tot de huidige landelijke waarden terug te brengen.	Evaluatie van de geurnormen maken geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan.	
137.8		Een heel groot gedeelte van het bestemmingsplan is aangewezen als agrarische gebied met waarden. Inspreker verzoekt de kaart beter te onderbouwen gestaafd met recent onderzoek. Op grond van het onderzoek verzoekt inspreker om de kaart aan te passen aan de werkelijke situatie.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
137.9		Inspreker verzoekt aan de voorkant een scherper onderscheid te maken tussen de verschillende waarden zodat de beperkingen of extra procedures alleen beperkt blijven tot die zaken die relevant zijn voor het desbetreffende gebied.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
137.10		Inspreker stelt dat beter onderzoek moet worden gedaan naar de locaties waar de kans op archeologische resten reëel is en waar niet.	Er vindt geen aanpassing plaats gelet op het gemeentelijk archeologisch beleid, met uitzondering van de bouwvlakken. Er wordt	

			verder verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
137.11		Inspreker maakt bezwaar tegen de maximale diepte van 30 cm. Agrarische reguliere praktijk is dat alle gronden tot minimaal 40 tot 50 cm geroerd zijn.	Er vindt geen aanpassing plaats gelet op het gemeentelijk archeologisch beleid. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
137.12		Inspreker verzoekt om praktischer om te gaan met de bewijslast of gronden in het verleden al geroerd zijn.	Er vindt geen aanpassing plaats gelet op het gemeentelijk archeologisch beleid. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	
137.13		Inspreker stelt dat grotere bouwblokken dan 1,5 ha voor grondgebonden landbouw mogelijk moeten zijn.	Deze maximale maat zal in veel gevallen voldoende ruimte bieden. Tevens is het opnemen van een maximale maat voor de veehouderijen noodzakelijk in het licht van het planMER. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
137.14		Inspreker verzoekt de eis van maximaal 750 m ² voor voeropslag buiten de bouwkevel, te schrappen. Het moet natuurlijk wel aansluitend aan het bouwblok zijn.	De genoemde maat is overeenkomstig het geldend bestemmingsplan opgenomen om enige flexibiliteit te kunnen bieden voor beperkte uitbreidingen. Voor grotere uitbreidingen is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.	
137.15		Inspreker vraagt of in artikel 3.4.5 e.a. wordt bedoeld dat de grenswaarde van 0,05 of respectievelijk 1 mol/kg/per ha, juist niet overschreden mogen worden?	Het gaat hier om het formuleren van strijdig gebruik. Er staat dus dat overschrijding van deze grenswaarden als strijdig gebruik wordt gezien en niet is toegestaan. Voor het overige wordt verwezen naar de algemene beantwoording Stikstof .	
137.16		Inspreker stelt dat het zeer opmerkelijk is dat in de artikelen 3.3.4 en 4.3.5 de voorwaarde wordt gesteld dat energie dat wordt opgewerkt alleen benut mag worden op het eigen erf.	Bedoeld wordt waarschijnlijk 3.5.5 en 4.5.5. (realisatie van een mestvergister d.m.v. een omgevingsvergunning). De voorwaarde is opgenomen om onderscheid te maken tussen kleinschalige mestvergisters (voor eigen gebruik) en grotere mestvergisters. Dergelijke grotere mestvergisters worden niet binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Gelet op de milieuconsequenties vergen deze een afzonderlijke afweging, waarna zo nodig een afzonderlijke planologische procedure wordt gevolgd.	
138.1	Coöperatieve Tuinbouwveiling Zaltbommel en omstreken	Binnen de bestemming "Agrarisch" wordt de grondgebondenheid als uitgangspunt genomen terwijl nu juist de teelt los van de grond toeneemt om aan de door de overheid gestelde milieudoelstellingen te voldoen. Inspreker verzoekt dit te herzien. Zie ook de bijlage 'teeltwijze aardbei in afzetperspectief'.	Deze ontwikkelingen in de markt worden op zich herkend, echter kiest de gemeente nadrukkelijk voor het behoud van het grondgebonden karakter van het buitengebied. Daarnaast wordt verwezen naar de algemene beantwoording	

			Teeltondersteunende voorzieningen.	
138.2		De geformuleerde maximale areaalomvang is te beperkt om aan de landelijk vast te stellen ontwikkelingsbehoefte van bedrijven te voldoen die aansluit bij de vraag van de afnemers/retail. Inspreker verzoekt dit te verruimen tot ca. 6 a 8 ha.	Voor de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen is van belang om aan de sluiten bij het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. De regeling moet namelijk niet zodanig ruim worden dat dit in strijd komt met het beoogde concentratiebeleid van glastuinbouw en paddenstoelenteelt binnen de Bommelerwaard. Hoe ruimer er mogelijkheden in het bestemmingsplan wordt opgenomen, hoe kleiner de kans is dat het concentratiebeleid slaagt. Daarom is voor de regeling aangesloten bij de mogelijkheden voor het extensiveringsgebied in het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. Aanvullend wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
138.3		De teeltondersteunende voorzieningen moeten binnen 50 m van het bouwblok plaats te vinden. Echter mag er geen openbare weg tussen liggen. Inspreker stelt dat dit onnodig beperkend is voor nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden en wederom geen recht doet aan bestaande situaties.	Dit onderdeel van de regeling wordt aangepast. Zie daartoe de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
138.4		Inspreker stelt dat de nieuwe eis van 50 m afstand tot de perceelsgrens (dit betekent potentieel rondom het hele perceel) onnodig beperkend is. Een onderbouwing van de reden waarom dit op eens is opgenomen ontbreekt.	Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
138.5		Inspreker stelt dat de hoogte van teeltondersteunende voorzieningen met tijdelijke bedekking een hoogte vereist van minimaal 2,5 m in plaats van de geformuleerde 1,5 m.	Er wordt verwezen naar punt 138.2 en de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
138.6		Inspreker verzoekt omwille van een duurzame ontwikkeling van de tuinbouwbedrijven hen een volwaardig toekomstperspectief te bieden.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
139.1	Recron Gelderland	In paragraaf 3.8.2 van de toelichting staat beschreven: 'De bestaande recreatie en maatschappelijke functies en horecafuncties zijn in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied met een maatbestemming positief bestemd.' Inspreker vraagt of de bestaande rechten en situaties conform vertaald zijn in het voorontwerp.	De bestaande rechten voor recreatie, maatschappelijke functies en horecafuncties zijn conform de geldende bestemmingsregeling overgenomen in het voorliggende bestemmingsplan.	
139.2		In paragraaf 5.4.3.7 staat beschreven: 'De ontwikkelingsmogelijkheden voor recreatie zijn beperkt in het plan tot een uitbreidingsmogelijkheid van maximaal 20% van de maximale	Het bestemmingsplan wordt aangepast, zodat éénmalig uitgebreid kan worden door middel	

		bebouwde oppervlakte tot een maximale omvang van 375 m ² . Een uitbreiding met maximaal 10% ten opzichte van de in de bouwregels genoemde maat is bij recht toegestaan. Inspreker vraagt of dit ook geldt voor de reeds regulier bestemde verblijfsrecreatiebedrijven. En zo ja, dan zou het gevolg daarvan zijn dat omschakeling van kampeermiddelen naar bedrijfsmatig geëxploiteerde recreatiewoningen niet mogelijk is.	van een afwijkingsregeling. Zie voor de wijzigingen overlegreactie 7.4.	
139.3		Inspreker stelt dat het aantal standplaatsen zoals opgenomen in de tabel behorende bij artikel 12.1 van de planregels voor Camping Maaszicht 305 bedraagt volgens de bestaande vergunning.	Het aantal standplaatsen is overeenkomstig het geldend bestemmingsplan Buitengebied herziening 2009, reparatieplan' opgenomen.	
139.4		Inspreker stelt dat de maatvoering zoals opgenomen in de tabel behorende bij artikel 12.2.2 onder a van de planregels voor zomerhuisjes veel te beperkt is.	De maatvoeringen worden als voldoende gezien voor de betreffende functie, mede gelet op het behorende karakter van dit bestemmingsplan.	
139.5		Inspreker stelt dat de maatvoering zoals opgenomen in de tabel behorende bij artikel 12.2.2 onder a van de planregels voor trekkershutten veel te beperkt is, zie bijlage 'richtlijnen trekkershutten'.	De maatvoeringen worden als voldoende gezien voor de betreffende functie, mede gelet op het behorende karakter van dit bestemmingsplan.	
139.6		Inspreker verzoekt de maatvoering zoals opgenomen in de tabel behorende bij artikel 12.2.2 onder a van de planregels voor stacaravans aan te passen overeenkomstig de Wabo waarin staat dat alle verblijfsobjecten tot 70 m ² bouwvergunningvrij zijn, zie bijlage 'Wabo tekstgedeelte'.	De maatvoeringen worden als voldoende gezien voor de betreffende functie, mede gelet op het behorende karakter van dit bestemmingsplan.	
139.7		Inspreker stelt dat aan de activiteiten die benoemd zijn als 'riviergebonden activiteiten' ook de 'jachthaven' nog moet worden toegevoegd.	De regeling wordt zodanig aangepast dat de regels uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) worden overgenomen.	
140.1	Drielseweg 36 Hedel	Inspreker verzoekt de bestemming 'Maatschappelijk' aan de achterzijde van het perceel aan Drielseweg 36b uit te breiden ten behoeve van parkeergelegenheid.	Het bestemmingsvlak is toegekend op basis van de verleende vrijstelling voor het uitvaartcentrum. Het verder uitbreiden van het uitvaartcentrum is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen .	
140.2		Inspreker verzoekt de mogelijkheden te bekijken om 2 woningen te legaliseren.	Er is geen vergunning verleend voor een tweede woning. Het opnemen is dan ook niet mogelijk in dit bestemmingsplan.	
141.1	Noordbeemdenweg 4 Kerkdriel	Inspreker stelt dat niet duidelijk is waarom, en wat de consequentie is van het feit dat de percelen aan de Noordbeemdenweg 4 thans zijn bestemd als Agrarisch terwijl in het voorontwerp de bestemming Agrarisch met waarden is voorzien.	Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling .	
141.2		Inspreker verzoekt om splitsing van het perceel in twee verschillende bestemmingen (Wonen en Agrarisch met waarden) ongedaan te maken (met het behouden van de mogelijkheden) en zonder het gebruik van 2 opstallen (schuur en Finse hut) in gevaar te brengen.	Het bijgebouw is vergund als bijgebouw bij de woning. Aanpassing van het bestemmingsplan is niet aan de orde.	
141.3		Inspreker stelt dat de Finse hut achter op het perceel nabij het water positief dient te worden bestemd.	Het opgerichte bouwwerk is vergunbaar doch de vergunning is niet aangevraagd.	
142.1	Moleneind 11 Alem	Inspreker stelt dat de woning aan Moleneind 9 geen burgerwoning betreft, maar een plattelandswoning. De vergunning is 1-2 jaar geleden verleend.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast op basis van het geldend	Verbeelding: de woning wordt

			bestemmingsplan voor het perceel.	voorzien van een aanduiding plattelandswoning.
143.1	Kooiheuvelweg 4 Velddriel	Inspreker verzoekt het bouwvlak van zijn glastuinbouwbedrijf in westelijke richting te vergroten om de bedrijfsactiviteiten uit te breiden en het exploiteren van een nevenactiviteit mogelijk te maken.	Het vergroten van het bouwvlak of vormverandering waardoor de bouwmogelijkheden worden vergroot is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Verder geldt dat met uitbreiding van glastuinbouwbedrijven terughoudend wordt omgegaan, gelet op het concentratiebeleid dat geldt voor glastuinbouw en paddenstoelenteelt.	
143.2		Inspreker verzoekt om in lijn met het geldende bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
144.1	Molenachterdijk 6 Well	Inspreker kan zich niet vinden in de aanwijzing van gronden langs de Afgedamde Maas die agrarisch in gebruik zijn als natuur c.q. groene ontwikkelingszone en natuurnetwerk en artikel 39.3 en 41.7 omdat hiermee feitelijk een onteigening van eigendom of pacht bedoeld kan worden. Concreet zicht op realisatie ontbreekt, de gronden zijn duurzaam agrarisch in gebruik.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone .	
144.2		In het bestemmingsplan zijn regels zoals in artikel 4.4.4 opgenomen dat grondgebonden veehouderijen niet mogen omschakelen naar niet grondgebonden. Inspreker verzoekt om daarbij het voorbehoud te maken dat landbouwgrond die langdurig in gebruik is geweest en ongewenst verloren is gegaan een uitzondering vormt op deze regel. Op het moment dat een grondgebonden bedrijf van zijn landbouwgrond wordt ontnomen, is er tot nu toe geen redelijk beleid om de schade te compenseren als bedrijfsgebouwen door dit bestemmingsplan of een andere wet niet meer gebruikt mogen worden.	De opgenomen regels sluiten aan bij de provinciale Omgevingsverordening en de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij. Wij zien geen reden om daarvan af te wijken.	
144.3		Inspreker verzoekt om agrarische bouwvlakken uit te sluiten van archeologisch onderzoek in vergelijking met het beleid in Zaltbommel.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie .	

144.4		Als er door het Rijk of de provincie andere milieueisen opgelegd worden aan melkveehouderijen, verzoekt inspreker om een bepaling op te nemen om het bouwvlak te kunnen vergroten als dat nodig is.	Het bestemmingsplan biedt reeds ruimte voor de uitbreiding van het bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Het verder anticiperen op mogelijke aanpassing van wet- en regelgeving is op dit niet mogelijk.	
145.1	Veilingweg 2 Rossum	Op grond van deze definitie valt het tuinbouwbedrijf van inspreker niet onder de definitie van grondgebonden agrarisch bedrijf, omdat het bedrijf gebruik maakt van substraatteelt. Dit brengt met zich mee dat binnen de bestemming Agrarisch geen tuinbouw op substraat mag plaatsvinden en dat teeltondersteunende voorzieningen (hierna te noemen; TOV) buiten het bouwvlak niet voor een vergunning in aanmerking komen. Het voorstel is om in het bestemmingsplan de volgende definitie van 'grondgebonden agrarisch bedrijf' te hanteren (vergelijkbaar aan bijvoorbeeld het Bestemmingsplan Buitengebied Rucphen): een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.	Verwezen wordt naar de beantwoording onder nummer 54.1.	
145.2		In artikel 1.75 wordt een definitie gegeven van TOV. Hierbij wordt de grens tussen hoge en lage TOV gelegd bij 1,5 meter. Deze hoogte sluit niet aan bij de gangbare TOV van een modern aardbeienbedrijf. Het verzoek is derhalve de grens voor lage TOV te leggen op een hoogte van 2,5 meter onder de randvoorwaarde dat de TOV op een goede wijze landschappelijk worden ingepast.	De grens tussen hoge en lage TOV is overgenomen uit het Inpassingsplan voor de tuinbouw Bommelerwaard. Het is gewenst daarbij te blijven aansluiten. Aanvullend wordt er verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
145.3		Inspreker verzoekt het bouwvlak op het perceel aan Veilingweg 28 in Rossum zodanig te veranderen dat de functieaanduiding overeenkomt met het feitelijke gebruik van de grond.	De bestemmingsregeling is overgenomen uit het reparatieplan bestemmingsplan buitengebied van 2009. Er worden geen feiten of omstandigheden aangedragen die leiden tot een ander oordeel.	
145.4		Met betrekking tot TOV buiten het bouwvlak dient op grond van artikel 3.3.6. een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Hierbij worden een aantal voorwaarden genoemd die niet aansluiten bij de behoeften van een modern tuinbouwbedrijf. Dit heeft betrekking op de maximale oppervlakte, grondgebonden teelt, verschijningsvorm en afstand percelen derden.	Op onderdelen zijn de voorwaarden heroverwogen en aangepast. Hiertoe wordt verwezen naar de algemene beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
145.5		In artikel 3.5.3 is geregeld dat een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd voor het huisvesten van arbeidskrachten. Inspreker stelt dat niet valt in te zien waarom in het kader van een goede ruimtelijke ordening de voorwaarde wordt gesteld dat te huisvesten arbeidskrachten in maximaal 50% van de arbeidsbehoefte mogen voorzien.	De randvoorwaarde is opgenomen om integratie te bevorderen en het tegengaan van eventuele uitbuiting (sociale controle). Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Huisvesting arbeidsmigranten.	
146.1	St. Annaweg 1 Hedel	Inspreker constateert dat de actuele bedrijfsuitoefening (aardappelgroothandel) niet is bestemd.	Het uitoefenen van nevenactiviteiten in de vorm van aan het buitengebied gerelateerde bedrijven is bij recht toegestaan, waarbij geldt dat maximaal 25% van de totale vloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen tot een maximum van 350 m2 mag worden gebruikt. Verdere vergroting is te zien als een nieuwe ontwikkeling waar niet zonder meer medewerking aan kan worden verleend. Er	

			wordt verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
146.2		Inspreker verzoekt voor zijn percelen een wijzigingsbevoegdheid op te nemen van Agrarisch naar Bedrijven. Inspreker stelt dat zijn opstallen nu al een bedrijfsbestemming kunnen krijgen in overeenstemming met het huidige gebruik.	De gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
146.3		Inspreker verzoekt de vestigingsmogelijkheid van het crematorium met bijbehorende voorzieningen in het bestemmingsplan op te nemen.	De gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
147.1	Lenshoek 2 Well	Inspreker verzoekt de realisatie van twee woningen aan de Lenshoek mee te nemen in het ontwerp en het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied herziening 2016'.	De bouw van twee woningen is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
148.1	Boosterensteeg 5 Well	Inspreker verzoekt om in het ontwerp (en definitieve) bestemmingsplan te voorzien in de uitbreiding van het agrarisch bouwblok voor het bedrijf aan Boosterensteeg 5 in Well. Concreet verzoekt inspreker het bouwblok aan de oostzijde met 50 m te verbreden.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen. Het bestemmingsplan bevat voor vormverandering/ en uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven een wijzigingsbevoegdheid waar te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden, mits voldaan wordt aan de voorwaarden.	
148.2		Inspreker verzoekt om in het bestemmingsplan 'Buitengebied herziening 2016' de mogelijkheid te creëren voor een tweede bedrijfswoning bij dit agrarisch bedrijf.	Gezien de huidige technische ontwikkelingen bij agrarische bedrijven is de noodzaak voor een tweede bedrijfswoning steeds moeilijker aan te tonen. Daarnaast is het doel van de provinciale Omgevingsvisie om verdere versterking van het buitengebied tegen te gaan. Het oprichten van een tweede bedrijfswoning is niet mogelijk gemaakt in dit bestemmingsplan.	
149.1	Burg. Van Randwijkstraat 76a Rossum	Op het adres Burgemeester van Randwijkstraat 78 is een woning gelegen die is bestemd tot 'Verkeer'. Inspreker merkt op dat dit niet de juiste bestemming lijkt.	Het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel aangepast overeenkomstig het geldende bestemmingsplan.	Verbeelding: opnemen woonbestemming voor het perceel Burg. Van Randwijkstraat 76a Rossum.
150.1	Delwijnensekade 2 C Delwijnen	Inspreker wil op termijn op het perceel aan Wellseindsedijk 14 te Well activiteiten gaan ontplooiën, met name opslag van materialen en materieel ten dienste van een grondverzetbedrijf met name t.b.v. agrarische ondernemingen en agrarisch verwante	De gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt	

		<p>bedrijven. Daarnaast is er de wens hier op termijn een woonhuis te realiseren. Inspreker verzoekt het initiatief middels vastlegging in het bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016 te heroverwegen waarbij de huidige bestemming van het perceel van "maatschappelijke doeleinden type Nutsbedrijven" wordt omgezet naar agrarisch verwant bedrijf of een andere bedrijfsbestemming passend bij de activiteiten.</p> <p>Inspreker verzoekt in het bestemmingsplan de mogelijkheid voor de bouw van een nieuwe bedrijfswoning op het perceel op te nemen.</p>	<p>dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.</p>	
151.1	Doorningstraat 4 Rossum	<p>Inspreker verzoekt het gehele perceel sectie D, nummer 1353 aan te duiden als 'Wonen'.</p>	<p>De bestemming wonen is opgenomen conform de uitgangspunten voor het toekenning van een woonbestemming, waarbij recht gedaan wordt aan de geldende planologische situatie en rekening houdt met de vergunde situatie. Hobbymatig agrarisch grondgebruik aansluitend aan de woonbestemmingen is mogelijk in de agrarische bestemming. Voor meer informatie wordt verwezen naar de algemene beantwoording Toekenning woonbestemming.</p>	
152.1	Laarstraat ong. Velddriel	<p>Inspreker verzoekt om een bouwmogelijkheid op te nemen voor de locatie Laarstraat ongenummerd te Velddriel (kadastraal bekend sectie M, nummers 1295, 1296 en 1403) ten behoeve van het realiseren van een schuilgelegenheid voor paarden dan wel een agrarisch gebouw, met een oppervlakte van circa 200 m². Inspreker verzoekt de bouwmogelijkheid op te nemen centraal op het perceel. Een andere locatie op het perceel is eveneens denkbaar.</p>	<p>Er wordt zeer terughoudend omgegaan met het oprichten van solitaire bebouwing om verstening en verrommeling van het buitengebied te voorkomen. Aan het verzoek kan geen medewerking worden verleend.</p>	
153.1	De Jonghweg 5 Rossum	<p>Inspreker verzoekt om conform het geldende bestemmingsplan de bestemming Agrarisch op te nemen.</p>	<p>Gelet op de gemaakte afwegingen ten aanzien van de landschappelijke waarden wordt hier niet aan tegemoet gekomen. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Agrarische gebiedsindeling.</p>	
153.2		<p>Inspreker stelt dat het opnemen van een archeologische dubbelbestemming op het perceel niet verdedigbaar is.</p>	<p>Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek, voor de overige gronden blijft de dubbelbestemming gelden overeenkomstig het gemeentelijk beleid. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.</p>	
153.3		<p>Inspreker verzoek om voor de productie- en gebruikgerichte paardenhouderijen een nadere begripsomschrijving op te nemen.</p>	<p>Zie de beantwoording onder nummer 134.1</p>	
153.4		<p>In het voorontwerpbestemmingsplan is opgenomen dat sprake is van een grondgebonden veehouderij wanneer de veehouderij beschikt over voldoende agrarische cultuurgrond in de omgeving van de bedrijfsgebouwen om 50% van de benodigde diervoeding zelf te kunnen produceren. Inspreker verzoekt om de 50 procent regel uit het voorontwerpbestemmingsplan te verwijderen.</p>	<p>Deze voorwaarde was opgenomen omdat deze was opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Inmiddels is het Actualisatieplan Omgevingsverordening vastgesteld. Daarin is genoemde voorwaarde geschrapt. Dit omdat dit afdoende is geregeld in de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij (een wijziging van de Meststoffenwet). De definitie van grondgebonden veehouderij</p>	

			wordt geschrapt, evenals artikel 3.4.4 en 4.4.4 (strijdig gebruik grondgebondenheid). Ook de nadere voorwaarden in artikel 3.7.2, onder h en 4.7.2 onder h worden geschrapt, omdat die eisen niet meer in de provinciale verordening zijn opgenomen.	
154.1	Wordragensestraat 38 Ammerzoden	Inspreker verzoekt om de showroom voor planten als nevenactiviteit mogelijk te maken.	De gewenste ontwikkeling is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Het bestemmingsplan biedt een regeling voor nevenactiviteiten waar mogelijk te zijner tijd gebruik van gemaakt kan worden.	
154.2		In het voorontwerpbestemmingsplan is het aanleggen van een zonneveld buiten een bestaand bouwvlak niet mogelijk. Inspreker verzoekt om de afwijkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan aan te passen of een vergroting van het bouwvlak op te nemen ten behoeve van het realiseren van een zonneveld.	Het aanleggen van zonnevelden buiten bestaande bouwvlakken is in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Initiatieven tot deze velden kunnen alleen worden gerealiseerd met behulp van een afzonderlijke procedure.	
154.4		Inspreker verzoekt om in lijn met het geldende bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven .	
155.1	H.C. de Jonghweg 12 Rossum	Inspreker verzoekt om het bouwperceel aan te passen conform het principeverzoek dat is ingediend op 10 mei 2016.	Het vergroten van het bouwvlak is te zien als een nieuwe ontwikkeling en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen . Verder geldt dat met de uitbreiding van niet-grondgebonden veehouderijen terughoudend wordt omgegaan. Dit vraagt om een individuele afweging die niet in het kader van deze procedure gemaakt kan worden.	

155.2		Inspreker verzoekt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het uitbreiden van niet – grondgebonden bedrijven of een ruimhartig flankerend beleid vast te stellen.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
155.3		Inspreker verzoekt om in de bestemming 'Wonen' de woningen te fixeren op de huidige positie. Verplaatsing van een woning kan dan middels een afwijkingsbevoegdheid, waaraan de voorwaarde is verbonden dat omliggende (agrarische) bedrijven niet worden gehinderd. Dat dient ook te gelden voor uitbreidingen van woningen in de richting van het agrarische bedrijf. Inspreker stelt voor dat bouwvlakken op maat worden opgenomen voor de woningen. Dit geldt ook voor hindergevoelige nevenactiviteiten bij bedrijven en woningen. Maar ook voor bijvoorbeeld plattelandswoningen.	Verwezen wordt naar de reactie onder 128.3.	
156.1	Wordragensestraat 40 Ammerzoden	Inspreker wenst zijn agrarische bouwvlak te vergroten ten behoeve van het aanleggen van een zonneveld door een specifieke afwijkingsbevoegdheid op te nemen.	De aanleg van zonnevelden is alleen toegestaan binnen de bouwvlakken. Plaatsing buiten deze locaties vraagt om een individuele afweging die niet in het kader van deze procedure gemaakt kan worden.	
156.2		Inspreker verzoekt om in lijn met het geldende bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het vergroten of veranderen van het bouwvlak voor een glastuinbouwbedrijf.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
157.1	Diverse locaties	Inspreker vraagt aan een nieuwe ontwikkeling mee te werken. Inspreker verzoekt om vooraf/ zo vroeg mogelijk een bericht te ontvangen over voorgenomen nieuwe ontwikkeling.	Verwezen wordt naar de diverse ingediende inspraakreacties.	
158.1	Nederlandse Melkveehouders Vakbond	Inspreker kan zich niet vinden in de aanwijzing van gronden die agrarisch in gebruik zijn als natuur c.q. groene ontwikkelingszone en natuurnetwerk en artikel 39.3 en 41.7 omdat hiermee feitelijk een onteigening van eigendom of pacht bedoeld kan worden. Concreet zicht op realisatie ontbreekt, de gronden zijn duurzaam agrarisch in gebruik.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene ontwikkelingszone.	
158.2		Inspreker verzoekt de GO en GGN kaarten over de natuurbestemmingen te leggen en daar die percelen met gras en bouwland die daar in de voormalige EHS niet in voor komen in ieder geval te verwijderen uit het bestemmingsplan.	De regeling voor de Groene ontwikkelingszone wordt aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Groene	

			ontwikkelingszone.	
158.3		In het bestemmingsplan zijn regels zoals in artikel 4.4.4 opgenomen dat grondgebonden veehouderijen niet mogen omschakelen naar niet grondgebonden. Inspreker verzoekt om daarbij het voorbehoud te maken dat landbouwgrond die langdurig in gebruik is geweest en ongewenst verloren is gegaan een uitzondering vormt op deze regel. Op het moment dat een grondgebonden bedrijf van zijn landbouwgrond wordt ontnomen, is er tot nu toe geen redelijk beleid om de schade te compenseren als bedrijfsgebouwen door dit bestemmingsplan of een andere wet niet meer gebruikt mogen worden.	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven. De opgenomen regels sluiten aan bij de provinciale Omgevingsverordening en de Wet Verantwoorde groei melkveehouderij. Wij zien geen reden om daarvan af te wijken.	
158.4		Inspreker stelt dat handhaving op strijdig gebruik stikstof nu al mogelijk is door de provincie en dat één handhavend orgaan dat zelf verantwoordelijk is voor natuur voldoende is. Daarnaast stelt inspreker dat iedereen die te goeder trouw heeft gehandeld niet door de gemeente belast moet worden met handhaving.	Op vergunningenniveau ligt de bevoegdheid inderdaad bij de provincie. De gemeente heeft echter de verantwoordelijkheid op gebiedsniveau, waarbij voldaan moet worden aan de Wet natuurbescherming en bijbehorende jurisprudentie. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Stikstofregeling.	
158.4		Als er door het Rijk of de provincie andere milieueisen opgelegd worden aan melkveehouderijen, verzoekt inspreker om een bepaling op te nemen om het bouwvlak te kunnen vergroten als dat nodig is.	Het bestemmingsplan biedt reeds ruimte voor de uitbreiding van het bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Het verder anticiperen op mogelijke aanpassing van wet- en regelgeving is op dit niet mogelijk.	
158.5		Inspreker verzoekt om agrarische bouwvlakken uit te sluiten van archeologisch onderzoek in vergelijking met het beleid in Zaltbommel.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
158.6		Inspreker adviseert de voorschriften rondom bouwen in de beschermingszone van een dijk meer op basis van redelijkheid en billijkheid te stroomlijnen met de voorschriften van het waterschap die ook bouwkundige eisen stelt en een watervergunning dient af te geven.	De regelingen voor de waterkeringen worden afgestemd op de regels vanuit Waterschap. Verwezen wordt naar de overlegreactie van het Waterschap.	
159.1	Moleneind 11 Alem	Inspreker tekent bezwaar aan tegen de opgelegde archeologische bestemming op een aantal percelen grond.	Bouwvlakken worden uitgezonderd van onderzoek. Het bestemmingsplan wordt op basis van de algemene beantwoording archeologie aangepast. Er wordt verwezen naar de algemene beantwoording Archeologie.	
160.1	Veilingweg 23a Velddriel	Inspreker verzoekt om de regelgeving van het bestaande bestemmingsplan te handhaven. Inspreker maakt bezwaar tegen het feit dat champignonbedrijven hun	Hieraan wordt niet tegemoet gekomen. In het bestemmingsplan kiest de gemeente er voor om	

		bouwkavel niet mogen vervormen en andere agrarische bedrijven wel.	de grondgebonden agrarische bedrijven de ruimte te geven. Dit betekent dat terughoudend wordt omgegaan met het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan paddenstoelenteelt en niet-grondgebonden bedrijven. Er wordt verder verwezen naar de algemene beantwoording Wijzigingsbevoegdheid vormverandering/ vergroting agrarische bedrijven.	
161.1	Drielse Veldweg 1 Velddriël	Inspreker verzoekt om medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van de geitenhouderij in afwijking van de bestemming die het perceel heeft. Op grond van de begripsbepalingen in het bestemmingsplan is een geitenhouderij een intensieve veehouderij. Ten onrechte is geen aanduiding 'intensieve veehouderij' opgenomen.	Het opnemen van een aanduiding ten behoeve van een intensieve veehouderij is te zien als een nieuwe ontwikkeling, gelet op de vigerende situatie ter plaatse en kan om die reden niet zonder meer worden meegenomen. Er wordt dan ook op de eerste plaats verwezen naar de algemene beantwoording Nieuwe ontwikkelingen.	
162.1	Winkelseweg 14 Hedel	Inspreker stelt dat niet al zijn bouwwerken op de verbeelding staan. Het betreft de teeltsystemen voor de aardbeienteelt. De vier wandelkappen vallen buiten het bouwvlak.	De gemeente heeft in het archief geen verleende vergunningen teruggevonden. Globale meting van de thans bestaande ten behoeve van TOV en/of containerveld geoccupeerde ruimte bedraagt minder dan 2 hectare en blijft daarmee binnen de bij recht toegestane maximale oppervlakte van 2 hectare.	
163.1	Provincialeweg 73 Velddriël	In artikel 3.4.1 van de planregels is de regeling opgenomen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Onder c is opgenomen dat deze nevenactiviteit uitsluitend mag worden uitgeoefend door de eigenaar van het bedrijf dan wel door de bewoners van de bedrijfswoning van het betreffende agrarische bedrijf. Reclamant verzoekt om aanpassing van dit artikellid door hier melding te maken van de eigenaar dan wel de exploitant van het bedrijf.	Bij verbreding van de mogelijkheden wordt afgeweken van het vastgestelde beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten 2014, hetgeen niet wenselijk wordt geoordeeld.	
164.1	Glastuinbouwpart Bommelerwaard & Neerijnen	Inspreker spreekt zorg uit over de mogelijkheden die geboden worden op het vlak van de TOV. <ul style="list-style-type: none"> • Zoals nu lijkt worden onvoldoende mogelijkheden ten aanzien van oppervlakte en bouwhoogte geboden voor een ontwikkeling naar een duurzame bedrijfsvoering op het vlak van TOV. • De voorwaarde inzake grondgebondenheid sluit niet meer aan bij de voorwaarden die vanuit milieubeleid maar ook vanuit arbeidsomstandigheden gesteld worden. • De aanvullende eis van 50 m afstand tot de perceelsgrens leidt in de praktijk tot onnodige en ongewenste beperkingen. De noodzaak tot schaalvergroting, jaarrondbeschikbaarheid en duurzaamheid worden onderschreven. Inspreker verzoekt om vanuit dit perspectief herziening op het vlak van TOV te heroverwegen.	Voor de regeling voor teeltondersteunende voorzieningen is van belang om aan de sluiten bij het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. De regeling moet namelijk niet zodanig ruim worden dat dit in strijd komt met het beoogde concentratiebeleid van glastuinbouw en paddenstoelenteelt binnen de Bommelerwaard. Hoe ruimer er mogelijkheden in het bestemmingsplan wordt opgenomen, hoe kleiner de kans is dat het concentratiebeleid slaagt. Daarom is voor de regeling aangesloten bij de mogelijkheden voor het extensiveringsgebied in het Provinciale Inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard. Aanvullend wordt verwezen naar de algemene	

			beantwoording Teeltondersteunende voorzieningen.	
--	--	--	---	--

4 Ambtshalve wijzigingen

Verbeelding
Zandweg 6 Ammerzoden: de regeling wordt overgenomen conform vastgesteld bestemmingsplan Buitengebied herziening 2015, Zandweg 6 Ammerzoden.
Uilecotenweg 14 Ammerzoden: de regeling wordt overgenomen conform bestemmingsplan Buitengebied herziening 2016, Uilecotenweg 14
Slijkswellsedijk 4 Well: de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden = 1' komt te vervallen. Standaard is één bedrijfswoning reeds toegestaan
Akkerseweg 9 Hedel: het perceel sectie L, nummer 337 wordt overeenkomstig het kadastraal eigendom aangepast en verkleind.
Hooiweg 33 Hedel: opnemen bestemming Bedrijf met aanduiding 'hovenier' en toegestane bebouwde oppervlakte van 560 m ² .
Voorstraat 101 Velddriel: beperkte aanpassing aan de achterzijde door het bouwvlak recht te trekken, in verlengde van achterzijde bestaande bebouwing.
Poel 1 en 3: aanpassing van de bestemming Wonen door het tussenliggende agrarische perceel op te nemen in de woonbestemming en de woonbestemming Poel 3 te vergroten tot de perceelsgrens.
Drielse Veldweg 23 te Velddriel: op basis van het 'beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bebouwing in het buitengebied' (VAB) wordt gekomen tot omvorming van een champignonbedrijf naar een situatie waarbij de bedrijfswoning wordt omgezet naar een burgerwoning en een nieuwe burgerwoning wordt toegevoegd. Voor deze bestemmingswijziging is een ruimtelijke onderbouwing ingediend en een anterieure overeenkomst gesloten. De bestemmingswijziging wordt vertaald naar het ontwerpbestemmingsplan.
Oude Weistraat 37 Velddriel: de aanduiding "opslag" beperken tot de voormalig champignoncellen in plaats van over alle bestaande gebouwen.
Baronieweg 1a/1b/1c Hedel: op de woonwagengstandplaats zijn 3 plaatsen aanwezig, Het 'maximum aantal standplaatsen' wordt hierop aangepast.
Regels
De regeling voor herbouw van bedrijfswoning (noodzaak) en afwijkingsregeling wordt aangepast overeenkomstig het inpassingsplan tuinbouw Bommelerwaard (reparatieplan).
De afwijkingsbevoegdheid voor plattelandswoning wordt aangepast overeenkomstig het inpassingsplan Tuinbouw Bommelerwaard (reparatieplan).
Voor de aanleg van boomgaarden in de bestemming Agrarisch met waarden wordt de toetsing aan de openheid specifiek opgenomen als voorwaarde
De regeling vanuit het Barro voor het Stroomvoerend regime en Bergend regime worden aangepast op basis van het Barro.
In artikel 7 Cultuur en Ontspanning wordt de omschrijving 'extensief recreatief medegebruik' in lijn gebracht met de overige bestemmingen.
De nevenactiviteit Drielseweg 48 wordt opgenomen in de bestemming Agrarisch in plaats van Agrarisch met waarden.
Artikel 3.7.1 en 4.7.1. worden redactioneel aangepast.
Artikel 3.1 onder l en 4.1 onder m wordt toegevoegd "ten behoeve van activiteiten behorende tot de milieucategorie 1 en/of 2".
In artikel 5 wordt de tabel aangepast op alfabetische volgorde en huisnummer.
Aan artikel 5.4.1 onder c wordt toegevoegd "uitgezonderd het bestaande bedrijf Sepers gelegen aan De Steeg 1 en 2 te Heerewaarden".
Artikel 5.1 letter b: genoemde bedrijven aan Drielseweg 21 en 23 en Laarstraat 3 zijn niet ieder afzonderlijk maar vormen samen één bedrijf; de maximale oppervlakte in m ² wordt opgenomen.
Artikel 5: "Winkelsedijk 10 a" corrigeren in "Winkelseweg 10" en een maximale oppervlakte in m ² opnemen in de regels.
De vermelding "Bestaand" wordt in diverse bestemmingen vervangen door de werkelijk bestaande oppervlakte in m ² te vinden bij de detailkaarten behorende bij het bestemmingsplan buitengebied buitendijks deel.
Artikel 7.1 toevoegen dat voorzieningen ter ontsluiting van aanliggende woningen en agrarische bedrijven is toegestaan.
Artikel 9 en 11 toevoegen specifieke gebruiksregels
Artikel 10 "Drielseweg 36a" dient gecorrigeerd te worden in "Drielseweg 36 b".
Artikel 11.1 toevoegen "houtproductie, mits ondergeschikt aan bosbehoud"; bij letter c. toevoegen "extensief".
Artikel 11.3.1 letter e: typefout "aarkundige" herstellen.
Artikel 3 en 4 toevoegen een afwijkingsbevoegdheid om het maken van een waterberging al waterhuishoudkundige voorziening mogelijk te maken
Artikel 5, bij Oosterbroekweg 7 toevoegen 'met dien verstande dat het mengen van losse grondstoffen tot ruwe compost niet is toegestaan'.
Artikel 5, bij Drielseweg 23 aanduiding uitbreiden met 'groothandel agf'.
Artikel 5, bij Hoenzadrielsedijk 16: toegestane oppervlakte bedraagt 584 m ²
Artikel 5.3.1, onder b.2: maximale uitbreiding begrenzen op 500 m ² .
Artikel 1,19: 'ander bouwwerk' vervangen door 'bouwwerk, geen gebouw zijnde'.
Artikel 1.59: uitbreiden naar andere bestemmingsregelingen, zoals Wonen.
Artikel 2.4: 'woningen' wijzigen in 'gebouwen'.
Artikel 12: toevoegen dat steigers zijn toegestaan bij de aanduiding 'jachthaven'.

Artikel 12.2.2: bij zomerhuisjes '60 m2' wijzigen in '70 m2'.
Artikel 12.2.2: bij zomerhuisjes: inhoud wordt bepaald vanaf onderzijde begane grondvloer; kelders tellen daarbij niet mee.
Artikel 17.2.3: bijgebouwenregeling bij woonboten opnemen, bijvoorbeeld maximaal 30 m2.
Artikel 18.2.3: redactie aanpassen conform definitie overkapping (is ook bijbehorend bouwwerk).
Artikel 18.2.3 onder c. tussen 'maximum' en 'van 50%' toevoegen 'bebouwingspercentage'.
Artikel 18.2.3 onder d: verbetering leesbaarheid.
Artikel 18.2.4: 'garagebox' definitie opnemen.
Artikel 18.2.5 onder e: redactie aanpassen, 'zwembaden mogen ...'.
Artikel 18.3.1 onder a: toevoegen 'op dit perceel'.
Artikel 18.3.2 onder a en b: redactie aanpassen.
Artikel 22.3 onder b.1: 'leidingvlak' vervangen door 'bestemmingsvlak'.
Artikel 37 onder a.1: definitieomschrijving van 'insteek' toevoegen.
Artikel 37.3 onder c: verduidelijken dat het enkel ondergronds bouwen betreft, hetgeen niet betrekking heeft op het funderen van een gebouw.
Artikel 39.7.3: redactie aanpassen; het is aan aanvrager om aan te tonen en te onderbouwen dat beoogd bouwwerk geen negatieve invloed heeft op de windvang van de molen.
Algemeen
In de toelichting en de regels zijn meerdere correcties doorgevoerd van tekstuele/redactionele aard. Ook op de verbeelding zijn een aantal ondergeschikte correcties doorgevoerd.

Plannaam	Buitengebied herziening 2016
Plan-idn	NL.IMRO.0263.BP1134-ON01
Planstatus	ontwerp
Datum:	26 juni 2017
Opdrachtgever	Gemeente Maasdriel
Projectnummer	

